

Yenḡele yɔn senre yofɔ
ZHEREMI
wi sɛwe
Sɛwe wi nawa senre

Yenḡele yɔn senre yofɔ Zheremi wila ki yari fun paa Yenḡele yɔn senre yofenne sanmbala pe yen, fɔ Yenḡele li yaa jɔlɔgɔ wa Zhuda tara woolo pe na pe kapere naa pe yarisunndo gbɔgɔwɔ pi kala na. Eɛn fɔ Zheremi wi Yenḡele yɔn senre yolɔmɔ pila pye pi ye sanmbala pe woo pi ni, katugu wo la pye na leele pe yeɛgi ma yo pe pe yeɛ go sogo pe juguye pe kan. Ki kala na, tara woolo paa pye na Zheremi wi jate paa leele fanlafɔ yen. Ki pye ma, paa wi jɔlɔ fɔ jɛḡɛ. Eɛn fɔ Yenḡele yɔn senre nda fuun Zheremi wila yo, ti kagala kaa kaa pye wi yeɛge na konaa tara woolo pe yeɛge na. Wunlunaḡa Nebukanezari wi malingbɔɔnɔlɔ ḡbeleye yila pan ma to Zheruzalemu ca ki na, ma sherigo gbɔgɔ ki tɔngɔ. Paa Zhuda tara wunlunaḡa wo naa tara woolo pe leɛɛre yigi kasopiile, ma kari pe ni tara ta yeɛge ni.

Zheremi wila pye lere wa, ḡa kala maa jori. Yenḡele laa kiti kɔngɔ ḡa senre yo tara woolo pe kanḡɔlɔ ma yo wiri yo pe kan, ki senre tila wi jatere wi piri wi na. Yawe Yenḡele li senre tila pye paa kasɔn yinne yen, na sori wa wi kotogo ki na, wi saa ya mbe pyeri na wi woro nari yuun. ḡa kila pye sagawa po ni, ko yen fɔ Zheremi wi sila pye na jɔlɔgɔ senre to ce yuun. Wila pye

naga yari fun fɔ Zhuda tara woolo mbele pàa yigi kasopiile, ma kari pe ni tara ta yege ni, pe yaa ka songoro mbe pan, mbe cen wa Zhuda tara naa fonngo. Wila pye na para fun pilige ka wogo na, nga ni Yenɲele li yaa ka yon finliwe fonmbo le lo naa senwee wi ni pe sogowo. Ki senre ti nda fɔ: Yawe Yenɲele lo li yo ma fɔ:

«Yon finliwe mba mi yaa ka le Izirayeli woolo pe ni, pow mba fɔ:

«Mi yaa kanla lasiri senre ti le wa pe nawa, mberi yonlogo wa pe koto ro ti na.

Mi yaa ka pye pe Yenɲele, pe yaa ka pye na woolo» » (Zhere 31.33).

Sewe wi yen ma koonlo yege nga na

Yenɲele li yaa jologo wa Zhuda tara woolo konaa Zheruzalemu ca woolo pe na 1-26

Yenɲele li yaa jologo wa Zhuda tara ti na 1-12

Zheremi wila yo pe yaa Izirayeli woolo pe yigi kulolo mbe kari pe ni 13-20

Zhuda tara woolo poro naa Zheruzalemu ca woolo pe jologo kagala 21-26

Zheremi wila yiri Yenɲele yon senre yofenne yagboyoolo pe korogo 27-29

Yenɲele li yaa ka songoro li woolo pe ni wa pe tara 30-33

Senre nda Zheremi wila yo Sedesiyasi wo naa Ereka bu setirige piile pe kan 34-35

Zheremi wila jolo maga ta wi yen Yenɲele yon senre yofɔ 36-45

Pàa Zheruzalemu ca ki tongo 36-42

Zheremi wi karaga wa Ezhipiti tara 43-44

Yenɲele làa para Baruki wi ni 451.1-5

Yenñeɛ li yaa ka jologo wa cengeɛ sanngala
ke na 46-51

Zheruzalemu ca ki tongowo senre ti yen na
yuun naa 52.1-34

YENÑEƐ LI YAA JOLOGO WA ZHUDA TARA TI NA

1.1-12.17

Yenñeɛ làa Zheremi wi yeri

¹ Naja ña paa pye na yinri Hilikiya wi pinambyo Zheremi wo senre ri nda. Hilikiya wila pye Anatoti† ca saraga wofenne wo wa, ma yiri wa Benzhamɛ cenle woolo pe tara ti ni.

² Yawe Yenñeɛ làa li senre ti yo Zheremi wi kan Zhuda tara wunlunaña Zhouiyasi wi wunluwo pi yeɛ ke ma yiri taanri wolo li ni. Zhouiyasi wila pye Amo pinambyo.

³ Làa para wi ni naa Zhouiyasi wi pinambyo Yehoyakimu wi wunluwo sanga wi na Zhuda tara ti go na, ma saa gbɔn Zhouiyasi wi pinambyo Sedesiyasi wi wunluwo pi yeɛ ke ma yiri nungba wolo li na Zhuda tara ti go na, fo ma saa gbɔn ki yeɛ li yenge kanjurugo wogo ki na, sanga ña ni paa Zheruzalemu ca woolo pe koli ma kari pe ni kulowo ni we.

⁴ Kona, a Yawe Yenñeɛ li si para na ni ma yo fo:

⁵ «Sanni mbe soon gbegele wa ma no wi lara, mila ma jen;

† **1:1 1.1:** Anatoti ca kila pye saraga wofenne poro ca. Kila pye wa Zheruzalemu ca ki yonloparawa kameñge keɛ yeri; culo kanjurugo wila pye ti sogowo pi ni.

sanni pe soɔn se, mɪla ma wɔ mɔɔ tɛgɛ ma yɛ na
yɛɛ kan,

mɔɔ pye Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ cɛngɛlɛ ke kan.»

⁶ A mɪ sili yɔn sogo ma yo fɔ: «E, na Fɔ, Yawe
Yɛnɲɛlɛ, mi si sɛnrɛ jɛn, katugu mi yɛn pyɔ jɛɛ.»

⁷ A Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ silan pye fɔ:

«Maga ka yo ma yɛn pyɔ jɛɛ;

katugu mi yaa ma tun leele mbele fuun yeri, ma
yaa kari pe kɔrɔgɔ,

nda fuun mi yaa yo ma kan, ma sari yo pe kan.

⁸ Maga ka fyɛ pe yɛgɛ,

katugu mi yaa pye ma ni, mbaa ma shoo.

Yawe Yɛnɲɛlɛ lo lɪ yo ma.»

⁹ Ko punɔgɔ na, a Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ si li kɛɛ ki
sanga ma jiri na yɔn ki na, mɛɛ na pye fɔ:

«Wele, mɪlan sɛnrɛ ti le ma yɔn.

¹⁰ Wele, mi yɛn nɔɔ teri nala cɛngɛlɛ koro naa
wunluwɔ tara pyew ti go na,

janɔgɔ ma pe kɔlɔgi ma pe jaanri,

ma pe jɔgɔ ma pe tɔngɔ,

ma pe yerege ma pe sanri.»

Amandi tige konaa nɛgɛdaga

ɲa wi yɛn na kanni kasɔn na

pe kala.

¹¹ Kona, a Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ si para na ni ma yo
fɔ: «Zheremi, yɪngi ma yɛn na yaan?»

A mɪ sili yɔn sogo ma yo fɔ: «Na yɛgɛ yɛn
amandi tige njege na†.»

† **1:11 1.11-12:** Eburuye sɛnrɛ ti ni, amandi tige mɛgɛ yerege ki
yiri sɛnpyɔ ɲa wi ma yo mbaa ki kɔrɔsi wi kɔrɔgɔ. Ki kologo
ko na, kanga na, ki tige ki ma cɛn ndɛɛ ki yɛn na kɔrɔsiri piin,
katugu ko ki ma keli ma fyɛnwɛ.

12 A Yawe Yennɛɛ lɛ silan pye fɔ: «Màga yan ma wali ki na jate, katugu na jatere wi yen na senyoro ti na mberi yɔn fili.»

13 Kona, a Yawe Yennɛɛ lɛ si para na ni ki shyen wogo na, mala pye fɔ: «Yingi ma yen na yaan?»

A m̀ sili yɔn sogo ma yo fɔ: «Na yegɛ yen nɛgɛdaga wa na, ɲa wi yen na kanni, ma wa wa yɔnlɔparawa kamɛngɛ kɛɛ yeri.»

14 A Yawe Yennɛɛ lɛ silan pye fɔ:
«Pa jɔlɔgɔ ki yaa ka yiri wa yɔnlɔparawa
kamɛngɛ kɛɛ yeri,
mbe pan mbe to tara woolo pe ni fuun pe na.

15 Katugu mi yaa ka cɛngɛɛ ke ni fuun ke yeri,
mbe yiri wa yɔnlɔparawa kamɛngɛ kɛɛ wun-
luwɔ tara pyew ti ni.

Yawe Yennɛɛ lo lɛ yo ma.

Ke ni fuun nunɔba nunɔba ke yaa ka pan,
mbe ke wunluwɔ jɔnrɔ ti tɛgɛtɛgɛ wa
Zheruzalɛmu ca yeyɔnrɔ ti tanla,
mbe ca ki mbogo ki maga,
konaa mbe cɛn Zhuda tara cara ti ni fuun ti tanla
mbe to ti na.

16 Mi yaa na kiti wi kɔn mboo jan pe na pe tipere
ti ni fuun ti kala na,
katugu pɛ je na na.

Pe saa na wusuna nuwɔ taan sori yarisunndo ta
yegɛ kan nari gbogo,
ki yarisunndo nda pe yɛɛra keyɛn yiri gbegɛɛ,
to pe maa fɔli ti yegɛ sɔgɔwɔ nari gbogo.

17 «Mboro wo na Zheremi, yiri mɔɔ kurusijara
wi pɔ, ma gbegɛɛ;
sɛnrɛ nda fuun mi yaa yo ma kan,

ma yiri ma sari yo pe kan.
 Maga kaa fye pe yege,
 nakoma pa mi jate mi yaa sunndo kongo wa ma
 na, maa seri pe yege sogowa.
 18 Wele, mi wo na, mbege e nala wo na, mi
 fannga kan ma yeri,
 paa ca nga malaga sigembogo yen maga maga ki
 yen,
 moo pye paa tuguron tiyala yen,
 moo pye paa tuguyenre mbogo yen,
 mbe yiri Zhuda tara ti ni fuun ti korogo,
 mbe yiri ti wunlumbolo naa ti legboolo pe
 korogo,
 naa ti saraga wofenne konaa tara woolo pe
 korogo.
 19 Pe yaa ka malaga gbɔn ma ni,
 eɛn fo pe se ka ya ma ni,
 katugu mi yen ma ni mbɔɔn sho.»
 Yawe Yenɲele lo li yo ma.

2

*Yawe Yenɲele laa pye
 na Izirayeli woolo pe kala yongo*

¹ Kona, a Yawe Yenɲele li si para na ni, ma yo
 fo:
² «Yiri ma saga yari ngbanga Zheruzalemu ca
 woolo pe kan fo: «Pa Yawe Yenɲele li yo yeɛn fo:
 Yaa pye ma mara na na ye punwe sanga wi ni
 yege nga na, na jatere wi yen ki na,
 sanga na ni mila pye ma ye ndanla, paa yege nga
 na pijo fonɲo wi polo wi maa ndanla we,
 sanga na ni yaa taga na punɲo na wa ghinri wi
 ni,

wa tara nda yaraga se ya lugu wa.

³ Ko sanga wo ni, Izirayeli woolo yàa pye ma tɛgɛ
ye ye mi ɲa Yawe Yɛnɲɛɛ na kan,
paa yɛgɛ ɲga na pe ma yarilire fɔnndo
konɓbannda tɛgɛ ti ye na kan we.

Lere o lere ka ta ka, wi ma pye kajɔɔgo pyefo;
jɔɔgo ma to wi na.> »

Yawe Yɛnɲɛɛ lo li yo ma.

*Izirayeli woolo pe tɛɛye
pàa kapere nda pye*

⁴ «Yoro Zhakɔbu setirige piile, ye Yawe Yɛnɲɛɛ
li senre ti logo, konaa yoro mbele fuun ye yen
Izirayeli seye woolo ye ni fuun.

⁵ Pa Yawe Yɛnɲɛɛ li yo yɛn fo:
<Naga yen ma, yɲgi kambasinɲge ye tɛɛye pe
yan na na,
ɲga kigi kan, a pè si laga na na,
ma saa taga go fu yaara na,
fo a poro jate pè kanɲga ma pye go fu yaara?>

⁶ «Pe sila yewe mbe yo fo: <Yawe Yɛnɲɛɛ li yen
se yeri?

Lo na làa we yirige wa Ezhipiti tara ti ni,
lo na làa keli we yɛgɛ wa gbinri wi ni,
wa tara nda ti yen ma waga naa titere lara ti ni,
wa ki lawaga tara ti ni, ki tara tipere ti ni,
wa tara nda lere kpɛ na toro wa ti ni,
wa laga ɲga senwee pyɔ kpɛ woro ma cɛn wa.>

⁷ Ma si yala, mi pan ye ni laga tara nda ti tanla ti
ni,
janɓo yaa ti yarilire ti kaa, yaa yɔgɔri ti yarijende
ti kala na.

Ɛɛn fɔ naa yè pan ma ye wa, yànlà tara ti tɛgɛ
fyɔngɔ ni,
mala kɔrɔgɔ tara ti pye yaritijaanga.

⁸ Saraga wɔfɛnnɛ pe sila yewe mbe yo fɔ: <Yawe
Yɛnɛlɛ li yɛn se yeri,
lasiri sɛwɛ jɛnfɛnnɛ pe sila na jɛn.
Kundigile pàa yiri ma je na na, Yɛnɛlɛ yɔn sɛnrɛ
yofɛnnɛ pàa pye na para yarisunngɔ Baali
ko mɛgɛ na,
yaara nda ti se ya mbe pe kala yɔn, to pè taga ti
punɔgo na.> »

*Yawe Yɛnɛlɛ li yɛn
na Izirayeli woolo pe jɛrɛgi*

⁹ «Ki kala na, mi yɛn na ye jɛrɛgi naa,
Yawe Yɛnɛlɛ lo li yo ma.

Mi yɛn na ye piile pe piile pe jɛrɛgi.

¹⁰ Ye kɔgɔje wi kɔn ye kari fɔ wa lege, wa yɔnlɔ
yirisaga kɛɛ yeri, wa lɔgɔ fugo nɔga pe yinri
Kitimu ki na ye sa wele wa,
ye leele torogo pe sa yewe jɛnɔgɛ wa yɔnlɔ tosaga
kɛɛ yeri, wa Kedari tara ti ni,
na kaa pye nɔga ye yɛn na piin laga ko nunɔba
ko pe yɛn na piin wa.

¹¹ Naga yɛn ma, cɛnlɛ liliin li yɛn wa li mbe
yɛnlɛ mbeli yarisunndo ti suru yarisunndo
ta yɛgɛ na,
ali na kaa pye li yarisunndo ti woro yarisunndo
jɛndɛ?

Ma sigi ta, mi nɔ Yɛnɛlɛ na li yɛn na woolo
pe gbɔgɔwɔ, pànlà suru yaraga nɔga ki yɛn
tonli fu ka na.

¹² Yoro naayeri yaara, ye ti ki to ye yɔn na,

ye wire ti fanla ye na yaa seri fyere ti kala na fo
jenje!

Yawe Yenjele lo li yo ma.

¹³ Kapere shyen na woolo pe pye:

Pè je na na, mi ña mi yen paa yinwege pulugo
tonmo yen we,

ma saa tonmo were wo pe yee kan, nda ti jeenri
jeenri,

nda tonmo se ya yere wa ti ni.»

Na ma ka je Yenjele li na

ki yen ma tisaw

¹⁴ «Naga yen ma, Izirayeli woolo pe yen kulolo
mbele pe lo poro pele lee,

nakoma mbele pe se wa kulowo pi ni go ka ni
poro pele?

Ɛen fo (na kaa pye pe woro kulolo) yingi na, a pe
juguye pe nee pe kee yaara ti koli pe yeri?

¹⁵ Pe yen na kuunru pe na paa jara yirifonmbolo
yen,

na gbele pe na ngbanga,

pè pe tara ti jogo mari yaga waga,

pè pe cara ti sogo, lere woro ma cen wa ti ni.

¹⁶ Ali yere Mefisi ca woolo konaa Tapanesi ca
woolo pe ni,

pe yaa ka pan mbe ye yinre ti kulu ye na[†].

¹⁷ Ko kagala koro yen na piin ye na ma,

katugu ye je Yawe Yenjele, ye Yenjele li na,

sanga ña ni làa pye na ye yee sinni wa konjo jene
li ni we.

[†] **2:16 2:16:** Mefisi naa Tapanesi cara tila pye Ezipiti tara cara to ta. Kila pye paga leele mbele yigi wa malaga kasopiile, pe ma pe yinre ti kulu; Eza 7.20.

18 Koni, ki yaa yinḡi kan ye yeri, na yaga kari wa Ezhipiti tara,

mbe saa Nili gbaan tɔnmɔ pi woo?

Yinḡi tɔnli ye yaa ta, na yaga kari wa Asiri tara, mbe saa Efirati gbaan tɔnmɔ pi woo we?

19 Ye tipewe pi sara wi yaa kan ye yeri, ye mbasinme pi sara wi yaa jɔlogɔ wa ye na.

Kona ye yaa ki yan mbege jɛn fɔ ki yɛn nandan-gawa kala, ma pye ma tisaw,

na yaga je mi ŋa Yawe Yɛnɲɛɛ, ye Yɛnɲɛɛ na na,

na ye woro na fyɛ na yɛgɛ we.

We Fɔ, Yawe Yɛnɲɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ lo li yo ma.»

Izirayeli woolo pàa je

mbe Yɛnɲɛɛ li gbɔgɔ

20 We Fɔ wì yo fɔ: «Izirayeli woolo, maga le wa wagati titɔnlɔwɔ ni, yè yiri ma je na na,

ma we sɔgɔwɔ pi jɔgɔ.

Ye yɛn na yuun fɔ: <We woro na jaa mbe pye lere wa kulo naa.>

Ki kala na, ye yɛn na sinleɛ paa nanjaala yɛn na nanjara piin wa tinndiye mbele pè yagara pe go na,

konaa wa tigbɔrɔ nda fuun ti yɛn wetipiire ni ti nɔgɔ†.

† 2:20 2.20: Ki verise ŋa wi yɛn naga nari ma yo Izirayeli woolo pàa yiri ma je Yɛnɲɛɛ li na, na yarisunndo ta yɛgɛ gbogo. Ko yɛn paa nanjara yɛn Yɛnɲɛɛ li yɛgɛ na; Oze 4.12-14. Ki yarisunndo tila pye Kana tara fenne poro woro. Ki yarisunndo ti gbɔgɔsara pa tila pye wa tinndiye naa yanwira ti na, konaa tigbɔrɔ nda fuun ti yɛn wetipiire ni ti nɔgɔ.

21 Ma si yala, mîla ye sanri paa ɛɛzen tirige
 jɛŋgɛ yɛn,
 ŋga ki yɛn ɛɛzen tirige tiyɔŋgɔ jɛŋgɛ ko ka.
 Kì pye mɛɛ, a yè si wa ma kanŋga ma pye paa
 ɛɛzen tirige tijaanga yɛn?

22 Ali na ye ka woli gbanŋga tɔnmɔ ni,
 mbe ye yɛɛ jogo tafilan lɛgɛɛ ni,
 ye kajɔgɔɔ ti yaa koro ye na paa tuuro yɛn na
 yɛgɛ sɔgɔwɔ.»

We Fɔ, Yawe Yɛnɲɛɛ lo lì yo ma.

23 «Ye mbe ya mbege yo mɛɛ mbe yo fɔ ye woro
 fyɔngɔ ni,
 fɔ yee taga yarisunŋgo Baali ki na mbaa ki
 gbogo?

Ye sa ye yɔngɔɔ ke wele wa gbunlundɛgɛ† ki ni
 yɛgɛ ŋga na yègɛ pye we!

Ŋga yè pye, yege jɛn ye wali ki na.

Ye yɛn paa yɔngɔmɛ nɔ yɛn,

ŋa wi yɛn na fee na jiiɛ lagapyew.

24 Ye yɛn paa yan sofile yɛn, ŋa wi yɛn ma tara
 wa gbinri wi ni.

Na wi lugusanga wi ka gbɔn, wi maa sofile pɛnɛ
 pe nuwɔ pi lee tifeɛgɛ na.

Nambala kala lì maa ta, ambo wi mbe ya mbeli
 wogo ki sa wi yeri?

Nambala mbele pe maa wi jaa mbe lugu wi na,
 paa la pe yɛɛ tege yɛɛ,

† 2:23 2.23: Gbunlundɛgɛ ŋga ki sɛnrɛ tì yo, ki yaa pye Hinɔmu gbunlundɛgɛ ko layi; pa kila pye wa Zheruzalemu ca ki yɔnlɔparawa kalige kɛɛ yeri. Leele paa pye na pe piile pe woo wa saraga na pe sori kason ni, kɔnaa na katijangara ta yɛgɛ piin. To ti ni fuun nda to la pye Yɛnɲɛɛ li kambɛngɛ, Zhɛrɛ 7.31-32; 19.2-6; 32.35; 2 Wunlu 23.10.

katugu pe maa ta yeen fyaw, wi lugusanga wi ni.»

25 We Fɔ wì yo fɔ: «Izirayeli woolo, ye ye yee yingiwɛ jɛn!

Yaga ka ti ye tɔɔɔ ti koro waga sawira fu mbe ye yee wɛɛɛ.

Tɔnmɔ wɔɔɔ kiga ka ye yagbolo li waga ye na, ye yarisunndo gbɔɔwɔ pi kala ni!

Ɛɛn fɔ, a yè sho fɔ: <Yɛnɛɛ, ma kaa ma yee tege. Yarisunndo nambannda to ti yen ma we ndanla, to waa jaa mbe taga ti na.> »

*Izirayeli woolo pe daga jɔɔɔ
mbe to pe na*

26 «Pe ka yoo yigi, fɛɛ ti maa yigi yɛɛɛ nɔɔ na, pa fɛɛ ti yaa Izirayeli woolo pe yigi ma, poro naa pe wunlumbolo pe ni, naa pe tara teele pe ni,

naa pe saraga wɔfɛnnɛ konaa pe Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ yɔfɛnnɛ pe ni.

27 Poro mbele pe maga yo tikɔngɔ ki kan fɔ: <Mboro ma yen na to we!>

Mbege yo sinndɛɛɛ ki kan fɔ: <Mboro ma yen na nɔ nɔ wɛɛ se!>

Katugu pɛ pɔngɔ le na ni, pee yɛɛ wa na yeri.

Ɛɛn fɔ na jɔɔɔ ka to pe na sanga nɔ ni, pe mɛɛ na yeri mbe yo fɔ: <Yiri ma pan ma we sho!>

28 Naga yen ma, ye yarisunndo nda yè gbegɛle ye yee kan, to kari se yeri?

Na kaa pye ti mbe ya, ti yiri ti ye sho ye jɔɔɔ sanga wi ni!

Katugu yoro Zhuda tara woolo, ye cara tì lɛɛ
 yɛɛ ɲa na,
 pa ye yarisunndo tì lɛɛ ma fun.

29 «Yiŋgi na ye nɛɛ na jɛɛgi,
 ma si yala, ye ni fuun ye yiri ma je na na?
 Yawe Yɛɲɛlɛ lo lɛ yo ma.

30 Mì ye piile pe gbɔn ma saa te, kii yaraga ka
 yɔn.

Pee yɛnlɛ na yɛɛwɛ sɛnrɛ ti na.

Yàa ye Yɛɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofennɛ pe gbo tokobi
 ni,

paa jara yɛn, ɲa wi maa jɔgɔwɔ piin.

31 Yoro nala pilige woolo, Yawe Yɛɲɛlɛ li yɛn na
 ɲa yuun,

yege logo.

Naga yɛn ma, mì pye paa gbinri yɛn,

nakoma paa diwi tara yɛn Izirayɛli woolo pe yeri
 wi le?

Yiŋgi na, a na woolo pè sho fɔ: <Wè koro we yɛɛ
 woolo,

we se songɔɔ li kɔɔɔ naa?>

32 Naga yɛn ma, sumborombyɔ wi mbe fɛɛ wi
 fereyaara ti na le?

Nakoma piɔ wi mbe ya fɛɛ wi piɔ paraga ki na
 le?

Ma sigi ta, na woolo poro na, pè fɛɛ na na,
 maga lɛ wa wagati titɔnlɔwɔ ni.

33 «Haan! Ye ma ye yɛɛ gbegele tiyɔngɔ na ye
 ndanlafennɛ pe lagajaa dɛ!

Wa ye tangalɔmɔ pi ni, ye mbe ya yɛɛ mbaa jɛlɛ
 ɲa wì pe ma wɛ jɛlɛ pe ni fuun na wi nari.

34 Fyɔnwɔ fenne mbele jeregisaga fu, yè бага pe
na ma pe gbo go fu,
pe kasanwa pi yen bere wa ye yaripɔrɔ ti yɔnrɔ
ti na,
ma si yala, ye sila pe yigi pe yen na ye kɔrɔ ki
kaari mbe yu.

35 Konaа ki ni fuun, ye ma yo fɔ: «We yen
jeregisaga fu!

Yennɛɛ li yaa li nanɔbanwa pi laga lali we ni.»
Ki kala na, mi yaa kiti kɔn ye na,
katugu yè yo fɔ yee kapege pye.

36 Yinɔgi na, a ye nɛɛ fogolo na ye kɔnɔ li kanɔgi?
Ye yaa ka sa fɛrɛ shɔ wa Ezhipiti tara,
paa yegɛ nɔga na yaa fɛrɛ shɔ wa Asiri tara we.

37 Ye yaa ka keyen taga wa ye yinrɛ ti na fɛrɛ ti
kala na,
mbe yiri wa ki laga ki ni;
katugu poro mbele yè ye jigi wi taga pe na, Yawe
Yennɛɛ li je pe na;
ye kala la kpɛ se yɔn wa pe yeri.»

3

Izirayeli woolo

pàa je Yennɛɛ li na

1 Yawe Yennɛɛ li yo fɔ: «Na nanɔ wa kaa jɔ je,
na ki jɛɛ wi ka sa nanɔ wa yegɛ tɛgɛ,
naga yen ma, wi pɔɔ lɛɛ wi mbe yenlɛ mbege
jɛɛ wi lɛ naa le?»

Ayoo, na ki ka pye ma, ki yaa ki tara ti ni fuun ti
tɛgɛ fyɔngɔ ni†.

† 3:1 3.1: Ye wele wa Dete 24.1-4laga ki ni.

Yoro fun yè yiri ma saa nanjara pye nambala
 legere ni;

mele, a yè sho fo ye yaa songoro mbe pan na
 korogo?» Yawe Yenhele lo li yo ma.

² Ye ye yere ti yirige ye wele wa tinndiye pe na,
 laga kikiin ki koro yee nanjara pye wa ki na?
 Ye ma saa cen wa kongolo ke yon na, na ye
 nanjara pyeyenle pe singi,
 paa yege nga na benjanri pyefo ma lara na singi
 wa gbinri wi ni.

Yè tara ti tege fyongo ni ye nanjara naa tipege
 nga yè pye ki ni.

³ Ko kala na tisara ti yere,
 tisara punjo woro tii pan.
 Konaa ki ni fuun, yè ye yinre ti liri na ye nanjara
 ti piin, yee yere ki na mbe yo fo ye fere
 sho.

⁴ Koni ko yège jen na gbele nala yinri, na yuun
 fo: «We to!
 Mboro ma yen we wonlo, maga le wa we punwe
 sanga wi ni!»

⁵ Ye yen na yewe na yuun fo:
 «Naga yen ma, li yaa nawa ngban we ni sanga
 pyew wi le?
 Naga yen ma, li yaa gbu tege we ni sanga pyew
 wi le?»

Ko senre to ye yen na yuun,
 en fo, a yè si koro na kapege ki piin fannga ni
 na kee yege.

*Izirayeli tara woolo naa Zhuda
 tara woolo pe yen ma taanla*

*nɔsepiile sumbonɔ shyen ni,
mbele pe woro ma sin*

⁶ Kona, wunlunaŋa Zhoziyasi wi wagati wi na, a Yawe Yenŋele li si para na ni ma yo fo: «Izirayeli† woolo mbasinmbele pè kala na pye, mali yan ke? Pè kari wa yanwira titɔɔnrɔ ti ni fuun ti go na, konaa ma kari wa tigbɔrɔ nda fuun ti yen wetipiire ni ti nɔgo, ma saa na nanjara piin wa.»

⁷ Mila na yeε pye fo: «Ko kagala ŋgele koro ke ni fuun pyeŋɔlɔ, pe yaa songɔrɔ mbe pan na kɔrɔgo. Eɛn fo pee songɔrɔ mbe pan na kɔrɔgo. Pe nɔsepyɔ Zhuda tara woolo javapyefenne paa pye ki kagala ke serefenne fun.

⁸ Mì Izirayeli woolo mbasinmbele pe wa, ma pɔrɔgo jɔgo sɛwe kɔn ma kan pe yeri pe nandara ti kala na. Konaa ki ni fuun, mīgi wele maga yan fo ko ka si fyere wa pe nɔsepyɔ Zhuda tara woolo javapyefenne pe na. Eɛn fo poro fun paa saa na nanjara piin.

⁹ Izirayeli woolo pè tara ti tege fyɔngɔ ni pe nanjara tipere ti ni; pè kalikalawa pye yarisunndo sinndeere woro konaa tire woro ti ni.

¹⁰ «Konaa ki ni fuun, pe nɔsepyɔ Zhuda tara woolo javapyefenne pe sila songɔrɔ mbe pan na kɔrɔgo pe kotogo ki ni fuun ni. Eɛn fo paa pye naga piin kopiire ni.» Yawe Yenŋele lo li yo ma.

† **3:6 3:6:** Naa Izirayeli tara wunluwo pila kɔn shyen, lagame Izirayeli mege ŋga ki yeri, ko yen na para yonloparawa kameŋge keɛ wunluwo tara to senre na. Asiri tara woolo paa pan ma pe koli ma kari pe ni kulolo wa Asiri tara; 2 Wunlu 17.

11 A Yawe Yennɛle li silan pye naa fɔ: «Izirayeli woolo mbasinmbele poro pe yeɛ naga ndɛɛ pɛ sin ma wɛ Zhuda tara woolo java pyefenne poro na.

12 Yiri ma saga senre nda ti yari wa yɔnlɔparawa kameŋge keɛ tara ti yeri fɔ:

‹Yoro Izirayeli woolo mbasinmbele, ye songɔɔ ye pan!›

Yawe Yennɛle lo li yo ma.

‹Mi se yege san ye ni naa, katugu mi yen kagbaraga pyefɔ.›

Yawe Yennɛle lo li yo ma.

‹Mila gbu tege lere ni sanga pyew.

13 Ye ye kajɔɔɔ ki jɛn ye yere ki na ko ce, yege jɛn ye yo fɔ yɛ yiri ma je mi ŋa Yawe Yennɛle, ye Yennɛle na na.

Ye saa na yanri na toro yarisunndo nambannda punɔ na,

wa tigbɔɔ nda fuun ti yen wetipiire ni ti nɔɔ; yee yenle mbe logo na yeri.› »

Yawe Yennɛle lo li yo ma†.

*Yennɛle li yen na li woolo pe yinri
pe songɔɔ pe pan li kɔɔɔ*

14 Yawe Yennɛle lo li yo ma fɔ:

«Ye songɔɔ ye pan na kɔɔɔ, yoro piile mbele ye yiri ma je,

katugu muwi mi yen ye tafɔ we.

Mi yaa ka nunɔba nunɔba le ye ni, mbe yiri cara ti ni,

mbe shyenzhyen le ye ni, mbe yiri seye yi ni,

mbe songɔɔ ye ni wa Siyon ca.

† 3:13 3.13: Ye wele wa Zhere 2.20laga ki ni.

15 «Mi yaa ka kundigile tɛgɛ ye go na mbe yala na nandanwa kala li ni. Pe yaa kaa ye yɛgɛ sinni kajɛnmɛ naa tijinliwɛ ni.

16 Na yaga ka lɛgɛ wa tara ti ni, mbe piile lɛgɛrɛ se sanga ŋa ni, ki wagati wi ni, pe se kaa para mi ŋa Yawe Yɛnɲɛlɛ na yɔn finliwɛ kesu wi wogo na naa. Yawe Yɛnɲɛlɛ lo li yo ma. Wi wogo ki se ka tigi lere nawa naa, pe se ka nawa to wi na naa, pe se si ka wa yɛgɛ gbegele naa.

17 Ko wagati wo ni, pe yaa kaa Zheruzalɛmu ca ki yinri <Yawe Yɛnɲɛlɛ li wunluwɔ jɔngɔ>. Cɛngɛlɛ ke ni fuun ke yaa ka sa ke yɛɛ gbogolo wa, wa Zheruzalɛmu ca mbaa Yawe Yɛnɲɛlɛ li gbogo. Pe se koro mbaa tanri mbaa yala pe yɛɛra nawa jatere pere to ni.

18 Ki wagati wi ni, Zhuda tara woolo pe yaa ka pan mbe taga Izirayɛli woolo pe na. Pe yaa ka pinlɛ mbe yiri wa yɔnlɔparawa kamɛnɲɛ kɛɛ tara ti yeri, mbe songɔrɔ wa pe tara ti ni, tara nda mila kan pe tɛlɛye pe yeri ti pye pe kɔrɔgɔ ye.»

*Izirayɛli tara woolo
pe songɔrɔkala Yɛnɲɛlɛ li kɔrɔgɔ*

19 We Fɔ wì yo fɔ:

«Mila pye nala yɛɛ piin ma yo
mila jaa mbaa ye jate paa na piile yɛn,
mila pye naga jaa mbe tara nda tì tanla ti kan ye
yeri;
mbe tara laga tiyɔngɔ kan ye yeri, ŋga ki yɔngɔ
woro cɛngɛlɛ sanɲgala ke sɔgɔwɔ.
Mila pye naga yuun fun fɔ ye yaa kaa na yinri
we to,

fɔ ye se ka laga na na fyew.

²⁰ Εν fɔ, jɛɛ ɲa wii sin wi maa pɔɔ wi java yɛɛ
 ɲga na,
 pa yoro Izirayɛli woolo yànlà java ma.
 Yawe Yɛɲɛɛ lo li yo ma.

²¹ «Magangala yɛn na yinrigi wa tinndiye pe na,
 Izirayɛli woolo pe gbeere naa pe yɛnriɲgbanga
 ɲga pe yɛn na yɛnri koyi,
 katugu pè kombele ɛ;
 pè fɛɛ mi ɲa Yawe Yɛɲɛɛ, pe Yɛɲɛɛ na na.

²² Yoro piile mbele yè yiri ma je, ye songɔɔ ye
 pan na kɔɔɔ!
 Pa mi yaa ye sagala, mbe ye sho ye kambasinnde
 ti ni.»

Kona, a leele pè sho fɔ: «We mbele, wè songɔɔ
 na paan ma kɔɔɔ,
 katugu mboro ma yɛn Yawe Yɛɲɛɛ, we Yɛɲɛɛ
 le.

²³ Kaselege ko na, yarisunndo gbɔɔɔ mba pi
 yɛn na piin wa tinndiye pe na,
 ki tinmɛ mba fuun pi yɛn na yinrigi wa yanwira
 ti na,
 pe yɛn na we fanla wi wagafe.
 Εν fɔ kaselege ko na, pa Izirayɛli woolo pe yaa
 showɔ pi ta Yawe Yɛɲɛɛ, we Yɛɲɛɛ lo
 yeri.»

²⁴ «Maga ɛ wa we punwɛ sanga wi ni,
 yarisunndo fɛɛ woro nda we tɛɛye pàa pye na
 gbogo, tì pe tunɲgo tɔnli wi li,
 pe simbaala naa sikaala konaa pe nɛɛ ti ni,

naa pe pinambiile konaa pe sumborombiile pe ni.

²⁵ We daga mbe sinle fere ti ni,
we tifagawa pi pye paa we tonparaga yen;
katugu we kapere pye Yawe Yenhele, we Yenhele
li na, woro naa we teleye pe ni,
maga le wa we punwe sanga wi ni fo ma pan ma
gbon nala.

Wee yenle mbe logo Yawe Yenhele, we Yenhele li
yeri.»

4

*Yenhele li yo Izirayeli woolo
pe pe kapere ti jen peri yaga*

¹ Yawe Yenhele lo li yo ma fo:

«Izirayeli woolo, na yaga songoro mbe pan,
na yaga songoro mbe pan na korogo,
na yaga ye yarisunndo tijangara ti ko mberi wo
wa na yeye sogowo,
na yee koro mbaa yanri la kee kee ki ni fuun ki
na,

² na yaga wugu mi na Yawe Yenhele na yinwege
wolo na mege ki na,
na yaga ki pye kaselege ni, naa nawa lagawa ni
konaa kasinge ni,
pa kona cengele sanngala ke yaa nala yenri mbe
duwaw ke na,
pa ke yaa gbogowo ta na fannga na.»

³ Katugu Yawe Yenhele li yen naga yuun Zhuda
tara woolo naa Zheruzalemu ca woolo pe kan fo:
«Ye kere fonndo kon ye yee kan,
yaga ka yariluguro lugu wa wuuro ti sogowo naa.

4 Yoro Zhuda tara woolo naa Zheruzalemu ca woolo,
 ye ye yεε kenrekenre mbege naga fɔ yè pye mi
 ɲa Yawe Yenɲele na woolo,
 ye ye kotoɾo ti pye kpoyi.
 Nakoma na nanɲbanwa pi yaa yiri ye kɔɾɔɔ paa
 kason yen,
 mbaa sori ɲga lere se ya figi,
 ye kapyere tijangara ti kala na.»

*Jɔlɔɔ ɲga ki yaa to
 Zhuda tara woolo pe na*

5 «Ye saga wogo ɲga ki yari Zhuda tara woolo pe
 kan,
 ye ti Zheruzalemu ca woolo pege wogo ki jɛn!
 Ye mbanlaga win wa tara ti ni ye leele pe yeri,
 ye ye maganɲala ke yirige yege yo fɔ leele pe
 pe yεε gbogolo wa cara nda pè malaga
 sigemboɾo kan mari maga ti ni.

6 Ye kacɛn yaraga ka pye yege yirige wa naayeri
 mbaa Siyon ca kεε ki nari!

Yaa fee, yaga ka yere!

Katugu mi yaa ti jɔlɔɔ mbe yiri wa yonlɔparawa
 kameɲɲe kεε yeri mbe pan,

ki yaa ka pye jɔɔwɔ gbɔɔ.

7 Jara† wì yew ma yiri wa wi larasaga;
 cengele ke tɔngɔfɔ wi yen wa konɔ na paan.

Wì yiri wa wi censaga ki ni,

mbe pan mbe ye tara ti jɔɔ mberi yaga waga;

ye cara ti yaa ka tɔngɔ mbe pye katara,

lere se ka pye wa ti ni.

† 4:7 4.7: Jara ɲa senre ti yo, wo wi yen Babiloni tara re, to ti yen cengele ke tɔngɔfɔ we.

8 Ki kala na, ye jatere piriwen yariporo le ye yeε na;
yaa kunwo gbele, yaa yungbogoro senre yuun,
katugu Yawe Yenhele li nangbanwa gboo pi se
ko ye ni.»

9 Yawe Yenhele lo li yo ma fo:
«Ko pilige ko ni, wunlumbolo naa kundigile pe
ni, pe yaa ka kotogo la.
Saraga wofenne pe jigi wi yaa ka kon pe na,
Yenhele yon senre yofenne pe nawa pi yaa ka wo
pe na.»

10 Kona, a mi sho fo: «E, we Fo, Yawe Yenhele,
ki cen ma ki cenle woolo mbele poro naa
Zheruzalemu ca woolo pe fanla wi,
maga yo pe kan fo: <Ye yaa ka yeyinhe ta>,
ma si yala, tokobi wi yen wa pe yologo ki na
mako!»

11 Ko sanga wo ni, pe yaa kaga yo ki cenle woolo
poro naa Zheruzalemu ca woolo pe kan fo:
«Tifelege werenge ka yen na gboon na yinrigi wa
gbinri wi ni, wa tinndiye pe na.
Ki yen na gboon na paan na woolo pe korogo.
Ki woro na paan mbe yarilire sigire fe, nakoma
mbe yarilire pyo fe.

12 Tifelingbogo kayi,
nga ki yiri wa na paan, mbe pan mbanla
nandanwa kala li pye.
Koni mi jate mi yaa kiti wi kon pe na.»

13 Leele pe yen na yuun fɔ: «Wele, juguye pe yen na paan paa kambaara yen.
Pe malaga gbɔnwotoroye pe yen paa tifeɓinjolo yen;
pe shɔnye pè wege ma we yɔnye na.
Jɔlɔgɔ yen we wogo, katugu pè we tɔngɔ pew.»

14 «Zheruzalemu ca woolo, ye ye kotoɔo ti pye kpoyi, ye tipere pyew ti wɔ wa,
janɔo ye ta ye shɔ.
Ye yaa jatere pere ti yaga wa ye kotoɔo na sa gbɔn fɔ wagati wiwiin?

15 Pe yen na senre ta nuru na yinrigi wa Dan tara ti ni, wa yɔnlɔparawa kamɛnɔge kee yeri, ti yen na jɔlɔgɔ panga wogo yari na yinrigi wa Efrayimu tara yanwira ti na.

16 Yege senre nda ti yo ye cɛngele sanɔgala ke kan,
ye ti Zheruzalemu ca woolo peri logo fɔ:
Malɔngbɔɔnlɔ mbele pe ma pan ma ca ki yɔn tɔn mbege shɔ, pele yen na paan, ma yiri taleere ta ni.
Pe yen na malaga kɔnɔgɔlɔ waa na paan Zhuda tara cara ti mɛge ni.

17 Pe yaa pan mbe Zheruzalemu ca ki maga mbege fili paa yege nga na keɛ sigefenne maa ki piin we,
katugu pè yiri ma je na na.
Yawe Yenɔgele lo li yo ma.

18 Ye tangalɔmɔ pee po naa ye kapere tijangara to ti ti
ki wogo nga kɔ gbɔn ye na.
Ye tipere ti tɔnli wowi,

kaselege yi, kì ye nawa pi tanga ye na,
ki yen na ye jòlò fò wa ye sunndo wi na.»

Tara woolo pe kala

làa Zheremi wi nawa pi tanga wi na

¹⁹ E, na nawa, na nawa!

Kayaŋga yen wa na kotogo na fò jɛŋgɛ.

Na kotogo ki yen ma wɛri na na;

mi se ya mbe pyeri,

katugu mì mbanlaga winmɛ pi logo,

ma malaga kɔŋgɔlò ke logo.

²⁰ Tɔngowɔ naa tɔngowɔ sɛnrɛ pe yen na yari,
pè tara ti ni fuun ti tɔngɔ.

Pànla paara yinrɛ ti jaanri yɔnlò nuŋgba,

mala wɔnlɔsara ti jɔgɔ go nuŋgba.

²¹ Mi yaa koro mbaa ki malaga gbɔnkacɛn ɲa wi
yaan fò sa gbɔn wagati wiwiin?

Mi yaa koro mbaa ki mbanlaga magala li nuru fò
sa gbɔn wagati wiwiin?

²² «Kaselege ko na, na woolo pe yen kam-
bajɛnmbɛlɛ,

pee na jɛn;

pe yen piile mbele pe yen lembire,

tijinliwɛ woro pe ni.

Kapege pyege ko cɛ pè jɛn,

ɛɛn fò kaɲɛŋgɛ pyege pee ko jɛn.»

Jɔgɔwɔ gbɔɔ pyesanga

²³ Mì tara ti wele, mari yan ti woro ma yala, ti
yen waga!

Mì naayeri wi wele, mì si yanwa kpɛ yan.

²⁴ Mì yanwira ti wele, mɛɛ ti yan ti yen na
yɛgɛyɛgɛ!

Tinndiye pe ni fuun pe yen na tigile tigile.

²⁵ Mì wele, mi si senwee pyo kpe yan naa!

Naayeri sannjere ti ni fuun ti fe ma kari.

²⁶ Mì wele, mee tara ti kere konsara tiyonro ti yan
ti kannga ma pye gbinri na wi waga!

Ki cara ti ni fuun tila kannga ma pye katara,

Yawe Yenjele li yegge sogowo, li nanjbanwa gboo
pi kala na.

²⁷ Katugu pa Yawe Yenjele li yo yeen fo:

«Tara ti ni fuun ti yaa ka koro waga,

een fo mi se ka ti ti ni fuun ti tongo pew.

²⁸ Ki kala na, tara ti yaa ka kunwo gbele.

Wa naayeri, wa yenjele na, diwi wi yaa ye;

katugu migi yo, maga kon maga tegge.

Ki kala li se ye na go na,

mi se si yon kannga.»

Siyon ca ki tongokala

²⁹ Shon lugufenne naa sandira wonfenne pe
tinme pi kala na,

ca woolo pe ni fuun pe fe.

Pe yen na lara wa koro ti ni.

Pe fe ma lugu wa waara ti na.

Cara ti ni fuun ti koro waga,

lere kpe si koro wa ca ki ni naa.

³⁰ Mboro Zheruzalemu ca nga pe tongo mako,
yingi ma yaa pye san?

Ali na ma kaa pariyenre sonjibanga woro nii,

mbaa te fereyaara nii,

mbaa kale nii wa ma yengele ke ni,

maa ko piin noo yee gbegele wagafe.

Ma keenle pe je ma na,

pe yen naga jaa ma ku.

³¹ Mi yen na jorogomɔ pa nuru paa jɛɛ ɲa wi selara yiri wi ni wi jorogomɔ pi yen, na jɔɔgɔ jenge ka nuru paa jɛɛ ɲa wi yen na wi pyɔ konɔbanɲa siin wi yen.

Siyon ca woolo pe jorogomɔ powi; pe yen na jɛɛn, na pe keyen yi yinrigi wa naayeri na yuun fɔ:

«Ow! We wogo kɪ jɔgɔ!

We yen na kuun legboleele pe gbɔnrɔ ti kɛɛ.»

5

Zheruzalemu ca woolo pe kapere

tɪ saa toro ti da wi na

¹ Ye Zheruzalemu ca ki yanri ye toro wa ki nawa konɔgolo ke ni,

ye wele jenge, ye ca kagala ke yewe ye ke jen;

ye wele wa katoro ti ni yege jen,

na kaa pye mbe lere nunɔba ta wa,

lere nunɔba pe, ɲa wi yen na kasinɔge ki piin,

ɲa wi yen naga jaa mbaa tanri kaselege na;

pa kona mi yaa Zheruzalemu ca ki kala yaga.

² Ali na paga ki yo mbe yo fɔ: «Mi wugu ki na Yawe Yenɲele na yinwege wolo li meɛge ki na,»

yagbogowo wuguro pe ma wugu.

³ E, Yawe Yenɲele, naga yen ma, kaselege ko ma ma yen na lagajaa wi le?

Mà pe gbɔn, ɛɛn fɔ kii pe ya.

Mà pe tongo, ɛɛn fɔ pee yenle ma yerewe senre ti na.

Pè pe yerɛ ti waga ma we walaga na,

pee yenle mbe songoro mbe pan ma korogo.

⁴ Mila pye nala yee piin fo: «Ki leele mbele pe yen fyonwo fenne, tijinliwe woro pe ni; katugu pee Yawe Yennele li kono li jen, pee pe Yennele li kakonndegele li jen.

⁵ Ki kala na, mi yaa kari wa pe legboolo pe yeri, mbe sa para pe ni; ki woro nala koon shyen, poro wo na, pe Yawe Yennele li kono li jen, pe pe Yennele li kakonndegele li jen.»

Een fo poro fun, pe yiri ma je paa yegge nga na falinere ma kaa ti tunngo pyetige ki kaw maga laga ti yee na, ma pe manda nda tila pye ma pe po pe Yennele li na ti sangala†.

⁶ Ki kala na, jara yaa yiri wa kologo ki ni mbe to pe na, dabaaga yaa yiri wa funwa lara falafala ti ni, mbe pan mbe pe koonlo, kamolo yaa pan mbe lara wa pe cara ti tanla, mbaa pe singi.

Lere o lere ka yiri wa ca, wi yaa to wo na mboo koonlo yuroyuroyuro; katugu pe kajogoro ti lege, pe mbasinme pi gbogo.

⁷ Zheruzalemu ca woolo, mi yaa ye kapere ti kala yaga ye na mele?
Ye piile pe je na na;

† 5:5 5.5: Ko koru wo yen fo pe yiri ma je Yennele li na, ma poro naa Yennele sogowo pi jogo.

yaara nda ti woro Yenɲɛɛ,
to pe yen na wungu ti mɛgɛ ki na.
Mila pe kala yɔn yaara ti ni fuun ti kan pe yeri,
konaa ki ni fuun, pe yen na jatara naa nandara
piin.

Pe ma kari lɛgɛɛ ma saa nanjaa wi go ki yin
kanw.

⁸ Pe yen paa shɔnye nambala yen, mbele pɛ tin
pe yɛɛ ni pe lugusanga ni,
pe ni fuun nunɓa nunɓa pe yen na gbele pe
nambala yɛɛnɛ pe jɛɛɛ pe punɓo na.

⁹ Naga yen ma, mii daga mbe jɔɓɔɔ wa pe na ki
kagala ke mɛgɛ ni wi le?

Yawe Yenɲɛɛ lo li yo ma.

Naga yen ma, mii daga mbanla kayanɓa ki wɔ ki
cɛnɛ woolo mbele pe cɛnɛ li ni wi le?

¹⁰ Mbogo nɓa ki pe ɛɛɛɛn kɛɛɛɛ ti maga, yege
kaanla ye ye wa ti ni yeri jɔɔɔ,
ɛɛn fo yaga kari tongo pew.

Ye ɛɛɛɛn tiire njere ti kɔɔnɔ,
katugu ti woro mi nɓa Yawe Yenɲɛɛ na woro.

¹¹ Kaselege ko na, Izirayɛli tara woolo naa Zhuda
tara woolo
pɔnla java wi;

Yawe Yenɲɛɛ lo li yo ma.

Yawe Yenɲɛɛ li woolo pe kiti kala

¹² Zhuda tara woolo pɛ finɛ Yawe Yenɲɛɛ li
wogo na, ma yo fo:

«Li se ya yaraga ka pye we na!

Jɔɓɔɔ kpe se gbɔn we na!

Malaga se gbɔn we na, funɓo se si to we na.

13 Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe woro yaraga ka naa, kaawɔ tifelegɛ ko cɛ;
 pe Yennɛle yɔn sɛnrɛ ti yɛn wagafe.
 Jɔlɔgɔ kagala ngele pe yɛn na yari, ke sɔngɔɔ
 ke to pe na!»

14 Ki kala na, Yawe Yennɛle, Yennɛle na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo yɛɛn fɔ:
 «Ki kaa pye ko sɛnrɛ nda to yɛ yo,
 wele, mi yaa ti na sɛnrɛ ti pye paa kason yɛn wa mboro Zheremi ma yɔn;
 ki leele mbele pe yaa pye paa kanngirɛ yɛn, nda ki kason ki yaa sogo.

15 Wele, yoro Izirayeli woolo wele,
 mi yaa cɛnlɛ la yirige mbe wa ye na, mbe yiri fɔ wa lege;
 Yawe Yennɛle lo li yo ma.
 Cɛnlɛ lali na li yɛn fannga ni,
 cɛnlɛ na li yɛn wa maga lɛ wa fafafa;
 cɛnlɛ na ye sili sɛnrɛ ti jɛn,
 ye woro nali sɛnrɛ ti nuru.

16 Pe sanngbɔ wi yɛn paa fanga yɛn, nga ki yɔn ki yɛn ma yɛngɛ;
 pe ni fuun pe yɛn malingbɔɔnlɔ kotogofɛnnɛ.

17 Pe yaa ka ye yarilire naa ye yaakara ti ka,
 mbe ye pinambiile naa ye sumborombiile pe tongɔ,
 mbe ye simbaala naa ye nɛrɛ ti ka,
 mbe ye ɛrɛzɛn tiire naa ye figiye tire ti jɔgɔ;
 ye malaga sigecara nda yɛ ye jigi wi taga ti na,
 pe yaa kari tongɔ tokobi ni.»

18 «Een fɔ konaa ki ni fuun, ko wagati wo ni, mi se ka ye tɔngɔ mbe ye kɔ pew. Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.

19 Na paga ka yewe mbe yo fɔ: <Yingi na, Yawe Yennɛɛ, we Yennɛɛ li si ki wogo nga ki ni fuun ki pye we na?> Kona ma pe yɔn sogo, fɔ m̀ yo fɔ: <Kì kaa pye yè je na na, na yarisunndo ta yegɛ gbogo laga ye tara, ki kala na, ye yaa ka saa tunngo piin cɛnlɛ la yegɛ woolo kan tara ta yegɛ ni, nda ti woro ye tara.> »

*Yennɛɛ làa li woolo pe yeri
ma yo li yaa jɔlɔgɔ wa pe na*

20 «Yege sɛnrɛ nda ti yari Zhakɔbu setirige piile pe kan,

ye ti Zhuda tara woolo peri logo, fɔ:

21 <Yege sɛnrɛ nda ti logo,
yoro cɛnlɛ woolo mbele tijinliwɛ fufɛnnɛ naa kambajɛnmbɛɛ!

Yɛngɛɛ yɛn ye na, ɛɛn fɔ ye woro na yaan;
nuɲgbogolo yɛn ye na, ɛɛn fɔ ye woro na nuru†.

22 Ye woro na fyɛ na yegɛ wi le?

Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.

Ye woro na seri fyɛrɛ ti na na yegɛ sɔgɔwɔ wi le?

Muwi m̀ taambugɔ ki tɛgɛ ma kɔnlɔ gbɔn kɔgɔje wi kan,

maga pye kɔnlɔ na li yɛn kɔsagafu, na wi se ya kaanla.

Kɔgɔje wi tɔnmɔ mba pi maa yinrigi na tuun, pi maa tinni nɲbanga, ɛɛn fɔ pi se ya mbeli kaanla;

† 5:21 5.21: Ye ki verise ɲa wi sɛnrɛ ti taanla Eza 6.9-10naa Maki 8.18lara ti ni.

pi maa tinme gbɔɔ yinrigi, ɛɛn fɔ pi se ya toro
kɔnɔ lo na.›

²³ Ɛɛn fɔ ki cɛnɛ na li woolo pe yɛn kotɔngbanga
fɛnnɛ, ma pye leele mbele pè yiri ma je;
pè je na kɔnɔ li na ma kari pe yɛɛ kɔnɔ.

²⁴ Pe yɛɛ woro naga yuun wa pe yɛɛ nawa mbe
yo fɔ:

‹Ye ti waa fyɛ Yawe Yɛnnɛɛ, we Yɛnnɛɛ li yɛɛ,
lo na li ma tisara ti kan we yeri ti wagati wi na
we,

tisara kɔngbannda naa punɔgo woro ti ni,
mbe yapeleye ya kan we yeri yarilire
kɔnyapeleye.›

²⁵ Ye kajɔɔɔ to tì ti ki kagala kè gbɔn ma piri;
ye kapere to tì ti yè ki yarijɛnde ti la.

²⁶ «Katugu lepeele yɛn wa na woolo pe sɔɔwɔ.
Pe ma lara na leele pe singi, paa sannjɛɛɛ yigifɔ
yɛn;

pe ma mɛɛ jan wa leele pe yɛɛ na pe yinri.

²⁷ Sannjɛɛɛ yigifɔ wi maa ɲɔnɔjɔgo ki yin
sannjɛɛɛ ke ni yɛɛ ɲga na,

pa pè pe yinɛ ti yin ma, yaara nda pè ja nambara
ni ti ni.

Pa pège pye ma, ma fanɲga ta konaa ma
yarijɛnde lɛɛɛ ta.

²⁸ Pè tugbɔɔ ma tɔɔ na yɛngɛɛ;

pe kapege pyewe pì kɛɛ toro.

Paa kiti wi kɔn kaselege na, mbe pijiriwe wi
tanga ki kan wi yeri,

ɛɛn fɔ poro wogo ko yɛn na yɔngɔ na kee yɛɛ.

Paa yɛnɛ mbe fyɔnwɔ fɔ wi tanga ki kan wi yeri.

29 Naga yen ma, mii daga mbe ki kagala ke fɔgɔ ton pe na wi le?

Yawe Yenɲele lo li yo ma.

Naga yen ma, mii daga mbanla kayanga ki wo ki cenle woolo mbele pe cenle li ni wi le?

30 Kapegbɔgɔ naa katijangara yen na piin wa tara ti ni.

31 Yenɲele yon senre yofenne pe yen na yagbogowo senre yuun,

saraga wofenne pe yeera tonli wo ce pe yen na jaa.

Ki kagala koro ke yen mala woolo pe ndanla!

Ɛen fɔ wa ki kagala ke kosaga, ye yaa ki pye mɛle san?»

6

*Zheruzalemu ca juguye pe pan
maga maga, maga fili*

1 «Yoro Benzhamɛ cenle woolo, ye fe ye yiri wa Zheruzalemu ca ki ni.

Ye mbanlaga ki win wa Tekowa ca.

Ye wirige ka yirige paa kacɛn yen wa Bɛti Hakerɛmu ca;

katugu jɔlɔgɔ naa jɔgɔwɔ gbɔɔ pà yiri wa yonlɔparawa kamenɲe keɛ yeri na paan.

2 Siyon ca tiyongɔ naa ki mɛge, ko ɲga ki yen denɲe ni,

mi yaa ki tongɔ yeɛn pew.

3 Leele pele yen na paan ca ki mɛge ni paa simbaala konrifenne yen, naa pe simbanɲebeleye ni.

Pè pe malingbɔɔnlɔ paara yinre ti kan maga maga;

pe ni fuun nuṅgba nuṅgba pe simbaala pe yen
na pe tasaga yan ki kaa†.

4 Pe yen na yuun fɔ: <Ye ye yεε gbεgele ye sa to
ca ki na!

Ye yiri we sa to ki na yɔnlɔ funḡbanga na!

E, jɔlɔgɔ yen we wogo, katugu yɔnlɔ kila tuun
makɔ,

yinme pila tuun tara.

5 Ye yiri we sa to pe na yembinε,
we pe wunluwɔ yinre ti jaanri.> »

6 Yawe Yenḡele na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo
yεen fɔ:

«Ye tire kɔn ye lugusara gbegele Zheruzalemu ca
ki na.

Ca kayi ḡga ki daga jɔlɔgɔ mbe to ki na;
lewεlewε kapyere to ti yen na piin wa ki ni.

7 Pulugo tɔnmɔ maa pulo na yinrigi yεge ḡga na,
pa ki ca ki tipere ti maa pulo ma.

Lewεlewε kapyere naa jɔgɔwɔ kapyere to cε ti
yen na piin wa ki ni.

Jɔlɔgɔ naa tege ki yen na yεge sɔgɔwɔ sanga
pyew.

8 «Zheruzalemu ca woolo, ye yenle na yerewe
senre ti na,

nakoma mi yaa na yεε laga ye na,

mi yaa Zheruzalemu ca ki kanḡga mbege pye
laga ḡga ki yen waga,

laga ḡga lere se ya cεn wa ki ni.»

† **6:3 6.3:** ḡga ki yo fɔ: *Simbaala konrifenne naa pe simbaḡbeleye* ko yen na para wunlumbolo pele naa pe malingbɔɔnlɔ senre na, mbele pe yaa pan mbe to Zheruzalemu ca ki na.

*Izirayeli woolo pè je
mbe logo Yenḡele li yeri*

⁹ Yawe Yenḡele na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo
yεen fɔ:

«Izirayeli woolo sanmbala mbele pè koro go na,
ye pe wulowulo pyew paa yeḡe ḡga na pe ma kaa
εezen pire cɔ pew we;
ko punḡo na, ye sɔngɔɔ yeri san paa yeḡe ḡga
na εezen pire cɔfɔ wi ma kaa εezen tiire
ti san we.»

¹⁰ Mi yaa para ambo ni?

Ambo mi yaa yerewe kan wi yeri wi logo na yeri?

Wele, pe nunḡbogolo kè jili pe na,
pe se ya jatere tεε na senre ti yeri.

Yawe Yenḡele li senre ti pye pe yeri tifagawa
yaraga,

pe woro na tanwa kpe yaan wa ti ni.

¹¹ Na nawa pì yin na na Yawe Yenḡele li
nanḡbanwa pi ni,

mi se ya mboo kun na yeε ni naa.

Yenḡele, ma nanḡbanwa kala li wa piile pe na
wa ca nawa koḡgolo ke ni,

konaa lefɔnmbɔɔ mbele pè gbogolo pe na.

Pe yaa ka ki nanḡbanwa kala li wa naḡa wo naa
jele wi na,

naa leleεe poro naa leleḡbangala ke na.

¹² Pe yinre ti yaa ka pye leele pele yeḡe woro,

naa pe keere konaa pe jele pe ni;

katugu mi yaa keε wa ki tara nda ti woolo pe na.

Yawe Yenḡele lo li yo ma.

¹³ Mbege εe piile pe na mbe saga wa leleεe pe na,

pe ni fuun pe yεera tɔnli wo pe yen na jaa;
 mbege le Yennεle yɔn sɛnrɛ yofennε pe na mbe
 saga wa saraga wɔfennε pe na,
 pe ni fuun pe yen yagbogolo yofennε.

¹⁴ Pe woro na yεge teri na woolo pe yama wogo
 ki yeri,
 mbe pe wεrɛ pye tiyɔngɔ.
 Pe yen naga yuun wi cɛ fɔ: «Yeyinngɛ pan,
 yeyinngɛ pan!»
 Ma si yala, yeyinngɛ woro wa.

¹⁵ Naga yen ma, fεrɛ pe yigi pe katijangara nda
 pɛ pye ti kala na wi le?
 Ayoo, ali yεrɛ fεrɛ yana lo si pe yigi,
 pee fεrɛ jɛn naa.
 Ki kala na, pe yaa ka to mbe tɔngɔ,
 mbe pinle mbele pe yaa ka to mbe tɔngɔ pe ni.
 Na mi ka ka jɔlɔgɔ wa pe na sanga ŋa ni,
 pe yaa ka kurugo mbe to.
 Yawe Yennεle lo li yo ma.

¹⁶ Pa Yawe Yennεle li yo yεen fɔ: «Ye sa yere wa
 kɔngolo ke na, ye welewele!
 Ye yewe kolεgεle ke wogo na,
 ye kɔnɔ jennε li lagaja yaa tanri li na.
 Pa kona ye yaa yeyinngɛ ta.»

Ɛen fɔ, a yɛ sho fɔ: «We se tanga ki kɔnɔ li na.»
¹⁷ «Kona, a mɪ si kɔrɔsiri pyefennε tεge wa ye
 sɔgɔwɔ paa ye yεrɛgi,
 yaa nunɔgbolo jaan mbanlaga magala li yeri.
 Ɛen fɔ, a yɛ sho fɔ: <We se logo li yeri!»
¹⁸ <Ki kala na, cεngεle woolo, ye nunɔgbolo jan ye
 logo!

Yoro janwa woolo, yege jɛn ye wali ki na, kala na
li yaa ka pe ta we.

¹⁹ Tara woolo, yege sɛnrɛ nda ti logo!
Mi yaa jɔlɔgɔ gbɔgɔ wa ki leele mbele pe na;
ko ki yɛn pe jatere pere tɔnli we;
katugu pee yɛnlɛ mbanla sɛnrɛ ti jate,
pɛ je na lasiri sɛnrɛ ti na.

²⁰ Wusuna nuwɔ taan ɲa wì yiri wa Saba tara,
mi yaa yɛngi pye wo ni?
Gbagara kanɲgɪrɛ nuwɔ taan woro nda tì yiri wa
taleere ti ni, mi yaa yɛngi pye to ni?

Ye saara sogoworo ti silan ndanla;
ye yaayoro saara ti la woro na na. > »

²¹ Ki kala na, pa Yawe Yɛnɲɛlɛ lì yo yɛɛn fɔ:
«Ye wele, mi yaa kurugo yaraga tɛgɛ wa konɔ,
wa ki leele mbele pe yɛgɛ pe kurugo ki na;
teele naa piile pe yaa kurugo ki na,
pe cɛnyɛɛnlɛ naa pe wɛnnɛ pe yaa kurugo ki na,
pe ni fuun pe yaa ka tɔngɔ.»

*Izirayeli woolo pe juguye
pe yɛn na paan*

²² Pa Yawe Yɛnɲɛlɛ lì yo yɛɛn fɔ: «Ye wele, cɛnlɛ
là yiri wa yɔnlɔparawa kamɛɲgɛ kɛɛ tara
ti yeri na paan,
cɛnlɛ gbɛnɛ la na yinrigi fɔ wa tara ti kɔsaga ki
na na paan.

²³ Sandira naa njaanra yɛn pe kɛɛ, pèri yirige.
Pe yɛn lewɛlimbɛlɛ, paa lere yinriwɛ ta.
Pe tinmɛ pi yɛn paa kɔgɔje tinmɛ yɛn,
pe yɛn ma lugu shɔnye na.
Pè gbɛgɛlɛ malaga ki na paa lere nunɲba yɛn,

mbe pan mbe malaga gbɔn mboro Siyɔn ca ma ni.»

24 «Naa wège sɛnrɛ ti logo,
a we wire tì si fanla we na;
we sunndo wì kɔn we na,
a waa jɔlɔ paa jɛɛ selara ma kaa yiri wi ni we.

25 Yaga ka yiri mbe kari wa wasege ki ni dɛ,
yaga ka kari wa kɔngolo ke ni dɛ;
katugu juguye pe yɛn wa, tokobiye pe yɛn pe kɛɛ,
sunndo kɔngɔ ki yɛn kɛɛ ki ni fuun ki na.»

26 «Na woolo, ye jatere piriwɛn yaripɔrɔ le ye yɛɛ
na,
yaa kɔŋgi wa cɔnrɔ ti ni yɛsanga ki kala na.
Yaa gbele paa yɛgɛ ŋga na lere ma kaa na wi
pinambyɔ nunɔgba kunwɔ gbele we;
yaa gbele yaa yunɔgbɔgɔrɔ sɛnlɛgɛrɛ yuun,
katugu jɔgɔwɔ pyɛfɔ wi yaa ka pan mbe fo mbe
tɔ ye na.»

Izirayɛli woolo

pe jatere wi se ya kanɔga

27 «Zheremi, mɔɔ tɛgɛ wa na woolo pe sɔgɔwɔ
paa fɛnlɛ yɛn, ŋa wì ma tugurɔn ti
sɛgɛsɛgɛ ma wele;

janɔgo ma pe sɛgɛsɛgɛ ma pe tangalɔmɔ pi jɛn.

28 Pe ni fuun pe yɛn leele mbele pè yiri ma jɛ
konaa nunɔgbɔnɔbanla fɛnnɛ,
pe yɛn leele mɛgɛ jɔgɔfɛnnɛ;
pe kotoro tì ŋgban pe na paa tuguyɛnrɛ naa
tuguwɔrɔ yɛn,
pe ni fuun pe yɛn jɔgɔwɔ pyɛfɛnnɛ.

29 Fɛnlɛnaŋa wi fugufugu wi ma kason ki fɛ
 jɛŋgɛ,
 kason ki ma sunmu wi sogo mboo yan;
 ɛɛn fɔ wi maa wi yɛɛ tege jaga, ma yo fɔ wi yaa
 tugurɔn ti yan mberi fire ti wɔ ti ni,
 katugu fire ti se ya wɔ ti ni.
 30 Pe yaa kaa ki leele pe yinri warifuwe ŋa wi
 yen tɔnli fu,
 katugu Yawe Yɛnɛlɛ li je pe na.»

7

*Zheremi wila Yɛnɛlɛ sɛnrɛ yo
 wa sherigo gbɔgɔ ki yɔn na*

¹ Yawe Yɛnɛlɛ lɛa ki sɛnrɛ nda ti yo Zheremi
 wi kan ma yo fɔ:

² «Kari ma sa yere wa sherigo gbɔgɔ ki yɔn na,
 maga sɛnrɛ nda ti yo, ma yo fɔ: <Yoro Zhuda tara
 woolo mbele fuun ye maa yiin laga ki yeyɔnrɔ
 nda ti ni, ma saa na fɔli Yawe Yɛnɛlɛ li yɛgɛ
 sɔgɔwɔ nali gbogo, ye Yawe Yɛnɛlɛ li sɛnrɛ ti
 logo.>

³ Yawe Yɛnɛlɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli
 woolo Yɛnɛlɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Ye ye
 tangalɔmɔ naa ye kapyere ti kanŋa. Na ki ka
 pye ma, pa mi yaa ye yaga ye cɛn laga ki tara
 nda ti ni.

⁴ Yaga ka ye jigi wi taga ki yagbogowo sɛnrɛ
 nda ti na, mbe koro mbaa ki yuun fɔ: Yawe
 Yɛnɛlɛ li sherigo gbɔgɔ ki yen namena! Yawe
 Yɛnɛlɛ li sherigo gbɔgɔ ki yen namena! Ee,
 lagamɛ Yawe Yɛnɛlɛ li sherigo gbɔgɔ ki yen!

⁵ Na yaga ye tangalomo naa ye kapyere ti kannga kaselege na, na ye kaa leele pe kiti konkagala ke yege woo kasinnye ni,

⁶ na ye woro na nambannjɛɛnɛ, naa pijiriwele konaa nanngunjaala pe jolo, na ye woro na leele mbele jeregisaga fu pe kuun laga tara ti ni, na yee taga yarisunndo ta yege punngo na mbe jologo wa ye ye na,

⁷ pa kona mi yaa ye yaga ye cen laga ki laga nga ki ni, ki tara nda mi kan ye teleye pe yeri, ti pye pe woro sanga pyew fo tetete.>

⁸ «Ɛɛn fo ye wele, ye ye jigi wi taga yagbogowo senre na, nda ti se ya mbe yaraga ka yon ye kan.

⁹ Yinji! Ye maa yuun, na leele kuun, na nandara naa jatara piin, na wungu yagbolo na; ye maa wusuna nuwo taan sori yarisunngo Baali ki kan, ye taga yarisunndo ta yege na, nda yee jen;

¹⁰ ko punngo na, ye mee pan ma yere na yege sogowo laga ki go nga ki ni, ko nga na mege ki yen na yinri ki na, mbe sho fo ye sho, mbe si yala ye yen naga katijangara nda ti ni fuun ti piin bere.

¹¹ Naga yen ma, ki go nga na mege ki yen na yinri ki na, yaa ki jate ki yen bennganri pyefenne larasaga wi le†? Ma si yala, mi wo yen naga yaan ma. Yawe Yenɛle lo li yo ma.

¹² «Ye kari wa Silo ca, wa laga nga na censaga kpoyi kila pye we, ko nga mila keli mala mege ki taga ki na we. Nga mi pye ki laga ki na, Izirayeli

† **7:11 7.11:** Zhezu Kirisi wila ki senre nda ti yo fun; Mati 21.13; Maki 11.17.

woolo mbele na woolo pe kapere ti kala na, ye saga wele†.

¹³ Koni, Yawe Yenɲele lo li yo ma fɔ: Kì kaa pye yè ki kagala ngele ke ni fuun ke pye, kì kaa pye mì para ye ni pilige pyew, εen fɔ yee yenle mbe logo na yeri; kì kaa pye mì ye yeri, εen fɔ yee sho na yeri,

¹⁴ ki kala na, ki go nga na mege ki yen na yinri ki na, ko nga yè ye jigi wi taga ki na, ki laga nga mila kan ye teleye pe yeri, mi yaa ki go nga ki pye paa yege nga na mila Silo ca wogo ki pye we.

¹⁵ Mi yaa ye purɔ na yee yege sɔgowɔ, mbe ye lali na yee ni, paa yege nga na mila ye sefenne, Efirayimu setirige piile pe purɔ na yee yege sɔgowɔ we.»

*Yenɲele li yo li se logo
Izirayeli woolo pe yeri naa*

¹⁶ «Mboro wo na Zheremi, maga ka yenri ki leele mbele pe kan, maga ka gbele mbanla yenri pe kan, maga kanla yenringbanga yenri pe kan, katugu mi se logo ma yeri.

¹⁷ Nga pe yen na piin wa Zhuda tara cara ti ni konaa wa Zheruzalemu ca nawa konɔgolo ke ni, ma woro naga yaan wi le?

¹⁸ Piile pe yen na kanngire jaa, teele pe yen na kason gberi, jeele pe yen na muwe gbɔɔn mbe won wa mboo kan pe yarisunngo nga pe yinri

† **7:12 7.12:** Silo ca ko kila pye faa ca kpoyi ye, Zhou 18.1; 1 Sami 1.3; 3.21; 4.3; Yuuro 78.60; Zhere 26.6. εen fɔ leele pe kapere ti kala na, Yenɲele làa yere ki na, a pège tongo.

«naayeri wunlunjo»[†] ki yeri. Pe yen na duven ŋa pe ma wo saraga wa kaan yarisunndo ta yege yeri mala nangbanwa pi yirige na ni.

¹⁹ Naga yen ma, mi na nawa po pe yen na ngbanni wi le? Yawe Yenŋele lo li yo ma. Ayoo de, pe yen naga piin pe ye na, mbe fere wa pe ye na.»

²⁰ Ki kala na, pa we Fo, Yawe Yenŋele li yo yen fo: «Wele, na nangbanwa naa na nangbanwa gbɔɔ kala li yaa to ki laga ŋa ki na, naa senweele poro naa yaayoro ti na, naa yan nawa tire to naa kere yarilire ti na. Pi yaa jɔgɔwɔ pye paa kason yen, ŋa ki se figi.»

*Izirayeli woolo pè je
mbe logo Yenŋele li yeri*

²¹ Yawe Yenŋele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenŋele le, pa li yo yen fo: «Ye ye saara sogoworo to naa ye yaayoro saara sannda ti taga ti ye na, yeri kara ti ka!

²² Katugu sanga ŋa ni mila ye teleye pe yirige wa Ezhipiti tara, mi sila yaraga ka yo pe kan. Mi sila konɔ kan pe yeri saara sogoworo naa saara sannda ti womɔ wogo na.

²³ Een fo senre nda mila yo pe kan ti nda fo: «Yaa nuru na yeri, pa kona mi yaa pye ye Yenŋele, yoro fun ye yaa pye na woolo. Konɔ na fuun mi kan ye yeri, yaa tanri li na, kona ye yaa ferewe ta.»

[†] **7:18 7:18:** Naayeri wunlunjo, Babiloni tara fenne pe yarisunngo jelege Ishitari ko paa pye na yinri ma. Kila pye pe kagbɔgɔ yon fo jenge, paa yege ŋa na Kana tara fenne pe yarisunngo Asitarite kila pye; 1 Sami 7.3.

24 Eɛn fɔ pe sila logo na yeri, pe sila si nunɓbolo jan na sɛnrɛ ti yeri. Pɛ tanga ma yala pe yɛɛra nandanwa kala lo ni, pe yɛɛra jatere pere to ni. Kì pye ma, pee kari yɛgɛ, pɛ sɔngɔɔ pɔnɓo na wì.

25 «Maga ɛ pilige nga ni ye tɛɛye pɛ yiri wa Ezhipiti tara fɔ ma pan ma gbɔn nala, mɪlan tunmbyeele, Yɛnɓɛle yɔn sɛnrɛ yofennɛ pe ni fuun pe torogo wa ye yeri. Mila koro na pe tunnu ye yeri suyi pilige pyew.

26 Eɛn fɔ ye sila logo na yeri, ye sila nunɓbolo jan na sɛnrɛ ti yeri. Yàa ye nunɓbolo li nɓban, ma kapere pye ma wɛ ye tɛɛye pe na.

27 «Mboro Zheremi, na maga ka saga sɛnrɛ nda ti ni fuun ti yo pe kan, pe se logo ma yeri. Na maga pe yeri, pe se ma yɔn sogo.

28 Kona, maga yo pe kan, ma pe pye fɔ: <Ye yɛn cɛnlɛ woolo mbele pe woro na nuru Yawe Yɛnɓɛle, pe Yɛnɓɛle li yeri, pee si yɛnlɛ yɛrɛwɛ sɛnrɛ na. Kaselege kì kɔ ma wɔ wa pew, kaselege sɛnrɛ woro wa pe yɔn naa.> »

Kapegbɔɔ wagati

29 We Fɔ wì yo fɔ: «Yoro Zhuda tara woolo, ye yinzire titɔɔnrɔ nda ti yɛn naga nari ma yo yɛ ye yɛɛ kan na yeri,

yeri kɔɔnlɔ yeri wa†.

Ye kari wa tinndiye pe go na ye saa kunwɔ yuuro koo,

† 7:29 7.29: Kila pye Izirayeli woolo pele ma pe yinzire ti yaga ti ma tɔnlɔndɔnlɔ, mbege naga fɔ pe yɛn ma tɛgɛ pe ye Yɛnɓɛle li kan; Nɔmbu 6.5,9; Kiti 13.5,7; 16.17; 1 Sami 1.11.

katugu mi ña Yawe Yenñele, mî je ki leele mbele
pe na,

mî pe wa, naa pànla nanḡbanwa pi yirige na ni
we.»

³⁰ «Zhuda tara woolo pè kapege pye na yeḡe
soḡowo, Yawe Yenñele lo lî yo ma. Go ñga na
meḡe ki yen na yinri ki na, pè pe yarisunndo
tijangara ti teḡe wa ki ni maga teḡe fyongo ni.

³¹ Wa Beni Hinomu ḡbunlundegē ki ni, pè
sunzaga kan wa, ñga pe yinri Tofeti, janḡo mbaa
pe pinambiile naa pe sumborombiile pe piin
saraga, mbaa pe sori kason ni wa ki na. Ma si
yala, mi sila ki wogo ñga ki konḡ kan pe yeri, mi
sila si sonri ki na yeḡe.»

³² Ki kala na, pa Yawe Yenñele lî yo yeḡn fo:
«Pilige ka yen wa na paan, pe se kaa yuun naa fo
Tofeti, nakoma Beni Hinomu ḡbunlundegē; eḡn
fo pe yaa kaa ki yinri fo: <Legbogo ḡbunlundegē.>
Pe yaa kaa ḡboolo pe nii wa Tofeti laga ki ni, laga
lama pi kala na†.

³³ Ki leele mbele pe ḡboolo pe yaa ka pye
naayeri sannjere to naa yanyaara ti yaakara; lere
se ka ta mberi puro.

³⁴ Mi yaa ti nayinme yuuro, naa yoḡorimo
yuuro, naa japene yuuro naa pijaala yuuro ti
ko ti wo wa Zhuda tara cara ti ni konaa wa
Zheruzalemu ca nawa konḡolo ke ni; katugu tara
ti yaa ka koro kataga.»

† **7:32 7:32:** Mbege ta Tofeti laga ko kila pye pe sunzaga, pe sila
daga mbaa ḡboolo pe nii wa ko laga ko ni, katugu ki wogo ki
mbaa sunzaga ki joḡo pe yeri.

8

¹ Yawe Yenñele lo li yo ma fɔ: «Ko sanga wo ni, pe yaa ka Zhuda tara wunlumbolo pe kajeere ti wo wa fanra ti ni, naa tara teele pe woro ti ni, naa saraga wɔfenne pe woro ti ni, naa Yenñele yɔn senre yofenne pe woro ti ni konaa Zheruzalemu ca woolo pe woro ti ni.

² Pe yaa ka ki kajeere ti jaraga yɔnlɔ naa yenje konaa wɔnɔɔlɔ ke ni fuun ke yege sɔɔwɔ; katugu ko yaara to tila pe ndanla, a paa saara woo ti yeri, ma taga ti na, na jele ti yeri konaa nari gbogo. Lere se ka ta mbe ki kajeere ti wo mberi le fanga ni naa; ti yaa ka pye fyɔngɔ wa tara ti na.

³ Mi yaa ka ki lepeelee mbele pe puro mbe kari pe ni laga o laga nga ni, sanmbala mbele fuun pe yaa ka koro go na pe ni, kunwɔ po yaa ka mbɔnrɔ pe yeri mbe wɛ yinwege ko na. Yawe Yenñele na yawa pi ni fuun fɔ lo li yo ma.»

*Yenñele li yaa ka jɔlɔɔ wa
li woolo pe na pe kapere ti kala na*

⁴ «Ki yo ki leele mbele pe kan fɔ Yawe Yenñele pa li yo yeen fɔ:

«Naga yen ma, na lere ka to wila yiri naa wi le?
Naga yen ma, na lere ka punɔ mbe konɔ li wa,
wila sɔngɔrɔ wa li ni naa wi le?»

⁵ Yinji na Zheruzalemu ca woolo pɛ si yiri ma je, ma koro wa pe mbasinme pi ni sanga pyew?
Yinji na pɛ si koro na kee yege wa pe kombele li ni,
ma je mbe sɔngɔrɔ mbe pan mi ña pe Yenñele na kɔrɔɔ?»

6 Mì nunḡbolo jan ma logo pe yeri,
pe woro na sensinnde yuun.

Wa kpε suu tipere ti yaga mbe yo fɔ:
<Yinḡi m̀i pye yεεn?>

Pe ni fuun pe yen na fee na kee yεε go fu,
paa yεε nḡa na shɔn ma kaa na gbinri na kee
malaga na we.

7 Ali yεε jagapan mboo ta wa naayeri, wuu
pansanga wi jɛn;
ketenε, naa ndinε konaa kunaagbe wi ni, pè pe
songɔrosanga wi jɛn.

Ɛen fɔ na woolo poro na, pee mi nḡa Yawe Yennεle
na kakɔndεḡenḡele ke jɛn.»

8 «Mεle ye ma sila ye yεε piin ma yo fɔ:

<We yen kajɛnmbele, Yawe Yennεle li lasiri wi
yen we yeri?

Ma si yala, kaselege ko na, lasiri sεwe jɛnfenne
pe sεwe yɔnlogɔ kanḡagala, yagbogowo
senre ke maa yɔnlogi;

pè lasiri senre ti kanḡa mari pye yagbogowo
senre.

9 Kajɛnmbele pè fere shɔ,

pe sunndo wila kɔɔn pe na, penε pe yigi,

katugu pè Yawe Yennεle li senre ti tifaga.

Naga yen ma, pe kajɛnmε pi yen se yeri?> »

10 We Fɔ wi yo fɔ: «Mi yaa pe jεle pe kan
nambala pele yεε yeri,

mbe pe keere ti kan ti shɔfenne pe yeri;

katugu mbege le piile jεle jεle pe na mbe saga
wa lelele pe na,

pe ni fuun pe yεera tɔnli wo pe yen na jaa;

mbege le Yennɛle yon senre yofenne pe na mbe
 saga wa saraga wofenne pe na,
 pe ni fuun pe yen yagbogolo yofenne.

¹¹ Pe woro na yege teri na woolo pe yama wogo
 ki yeri

mbe pe wɛɛ pye tiyɔngɔ.

Pe maa ki yuun wi cɛ ma yo fɔ: <Yeyinɛge pan!
 Yeyinɛge pan!>

Ma si yala yeyinɛge woro wa.

¹² Naga yen ma, fɛɛ pe yigi pe katijangara nda
 pɛ pye ti kala na wi le?

Ayoo, ali yɛɛ fɛɛ yanna lo si pe yigi,
 pee fɛɛ jɛn naa.

Ki kala na, pe yaa ka to mbe tɔngɔ

mbe pinle mbele pe yaa ka to mbe tɔngɔ pe ni,

na mi ka ka jɔlogɔ wa pe na sanga ŋa ni,

pe yaa ka kurugo mbe to.

Yawe Yennɛle lo li yo ma.»

¹³ Yawe Yennɛle lo li yo ma fɔ:

«Mi yen na jaa mbe kɔ pe ni pew.

Ɛɛɛɛɛn pire kpɛ se ka yan ɛɛɛɛɛn tiire na naa,

figiye tige pire kpɛ se ka yan figiye tire na naa.

Ti wɛɛɛɛɛ ti yaa ka fanla;

yaraga ŋa mila kan pe yeri, mi yaa kaga sho pe
 yeri.»

¹⁴ «Yingi na we si koro we cɛn laga nunɛba?

Ye pan we gbogolo we kari malaga sigecara ta ni
 we sa ku wa,

katugu Yawe Yennɛle li yen na jaa mbe we gbo;

li shɔnrɔ tɔnmɔ kan we yeri ma yo woo wo,

katugu wɛ kapege pye Yawe Yennɛle li na.

15 We jigi wìla pye mbe yeyinngɛ ta, ɛɛn fɔ we si yaraga kpɛ yan;
we jigi wìla pye we jɔlɔgɔ ki kɔwɔ po na, ɛɛn fɔ sunndo kɔngɔ ki yɛn we na.

16 Pe yɛn na juguye pe shɔnye pe tinmɛ pi nuru na yinrigi wa Dan tara ti kɛɛ yeri,
pe shɔnye nambala pe gbelege ki yɛn na tara ti ni fuun ti tigile.

Pe yɛn na paan na tara to naa ti nawa yaara ti ni fuun ti nii,
konna cara to naa mbele pe yɛn ma cɛn wa ti ni pe ni.»

17 Yawe Yɛnɲɛlɛ lo lì yo ma fɔ: «Ye wele, mi yaa wɔɔɔɔ pere yirige mbe wa ye na,
nda lere se ya mbe jɛnmɛ pye mberi yigi;
ti yaa kaa ye nɔɔri.»

*Yɛnɲɛlɛ li woolo pe kapyere
tila Zheremi wi nawa pi tanga
wi na*

18 E, na nawa mba pì tanga, wɛrɛ se ta mbege kɔ,
na jatere wì piri na na fɔ jɛngɛ.

19 Ye wele, mi yɛn nala woolo pe gbeere ti nuru na yinrigi taleere ta ni na sagafɔ jaa.
Naga yɛn ma, Yawe Yɛnɲɛlɛ li woro wa Siyɔn ca ki ni naa wi le?
Siyɔn ca ki wunlunana wi woro wa ca ki ni wi le?

Yɛnɲɛlɛ lì yo fɔ: «Yingɛ na, a pè silan nawa pi ngban pe yaara yanlɛrɛ nda paa gbogo ti ni,

ki yarisunndo go fu woro nda ti yen cengele kele
yege woro ti ni?»

²⁰ Zheremi wì yo fò: «Yarilire konsanga wì toro
makò, yònrò tì kò,

ɛɛn fò ali ma pan ma gbòn, we fa shò gben!»

²¹ Jòlògò ñga kì to na woolo pe na, ki yen nala
jòlò wa na kotogo na fò jèngè;

yèsanga gbòn na na, sunndo kòngò na ta.

²² Naga yen ma, wèrɛ faworo woro wa Galaadi
tara ti ni wi le?

Wèrɛ pyefò woro wa naa wi le?

Yìngi na, na woolo pe yama pi si woro na koo?

²³ E, ndɛɛ ki pye na go ki ja kannga ma pye lógò,
ndɛɛ ki pye na yèngelɛ ke ja kannga ma pye
pulugo ma yin yentunwò ni,

mi jèn naa gbele yònlò naa yembine,

na woolo pe gbogo ki kala na.

9

Yagbogowo pì tara ti yin

¹ E, ndɛɛ ki pye mi jèn na saga ta wa gbinri wi ni
paa canakarifenne pe yen,

mi jèn na laga na woolo pe na, mbe kari fò lege;
katugu pe ni fuun pe yen jataala naa nandaala,
pe yen javapyefenne.

² Pè pe ñgayinngelɛ ke yirige ma ke gbɛgɛlɛ
mbaa finlɛlɛ

paa pe ma kaa sandiga manga tile maga ñgban
mbe wòn.

Pè fannga ta wa tara ti ni, ɛɛn fò kii pye kaselege
ko ni;

pe yen na kapege ki piin na ka tari ki na suyi,

pe silan jen naa.
Yawe Yenḡele lo li yo ma.

³ Pe ni fuun nuḡba nuḡba pè pe yee yingiwε
jen pe wenne pe ni,
lere kpe ka ka taga wi nɔsepyɔ wi na;
katugu nɔsepiile pe ni fuun pe maa pe yee fanla,
wenne pe ni fuun pe yen leele mεge jɔɔfenne.

⁴ Pe yen na pe lewee yeenle pe fanla,
pe woro na kaselege yuun.
Pè pe yon ki tara yagbogolo yomɔ pi ni,
pè bala na kapege ki piin fɔ ma pe yee fanḡa ki
kɔ.

⁵ Pe yen ma cen wa yagbogowo pi sɔɔwɔ;
pe yagbogowo pi kala na, pè je mbanla jen pe
Yenḡele.
Yawe Yenḡele lo li yo ma.

⁶ Ki kala na, Yawe Yenḡele na yawa pi ni fuun fɔ,
pa li yo yeen fɔ:
«Ye wele, mi yaa pe yan paa warifuwe yen, mbe
pe segesεge mbe wele.
Nakoma yinḡi kala mi yaa pye na woolo pe
kapere ti wogo na naa?»

⁷ Pe ḡgayinḡele ke yen paa lere gbowangala
yen, ḡgele pè ke yonrɔ ti wɔ;
yagbogowo senre to ce ti maa yinḡi wa pe yon.
Pe maa yeyinḡe senre yuun wa pe yon pe lewee
yeenle pe ni,
ma si yala wa pe nawa po ni, pe maa penḡele nii
pe na.

⁸ Naga yen ma, mi si daga mbe pe le jɔlogɔ pe
kapere ti kala na wi le?

Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.
 Naga yen ma, mii daga mbanla kayanga ki wɔ ki
 cɛnɛ woolo mbele pe cɛnɛ li ni wi le?»

*Yennɛɛ li yo Zheruzalɛmu ca
 ki yaa ka pye kataga*

⁹ Mi yaa la gbele mbaa jɛɛn yanwira ti wogo na;
 mi yaa la kunwɔ yuuro koo wa gbinri wi ni
 yaayoro kasara ti wogo na,
 katugu tì sogo, lere woro na toro wa ki lara ti ni
 naa.
 Pe woro na yaayoro gbelege nuru wa naa;
 mbege lɛ sannjɛɛ ti na saga wa yan wongaala
 pe na, ti ni fuun tì fe ma kari.

¹⁰ We Fɔ wì yo fɔ: «Mi yaa Zheruzalɛmu ca ki
 pye kataga,
 mbege pye kombokara ti larasaga.
 Mi yaa Zhuda tara cara ti jɔgɔ mberi yaga waga,
 laga nga lere se ka cɛn wa ki ni naa.

¹¹ Lere wiwiin wi yen kajennɛ,
 ɲa wi mbe ya mbege kagala ke kɔrɔ jɛn?
 Yawe Yennɛɛ ligi kagala ke yɛgɛ yo ambɔ fɔ kan?
 Ki lerefɔ wìgi yo we kan.
 Yìngi na, a tara tì si jɔgɔ,
 ma sogo ma cɛn paa gbinri yen,
 ɲa lere woro na toro wa wi ni naa.»

¹² Yawe Yennɛɛ li yo fɔ: «Ko pye ma, katugu
 lasiri ɲa mɪla kan pe yeri pè je wi na. Pee yenlɛ
 mbe logo na yeri, pee tanga na senyoro ti na.

¹³ Ɛɛn fɔ pè tanga ma yala pe yɛɛra ko-
 tonɲbanga jatere wo ni, ma taga yarisunɲo

Baali ki punḡo na, paa yeḡe nḡa na pe teleye pàa pe naga ki ni we.

¹⁴ Ki kala na, Yawe Yenḡele na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yenḡele le, pa li yo yeen fɔ: <Mi yaa yaritorisoroḡo kan ki cenle woolo mbele pe yeri pe ka, mbe shonro tonmo kan pe yeri poo wo.>

¹⁵ Mi yaa pe jaraga wa cenḡele ke soḡowo, nḡele poro naa pe teleye pe ni pee ke jen. Mi yaa taga pe na tokobi ni, fɔ mbe sa pe tongo mbe pe ko.> »

¹⁶ Yawe Yenḡele na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo yeen fɔ:

«Ye jatere pye! Ye sa jeele mbele pe maa kunwo gbele pe yeri pe pan.

Jeele mbele pe kunwo gbelege ki yeḡe jen, ye sa pele lagaja ye pan.

¹⁷ Pe fyeele pe pan pe kunwo yuuro ko we kala na,

fɔ we yengele ke yin yentunwo ni, yentunwo mbaa fuun pila yinrigi wa we yengele ke ni.»

¹⁸ Zheremi wi yo fɔ:

«Katugu kunwo gbelege yen na yinrigi wa Siyon ca na yuun fɔ:

<Ow! We wogo ki jɔḡo pew.

Fere gboro to we na.

We daga mbe yiri laga we tara ti ni,

pe we yinre ti jaanri.> »

¹⁹ Yoro jeele wele, ye Yawe Yenḡele li senre ti logo!

Ye ye nunḡbogolo ke yenge ye nga li yo wa li yon
ki logo.

Ye ye sumborombiile pe naga kunwɔ gbelege ki
ni,

yaa ye yee nari kunwɔ yuuro shɔḡo ki ni.

²⁰ Katugu kunwɔ pì lugu ma ye wa we fenetiriye
pe ni,

pì ye wa wunluwɔ yinre ti ni;

pì yen na piile pe kuun wa ca nawa konḡolo ke
yon na,

na lefonmbolo pe kuun wa katoro ti ni.

²¹ Zheremi, ki yo pe kan fɔ pa Yawe Yenḡele li yo
yeen fɔ:

«Senwee piile pe gboolo pe yaa ka jaraga tara ti
na,

paa pe ma kaa fyongɔ le kere we,

paa yeḡe nga na yarilire sheshegele ma kaa toori
yarilire konfenne punḡo na, lere na ta mbe
ke wulo.»

Mbe Yenḡele li jen

ko ki yen kajenme jembe we

²² Pa Yawe Yenḡele li yo yeen fɔ:

«Kajenḡe wiga kaa wi yee gbogo wi kajenme pi
kala na,

ḡa wi yen fanḡa ni wiga kaa wi yee gbogo wi
fanḡa ki kala na,

penjagboro fɔ wiga kaa wi yee gbogo wi pen-
jagboro ti kala na.

²³ Een fɔ lere ḡa kaa jaa mbaa wi yee gbogo,

wila wi yee gbogo, katugu wi tijinliwe ta mala
jen,

maga jen fɔ muwi mi yen Yawe Yenḡele le,

fɔ mi maa kagbaraga piin,

na tanri kaselege naa kasinŋge na laga tara ti na;
katugu ko ki yen mala ndanla.»
Yawe Yenŋele lo li yo ma.

*Cenle na lii yenle
mbeli jogo wi kanŋga*

²⁴ Yawe Yenŋele lo li yo ma fo: «Wele, pilige ka yen wa na paan, mbele pè kenrekenre wire ti kanŋgolo mbe sigi ta pe nawa po si kanŋga, mi yaa ka yiri pe korogo.

²⁵ Poro wele Ezhipiti tara fenne naa Zhuda tara fenne, naa Edomu tara woolo, naa Amo cenle woolo naa Mowabu cenle woolo konaa leele mbele pe yen ma cen wa gbinri wi ni, poro mbele pe maa pe siyo wi kanŋgara ti kunlu†; katugu ki cengele ke ni fuun kee kenrekenre mbe ke jogo wi kanŋga, Izirayeli tara woolo pee kenrekenre mbe pe jogo wi kanŋga.»

10

*Yarisunndo ti se ya taanla
Yenŋele jenne li ni*

¹ Yoro Izirayeli woolo, Yawe Yenŋele li yen na senre nda yuun na waa ye na, yeri logo.

² Yawe Yenŋele li yo fo:

«Yaga kaa cengele sanŋgala ke kapyere ti forogi;
kacen kagala ngele wa yenŋele na, yaga kaa fyε
ke yεge,
ali na kaa pye cengele sanŋgala ke maa fyε ke
yεge o.

† 9:25 9.25 Cengele kèle la pye na pe siyo wi kanŋgara ti kunlu ma yala pe yarisunndo ti kalegele ke ni. Eɛn fo Yenŋele li sila yenle ki na li woolo paa ki kalegele ke forogi.

3 Katugu cengele sannɔgala ke kalegele ke yen wagafe.

Pe ma saa tige ki kɔn wa kɔlɔgɔ ki ni,
kapyɔ jɛnfɔ wi maga tɛ kotɛnɛ ni yarisunɔgo.

4 Pe maga fere warifuwe naa tɛ ni,
pe ma marito tɛgɛ maga kan pɔndiile ni,
janɔgo ki ta ki yere.

5 Ki yarisunɔdo ti yen paa kɛrɛ sigewe yen, ɲa wi
maa fingifingi na sannjɛrɛ ti puro wa kɛrɛ
nawa,

ti se ya para.

Lere wi mari lɛ,

katugu ti se ya mbe tanga.

Yaga kaa fyɛ ti yɛgɛ,

katugu ti se ya kapege pye,

ti se si ya fun mbe kajɛɲgɛ pye.»

6 E, Yawe Yɛɲɛle ma yɔɲgɔ woro wa!

Ma yen ma gbɔgɔ, ma mɛgɛ kɪ gbɔgɔ ma yawa pi
fanɲga na!

7 Ambɔ wi se fyɛ ma yɛgɛ, mboro ɲa cengele ke
wunluwɔ?

Ki daga paa fyɛ ma yɛgɛ,

katugu wa cengele ke kajɛnmbɛle pe ni fuun pe
ni, wa pe wunluwɔ tara ti ni fuun ti ni,
ma yɔɲgɔ woro wa.

8 Pe ni fuun pe yen tijinliwɛ fu fɛnnɛ naa lembire.

Pe yarisunɔdo ti se ya lere naga yaraga ko ka kpɛ
ni, katugu ti yen tire ko cɛ.

9 Pe maa paan warifuwe ɲa pɛ gbɔn papara
papara wi ni na yinrigi wa Tarisisi ca,

na paan tɛ ni fun na yinrigi wa Ufazi† tara.
 Kapyɔ jɛnfɔ wi mari tunŋgo pye,
 tɛ gbɔnfɔ wi mari gbegele.
 Ki yarisunndo pe mari fere ŋganra yaripɔrɔ
 tiyɔnrɔ konaa kondoro yaripɔrɔ ni.
 Ti ni fuun ti yɛn kapyɔ jɛnfɛnnɛ poro kɛɛ yɔnlɔ
 tunŋgo.

10 Ɛɛn fɔ kaselege ko na, Yawe Yɛnŋɛlɛ lo li yɛn
 Yɛnŋɛlɛ lɛ;
 li yɛn Yɛnŋɛlɛ na yinwege wolo konaa wunluwɔ
 fɔ sanga pyew.
 Na li ka nawa ŋgban, tara ti maa yɛgɛyɛgɛ,
 cɛngɛlɛ ke se ya yere mbeli kɔnrɔ tandorogo ki
 sige.

11 Ye yaa ki yo pe kan fɔ yarisunndo nda ti sila
 naayeri wo naa tara ti da, ti yaa ka kɔ mbe wɔ wa
 laga tara ti ni, ti yaa ka kɔ mbe wɔ laga dunruya
 wi ni.

12 Yawe Yɛnŋɛlɛ lɛ tara ti da li yawa pi fannɔga na,
 ma dunruya wi da li kajɛnmɛ pi fannɔga na,
 ma naayeri wi gbegele li tijinliwɛ pi fannɔga na.

13 Na li ka gbanla, tɔnmɔ pi ma gbogolo pi yɛɛ na
 wa yɛnŋɛlɛ na,
 li ma ti kambaara ti ma yiri fɔ wa tara ti kɔsaga
 ma pan;
 li ma yɛnŋɛlɛ yɛngɛlɛmɛ pye mbe ti tisaga ki ma
 pan,
 li ma ti tifɛlɛgɛ ki ma yiri wa ki cɛnsaga na gbɔɔn.

† 10:9 10:9: Pa Tarisisi ca kila pye wa Ɛsipayin tara, tɔnmɔkɔrɔ
 yeresagbɔgo la pye wa ki ca ki ni. Ufazi tara pàa to jɛn ti tɛ piiri
 wogo ki na.

14 Senwee piile pe ni fuun pe yen tijinliwε fu fenne, wa kpe si kala jen; te gbɔnfenne pe ma yarisunndo nda gbegele, fere ma kaa pe yigi ti kala na; katugu ki yaara yanlere nda pe ma gbegele, ti maa leele fanla, yinwege wɔnwɔn kpe woro ti ni.

15 Ki yaara ti yen wagafe, ma pye titegere yaara; na pe kiti kɔnwagati wiga ka gbɔn, ti yaa ka kɔ mbe wɔ wa.

16 Eεn fɔ Zhakɔbu setirige piile pe Yenɲele li woro paa ki yarisunndo ti yen; katugu lo li yaara ti ni fuun ti da. Izirayeli woolo poro pe yen cenle na li yen li kɔrɔgo ye.

Li mege koyi nɲa Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ.

*Jɔgɔwɔ pɪ yɔngɔ Zheruzalemu ca
ki ni tɔɔn*

Zheremi wi senyoro

17 Zheruzalemu ca woolo, yoro mbele pe malingbɔɔnɔ censaga kan ma ye yɔn tɔn, ye yiri ye ye tuguro ti koli wa tara ti na.

18 Katugu pa Yawe Yenɲele li yo yeεn fɔ:
«Wele, yingɔ wo ni, mi yaa tara ti woolo pe puro mbe pe wa fɔ lege paa gbafurugo funɲɔrɔgo yen; mi yaa jɔlɔgo wa pe na mbe pe jori, jango pe juguye pe pe yigi.»

Zheruzalemu ca woolo pe senyoro

19 E, jɔlɔgo to na na, pànla tɔngɔ;
na sagbanga kɔsaga woro ki na!

Mila pye naga yuun ma yo fɔ: «Tege gbɔn na na,
 ɛɛn fɔ mi yaa ki kun na yɛɛ ni.

²⁰ Na paraga go ki jɔgɔ, ki pɔmanda ti ni fuun ti
 kɔɔnɔ.

Na piile pe ni fuun pɛ kari mala yaga, wa kpɛ
 woro wa naa.

Lere woro na yeri mbanla paraga go ki kan naa
 fɔnɔgɔ,

mbanla wɔnɔgɔ ki yirige naa.»

Zheremi wi senyoro

²¹ Simbaala kɔnrifenne† pɛ pye tijinliwɛ fu fenne,
 pee Yawe Yɛnɔɛɛ li lagaja;

ki kala na, pe tunɔgɔ kii yɔn,

pe simbaala pe ni fuun pɛ gbɔn ma jaraga.

²² Ye tinmɛ pa logo! Pi yɛn na yinrigi na yɔngɔ
 we ni!

Tinmɛ gbɔɔ pa yɛn na yinrigi wa yɔnɔparaga
 kamɛnɔgɛ kɛɛ tara ti ni.

Pe yaa Zhuda tara cara ti tɔngɔ mberi pye tara
 nda ti yɛn waga,

mberi pye kombokara ti cɛnsaga.

Zheremi wila yɛnri wi cɛnɛ woolo

pe kan

²³ E, Yawe Yɛnɔɛɛ, migi jɛn ma yo sɛnwɛe pyɔ
 wi yinwɛge kala li woro wi yɛɛ kɛɛ,

sɛnwɛe wi se ya mbaa wi tangalɔmɔ pi yɛgɛ sinni
 wa konɔ sinnɛ li ni.

²⁴ E, Yawe Yɛnɔɛɛ, na gbɔn mala le konɔ, ɛɛn fɔ
 maga pye maga yala;

† 10:21 10:21: *Simbaala kɔnrifenne*: Ko kɔrɔ wo yɛn fɔ tara
 ti yɛkeele wele, pee ya mbe tara ti yɛgɛ si tiyɔngɔ.

maga kaga pye nanḡbanwa ni, nakoma ma yaa na tongo pew.

²⁵ Ma nanḡbanwa pi yirige cengɛɛ sanḡgala nḡele kee ma jɛn koro ni,

ki leele mbele pe woro nɔɔ mɛɛɛ ki gbogo we.

Katugu poro pe yɛn na Zhakɔbu setirige piile pe tonri,

pe yɛn na pe tonri mbe pe kɔ, mbe pe wɔ wa;

pɛ pe tara ti jɔɔɔ mari yaga waga.

11

*Yɛnḡɛɛ lɔa yɔn finliwɛ mba le
Izirayeli woolo pe ni
pɔa pi jɔɔɔ*

¹ Yawe Yɛnḡɛɛ lɔa ki sɛnrɛ nda ti yo Zheremi wi kan ma yo fɔ:

² «Ye ki yɔn finliwɛ sɛnrɛ nda ti logo. Mari yo Zhuda tara woolo naa Zheruzalɛmu ca woolo pe kan.

³ Ki yo pe kan fɔ: ‹Yawe Yɛnḡɛɛ, Izirayeli woolo Yɛnḡɛɛ, pa lɔ yo yɛɛn fɔ: Lere o lere wii yɛnlɛ mbe yɔn finliwɛ sɛnrɛ ti yigi mbaa tanri ti na, ko fɔ wo mbe danḡa.

⁴ Ki yɔn finliwɛ sɛnrɛ mɔla ti kan ye tɛɛye pe yeri, sanga ŋa ni mɔla pe yirige wa Ezhipiti tara, wa yira kason ki ni; mɔla pe pye fɔ: Yaa nuru na yeri, ŋga fuun mɔ yo ma ye kan, yaa ki ni fuun ki piin, kona ye yaa pye na woolo, mi fun mi yaa pye ye Yɛnḡɛɛ.

⁵ Kona mɔla wuguro nda wugu ye tɛɛye pe kan ma yo mi yaa tara kan pe yeri, nda nɔnɔ naa sɛnrɛɛ maa fuun wa ti ni, mi yaa ki kala li pye

mbeli yɔn fili; ki tara to ye yen laga ti ni nala we.> »

Kona, a m̀̀ sigi shɔ ma yo fɔ: «Anmiina, Yawe Yennɛle!»

⁶ A Yawe Yennɛle li silan pye naa fɔ: «Kari ma saga senre nda ti ni fuun ti yari wa Zhuda tara cara to naa Zheruzalemu ca nawa kongolo ke ni, ma pe pye fɔ: <Ye ki yɔn finliwe senre nda ti logo, yeri le yaa tanri ti na.

⁷ Katugu maga le pilige nga ni m̀̀ ye telɛye pe yirige wa Ezhipiti tara fɔ ma pan ma gbɔn nala, m̀̀ pe yeri yerisaga legerɛ na ma yo fɔ: Yaa nuru na yeri.

⁸ Eɛn fɔ pe sila logo na yeri, pe sila nungbolo jan na yeri; pe ni fuun nungba nungba pɛ koro na tanri na yala pe nawa jatere pere to ni pe kotongbanga ki kala na. Kì pye ma, yɔn finliwe mba m̀̀la le pe ni ma yo paa tanri pi senre ti na, eɛn fɔ pee si tanga ti na, m̀̀ pi jɔlogo kagala ke ni fuun ke wa pe na.> »

⁹ A Yawe Yennɛle li silan pye naa fɔ: «Zhuda tara woolo naa Zheruzalemu ca woolo pe yen na yɔn leme piin.

¹⁰ Pe telɛye kongbanmbala pàa kajɔgɔɔ nda pye, to pɛ songɔɔ na piin, poro mbele pàa je mbanla senre ti logo we. Pàa taga yarisunndo ta yege na nari gbogo. Yɔn finliwe mba m̀̀la le pe telɛye pe ni, Izirayeli tara woolo naa Zhuda tara woolo pòo jɔgɔ.

¹¹ «Ki kala na, pa Yawe Yennɛle li yo yɛɛn fɔ: <Wele, mi yaa jɔlogo ka wa pe na, nga pe se ya mbe pe yeɛ shɔ ki ni. Pe yaa ka gbele mbanla yeri mbe pe saga, eɛn fɔ mi se ka logo pe yeri.

¹² Kona, Zhuda tara cara sannda woolo konaa Zheruzalemu ca woolo pe ni, pàa pye na wusuna nuwɔ taan wi sori yarisunndo nda kan, pe yaa kaa gbele mbaa ti yinri ti pe saga, ɛɛn fɔ ti se ka ya mbe pe shɔ wa pe jɔlɔgɔ sanga wi ni.

¹³ Katugu yoro Zhuda tara woolo, ye cara tì lɛgɛ yɛgɛ ɲga na pa ye yarisunndo tì lɛgɛ ma fun. Yoro Zheruzalemu ca fɛnnɛ, ye ca nawa koɲgolo kè lɛgɛ yɛgɛ ɲga na, pa yè ye saara wɔsara nda ti yɛn fɛrɛ woro ti kan mari lɛgɛ ma fun, ki saara wɔsara nda yè kan mbaa wusuna nuwɔ taan sori wa ti na yarisunɲgo Baali ki kan we.»

¹⁴ «Mboro Zheremi, maga ka yɛnri ki leele mbele pe kan naa; maga kɔɔn magala li yirige mbe gbele mbanla yɛnri pe kan, katugu na paga gbele mbanla yɛnri pe jɔlɔgɔ ki kala na, mi se logo pe yeri.»

*Yɛnɲɛ li yaa li woolo pe tɔngɔ
poro mbele pe yɛn
paa oliviye tige yɛn*

¹⁵ We Fɔ wì yo fɔ:
«Na lendanlambala pe yɛn na yinɲi piin naa laga na go ki ni,
ma si yala pe yɛn na nambara kapyere lɛgɛrɛ piin?
Yaa ki jate ndɛɛ yɔn fɔgɔlɔ ɲgele yaa kɔɔn konaa saara nda yaa woo, ti mbe ya mbe ye shɔ jɔlɔgɔ ki kɛɛ wi le?
Naga yɛn ma, ko mbe ya mbe yirisaga kan ye yeri wi le?»

¹⁶ Mi ɲa Yawe Yɛnɲɛ, mɪla ye mɛgɛ taga na ye yinri:

Oliviye tige nga wetipiire ni, pire tiyonro sefo!
 Een fo tinme gboo pa yaa yiri,
 mi yaa kason le tige ki ni mbege njere ti ni fuun
 ti jogo.

¹⁷ Yawe Yennele na yawa pi ni fuun fo lo laa
 ye sanri, ligi kon maga tege mbe jologo wa ye na,
 yoro Izirayeli tara woolo naa Zhuda tara woolo,
 kapere nda ye pye ti kala na; katugu yeli nawa
 pi ngban, naa ye saa na wusuna nuwo taan sori
 yarisunngo Baali ki kan we.

Zheremi wi woolo pa yon le wi na

¹⁸ Yawe Yennele laa ki naga na na, a migi jen.
 Koni ma ti, a mi pe kapyere tijangara ti yan.

¹⁹ Mila pye paa simbapyo yen, na wi yen pow,
 a poo yigi na kee wi ni wa yaayoro gbosaga. Mi
 sila ki jen mbe yo fo ye yen na yon nii na na, ma
 yo fo: «Ye pan we tige ki tongo konaa ki pire ti ni.
 Wege kow wege wo laga senweele pe dunruya wi
 ni. Lere kpe ka ka nawa to ki mege ki na naa.»

²⁰ Een fo Yawe Yennele na yawa pi ni fuun fo li
 yen kiti konfo sinne,
 li ma senwee wi nawa kagala naa wi jatere wi
 cancan mboo jen.

Yennele, ma yaa ma kayanga ki wo pe ni yege
 nga na, ti mbege yan yenle ni;
 katugu pa milan kala li le mboro kee.

²¹ Ki kala na, senre nda to Yawe Yennele li yo
 Anatoti ca fenne pe na, poro mbele pe yen noo
 gbosaga jaa, na yuun fo: «Maga kaa Yennele yon
 senre yuun Yawe Yennele li mege ki na nakoma
 we yaa ma gbo.»

²² Kì pye ma, Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, pa lì yo yɛɛn fɔ: «Mi yaa yiri pe kɔrɔgɔ. Pe juguye pe yaa pe lefonmbɔɔ pe gbo tokobi ni, funɔgo ki yaa ka pe pinambiile naa pe sumborombiile pe gbo.

²³ Wa se sho mbe to pe ni. Yɛɛ na ni mi yaa Anatoti ca fɛnnɛ pe kapere ti fɔgɔ ki tɔn pe na, mi yaa ka jɔɔgɔ gbɔgɔ wa pe na.»

12

*Zheremi wila Yennɛɛ li yewe
kagala kele wogo na*

¹ Yawe Yennɛɛ, ma yɛn sinɛ wagati wi ni fuun ni,

mbe ya mbe kendige wɔ ma ni mɛɛ?

Konaa ki ni fuun, mila jaa mbɔɔn yewe kiti kɔnkagala wogo na.

Yiŋgi na lepeepe pe kapyegele ke ma sila yongɔ pe kan?

Yiŋgi na java pyefennɛ pe si yɛn yeyinɛge na?

² M̀a pe sanri paa tige yɛn, fɔ a p̀e ndire kan;

pe yɛn na gbogo fɔ na pire sɛni.

Ma mɛge ki yɛn wa pe yɔn wagati pyew,

ma si yala, pe nawa jatere wi yɛn ma lali ma ni.

³ Ɛɛn fɔ mboro wo na, Yawe Yennɛɛ, m̀ala jɛn, ma yɛge yɛn na na;

m̀ala nawa jatere wi cancan ma wele, maga jɛn ma yo na jatere wi yɛn mboro na.

Lepeepe pe yigi paa simbaala yɛn, mbele pe yɛn na kee pe ni wa yaayoro gbosaga;

pe tɛge pe yɛ pe gbopilige ki kan!

4 Tara woolo pe yaa koro mbaa kunwo gbelege
 gbele fo sa gbɔn wagati wiwiin?
 Yan ki yaa koro mbe waga wa wasege ki ni fo sa
 gbɔn wagati wiwiin?
 Tara woolo pe tipewe pi kala na, wongaala naa
 sannjere ti yen na kuun;
 katugu pe yen na yuun fo: «Yenɲele lii we goto
 kala li jen.»

Yawe Yenɲele laa yɔn sogomɔ kan

5 Ki kaa pye mbaa fee tooro fenne pe ni kɔn te,
 ma yaa pye mele mbe si ya mbaa fee shɔn
 lugufenne poro ni?
 Ki kaa pye tara ti ka yinme ta ko mboro ma pye
 yeyinɲe na pow,
 koni na maga ka sa cen wa Zhuriden gbaan
 tonmo tinme gbɔɔ pi sogowo, ma yaa ki
 pye mele?
 6 Katugu ali yere ma nɔsepiile naa ma go woolo
 pe ni, pe yen nɔɔ java;
 pe yen na pe maganɲala ke yinrigi na senpere
 yuun ma na.
 Ki kala na, maga ka taga pe na,
 ali na pe kaa sentanra yuun ma ni o!

*Yenɲele li je li sherigo gbɔɔ
 konna li woolo pe na*

7 Mi je na gbɔɔgo ki na,
 milan woolo pe wa;
 poro mbele pa pye mala ndanla we,
 mi pe le na juguye pe kee.
 8 Na woolo pe kanɲa ma pye na yeri paa jara
 yen wa kolɔgo ki ni,
 pe yen na kuunru na na;

ki kala na, pe yen mala mben.

⁹ Ma yo meɛ hen? Na woolo pè kannga ma pye na yeri paa sannjege tiyongo yen, nga kasanwa yen ki na,

kara kasannjere ti pan maga maga kee ki ni fuun na.

Ye sa wongaala pe ni fuun pe gbogolo, pe pan liwen gboɔ pi na.

¹⁰ Yaayoro konrifenne legere pan mala ezezen kere ti jogo,

panla kere ti tangala ma toro;

panla kere tiyoro ti jogo mari pye laga nga ki yen waga, laga nga ki tongo.

¹¹ Pèri jogo mari yaga waga;

ti koro yesanga ni,

pèri tongo mari yaga waga na yege sogowo.

«Tara ti ni fuun ti jogo ma koro waga, katugu lere kpe suu jatere wi tege ti na.

¹² Jogowo pyefenne pe yen na paan,

na yinrigi wa gbinri wi yanwira nda fuun ti yen waga ti go na;

katugu Yawe Yennele li tokobi wi yen na jogowo piin,

maga le tara ti go nga na mbe saga wa ti go nga na.

Lere kpe se yeyinnye ta.

¹³ Pè yariluguro lugu, ma kaa pan ma wuuro kon wa yarilire ti yonlo;

pè pe ye te pee tonli ta wa.

Ye yarilire kongo ki pye fere ni ye yeri,

katugu Yawe Yennele li nawa ngban ye ni fo jenge.»

*Yenɲele li yaa yiri Izirayeli woolo
pe cɛnyɛɛnlɛ pe kɔrɔɔ*

¹⁴ Pa Yawe Yenɲele li yo yɛɛn fɔ: «Tara nda mi kan Izirayeli woolo, na woolo pe yeri ti pye pe woro, na cɛnyɛɛnlɛ tipeele mbele fuun ka kɛɛ taga ti na, mi yaa ka pe ni fuun pe purɔ mbe pe yirige wa pe tara ti ni, mbe Zhuda tara woolo pe yirige mbe pe wɔ wa pe sɔɔwɔ fun.

¹⁵ Ɛɛn fɔ na mi ka ka pe purɔ mbe pe yirige mbe kɔ, mi yaa ka sɔngɔɔ pe ni fuun nunɔba nunɔba pe ni wa pe tara ti ni.

¹⁶ Na paga ka yenle mbanla woolo pe tangalomɔ pi fɔrɔɔ, mbaa tanri pi ni, na pe kaa wungu na mɛɛɛ ki na mbaa yuun fɔ: «Yawe Yenɲele na yinwege wolo li mɛɛɛ ki na» paa yɛɛɛ ŋga na pàa na woolo pe naga ma yo paa wungu yarisunɲɔ Baali ki mɛɛɛ ki na, pa kona pe yaa cɛnsaga ta wa na woolo pe sɔɔwɔ.

¹⁷ Ɛɛn fɔ na cɛnlɛ na si yenle mbe logo na yeri, mi yaa ki cɛnlɛ li tɔngɔ mbeli kɔ pew. Yawe Yenɲele lo li yo ma.»

13

*Izirayeli woolo pe yen
paa kurusijara yen ŋa wì fɔngɔ*

¹ Yawe Yenɲele làa para na ni ma yo fɔ: «Kari ma sa kurusijara lɔ, ŋa pè gbegele lɛn jese ni, maa pɔ wa ma sɛnnɛ. Ɛɛn fɔ maga kaa le tɔnmɔ mboo jogo.»

² Kona, a mi si saa kurusijara wa lɔ ma yala Yawe Yenɲele li senyoro ti ni na kan, maa pɔ wa na sɛnnɛ.

³ A Yawe Yenɲele li si para na ni naa ki shyen wogo na, ma yo fɔ:

⁴ «Kurusijara ɲa mà lɔ maa pɔ wa ma sɛnɛ, wi lɛ ma kari wi ni wa Efirati gbaan wi kɛɛ yeri, ma saa lara wa waliwege ka ni.»

⁵ A m̀ si kari ma saa wi lara wa Efirati gbaan wi tanla, paa yege ɲga na Yawe Yenɲele làa ki yo na kan we.

⁶ Naa wagati titɔnlɔwɔ wà la kaa toro, a Yawe Yenɲele li si para na ni ma yo fɔ: «Yiri ma kari wa Efirati gbaan wi yeri, kurusijara ɲa m̀la yo ma sa lara, ma saa lɛ.»

⁷ A m̀ si yiri ma kari wa Efirati gbaan wii tanla, m̀la kurusijara wi lara laga ɲga na, a m̀ saa ki jeregi maa wɔ. Eɛn fɔ, a m̀ sigi yan fɔ kurusijara wì fɔngɔ, wi saa ya yaraga ka yɔn naa.

⁸ A Yawe Yenɲele li si para na ni naa, ma yo fɔ:

⁹ «Mi ɲa Yawe Yenɲele, pa m̀ yo yeɛn fɔ: <Ki pyelɔmɔ nunɲba pi na, pa mi yaa Zhuda tara woolo pe yeɛ gbɔgɔwɔ pi kɔ yeɛn, konaa Zheruzalemu ca woolo pe yeɛ gbɔgɔwɔ ndorogo ki ni.

¹⁰ Ki cɛnle woolo tipeele pè je mbanla sɛnɛ ti logo, poro mbele pe yen na tanri pe yeɛra nawa jatere wi na nunɲbɔnɲbanla ni, ma taga yarisunndo ta yege na na tunɲgo piin ti kan, konaa na fɔli ti yege sɔgɔwɔ nari gbogo. Ki leele pe yaa pye paa ki kurusijara ɲa wi se ya yaraga ka yɔn wi yen.

¹¹ Katugu yege ɲga na lere maa yeɛ pɔ kurusijara ni wa wi sɛnɛ, pa m̀la Izirayeli tara woolo naa Zhuda tara woolo pe ni fuun pe pɔ na yeɛ na ma. Yawe Yenɲele lo li yo ma; janɲo pe pye na

woolo, mbe ti na mege ki yiri, mbe pye na sonmo pi go konaa na gbogwo yanwa. Eɛn fo pee logo na yeri.> »

*Yenɲele li nanɲbanwa Izirayeli
woolo pe ni*

¹² Maga senre nda ti yo pe kan, fo Yawe Yenɲele, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yeen fo: «Duvɛn cɔgɔlo ke ni fuun ke daga mbe yin duvɛn ni.» Kona pe yaa ma yɔn sogo mbe yo fo: «Naga yen ma, we sigi jɛn mbe yo fo duvɛn cɔgɔlo ke daga mbe yin duvɛn ni wi le?

¹³ Kona ma pe pye ma yo fo, pa Yawe Yenɲele li yo yeen fo: «Mi yaa ki tara nda ti woolo pe ni fuun pe kan pe wo pe tin; wunlunɲa ɲa wi yen ma cɛn wunluwo pi na Davidi wi yɔnlo, naa saraga wofenne pe ni, naa Yenɲele yɔn senre yofenne pe ni, konaa Zheruzalemu ca woolo pe ni fuun pe ni, mi yaa pe ni fuun pe kan pe wo pe tin fo pe yege kila kanɲi.

¹⁴ Mi yaa pe gbɔn pe yee na mbe pe purugu, teele poro naa piile pe ni. Yawe Yenɲele lo li yo ma. Mi se ka wa kpɛ yaga, mi se ka pe yinriwe ta, wa yunɲbogoro se kanla ta. Yaraga ka se kanla yege kɔn mbe pe tɔngɔ.> »

*Yerewe senre sannɪ ki kala
li sa gbɔn*

¹⁵ Yaa nuru, ye nunɲbogolo jan ye logo jɛnɲe, yaga kaa ye yee nari, katugu Yawe Yenɲele lo li yen na para.

¹⁶ Yaa Yawe Yenɲele, ye Yenɲele li shari, sannɪ li sa diwi wi tirige ye na,

sanni ye ka sa kurugo yanwira ti na yonlo
tosanga diwi wi ni.

Ye yaa kaa yanwa pi yinri pi pan,
εεn fɔ li yaa kaa kannga kunwɔ diwi,
li yaa kaa pye diwi wɔɔ conjonjo.

¹⁷ Na yee ki sɛnrɛ nda ti logo,
pa mi yaa sa lara mbe gbele ye yεε gbɔgɔwɔ pi
kala na;
mi yaa yanli mbe yɛntunwɔ lɛgɛrɛ wɔ,
katugu pe yaa ka Yawe Yɛnɛɛle li simbaala
nɔgbɛlege† ki yigi mbe kari ki ni.

*Sɛnrɛ nda Yɛnɛɛle làa yo
wunlunaŋa wi go woolo pe kan*

¹⁸ Maga yo wunlunaŋa wo naa wunlunaŋa nɔ
wi kan fɔ:

«Ye tigi ye cɛn tara,
katugu wunluwɔ njala gbɔgɔwɔ wolo na làa pye
wa ye go na,
li kɔw ma to.

¹⁹ Negevu tara cara ti yeyɔnrɔ tì tɔn,
lere woro wa mbe ya mberi yɛngɛ.
Pè Zhuda tara woolo pe ni fuun pe koli ma kari
pe ni kulowo ni,
pè pe ni fuun pe koli ma kari pe ni kulolo.»

*Fɛrɛ yaa Zheruzalɛmu
ca woolo pe ta*

²⁰ «Zheruzalɛmu ca, ma yεε ki yirige ma wele,
ma juguye mbele pè yiri wa yonloparawa
kamɛnɔgɛ kɛε yeri na paan pe wele!

† **13:17 13:17** Simbaala nɔgbɛlege, ko kɔrɔ wo yɛn Zheruzalɛmu
ca fɛnrɛ wele, pe juguye pe yaa ka pan mbe pe koli mbe kari pe
ni kulowo ni.

Simbaŋbelege nga kila kan ma yeri, ki yen se yeri?

Ki simbaŋbelege nga kila pye na gbogowo kaan ma yeri we.

21 Leele mbele mboro yere jate mà pe kara ma pe pye teelee,
na paga ka yiri mbe cen ma go na, ma yaa yo mele san?

Naga yen ma, kayanga ma ki yaa ka to ma na, paa yege nga na jele selara ma kaa yiri wi ni wi le?

22 Na maga kon yee yewe mbe yo fo:
<Yingi na ki kagala ngele ke nee gbokon na na?>
Ma kapere legere to kala na,
pon paraga ki yirige ma na ma kari naayeri,
a pe to ma na fanga na.

23 «Naga yen ma, Etiyopi tara fenne woo mbe ya mboo witige cenlomo pi kannga wi le?

Nakoma kamolo wi mbe ya mboo witige yonro ti kannga wi le?

Ayoo. Ki pyelomo nungba pi na, yoro mbele ye tara kapege pyege ki na,
ye mbe ya mbaa kajenge ko piin mele?

24 Mi yaa ka ye jaraga
paa yege nga na gbinri tifelege ki ma yan waga ki le maga jaraga we.

25 «Ko ki yen ma tasaga ye,
nga mi kon ma tere ma kan we.
Yawe Yenhele lo li yo ma;
katugu mà fere na na,

mà saa ma jigi wi taga yarisunndo yagbogolo
woro na.

²⁶ Mi yaa ma paraga ki yirige ma na, mbe sa gbɔn
fɔ wa ma yεge sɔgɔwɔ,
janɔgo pɔɔn fεrε ti yan.

²⁷ Mòɔ nandara kapyere ti yan, naa ma nanɔgala
gbelege ki ni,
naa ma nanjara fεrε woro nda maa piin wa
tinndiye pe na konaa wa wasege ki ni ti
ni.

Mòɔ yarisunndo tijangara ti yan.

E, Zheruzalemu, jɔlɔgɔ yɛn ma wogo!

Mboro ŋa mεε ma yεε pye kpoyi, ma yaa koro
ma fɔ sa gbɔn wagati wi wiin?»

14

*Zheremi wila Yenɲele li yɛnri
tisaga wogo na wawa pa kala na*

¹ Yawe Yenɲele làa sɛnrε nda yo Zheremi wi
kan wawa mba pila to pi wogo na, ti nda:

² «Zhuda tara woolo pe yɛn kunwɔ kayanɔa na,
pe cara ti yɛn na tuun na kee,
yεsanga gbɔn leele pe na, pe yɛn ma cɛn tara;
Zheruzalemu ca woolo pe gbelege ki yɛn na
yinrigi na sagawa jaa.

³ Legbɔɔlo pe ma pe tunmbyeele pe tun pe sa
tɔnmɔ ko pe kan,
pe ma lε ma kari wa tɔnmɔ were ti yɔn na, εɛn
fɔ paa sa tɔnmɔ yan wa.

Pe ma sɔngɔrɔ ma pan pe koyaara ti ni waga.
Pe jigi ŋa wì kɔn pe na konaa jatere piriwɛn pi
kala na, pe ma pe yere ti tɔn fεrε ti na.

⁴ Tara tì waga fɔ ma jɛɛnri,

katugu tisaga woro na paan wa tara ti ni.
 Ki kala na, kere kɔnfenne pe jigi wì kɔn pe na, fɔ
 a pè pe yere ti tɔn fere ti na.

⁵ Ali yere safuwe ɲa wa wasege ki ni, wi ma se
 ma kari maa pyɔ wi toro,

katugu yan woro wa.

⁶ Yan sofilele pe ma saa na yeregi wa tinndiye pe
 go na,

na tifelege ki shoo paa dabaala yen;

pe yengele ke saa na woo pe na, katugu yan woro
 wa pe ka.»

Tara woolo pe senyoro re

⁷ «E, Yawe Yenɲele, ali na kaa pye we kajogoro ti
 yen na we jeregi,

kala la pye ma we saga ma mege ko kala na!

Katugu we kambasinnde tì lege,

wè kapege pye ma na.

⁸ Mboro ɲa ma yen Izirayeli woolo pe jigi
 tagasaga ye,

mboro ɲa pe shofo jɔlogɔ sanga ni,

yingi na mee ma yee pye paa nambanna yen laga
 tara ti ni?

Nakoma paa canakarifo yen, ɲa wi yaa pan mbe
 wɔnɔsaga nunɲba wɔnɔ mbe si kari?

⁹ Yingi na mee ma yee pye paa lere wa yen, ɲa
 wì fanɲga kì kɔ,

paa malingboon kotogofɔ yen, ɲa wi se ya mbe
 lere sho?

Ma si yala, Yawe Yenɲele, ma yen laga we
 soɲowɔ,

ma mege ki yen we na;

maga ka we wa!»

¹⁰ Yawe Yenḡeḡe li yen na senre nda yuun ki leele mbele pe wogo na ti nda: «Kaselege ko na, mbaa yanri faa la toro ko ki yen ma pe ndanla. Paa ya cen laga nunḡba. Ki kala na, pe kala li woro ma Yawe Yenḡeḡe li ndanla. Koni li yaa li jatere wi teḡe pe kajogoro ti na, mbe pe kapere ti fogoro ton pe na.»

¹¹ A Yawe Yenḡeḡe li silan pye naa fo: «Maga kanla yenri mbe yo mbe kajenge pye ki leele mbele pe kan.

¹² Ali na pe ka yenge le mbanla yenri, mi se pe sagawa jagbelege ki logo. Na pe ka saara sogoworo naa muwe saara wo na yeri, mi se yenle ti na. Katugu mi yaa pe tongo tokobi, naa funḡo konaa yambewe ni.»

¹³ A mi sho fo: «E, we Fo Yawe Yenḡeḡe, Yenḡeḡe yon senre yofenne pe yen naga yuun pe kan fo: «Tokobi kpe se gbɔn ye na, funḡo se to ye na. Eɛn fo Yenḡeḡe li yaa yeyinḡe jenge kan ye yeri laga ki laga nga ki ni.» »

¹⁴ A Yawe Yenḡeḡe li silan pye naa fo: «Ki Yenḡeḡe yon senre yofenne, yagbogolo senre pe yen na yuun na meḡe ki na. Mi si pe tun, mi sigi konɔ kan pe yeri, mi si senre kpe le pe yon. Yariyanra yagbogolo woro, naa jere kapyere konaa lefanlaga senre nda ti yen na yinrigi wa pe yera nawa jatere wi ni, to pe yen na yuun ye kan ma yo Yenḡeḡe yon senre ri.»

¹⁵ Ki kala na, Yawe Yenḡeḡe ligi yo ma yo fo: «Ki Yenḡeḡe yon senre yofenne pe yen na para na meḡe ni, naga yuun ma yo fo malaga naa funḡo se to laga tara ti ni, ma si yala, mi ma mi pe tun. Ki Yenḡeḡe yon senre yofenne wele, tokobi naa

funḡo ki yaa pe gbo.

¹⁶ Pe yēn na ki Yēnḡēle yōn sēnrē ti yuun leele mbele kan, tokobi naa funḡo ki yaa pe gbo fun mbe pe jaanri wa Zheruzalēmu ca nawa koḡolo ke ni. Lere se ka ta mbe poro naa pe jēēle, naa pe pinambiile konaa pe sumborombiile pe gboolo pe le. Mi yaa pe kapege ki yaga ki songoro ki to pe na.»

*Zheremi wi yēn na Yēnḡēle li yēnri
li leele pe kapere
ti kala yaga pe na*

¹⁷ Ki sēnrē nda ti yo leele pe kan fō:
«Na yēntunwō pi yēn na fuun yōnlō naa yem-
binē,
pi woro mbe yere,
katugu jōlōḡo to na woolo mbele na lendanlam-
bala pe na,
pē wēlēge fō jēḡge.

¹⁸ Na mi ka kari wa wasege ki ni,
tokobi wī leele mbele gbo, poro mi ma yan wa;
na mi ka ye wa ca nawa,
funḡo ki yēn na leele mbele jōlō, poro mi ma yan
wa.
Yēnḡēle yōn sēnrē yofēnnē poro naa saraga
wofēnnē pe ni, pe yēn na tara ti yanri na
toro,
ēēn fō pe woro na kala la kōrō jēnni.»

Tara woolo pe sēnyoro re

¹⁹ «Yēnḡēle, naga yēn ma, ma Zhuda tara woolo
pe wa pew wi le?
Naga yēn ma, Siyōn ca woolo pe lakō ma na wi
le?
Yiḡgi na, a ma si jōlōḡo wa we na,

nga wεε woro ki na?

Wàa pye naga singi mbe yeyinŋe ta,

εεn fɔ wee yaraga ka kpe yan;

wàa pye na we jɔlɔgɔ ki mbonrosanga wi singi,

εεn fɔ kì pan ma pye we yeri sunndo kɔngɔ
gbɔgɔ.

²⁰ Yawe Yennεε, wè yenle we kapere ti na,

we tεeye pe kajɔɔgɔ wège jεn;

katugu wè kapege pye ma na.

²¹ Ma mεge ki kala na, maga ka we tifaga,

maga kɔɔn wunluwɔ jɔngɔ nga gbɔgɔwɔ ni ki
tifaga!

Yɔn finliwε mba mà le we ni, ma jatere wi tεge
pi na.

Maga kaa jɔgɔ.

²² Cεngεε sanŋala ke yarisunndo nda ti woro
yaraga ka, ti ni fuun ti ni,

kikiin ki mbe ya mbe tisaga ki pye ki pan?

Naga yen ma, naayeri wo cε wi ma ti tisaga ki
maa paan wi le?

Yawe Yennεε, we Yennεε, mboro ma, ma ma ti
tisaga ki ma pan wi le?

We jigi wi yen ma na,

katugu mboro ma yen ki kagala ke ni fuun ke
pyefɔ we.»

15

*Jɔlɔgɔ yaa to
Yennεε li woolo pe na*

¹ Kona, a Yawe Yennεε li silan pye fɔ: «Ali
Moyisi naa Samiyeli pe ka pan mbe yere na yege
sɔgɔwɔ, mbanla yenri ki leele mbele pe kan, mi

se yenle pe na naa. Pe puro ma pe wo na yegε
sogowo, pe yaga paa kee!

² Na pe koon yewe mbe yo fo: <We yaa kari se
yeri?> Ma pe yon sogo ma yo fo, pa Yawe Yenņεle
li yo yεen fo:

<Mbele pe daga mbe ku, poro mbe ku;
mbele pe daga tokobi mbe gbo, tokobi mbe poro
gbo;
mbele pe daga fungo mbe to pe na, fungo mbe
to poro na;
mbele pe daga mbe yigi mbe kari pe ni kulowo
ni, pe poro yigi pe kari pe ni kulowo ni.> »

³ Yawe Yenņεle lo li yo ma fo: «Jologo cenle
tijere mi yaa wa pe na. Pe yaa ka pe gbo tokobi
ni, pyoonlo pe yaa kaa pe wire kara ti tilele mbaa
ti koonlo, sannjere ti yaa ka pe wire kara ti yoli,
cenre ti yaa ka pe ka mbe pe jogo.

⁴ Mi yaa ti pe kala laa fyere gboro waa
dunruya wunluwo pyew pi na; mi yaa ko pye ma
Ezekiyasi pinambyo Manase na wila pye Zhuda
tara wunlunana wi kapere to kala na, to nda
fuun wila pye wa Zheruzalemu we†.»

*Zheruzalemu ca woolo,
Yenņεle li se ye yinriwe ta*

⁵ «E, Zheruzalemu, ambo wi yaa ma yinriwe ta
san?

Ambo wi yaa ma kotogo ki sogo ma na?

Ambo wi yaa laa yεε tege mbe pan mbaa ma kala
yewe?

⁶ Yawe Yenņεle lo li yo ma fo:

† 15:4 15.4: Manase kagala ke yen ma yonlogo lara nda na, tori
nda yεen: 2 Wunlu 21.1-16; 2 Kuro 33.1-20.

«Mboro mà je mi na,
 mà punḡo le na ni;
 ki kala na, milan kee ki yirige ma na mboon
 tongo,
 mi te ma yinriwe tawa pi ni.

⁷ Mi yaa na woolo pe fe mbe pe yirige wa tara ti
 ni yarilire fekannḡaga ni, mbe pe jaraga;
 mi yaa ti pe pe piile pe la.

Mi yaa pe tongo,
 katugu pee pe tangalomo pi kanḡa.

⁸ Muwi mi ti, a pe nanḡunjaala pe si lege ma we
 kogḡe yon taambugo ki na.

Mi yaa jḡḡowo pyefo wi torogo yonlo funḡbanga
 na malingboon lefonḡo wi no wi korogḡo,
 mi yaa fo mbe fyere naa sunndo kongḡo wa ye na.

⁹ Jele na wi pinambiile kolshyen se, wi fanḡa
 ki ko wi ni,

wi yinwege wonwon pi sho wi yeri.

Yembinε li wo wi na ma yonlo ki yaga go na;
 fere tuu yigi fo maa go sogo.

Mbele ka koro yinwege na, mi yaa pe le juguye
 pe kee,

pe pe gbo tokobi ni.

Yawe Yenḡele lo li yo ma.> »

*Yenḡele li yaa fanḡa le
 Zheremi wi tunḡo ki ni*

¹⁰ «E, na no, jolḡo yen na wogo, katugu mala se!
 Muwi mi pye kendige wofḡo naa maara konfo tara
 woolo pe ni fuun pe yeri.

Mi si fogḡo kon lere yeri, mi si fogḡo taga lere na,
 ma si yala lere pyew wi yen nala danḡi.»

11 Kona, a Yawe Yenḡeḡe li silan yon sogo ma yo fo:

«Kaselege ko na, mi yaa ma sho ma joloḡo sanga naa ma jorowo sanga wi ni; ma juguye poro pe yaa ka pan mbaa ma yenri.

12 Naga yen ma, lere mbe ya mbe tuguron kaw le, tuguron nda ti yiri wa yonloparawa kameḡḡe kee tara ti ni, nakoma tuguyenre le?»

We Fo wi senyoro

13 «Mi yaa ti leele pe pan pe ye kee yaara naa ye yarijende ti ni fuun ti koli, pe se yaraga ka sara ye yeri;

ko yaa pye ma, ye kapere nda fuun ye pye to kala na, to nda ye pye laga tara ti lagapyew ki ni.

14 Mi yaa ti ye sa pye ye juguye pe kulolo, tara ta yeḡe ni, nda yee jen;

katugu na nanḡbanwa pi yiri na ni paa kason yen,

ḡga ki yen na sori ye meḡe ni.»

Zheremi wi senyoro

15 «E, Yawe Yenḡeḡe, ma kala pyew li jen, ma jatere wi teḡe na na, ma yere na kala li ni, mala kayanḡa ki wo na joloḡenne pe ni; maga kaa pe kala li kunni ma yeḡe ni mbe ti panla gbo.

Ki jen ma yo fo mboro kala na, pe yen nala tifaga, a miḡi kun na yeḡe ni.

16 Ma senre ti ka gbɔn na na sanga ḡa ni, mi mari yigi mari teḡe wa na nawa;

ma senre tilan nawa pi yinngi, ma yɔgɔrimo kan
na yeri,

katugu ma mege ko ki yen na yinri na na.

Yawe Yenhele, Yenhele na yawa pi ni fuun fo.

17 Mi fa sa cen mbele pe maa kala lakoo leele na
pe ni, mbaa tɛge pe ni ja;

ma fannga kee kilan jori, a mi koro na ye,

katugu mala nawa pi ngban na na jɛnge leele pe
ni.

18 Yinngi na, a na jɔlɔgo ki nee seregi na kee yege?

Yinngi na, na yama pi si panra na na, pi si woro
na koo?

Naga yen ma, ma yen na jaa mbe pye na yeri
kaselege ko na paa pulugo yen, nga ki maa
lere fanla wi le,

pulugo nga lere se ya mboo jigi wi taga ki tonmo
pi na wi le?»

19 Ki kala na, pa Yawe Yenhele li yo yeen fo:

«Na ma ka songoro mbe pan na korogo,

mi yaa ma le naa mboon pye na tunmbyee.

Na ma ka yarijende ti wo ti ye nda ti yen kayongo
fu ti ni,

pa kona ma yaa pye na yon senre yofo.

Een fo leele poro pe daga mbe songoro mbe pan
ma korogo,

mboro ma ma daga mbe songoro mbe kari poro
korogo.

20 Mi yaa ma tɛge ki leele mbele pe yege sogowo
paa tuguyenre malaga sigembogo yen;

pe yaa malaga gbon ma ni,

een fo pe se ya ma ni,

katugu mi yaa pye ma ni, jango mboon sho
mboon go yirige.»

Yawe Yenḡeḡe lo li yo ma.

²¹ «Mi yaa ma sho lepeeḡe pe yeri,
mboon go sho lewelimbeḡe pe kee.»

16

Zheremi wì koro wi ye

¹ Yawe Yenḡeḡe làa para na ni ma yo fo:

² «Maga ka jeḡe p̄ori, maga ka pinambiile
nakoma sumborombiile se laga ki laga ḡga ki ni.

³ Katugu pinambiile, naa sumborombiile
mbele pe yaa se laga ki laga ki ni, naa pe n̄eḡe
poro naa pe teeḡe mbele pe yaa ka pe se pe ni,
Yawe Yenḡeḡe pa li yo yeḡe pe wogo na fo:

⁴ «Yambewe pi yaa ka pe gbo, lere se ka ta mbe
pe kunw̄o pi gbele, pe se ka pe gboolo pe le. Pe
gboolo pe yaa ka pye fyonḡo wa tara ti na. Tokobi
naa funḡo ko ki yaa ka pe tonḡo mbe pe k̄o. Pe
gboolo pe yaa pye naayeri sannjere to naa cenre
ti yaakara.» »

⁵ Yawe Yenḡeḡe làa na pye naa fo: «Maga ka ye
kunw̄o go ni, maga ka kari kunw̄o na, maga ka
lere kunw̄o gbele, katugu m̄ila yeyinḡe, naa na
yinriwe tawa konaa na kagbaraga pyege ki ni ti
k̄o mari w̄o wa ki leele pe soḡow̄o. Yawe Yenḡeḡe
lo li yo ma.

⁶ Legboḡo naa fyonw̄o fenne pe yaa ka ku laga
ki tara nda ti ni. Lere se ka ta mbe pe gboolo pe
le, lere se ka pe kunw̄o pi gbele. Lere kpe se ka
wi witige jeḡenri jeḡenri nakoma mboo go ki kulu
mbege naga fo yesanga to wi na pe kala na.

⁷ Lere se ka sɔgɔlɔ sɔgɔ mbe suro kan kunwɔ fɔ wi yeri, mbe ta mboo kotogo ki sogo wi na. Lere se ka tɔnmɔ jɛnɛ ko kunwɔ fɔ wi kan, mbe ta mboo kotogo ki sogo wi na wi to nakoma wi nɔ kunwɔ pi wogo na.

⁸ «Maga ka sa ye liwɛn gbɔɔ go ka ni, mbe sa cɛn mbaa nii mbaa woo lifɛnnɛ pe ni.

⁹ Katugu Yawe Yɛnnɛlɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yɛnnɛlɛ le, pa lɪ yo yɛɛn fɔ: <Mi yaa nayinmɛ yuuro, naa yɔgɔrimɔ yuuro, naa japɛnɛ yuuro konaa pijaala yuuro ti shɔgɔ ki kɔ laga ki laga ŋga ki ni ye yɛgɛ sɔgɔwɔ, ye wagati wi na.>

¹⁰ «Na maga saga sɛnrɛ nda ti ni fuun ti yo ki leele mbele pe kan, na paga ma yewe mbe yo fɔ: <Yiŋgi na Yawe Yɛnnɛlɛ lɪ sigi kɔn maga tɛgɛ mbe jɔlɔgɔ gbɔgɔ ŋga ki ni fuun ki wa we na? Yiŋgi kapege we pye ma? Yiŋgi kajɔɔgɔ we pye Yawe Yɛnnɛlɛ, we Yɛnnɛlɛ li na ma?>

¹¹ Kona ma pe yɔn sogo ma yo fɔ, pa Yawe Yɛnnɛlɛ lɪ yo yɛɛn fɔ: <Ko pye ma, katugu ye tɛlɛye pàa je na na, ma saa taga yarisunndo ta yɛgɛ na, na tunŋgo piin ti kan, na fɔli ti yɛgɛ sɔgɔwɔ nari gbogo. Mi wo na, pè je na na, pe woro na tanri na lasiri sɛnrɛ ti na.

¹² Yoro wo na, yè tipege pye ma we ye tɛlɛye pe na; ye ni fuun nuŋgba nuŋgba ye yɛn na tanri ye nawa jatere pere to na, ye woro na nuru na yeri.

¹³ Ki kala na, mi yaa ye puro mbe ye yirige laga ki tara nda ti ni, mbe sa ye wa tara ta yɛgɛ ni, nda yoro naa ye tɛlɛye pe ni ye siri jɛn. Mbe ye ta wa ki tara ti ni, ye yaa kaa yarisunndo ta yɛgɛ gbogo

sonlo naa yembinε, katugu mi se ka ye yinriwe ta naa.» »

*Yenɲele li yaa ka ti li woolo
pe songoro wa pe tara*

¹⁴ Ki kala na, Yawe Yenɲele lo li yo ma fo: «Piliye ya yen wa na paan, pe se kaa ki yuun naa fo: <Mi wugu Yawe Yenɲele na yinwege wolo li mege ki na, lo na laa Izirayeli woolo pe yirige ma pe wo wa Ezhipiti tara we.>

¹⁵ En fo pe yaa kaa yuun fo: <Mi wugu Yawe Yenɲele na yinwege wolo li mege ki na, lo na li songoro ma Izirayeli woolo pe yirige ma pe wo wa yonloparawa kamenge kee tara ti ni, konaa tara sannda nda fuun laa pe puro ma kari pe ni wa we.> Mi yaa ka songoro mbe pan pe ni wa pe tara, to nda mila kan pe teleye pe yeri we.»

¹⁶ Yawe Yenɲele lo li yo ma fo: «Wele, mi yaa ka ngbanra wofenne legere torogo, poro yaa ka kari sa pe yigi; ko pungo na, mi yaa ka koniyeenle legere torogo, poro yaa ka sa pe puro wa yanwira ti ni fuun ti na konaa tinndiye pe ni fuun pe na, fo mbe sa ye wa waliwere ti ni.

¹⁷ Katugu na yege yen pe kapyegele ke ni fuun ke na, pe kala la kpe woro ma lara na na, pe kajogoro ti se ya lara na na.

¹⁸ Mi yaa keli mbe pe kajogoro to naa pe kapere ti fogo ton pe na gben fo tonsaga shyen, katugu panla tara ti tege fyongo ni pe yarisunndo yinwege fu woro ti ni, mala laga ki yin pe yarisunndo tjangara ti ni.»

¹⁹ Yawe Yenɲele, mboro ma yen na fannga, ma pye paa na malaga sigeca yen konaa na larasaga jologo sanga ni.

Cengɛle ke yaa kaa yinrigi fɔ wa dunruya wi
 kosaga ki na mbaa paan ma korogo,
 mbaa yuun fɔ: «We tɛleye pe yengɛngɛle ke sila
 pye Yenɛɛle jenne;
 kaa pye yarisunndo nda ti yen wagafe, nda ti se
 ya yaraga ka yɔn.

²⁰ Naga yen ma, senwee pyɔ mbe ya mbe
 yengɛngɛle gbegele wi yɛɛ kan le?
 Ayoo, ki yaara nda wi ma gbegele, ti se ya pye
 yengɛngɛle!»

²¹ Ki kala na, Yenɛɛle li yo fɔ:
 «Yɔnlɔ na lo na, mi yaa na fanɲga naa na yawa
 pi naga pe na,
 pa kona pe yaa ki jɛn fɔ na mɛge koyi ɲga Yawe
 Yenɛɛle.»

17

*Yenɛɛle li yen na para
 Zhuda tara woolo pe na
 pe kapere ti wogo na*

¹ «Zhuda tara woolo pe kapere ti yen paa
 yɔɔnrɔ yen, nda pɛ yɔnlɔgo tugurɔn
 yɔnlɔgokanɲgala ni,
 nda pɛ yɔnlɔgo lulu pɔnde ni;
 ti yen ma yɔnlɔgo wa pe kotoro ti na,
 konaa wa pe saara wɔsara ti yenɛngɛle ke na[†].

² Ki pyelɔmɔ pi na ma, pe pinambiile pe yaa la
 nawa tuun pe saara wɔsara ti na,

[†] **17:1 17.1:** Nga kɛ yo fɔ: *Pe kapere ti yen paa yɔɔnrɔ yen nda pɛ yɔnlɔgo tugurɔn yɔnlɔgokanɲgala ni, nda pɛ yɔnlɔgo lulu pɔnde ni, ko korɔ wo yen fɔ ki sewe yɔɔnrɔ ti se jɔgo mbe wɔ wa.*

naa pe yarisunngo jελεγε Ashera ki tiyagala
 ngele pε kan na sunnu ke na,
 koro ngele pε kan wa tigboro nda ti yen wetipiire
 ni ti nogo na, naa tinndiye mbele pε yagara
 pe go na,

³ naa yanwira ti na, konna wa wasege ki ni.
 Yoro Zhuda tara woolo, mi yaa ye yarijende naa
 ye keε yaara ti ni fuun ti le leele pe keε,
 peri koli pe kari ti ni,

mbe pinle ye yarisunndo sunzara ti ni!

Mi yaa ko pye, ye kapere nda ye pye
 wa tara ti lagapyew ki ni, to kala na.

⁴ Tara nda mila kan ye yeri, yoro jate ye yaa ka
 ti peri sho ye yeri.

Mi yaa ka ti ye pye ye juguye pe kulolo tara ta
 yege ni, nda yee jen;

katugu yanla nangbanwa pi yirige na ni paa
 kason yen,

nga ki yen na sori fo sanga pyew.»

*Yenhele lo li yen
 jigi tagasaga jenge ye*

⁵ Pa Yawe Yenhele li yo yeen fo:

«Lere na wi maa jigi wi taga senwee pyo na,
 mbe senwee wi pye wi keendagaserege,
 mbe laga mi na Yawe Yenhele na na,
 ki fo wi yen ma danga.

⁶ Ki lerefo wi yen paa tipile yen wa gbinri na wi
 waga wi ni,

wi se ferewe ta.

Wi yaa koro mbe cen wa tara nda ti waga ti ni,
 tara nda ti yen ko ni, lere woro wa ti ni.

7 «Ɛen fɔ lere ɲa wi maa jigi wi taga Yawe Yennɛle
li na,
mboo kala pyew li le li keɛ,
ferɛwɛ yɛn ki fɔ wi woo!

8 Wi yɛn paa tige yɛn, ɲaga ki yɛn ma sanri lɔgɔ
yɔn na,
ki ndire ti ma ye ma kari wa tɔnmɔ pi yeri;
na kafugo sanga wi ka gbɔn, kila yaraga ka kpɛ
pye ki na,
ki wɛrɛ ti ma koro tipiire sanga pyew.
Ali na wawa pi ka yere yɛle na ni, kila yaraga ka
kpɛ pye ki na,
ki maa sɛni sanga pyew.»

9 «Sɛnwee wi nawa jatere wì tisaw ma wɛ yaraga
ki ni fuun ki na,
wɛrɛ woro wa mboo sagala.
Ambɔ wi mbe ya mboo nawa pi jɛn?

10 Yawe Yennɛle lo li ma sɛnwee wi nawa jatere
wi cancan mbe wele,
mboo nawa kagala ke sɛgɛsɛgɛ mbe ke jɛn,
janɔgo mbe lere nunɔba nunɔba pyew wi sara
mbe yala wi tangalɔmɔ pi ni,
konaa mbe yala wi kapyere ti ni.

11 «Lere ɲa wi ma penjagbɔrɔ ti ta kambasinnde
ti fanɲa na,
wi yɛn paa sico yɛn, ɲa wì sinle jɛnɛwɛ pa na,
mba wo ma wuu se.
Wi yinwege ki ka ka gbɔn nandogomɔ sanga ɲa
ni, wi penjagbɔrɔ ti mɛɛ fe maa wa,
wa wi kala li kɔsanga wi ni, wi ma kaa pye
lembige.

12 «We sherigo gbogokpoyi ki yen wunluwo jongo
gbogowo wogo,
nga ki yen ma yagara maga le wa dunruya wi
dasanga wi ni.

13 E, Yawe Yenḡele, mboro ḡa ma yen Izirayeli
woolo pe jigi tagasaga,
lere o lere ka je ma na, ko fo wo yaa fere sho.
Mbele ka laga ma na, poro go ko yaa ko wa
taambugo ki ni;
katugu pe je yinwege pulugo tonmo pi na, po
mba pi yen Yawe Yenḡele le.»

Zheremi wi Yenḡele yenrewe

14 «E, Yawe Yenḡele, na sagala, pa kona mi yaa
sagala;
na sho, pa kona mi yaa sho.

Mboro mi maa sonni.

15 Wele, leele pe yen nala piin fo:

«Yawe Yenḡele li yo li yaa ḡa pye, ki koro se
yeri?

Ligi pye ke!»

16 Eɛn fo, mi wo na, mi se je mbe taga ma na,
mbe pye simbaala konrifo ma kan.

Mi sila pye na jaa jologo mbe gbɔn pe na; mboro
jate ma ko jen.

Senre nda fuun ti yiri wa na yɔn, mari jen,
ta si fun ma na.

17 Maga ka pye fyereyaraga na yeri,

katugu jologo sanga ni, mboro ma yen na
larasaga ye.

18 Ki yaga na jolofenne pe fere sho,

ɛɛn fo, mi wo ka ka fere sho;

ki yaga pe sunndo wi kon pe na,

εεν ƒo na sunndo wi ka ka kɔn na na.
 Jɔlɔgɔ wa pe na,
 ma pe tɔngɔ tɔngɔsaga shyen.»

*Yenɲele li yo
 paa li cɛnpilige ki jate*

¹⁹ Pa Yawe Yenɲele làa para na ni yeen, ma yo ƒo: «Kari ma sa yere wa ca ki mbogo yeyɔngɔ ɲga pe yinri Tara woolo pe yeyɔngɔ ki na, Zhuda tara wunlumbolo pe maa yiin na yinrigi yeyɔngɔ ɲga ni we, konaa ma sa yere fun Zheruzalemu ca yeyɔnrɔ sannda ti ni fuun ti na.

²⁰ Maga yo leele pe kan ƒo: <Ye Yawe Yenɲele li senre ti logo, yoro Zhuda tara wunlumbolo, naa Zhuda tara woolo ye ni fuun konaa yoro Zheruzalemu ca woolo ye ni fuun, yoro mbele ye maa yiin na yinrigi wa ki yeyɔnrɔ nda ti ni we.

²¹ Yawe Yenɲele li yo ƒo: Ye ye yee yingiwe jɛn, yaga kaa tuguro tungu cɛnpilige ki na, yaga kaa yiin tuguro ni laga Zheruzalemu ca ki ni.

²² Yaga ka tuguro le mbe yiri ti ni wa ye yinre ti ni cɛnpilige ki na. Yaga ka tunɲgo kpe pye, εen ƒo ye cɛnpilige ki tɛge ki ye na kan, paa yege ɲga na mila ki yo ye teleye pe kan we.>

²³ «εen ƒo pee yenle mbe logo na yeri, pee nunɲbolo jan na yeri. Paa pe nunɲbogolo ke ɲgban ma je mbe logo na yeri, pe sila yenle na yerewe senre ti na.»

²⁴ Yawe Yenɲele li yo ƒo: «Na yaga yenle mbaa nuru na yeri jɛɲge, na ye woro na tuguro tungu mbaa yiin ti ni laga ki ca ɲga ki yeyɔnrɔ ti ni cɛnpilige ki na, na yaga cɛnpilige ki tɛge ki ye na

kan, na ye woro na tunngo ka kpe piin ki pilige ki na,

²⁵ pa kona wunlumbolo mbele pe yaa kaa cɛɛn wunlunana Davidi wi wunluwo jongo ki na wi yonlo, poro naa pe legboolo pe ni, pe yaa kaa tooro mbaa yiin laga ki ca nga ki yeyonro ti ni. Pe yaa ka pye pe wotoroye mbele shonye maa tilele pe na, konaa shonye na, poro naa pe legboolo pe ni, naa Zhuda tara woolo pe ni konaa Zheruzalemu ca woolo pe ni. Leele yaa ka pye mbe cen laga ki ca nga ki ni sanga pyew.

²⁶ Pa kona leele pe yaa kaa yinrigi wa Zhuda tara cara ti ni, naa wa Zheruzalemu kanngara na cara ti ni, naa wa Benzhamɛ tara ti ni, naa wa yanwira tigiwen tara ti ni, naa wa yanwira tara ti ni konaa wa Negevu tara ti ni, mbe pan mbaa saara sogoworo woo, naa saara ta yegɛ ni, naa muwe saara ni, naa wusuna nuwo taan ni konaa nayinme saara ni wa mi na Yawe Yenɲele na sherigo gbogo ki ni.

²⁷ Eɛn fo na yee yenle mbe logo na yeri, na yee cenpilige ki tɛge ki ye na kan, na ye kaa tuguro tungu mbaa yiin wa Zheruzalemu ca yeyonro ti ni cenpilige ki na, pa kona mi yaa kasɔn le ca ki yeyonro ti ni; ki kasɔn ki yaa Zheruzalemu ca wunluwo yinre ti sogo, ki kasɔn ki se si figi.»

18

*Zheremi wila kari cogo fanrifo
wa yeri*

¹ Yawe Yenɲele laa li senre ti kan Zheremi wi yeri, ma yo fo:

² «Yiri ma kari wa cɔɔ fanrifɔ wi go, na maga sa gbɔn wa, sɛnrɛ nda ti yɛn na yeri, mi yaa ti yo ma kan.»

³ Kona, a m̀ si kari wa cɔɔ fanrifɔ wi go, mɛɛ saa wi yan wila cɔɔ ka fanri wa cɔɔ fanripɛɛ li ni.

⁴ Cɔɔ ɲga wila pye na fanri joro ti ni, a k̀ si jɔɔ wi kɛɛ. A ẁ si cɔɔ ka yɛɛ fanri ki joro nunɔba ti ni, paa yɛɛ ɲga k̀u ndanla we.

⁵ Kona, a Yawe Yɛnɲɛɛ li sili sɛnrɛ ti kan na yeri ma yo fɔ:

⁶ «Yoro Izirayeli woolo, naga yɛn ma, ɲga ki cɔɔ fanrifɔ ɲa wi pye, mi se ya mbege kala nunɔba li pye ye na wi le?» Yawe Yɛnɲɛɛ lo li yo ma fɔ: «Joro ti yɛn wa cɔɔ fanrifɔ wi kɛɛ yɛɛ ɲga na, yoro Izirayeli woolo, pa ye yɛn na kɛɛ ma.

⁷ Sanga wa ni, mi ma para cɛnɛ la wogo na, nakoma wunluwɔ tara ta wogo na mbe yo fɔ mi yaa pe yirige wa pe yɔnɔ, mbe pe gbɔn, mbe pe tɔngɔ.

⁸ Ɛɛn fɔ ki cɛnɛ na mi ma para li wogo na, na li woolo paga pe kapege ki jɛn mbege yaga, pa kona jɔɔɔ ɲga m̀la pye na jaa mbe wa pe na, mi maga yaga.

⁹ Sanga wa ni fun, mi ma para cɛnɛ la wogo na, nakoma wunluwɔ tara ta wogo na mbe yo fɔ mi yaa ti gbegɛle mbe yeresaga kan ti yeri.

¹⁰ Ɛɛn fɔ na ki cɛnɛ woolo pe kaa ɲga ki yɛn mala mbɛn ki piin, na pe woro na nuru na yeri, pa kona kajɛɲɛ ɲga m̀la pye na jate mbe pye pe kan, mi maga yaga.

11 «Koni, ki yo Zhuda tara woolo pe kan konaa Zheruzalemu ca woolo pe kan ƒɔ, pa Yawe Yenɲele li yo yeen ƒɔ: <Mi yen na jologo ka gbegele ye mege ni, mi yen na kala la koon na teri ye mege ni. Ki kala na, ye ni fuun nunɲba nunɲba, ye songoro ye yiri wa ye kombegele ke ni, ye ye tangalomo naa ye kapyere ti kanɲa.>

12 Een ƒɔ pe yaa ma yon sogo mbe yo ƒɔ: <Maga kaa ma yee tege! Nga we yen na sonri, ko we yaa pye; we ni fuun nunɲba nunɲba we yaa la tanri mbaa yala we nawa jatere pere to ni.> »

Izirayeli woolo pè fɛge
Yawe Yenɲele li na

13 Ki kala na, pa Yawe Yenɲele li yo yeen ƒɔ:
 «Ye kari ye sa cengele sanɲgala ke yewe;
 ambo wila ki kala cenle na la logo faa?
 Izirayeli woolo pè kapegbogo pye ƒɔ ma toro.

14 Naga yen ma, yaa nezhi wi yan wi ko wa Liban
 tara yanwira ti go na, wa wasege ki ni wi
 le?
 Naga yen ma, tonyinme mba pi maa yinrigi ƒɔ
 wa lege na fuun na tinri, pi mbe ya waga
 wi le?

15 Ma si yala na woolo pè fɛge na na,
 pe saa na wusuna nuwo taan sori yarisunndo
 nda ti yen wagafe ti kan.

Ti pe kan pe yen na kunrugu wa pe kondangala
 li ni;

pè ke ma wo wa pe kolele li na,
 ma kongolo kele yee le, ngele ke woro ma yon.

16 Pège pye, a pe tara ti jogo ma koro waga,
 ma pye titegere yaraga ƒɔ sanga pyew.

Kì to torofenne pe ni fuun pe yon na,
fo pe maa go fingi ti na.

¹⁷ Mi yaa ka pe gbɔn mbe pe jaraga wa pe juguye
pe yege,

paa yege nga na yonlo yirisaga tifelege ki ma
yaara ti gbɔn mberi jaraga we.

Pe jologo sanga ni, mi yaa pungo wa pe yeri,
mi se yege wa pe yeri mbe pe saga.»

*Leele paa yon le Zheremi wi na,
konna Zheremi wi Yenhele yenrewe*

¹⁸ Leele paa yo fo: «Ye pan we yon le Zheremi
wi na. We se saraga wofɔ la, mbaa we nari
Yenhele li lasiri wi ni, kajenne se la we yeri,
mbaa yenrewe jembe kaan we yeri, we se Yenhele
yon senre yofɔ la, mbaa Yenhele senre yuun we
kan. Ye pan woo mege ki jogo we yon senre ti ni;
waga kaa wi senre ti jate.»

¹⁹ «Yawe Yenhele, logo na yeri;

na winfenne pe yen na senre nda yuun, ti logo!

²⁰ Naga yen ma, ki daga pe kajenge ki fogo ton
kapege ni le?

Ma si yala, pe titege wo wa na yege, jango mbe
to wa ki ni.

Yenhele, ma jatere wi tege ki na fo mila yere ma
yege sogowo,

moo yenri ma kajenge pye na kan,

jango mbɔɔn nanɔbanwa pi laga lali pe ni.

²¹ Ki kala na, ma ti fungo mbe to pe piile pe na;
pe pe gbo tokobi ni.

Pe jele pe pe piile pe la, pe pye nanɔnɔjaala;

ma ti yambewe mbe pe penne pe gbo,

tokobi mbe pe lefonmbolo pe gbo malaga na.

22 Na maga ka pe fo mbe benġanri pyefenne torogo pe yeri sanga ŋa ni, ma ti gbeere mbaa yinrigi wa pe yinre ti ni, katugu pè titege wo wa na yege mbanla yigi. Pè mere jan na na mbanla yigi.

23 «Een fo, mboro wo na Yawe Yenŋele, yon leme mba fuun pè le na na mbe ta mbanla gbo, maa jen. Maga ka pe kajooŋo ki kala yaga pe na, maga ka pe kapere ti ko mberi wo wa ma yege yege soŋowo. Ma ti pe toori ma yege soŋowo, na ma nanġbanwa sanga wi ka gbon, ma yiri pe korooŋo.»

19

*Yenŋele laa ki yo Zheremi wi kan
ma yo wi ooŋo le wigi ya*

¹ Yawe Yenŋele laa para na ni ma yo fo: «Kari ma sa ooŋo ka lo ooŋo fanrifoo wa yeri, kona mee sa ca lelele poro naa saraga wofenne lelele pele yeri ma pinle ma yege ni.

² Ye yiri ye kari wa Beni Hinomu gbunlundege ki ni, wa Coŋaara yeyooŋo † ki yon na. Na yaga sa gbon wa, senre nda mi yaa yo ma kan, mari yari ngbanga.

³ Ma pe pye fo: <Yoro Zhuda tara wunlumbolo konaa Zheruzalemu ca woolo, ye Yawe Yenŋele li senre ti logo! Yawe Yenŋele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenŋele le, pa li yo yeen fo: Mi

† 19:2 19.2: Pa paa pye na kayangara ti waa wa Coŋaara yeyooŋo ki tanla.

yaa jɔlɔɔ gbɔɔ ka wa ki laga nga ki na, lere o lere wi yaa ki sɛnrɛ ti logo, ti yaa to wi yɔn na mboo yɔn tɔn.

⁴ Katugu pɛ je na na, maga laga nga ki kannga maga tɛgɛ tɛgɛlɔmɔ pa na, nga lere sege yan mbege jɛn. Pɛ wusuna nuwɔ taan sogo yarisunndo ta yɛgɛ kan, nda poro yɛrɛ jate, naa pe tɛlɛye pe ni, konaa Zhuda tara wunlumbolo pe ni, pe sila ti jɛn. Leele mbele pe yɛn jɛrɛgisaga fu, pɛ baga pe lɛgɛrɛ na ma pe gbo laga ki laga nga ki ni.

⁵ Pɛ sunzara kan yarisunngo Baali ki kan, mbaa pe pinambiile pe sori kasɔn ni, mbaa pe piin saara sogoworo yarisunngo Baali ki yeri; ma si yala, mi sila ki wogo ki konɔ kan pe yeri, mi sila para ki wogo na, mi sila si sɔnrɛ ki na yɛrɛ.»

⁶ «Ki kala na, ye wele, pa Yawe Yɛnɲɛlɛ li yo yɛɛn fɔ: «Pilige ka yɛn wa na paan, pe se kaa ki laga nga ki yinri naa Tofɛti, nakoma Beni Hinɔmu gbunlundɛgɛ. Ɛɛn fɔ pe yaa kaa ki yinri Legbogo gbunlundɛgɛ.

⁷ Mi yaa ka Zhuda tara woolo poro naa Zheruzalɛmu ca woolo pe kakɔndɛgɛnɲɛlɛ ke jɔɔ laga ki laga nga ki ni. Mi yaa ti pe juguye pe pe gbo tokobi ni, mi yaa pe le mbele pe yɛn na pe gbosaga jaa pe kɛɛ. Mi yaa pe gboolo pe kan naayeri sannjɛrɛ naa yan cɛnrɛ ti yeri ti yaakara.

⁸ Mi yaa ti ki ca nga ki jɔɔ ki koro waga, ki pye titɛgɛrɛ yaraga. Torofɛnnɛ mbele ka gbɔn le ki tanla, ki yaa to pe yɔn na, pe yaa la tɛgɛ ki na ki jɔlɔɔ ki ni fuun ki kala na.

⁹ Mi yaa ka ti paa pe pinambiile naa pe

sumborombiile pe wire kara ti kaa. Pe yaa kaa pe yεε wire kara ti kaa; ko yaa ka yala pe juguye mbele pe yen na pe gbosaga jaa, pè malingbɔɔnlɔ cɛnsaga kan ma pe yɔn tɔn konaa ma pe jori fɔ jɛŋɛ.>

¹⁰ «Ko punɔ na, lelele mbele pè pinle ma kari ma ni, ma yaa cɔɔ ki ya pe yege na, mbe si pe pye fɔ:

¹¹ <Pa Yawe Yɛnɛle na yawa pi ni fuun fɔ li yo yeɛn fɔ: Pa mi yaa ki leele mbele poro naa ki ca nga ki ni ti tɔngɔ yeɛn, paa yege nga na pe ma cɔɔ yaari, nga ki se ya gbegele naa. Pe yaa kaa gboolo pe nii wa Tofeti laga ki na, gboolo lesaga lama pi kala na[†].

¹² Yawe Yɛnɛle lo li yo ma fɔ: Ki wogo nga ko mi yaa pye ki laga nga konaa ki woolo pe na. Mi yaa ki ca nga ki pye paa Tofeti laga ki yen.

¹³ Pàa pye na wusuna nuwɔ taan wi sori saara Zheruzalemu ca yinre nda ni, konaa Zhuda tara wunluwɔ yinre nda fuun go na, na naayeri yaara ti gbogo, konaa na duven saara nda pe ma wo ti woo yarisunndo nda yeri, mi yaa ka ki yinre ti tege fyɔngɔ ni paa Tofeti laga ki yen.> »

¹⁴ Ko punɔ na, a Zheremi wì si yiri wa Tofeti laga ki na ma songɔɔ, ko laga koyi Yɛnɛle làa wi tun wa, wi sa li yɔn senre ti yo we. A wì si pan ma yere wa Yawe Yɛnɛle li sherigo gbɔɔ lonɔ ki nawa, maga yo leele pe ni fuun pe kan fɔ:

[†] **19:11 19:11:** Mbege ta Tofeti laga ko kila pye pe sunsaga, pe sila daga mbaa gboolo nii wa ko ni, katugu ki wogo ki mbaa sunzaga ki jɔɔ pe yeri.

15 «Yawe Yennɛle na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛle le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Ɔɔlɔgɔ nga fuun mɪla ki sɛnrɛ yo ma yo mi yaa ki wa ki ca nga konaa ki kanngaga na cara ti na, mi yaa ki wa ti na, katugu pɛ pe nunɔgbogolo ke nɔɔban, pee yɛnlɛ mbanla sɛnrɛ ti logo.> »

20

Pàa Zheremi wi le kaso

¹ Zheremi wɪla pye na Yennɛle li yɔn sɛnrɛ nda yuun, Imeri pinambyɔ Pashuri na wɪla pye saraga wɔfɔ konaa ma pye Yawe Yennɛle li shɛrigo gbɔgɔ welefennɛ to, wɪla ki sɛnrɛ ti logo.

² Kona, a Pashuri wɪ si Yennɛle yɔn sɛnrɛ yɔfɔ Zheremi wi gbɔn, ma saa wi le nɔɔbɛɛɛ na, maa le kaso wa Yawe Yennɛle li shɛrigo gbɔgɔ yeyɔngɔ nga wa gona ki tanla, ko nga pe maa yinri Benzhamɛ yeyɔngɔ.

³ Ki goto pinliwɛ pi ni, a Pashuri wɪ si Zheremi wi wɔ wa nɔɔbɛɛɛ ti na, maa yirige wa kaso wi ni. A Zheremi wɪ suu pye fɔ: «Yawe Yennɛle li saa ma yinri naa Pashuri, ɛɛn fɔ li yaa lɔɔn yinri Magɔri Misabibu, ko kɔrɔ wo yɛn fɔ <Sunndo kɔngɔ ki yɛn kɛɛ ki ni fuun ki na.>

⁴ Katugu pa Yawe Yennɛle li yo yɛɛn fɔ: <Wele, mi yaa fyɛɛɛ gbɔrɔ wa ma na, mborɔ naa ma wɛnnɛ pe ni fuun pe ni. Pe juguye pe yaa pe gbo tokobi ni ma yeɛɛ sɔgɔwɔ. Mi yɛn na Zhuda tara ti ni fuun ti nii Babilɔni tara wunlunaɔa wi kɛɛ. Wi yaa pe koli mbe kari pe ni wa Babilɔni tara, mbe sa pe gbo tokobi ni.>

⁵ Ki ca nga ki yarijende ti ni fuun, naa ki tunngo tonli wi ni fuun, naa yaara songbanga woro ti ni fuun konaa Zhuda tara wunlumbolo pe yarijende ti ni fuun, mi yaa ti le pe juguye pe kee. Pe yaa ti koli, mberi le, mbe kari ti ni wa Babiloni tara.

⁶ Mboro Pashuri, mboro wo na, pe yaa mboro naa ma go woolo ye ni fuun ye yigi kulolo mbe kari ye ni. Ma yaa kari wa Babiloni tara. Pa ma yaa ka ku wa, poon le wa, mboro naa ma wenne pe ni fuun pe ni, poro mbele ma ma yagbogowo Yennele yon senre ti yo pe kan we.> »

*Jɔlɔgɔ nga kɪ taga Zheremi wi na
mbege ta wi yen Yennele
yon senre yofɔ*

⁷ E, Yawe Yennele, mɔla nege mala fanla,
a milan yee yaga mɔla nege mala fanla.
Mɔla yigi fanna, mɔ cew ta na na.
Pilige pyew, leele pe yen na tege na na;
leele pe ni fuun pe yen naga lakoo na na.

⁸ Katugu sanga o sanga mi kaa para, mi ma daga
mbaa gbele ngbanga;
mi maa para ngbanga na leele pe lewelewe
kapyere to naa jogowo mba paa piin pi
senre yuun.

Yawe Yennele li yon senre nda mila yuun ti kala
na, pe yen nala tifaga konaa na tege na na.

⁹ Na mi ka yo fo mi se para li senre na naa,
fo mi se para li mege ki na naa,
kona li senre ti ma pye paa kason yen nala sori
wa na nawa,
ki ma pye ndee kason ki ye na kajeere ti ni nari
sori;

mi maga ḡbanga mbege kun na yεε ni,
εεn fɔ mila ya.

10 Janwa wi yen na sɛnpere nda yuun na na, mi
yen nari nuru.

Pànlà mεεε taga nala yinri «Fyεε gboro ti yen
kεε ki ni fuun ki na!»

Pe yen na yuun fɔ: «Yoo sɛnrε yo! Ee, ye ti woo
sɛnrε yo fanḡa fɛnnε pe kan!»

Na wenne pe ni fuun pe yen nala pεεε na wele,
na kaa pye mi yaa to.

Paa yuun fɔ: «Kana wi yaa wi yεε yaga poo nεεε
poo fanla,

pa kona we yaa cew ta wi na,
mbe we kayanḡa ki wɔ wi ni.»

11 εεn fɔ Yawe Yɛnḡεε li yen na ni paa
malinḡboɔn kotogofɔ yen;

ki kala na, na jɔlofɛnnε pe yaa ka kurugo mbe
to,

pe se cew ta.

Pe yaa ka fεεε sho jɛḡε mbege yan fɔ pee cew
ta;

ki fεεε ti yaa koro pe na fɔ sanga pyew,

lere se ka fεεε ki fεεε ti na fyew.

12 Yawe Yɛnḡεε na yawa pi ni fuun fɔ, li ma
lesinḡε wi kala li cancan ma wele,

li ma sɛnwεε wi jatere naa wi nawa kagala ke
jɛn.

Yɛnḡεε, na kayanḡa ki wɔ na juguye pe ni, ma
ti mbege yan,

katugu mboro milan kala li le ma kεε.

13 Yaa yuuro koo Yawe Yennɛle li kan, yaa li sonni,
katugu li ma fyɔnwɔ fɔ wi go sho,
maa wɔ wa lepeepe pe keɛ.

14 Yennɛle sa ti na se pilige ki danɔa!
Na nɔ wɪlan se pilige nɔa ni, Yennɛle ka ka duwaw ki na!

15 Lere nɔ wɪla saa na sege ki senre yo na to wi kan maa nawa pi yinngi,
ma yo fɔ: «Mà pinambyɔ se!»
Yennɛle sa ki lerefɔ wi danɔa.

16 Ki lerefɔ wɪ pye paa Yawe Yennɛle làa cara nda tɔngɔ pew ti yen,
nda li sila ti yinriwe ta.
Pinliwe ni, wɪla gbeere nuru,
yɔnlɔ nɔgbanga na, wɪla malingbɔɔnlɔ kɔngɔlɔ nuru!

17 Yinngi na Yennɛle li sila si ti mbe ku wa na nɔ wi lara?
Kona na nɔ wi lara to ti jɛn na pye na fanga ye,
mi jɛn na koro wa wi nawa fɔ sanga pyew.

18 Yinngi na, mɪla si yiri wa na nɔ wi lara ti ni,
ma pan naga jɔlɔgɔ naa ki tege nɔa ki yaan,
konaa mbanla yinwege piliye yi pye mbeyi kɔ wa fere ti ni?

21

*Yennɛle làa wunlunana Sedesiyasi
wi yɔn sogo*

¹ Senre nda to Yawe Yenɲele làa yo Zheremi wi kan wunlunaɲa Sedesiyasi† wi woro. Ki sanga wi ni, Wunlunaɲa wila Malikiya pinambyo Pashuri wo naa saraga wofɔ Sofoni ɲa wila pye Maaseya pinambyo pe torogo wa Zheremi wi yeri, ma yo pe saa pye fɔ:

² «Ki yaga ma Yawe Yenɲele li yewe we kan, katugu Babiloni tara wunlunaɲa Nebukanezari wi yen na malaga gbɔɔn we ni. Kana Yawe Yenɲele li yaa li kafɔnɲɔlo la pye we kanɲɔlo, jango wi kari wi laga we na†.»

³ Kona, a Zheremi wi si pitunmbolo pe yon sogo ma yo fɔ: «Ye kari ye saga yo Sedesiyasi wi kan fɔ:

⁴ «Yawe Yenɲele, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yɛɛn fɔ: Ye yen na malaga gbɔɔn Babiloni tara wunlunaɲa wo naa Kalide tara fenne pe ni ye malingbɔnyaara ti ni ye keɛ, wa ca ki malaga sigemboro ti punɲo na, katugu pè pan ma malingbɔɔnlo censaga kan ma ca ki yon tɔn; ɛɛn fɔ ye malingbɔɔnlo mbele pe yen na malaga ki gbɔɔn wa ca ki mboro ti punɲo na, mi yaa pe ɲgbanga pe wa pe kanɲa pe yeɛɛ kan wa ca nawa pi yeri.

⁵ Mi jate mi yaa malaga gbɔn ye ni na yawa naa na fanɲa ki ni, naa na nanɲbanwa pi ni, naa na konro tendorogo konaa na nanɲbanwa gbɔɔ pi ni.

† **21:1 21.1:** Sedesiyasi wila pye Zhoziyasi wi pinambyo taanri woo. Wo wila pye Zhuda tara ti wunlunaɲa punɲo woo wa Zheruzalemu ca; 2 Wunlu 24.17-25.7. † **21:2 21.2:** Zhuda tara woolo poro naa Babiloni tara fenne pe ni, pe malaga senre ti yo wa 2 Wunlu 25.1-11; 2 Kuro 36.17-21lara ti ni.

⁶ Mi yaa ca nga ki nawa yaara ti ni fuun ti tongo, senweele mbe pinle yaayoro ti ni; tifelege yambewe pa yaa pe gbo.

⁷ Yawe Yenhele lo li yo ma. Ko pungo na, Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi wo naa wi legboolo pe ni, naa tara woolo poro naa mbele fuun pe yaa ka sho laga ki ca nga ki ni tifelege yambewe pi kee, naa tokobi wo naa fungo ki kee, mi yaa ka pe le Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wi kee. Mi yaa pe le pe juguye pe kee, poro mbele pe yen na pe gbosaga jaa we. Nebukanezari wi yaa ka pe gbo tokobi ni; wi se ka pe yinriwe ta, wi se ka wa kpe yaga, pe yungbooro se ka pye wi na.> »

⁸ Ki leele mbele poro na, ki yo pe kan naa fo: «Pa Yawe Yenhele li yo yen fo: <Ye wele, mi yinwege konoo lo naa kunwo konoo li ni ke teger ye yeger soro.>

⁹ Lere o lere ka ka koro laga ki ca nga ki ni, tokobi naa fungo ki yaa wo gbo, nakoma tifelege yambewe. Een fo lere na fuun ka yiri mbe saa yee kan Kalide tara fenne pe yeri, poro mbele pe malingboonoo censaga kan ma ca ki yon ton, wo yaa sho, wi yinwege ko ki yaa pye wi tonli we.

¹⁰ Katugu mi yeger wali ma yiri ki ca nga ki korogo, jango mbe kapege pye ki na, kajenge ma mi yaa pye ki kan. Yawe Yenhele lo li yo ma. Mi yaa ki ca nga ki le Babiloni tara wunlunana wi kee wigi sogo kason ni.> »

*Yenhele li yaa ka jologo wa
wunlunana wo naa wi go woolo
pe na*

11 Zhuda tara wunlunaŋa wi go woolo,
ye Yawe Yennɛɛ li senre ti logo!

12 Yoro Davidi setirige piile, pa Yawe Yennɛɛ li
yo yɛɛn fɔ:

«Yaa kiti wi kɔɔn yaa yala kasiŋge ki ni pilige
pyew.

Pe yɛn na mbele jɔɔ, ye pe sho pe jɔɔfɛnne pe
kɛɛ.

Janɔgo na nanɔbanwa piga ka yiri ye kɔɔɔgo paa
kason yɛn, mbaa sori,

ŋga lere se ya figi.

Ko yaa pye ye kapyere tijangara ti kala na.»

13 Yawe Yennɛɛ li yo fɔ:

«Mi naa yoro ni we yɛn we yɛɛ na, yoro mbele
ye yɛn ma cɛn wa gbunlundɛge ki go na
we,

yoro mbele ye yɛn ma cɛn wa walaga ki na, wa
funwa laga falafala ki ni we.

Yoro mbele ye yɛn na yuun fɔ: <Ambo wi mbe ya
tigi mbe pan mbe to we na?

Ambo wi mbe ya ye fɔ laga we larasaga ki ni,
mbe to we na?>

14 Mi yaa ye sara mbe yala ye kapyegele ke ni.

Mi yaa kason le wa ye tire kɔɔɔgo ki ni, mbe ye
kanɔgara lara ti ni fuun ti sogo†.

Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.»

† 21:14 21:14: Wunluwo go ŋga kila pye wa Zheruzalemu ca, a
paa ki yinri Liban kɔɔɔgo go, ki yaa pye ki laga ŋga ki yɛn na
para ko senre na; 1 Wunlu 7.2.

22

*Yennɛɛ làa Zheremi wi tun
wa Zhuda tara wunlunaɲa
wi go woolo pe yeri*

¹ Yawe Yennɛɛ làa para Zheremi wi ni ma yo fɔ: «Kari wa Zhuda tara wunlunaɲa wi go, ma saga senre nda ti yo wi kan.

² Maa pye fɔ: «Yawe Yennɛɛ li yen na senre nda yuun ti logo, mboro Zhuda tara wunlunaɲa, mboro ɲa mà cen wa Davidi wunluwo jongo ki na wi yonlo, mboro naa ma legboolo pe ni, konaa ma woolo sanmbala pe ni, poro mbele pe maa yiin laga ki yeyonro nda ti ni we.»

³ Pa Yawe Yennɛɛ li yo yeen fɔ: «Yaa tanri kaselege naa kasinɲe na. Pe yen na mbele jolo, ye pe sho pe jolofenne pe keɛ. Yaga kaa nambannjeen wo naa pijiriwe konaa nanɲunjo wi ni pe jolo. Yaga kaa lewelewe kapyere piin pe na. Yaga ka lere ɲa wi yen jeregisaga fu wa gbo laga ki laga ɲa ki ni.

⁴ Katugu kaselege ko na, na ye kaa tanri ki senre nda ti na, pa kona wunlumbolo yaa la taa mbaa cɛen wa Davidi wunluwo jongo ki na wi yonlo; pe yaa ka lugu wa wotoroye mbele shonye maa tilele pe ni konaa pe shonye pe na mbaa yiin laga ki go ɲa ki yeyonro ti ni, poro naa pe legboolo konaa pe tara woolo pe ni.

⁵ Eɛn fɔ, na yee na senre ti logo, mi wugu na yeera mege ki na, Yawe Yennɛɛ lo li yo ma, fɔ ki laga ɲa ki yaa ka pye kataga.» »

⁶ Katugu pa Yawe Yennɛɛ li yo yeen Zhuda tara wunlunaɲa wi wunluwo go ki wogo na fɔ:

«Ma yen ma yon na yege na, paa Galaadi tara ti yen,

paa Liban tara yanwira ti go na wi yen;
koonaa ki ni fuun, mi yaa koon pye paa gbinri yen,
mboon pye paa ca yen, nga lere woro wa ki ni.

⁷ Mi yen na jogwo pyefenne gbegele ma mege ni,

pe ni fuun nungba nungba pe malingbonyaara ti yen pe kee.

Pe yaa koon wunluwo go ki sediri tire tiyonro ti koonlo mberi wa wa kason.

⁸ «Cengele legere woolo yaa kaa tooro laga ki ca nga ki yon na; pe yaa kaa pe yee yewe mbaa yuun fo: <Yingi na, a Yawe Yenjele li sigi cagbogo nga ki tege ki tegelomo mba pi na ma?»

⁹ Pa kona pe yaa pe yon sogo mbe yo fo: <Katugu pe je Yawe Yenjele, pe Yenjele li yon finliwe pi na, ma saa na foli yarisunndo ta yege sogwo nari gbogo.> »

*Senre nda tila yo wunlunana
Shalumu wi wogo na*

¹⁰ Yaga kaa gbele na wi ku wo kala na,
yaga kaa wi kunwo pi gbele.

Een fo na pe yigi ma kari wi ni, yaa gbele wo kala na,

katugu wi se songoro naa,

poo se tara nda ni, wi seri yan yenle ni naa.

¹¹ Ki senre nda to Yawe Yenjele li yo Zhuda tara wunlunana Zhouiyasi wi pinambyo Shalumu wi wogo na, wo na wila cen wunluwo pi na wi to Zhouiyasi wi yonlo. A pe si kaa wi yigi ma kari wi ni, ma yiri laga ki tara nda ti ni; ligi yo ma yo wi se songoro laga naa fyew.

12 Pòo yigi ma kari wi ni tara nda ni, pa wi yaa ku wa ti ni, wi sege tara nda ti yan naa.

*Senre nda tila yo wunlunanja
Yehoyakimu wi wogo na*

13 Lere ña wi maa go ki kan kambasinñge ki fanñga na,
mboo sanñgazo yumbiile pe wa, wila sila tanri kaselege na,
wi lewee yenñe wi maa tunñgo piin wi kan, wila suu sara,
danña yen ki fo wi wogo!

14 Wo ña wi maa yee pye fo: «Mi yaa yunñgbogo ka kan na yee kan,
mbe ki naayeri yumbiile pe tugbolo,
mbe ki fenetiriye pe wo mbe pe yon,
mbe sediri tire papara papara maramara ki nawa mbogo ki na mbege ton,
mbege fa penduru yeen ni!

15 Naga yen ma, maa ki jate ndee na maga ma wunluwo go ki kan sediri tire legere ni ko ki yaa yeresaga kan ma wunluwo pi yeri wi le?
Naga yen ma, ma to wi sila pye na nii na woo paa leele sanmbala pe yen wi le?
Konaa ki ni fuun, wila pye na tanri kaselege naa kasinñge konon li na;
ki kala na, wi kagala kaa pye na yongon wi kan.

16 Wila pye na fyonwo fenne poro naa mbele pe yen tege na pe kiti wi konon naa yongon,
ki kala na, wi kagala kaa pye na yongon wi kan.
Ko kapyege ña ko ki maa ki nari ma yo ki lerefo wi mi ña Yenñele na jen.

Yawe Yenņeεe lo li yo ma.»

17 Eεn fɔ mboro wo na, ma yege woro yaraga ka kpe na, ma woro na yaraga ka kpe jate, kaawɔ ma yeεra tɔnli wo ce, konaa mbaa бага leele mbele pe yen jeregisaga fu pe na mbaa pe kuun, mbaa leele pe jɔɔ mbe pe yigilomɔ pi tisaw.

18 Ki kala na, Zhoziyasi pinambyɔ Yehoyakimu ηa wi yen Zhuda tara ti wunlunaηa, pa Yawe Yenņeεe li yo yeεn wi wogo na fɔ:

«Lere se ka wi kunwɔ pi gbele paa yege ηga na ki maa piin, mbe yo fɔ:

«E, na nɔsepyɔ lenaηa!» Nakoma «E, na nɔsepyɔ sumboro!»

Lere se ka wi kunwɔ pi gbele paa yege ηga na ki maa piin, mbe yo fɔ:

«E, we tafɔ!» Nakoma «E, we wunluwɔ!»

19 Pe yaa kaa gboo wi le paa yege ηga na pe ma kaa sofile gboo le we;

pe yaa kaa fulolo mbe saa wa wa Zheruzalemu ca ki pungo na.»

Jɔɔgɔ yaa to Zheruzalemu ca ki na

20 Lugu wa Liban tara yanwiga ki na ma jɔrɔgɔ! Lugu wa Bazan tara yanwiga ki go na mɔɔ magala li yirige ηgbanga!

Lugu wa Abarimu yanwira ti go na ma jɔrɔgɔ! Katugu ma ndanlafenne pè tɔngɔ ma wɔ wa.

21 Sanga ηa ni maa pye kanğbanga se gbɔn ma na, mila ma yeri;

εεn fɔ maa pye na yuun fɔ: «Mi se logo!»

Pa ma yen na tanri ma, maga le wa ma punwe
sanga wi ni;
mee logo na yeri.

²² Tifelege yaa ka kari ma simbaala konrifenne
pe ni fuun pe ni,
pe yaa koon ndanlafenne pe koli mbe kari pe ni
tara ta yege ni;
ko sanga wo ni, fere ti yaa ma yigi fo mboon go
ki sogo ma na,
ma kapere ti ni fuun ti kala na.

²³ Mboro na ma yen ma cen wa Liban tara†,
moo censaga ki gbegele sediri tire tiyonro ti ni
we.
Na jologo ka ka gbon ma na sanga na ni,
jologo nga ki yen paa yega nga na jela selara ma
kaa yiri wi ni,
ma yaa kaa jeen fo jenge.

*Yenjele li yaa jologo wa
Yehoyakimu pinambyo Koniya wi na*

²⁴ Yawe Yenjele li yo fo: «Mi wugu mi na
Yenjele na yinwege wolo na yee mege ki na, fo
ali ndee ki pye Yehoyakimu pinambyo Koniya†
na wi yen Zhuda tara ti wunlunana wi ja pye
paa vegeje yen wa na kalige kee ki na, mi jen
naa tile mboo wo wa.

† **22:23 22:23:** Nga ki yo fo Liban tara, wunluwo go nga kila pye
wa Zheruzalemu ca, a paa ki yinri Liban kologo go ko senre ti
yen na yuun laga ki laga nga ki na; 1 Wunlu 7.2. † **22:24 22:24:**
Koniya wo nungba wo wila pye Yekoniya we. Ki mege nga kila
pye wunlunana Yehoyakini wi mege ko ka. Wi wunluwo pi yele
tijere wolo li ni, ko paa Zhuda tara woolo pe koli ma kari pe ni
wa Babiloni tara; 2 Wunlu 24.8-16; 2 Kuro 36.8-10.

²⁵ Mi yaa ma le mbele pe yen nɔɔ gbosaga jaa pe kɛɛ, poro mbele ma yen na fyɛ pe yɛɛ we, Babilɔni tara wunlunaŋa Nebukanezari wo naa Kalide tara fɛnnɛ wele.

²⁶ Mi yaa ka mboro naa ma nɔsee wi ni ye purɔ mbe kari ye ni tara ta yɛɛ ni, nda pe sila ye se wa ti ni. Pa ye yaa ka sa ku wa ma.

²⁷ Ye tara ti la yaa ka ye ta fɔ yaa ki jaa mbe songɔɔ wa ti ni, ɛɛn fɔ ye se ka songɔɔ wa ti ni naa fyew.»

²⁸ Leele pe yaa kaa yuun fɔ: «Naga yen ma, Koniya wi yen paa cɔgɔ ŋga kɪ ya ka yen, ŋga lere woro naga jate wi le? Wi yen paa leyaraga yen, ŋga lere woro ki kɔɔgɔ naa wi le? Yɪŋgi na, a pe si wo naa wi piile pe purɔ ma saa pe wa tara ta yɛɛ ni, nda pee jɛn?»

²⁹ E, na tara, na tara, na tara, Yawe Yɛnɲɛɛ li sɛnrɛ ti logo!

³⁰ Pa Yawe Yɛnɲɛɛ li yo yɛɛn fɔ: «Ye ki nana ŋa wi meɛ ki yɔnlɔgɔ ndɛɛ lere ŋa pyɔ woro wi yeri, ndɛɛ lere ŋa wi wogo kɪ jɔgɔ wi yinwege piliye yi ni; katugu wi setirige pyɔ wa se ka ta mbe cɛn wi yɔnlɔ, wa Davidi wunluwɔ jɔngɔ ki na, mbe cɛn Zhuda tara ti go na.»

23

*Simbaala kɔnrifɛnnɛ tipeele
kɔnaa simbaala kɔnrifɛnnɛ
jɛmbɛɛ kala*

¹ Yawe Yennɛɛ lo li yo ma fɔ: «Simbaala kɔnrifennɛ† mbele pe yen nala simbaŋgebelege ki punŋgu, nala simbaala pe jaragi, jɔlɔgɔ yen pe wogo!»

² Ki kala na, Yawe Yennɛɛ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, senre nda to li yo simbaala kɔnrifennɛ mbele pe yen nali woolo pe kɔrosi pe wogo na, ma yo fɔ: «Yoro yàla simbaala pe puro ma pe jaraga. Yee ye jatere wi tɛge pe na. Ki kala na, mi yaa ye sara ye kapyere tijangara ti kala na.» Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.

³ «Na simbaala m̀ pe puro ma kari pe ni tara nda fuun ni, mbele pè koro go na, mi jate mi yaa ka pe gbogolo laga nuŋgba. Mi yaa ka songɔɔ pe ni wa pe laga ki na, pe yaa ka se mbe legɛ jɛŋge.

⁴ Mi yaa ka simbaala kɔnrifennɛ tɛge na woolo pe go na, mbele pe yaa la pe kɔrosi. Pe se kaa fyɛ naa, pe sunndo wi se kaa kɔɔn pe na naa; wa kpe se ka pungo pe ni naa.» Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.

⁵ Yawe Yennɛɛ li yo fɔ:

«Wele, piliye ya yen wa na paan,
mi yaa ka lesinŋe wa yirige wa Davidi setirige ki ni,

ɲa wi yaa ka cɛn wunluwɔ pi na mbaa wi wunluwɔ pi piin tijinliwɛ ni.

Wi yaa kaa tanri kasinŋe naa kaselege na laga tara ti ni.

† **23:1 23.1:** Simbaala kɔnrifennɛ mbele pe senre ti yo, poro pe yen Izirayeli tara wunlumbolo wele, simbaŋgebelege ko ki yen tara woolo wele.

⁶ Wi wunluwɔ sanga wi na, Zhuda tara woolo pe yaa ka shɔ,
Izirayeli woolo pe yaa ka cɛn yeyinŋge na pɔw;
pe yaa kaa mɛgɛ taga mbaa wi yinri: <Yawe
Yɛnɲɛlɛ lo li yɛn we kasiŋge fɔ.> »

⁷ Yawe Yɛnɲɛlɛ lo li yo ma fɔ: «Ki kala na,
piliye ya yɛn wa na paan, leele pe se kaa ki yuun
naa fɔ: <Mi wugu Yawe Yɛnɲɛlɛ na yinwege wolo
li mɛgɛ ki na, lo na làa Izirayeli woolo pe yirige
ma pe wɔ wa Ezhipiti tara we.>

⁸ Ɛɛn fɔ pe yaa kaa yuun fɔ: <Mi wugu Yawe
Yɛnɲɛlɛ na yinwege wolo li mɛgɛ ki na, lo na li
songɔɔ ma Izirayeli setirige piile pe yirige ma
pe wɔ wa yɔnlɔparawa kameŋge kɛɛ tara† ti ni,
konna tara sannda nda fuun làa pe purɔ ma kari
pe ni wa ti ni.> Pe yaa ka songɔɔ mbe cɛn wa
pe tara ti ni naa.»

*Senre nda Zheremi wila yo
Yɛnɲɛlɛ yɔn senre yofenne
tipeele pe wogo na*

⁹ Senre da to ti yo Yɛnɲɛlɛ yɔn senre yofenne pe
wogo na ma yo fɔ:

«Na nawa pi tanga na na,
fɔ a na wire ti ni fuun tila seri na na.
Mi cɛn paa lere ŋa sinmɛ wɔ ma tin,
paa lere ŋa sinmɛ wɔ pila wi yege kanŋgi,
Yawe Yɛnɲɛlɛ lo naa li senre nda ti yɛn kpoyi ti
kala na.

¹⁰ Katugu tara ti yin nandara naa jatara ti ni,
tara ti yɛn na kunwɔ gbelege gbele, danɔa ŋa
kì to ti na ki kala na.

† 23:8 23.8: Yɔnlɔ parawa kameŋge kɛɛ tara to ti yɛn Babiloni
tara re.

Yaayoro kasara nda wa gbinri wi ni, tì waga.
 Leele pe yen na fee kapege ki punḡo na,
 pe ma kotogo le pe yeε ni na kambasinḡe ki
 piin.

11 Yenḡele yon senre yofenne naa saraga
 wofenne pe woro na fyε Yenḡele li yeḡe;
 ali wa na sherigo gbogɔ ki ni, m̀ pe tipere ti yan
 wa.

Yawe Yenḡele lo li yo ma.

12 Ki kala na, pe konɔ li yaa kaa wɔnri mbe pye
 diwi ni pe na.

Pe yaa ka pe wɔnrɔḡɔ, pe yaa wɔ mbe toori;
 katugu mi yaa ka yiri pe kɔrɔḡɔ sanga ŋa ni,
 mi yaa ka jɔlɔḡɔ wa pe na.

Yawe Yenḡele lo li yo ma.»

13 «M̀ kambapyere yan wa Samari tara Yenḡele
 yon senre yofenne pe yeri,
 pe yen na Yenḡele yon senre yuun yarisunḡo
 Baali ki meḡe ni,
 p̀anla woolo, Izirayeli woolo pe punḡo.

14 Eεn fɔ, Zheruzalemu ca Yenḡele yon senre
 yofenne poro na, m̀ katijangara yan wa
 pe yeri;

pe yen na jatara naa nandara piin, na tanri
 yagbolo na.

Pe yen na kotogo nii kapere pyefenne pe ni,
 janḡo wa kpe ka kaa tipege pyege ki yaga.

Pe ni fuun pe yen na yeḡe sɔḡwɔ paa Sodomu
 ca woolo pe yen,

Zheruzalemu ca woolo pe yen na yeri paa
Gomōri ca woolo pe yen†.»

15 Ki kala na, Yawe Yennēle na yawa pi ni fuun
fo, pa li yo yeen Yennēle yon senre yofenne
pe wogo na fo:
«Wele, mi yaa pe kan yaritorisologo ni pe ka,
mbe tōnmō mba pi yen shōnrō ni pa kan pe yeri
poo wō;
katugu Zheruzalemu ca Yennēle yon senre
yofenne poro pè ti
leele pe woro na fyē Yennēle li yēge tara ti
lagapyew ki ni.»

*Yennēle yon senre yofenne
yagboyoolo*

16 Yawe Yennēle na yawa pi ni fuun fo li yo fo:
«Yennēle yon senre yofenne pe yen na senre nda
yuun ye kan, yaga kaa ti nuru,
katugu pe yen na ye nēge ki senwara ti ni.
Pe yen na yariyanra nda senre yuun ye kan, ti
yen poro yēera nawa jatere,
ki senre tii yiri mi ŋa Yawe Yennēle mi yon.

17 Pe ma soro naga yuun mbele pe maa na tifaga
pe kan fo:
«Yawe Yennēle li yo fo ye yaa yeyinŋe ta.»
Pe maa ki yuun mbele fuun pe yen na tanri pe
yēera nawa jatere wi na pe kan fo:
«Jōlōgō kpe se gbōn ye na!»

18 Naga yen ma, ambo wila pye wa Yawe Yennēle
li ni wa ŋga làa kōn ma tēge ki konsaga?

† 23:14 23:14: Gomōri naa Sodomu tila pye fafafa cara ta, nda
leele paa kapere legere pye wa ti ni; Zhenē 19.1-29.

Ambɔ wɪla li yan mali sɛnrɛ ti logo?
 Ambɔ wɪla nunɔbɔlo jan li sɛnrɛ ti yeri ma ta
 mari logo?»

Zheremi wi woyoro

¹⁹ «Wele, Yawe Yɛnɛɛ lɪ tisaga tifeɛɛɛ ki yirige,
 li nanɔbanwa po pɪ yiri;
 pi yɛn paa tifeɛɛɛɔɔ yɛn na gbɔɔn na sunrugu,
 na funlu wa lepeele pe go na.

²⁰ Yawe Yɛnɛɛ li nanɔbanwa pi se sogo li na,
 fɔ li ka sa nɔa lɪ kɔn ma tɛɛɛ wa li nawa ki pye
 mbege yɔn fili.

Wagati nɔa wɪla paan wa punɔo na wi ni, ye yaa
 ka ki kagala ke kɔrɔ jɛn.»

Yɛnɛɛ li woyoro

²¹ «Ki Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ, mi ma mi pe
 tun,
 ɛɛn fɔ, a pɛ si fe ma kari mbe sa tunɔo yo;
 mi sila sɛnrɛ le pe yɔn,
 ɛɛn fɔ, a pe saa nala yɔn sɛnrɛ yuun.

²² Ndɛɛ ki pye paa pye na ni wa nɔa mɪla kɔn ma
 tɛɛɛ ki kɔnsaga,
 pe jɛn nala sɛnrɛ ti yo na woolo pe kan,
 mbe ti pe sɔnɔrɔ pe wɔ wa pe kombele li ni,
 mbe pe katijangara pyege ki yaga.»

Yawe Yɛnɛɛ li yɛn lagapyew

²³ Yawe Yɛnɛɛ lo lɪ yo ma fɔ:
 «Naga yɛn ma, mi yɛn Yɛnɛɛ na li yɛn tɔɔn ko
 cɛ wi le?
 Naga yɛn ma, mi woro Yɛnɛɛ na li yɛn wa lege
 fun wi le?

²⁴ Naga yɛn ma, lere wa mbe ya sa lara larasaga
 ka ni, nɔa mi soo yan le?
 Yawe Yɛnɛɛ lo lɪ yo ma.

Naga yen ma, mi woro ma naayeri wo naa tara
ti yin lagapyew wi le?
Yawe Yenḡele lo li yo ma.»

*Yarilire sigire to naa ti pyo wi ni
ti ma jen ma wo ti yee ni*

²⁵ «Yenḡele yon senre yofenne pe yen na senre
nda yuun, miri logo, poro mbele pe yen na
Yenḡele yon senre yuun na mege ki na, na finlele
na yuun fo: <Mi woṅro woṅlo, ee, mi woṅro
woṅlo.>

²⁶ Ki Yenḡele yon senre yofenne pe yen na
yagbogowo Yenḡele yon senre nda yuun, na
lefanlaga senre nda yuun na yala pe yera nawa
jateri wi ni, pe yaa koro mbaa ti yuun fo sa gbṅn
wagati wiwiin ni?

²⁷ Pè koro na pe woṅro ti yege yuun pe yee
kan, pe yen naga sonri ndee ko yaa ti na woolo
pe fege na mege ki na, paa yege nga na pe teleye
paa fege na na yarisunḡo Baali ki kala na we.

²⁸ Yenḡele yon senre yofṅo ḡa ka woṅro woṅlo,
wo mbaa wi woṅro ti yege yuun; een fo na senre
ti ka gbṅn lere ḡa na, wo mbaa na senre ti yuun
kaselege ni.

Yinḡi na yarilire sigire ti sila jate ti yen ja yarilire
pyo† wi ni?

Yawe Yenḡele lo li yo ma.

²⁹ Naga yen ma, na senre ti woro paa kason yen
wi le?

† **23:28 23:28:** Yarilire sigire to yen ma taanla yagbogowo
Yenḡele yon senre to ni, yarilire pyo wo yen ma taanla Yenḡele
li yen senre jate to ni.

Naga yen ma, ti woro paa marito yen, ña wi ma walaga ki ya wi le?

Yawe Yenñele lo li yo ma.

³⁰ «Ki kala na, Yawe Yenñele lo li yo ma fo: <Yenñele yon senre yofenne mbele pe mala senre ti yu pe yee yeri nari yegge yuun, mi yaa yiri pe korogo.>

³¹ Ki kala na, Yawe Yenñele lo li yo ma fo: <Yenñele yon senre yofenne mbele pe maa yon tangawa piin, na pe yera senre yuun ma yo fo: Yawe Yenñele li yo, mi yaa yiri pe korogo.>

³² Yawe Yenñele lo li yo ma fo: <Mbele pe maa Yenñele yon senre yuun na yagbogowo woonro yegge yuun, mi yaa yiri pe korogo. Poro mbele pe yen na pe woonro ti yegge yuun, nala woolo pe punngu pe yagbogowo senre naa pe yee gbogowo senre ti ni. Ma si yala, mi si pe tun, mi sigi kono kan pe yeri. Pe se yaraga ka yon na woolo pe kan.> Yawe Yenñele lo li yo ma.»

*Yenñele li senre ti yaa kiti kon
li woolo pe na*

³³ Na ki leele mbele, nakoma Yenñele yon senre yofa wa, nakosima saraga wofa wa koon yewe mbe yo fo: «Yenñele li senre to yen titiin? Yingi tuguro li taga we go na?» Pa kona ma pe yon sogo ma yo fo: «Yoro jate yoro ye yen tuguro re, mi yaa ki tuguro ti laga na yee go na.» Yawe Yenñele lo li yo ma.

³⁴ Na Yenñele yon senre yofa, nakoma saraga wofa wa, nakosima tara woolo wa ka yo fo: «Yawe Yenñele li tuguro tori nda we go na!» Pa

kona mi yaa yiri ki ƒo wo naa wi go woolo pe kɔrɔɔ, mbe jɔlɔɔ wa pe na.

³⁵ Ki daga yaa ye cɛnyɛɛnlɛ nakoma ye nɔsepiile pe yewe ƒo: «Yawe Yɛnɛɛlɛ li we yɔn sogo ma yo mɛlɛ? Yawe Yɛnɛɛlɛ li yo mɛlɛ?»

³⁶ Ɛɛn ƒo yaga kaa ki yuun naa ƒo: «Yawe Yɛnɛɛlɛ li tuguro tori nda we go na! Naga yɛn ma, Yawe Yɛnɛɛlɛ li sɛnrɛ ti yɛn tuguro sɛnwee wi go na wi le? Ayoo! Na ye kaa ki yuun ma, kona ye yɛn na Yɛnɛɛlɛ na yinwege wolo li sɛnrɛ ti waa nari kanɛgi, Yawe Yɛnɛɛlɛ na yawa pi ni fuun ƒo, we Yɛnɛɛlɛ le.»

³⁷ Ye daga mbe Yɛnɛɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ wi yewe mbe yo ƒo: «Yawe Yɛnɛɛlɛ lɔɔn yɔn sogo ma yo mɛlɛ?» Nakoma: «Yawe Yɛnɛɛlɛ li yo mɛlɛ?»

³⁸ Ɛɛn ƒo na yaga koro mbaa ki yuun ƒo: «Yawe Yɛnɛɛlɛ li tuguro tori nda we go na!» Kona pa Yawe Yɛnɛɛlɛ li yo yɛɛn ƒo: «Kì kaa pye ye yɛn naga sɛnrɛ nda ti yuun ƒo: <Yawe Yɛnɛɛlɛ li tuguro tori nda we go na,> ma si yala, mì yɛrɛwɛ kan ye yeri ma yo yaga kaa ki yuun ma,

³⁹ kì pye ma, mi yaa je ye na pew. Mi yaa yoro naa ye ca ki ni ye wa ƒo lege, mbe ye purɔ mbe ye laga na yɛɛ yɛɛ sɔɔwɔ, ki ca nɔga mì kan ye yeri we, ko nɔga mila kan yoro naa ye tɛlɛye pe yeri we.

⁴⁰ Mi yaa fɛrɛ wa ye na, nda ti yɛn kɔsaga fu; fɛrɛ gbɔrɔ nda ti yaa ye go ki sogo ye na. Lere se ka fɛɛge ti na fyew.»

24

Kanja pire shyen nda tila pye

ma yin figiye pire ni

¹ Kona, a Yawe Yennɛɛ lɛ si kanja pire shyen naga na na, nda tɪla pye ma yin figiye pire ni. Ki kanja pire tɪla pye ma tɛgɛ wa Yawe Yennɛɛ li shɛrigo gbɔgɔ ki yɛgɛ sɔgɔwɔ. Kɪla pye ma yala Babilɔni tara wunlunaɲa Nebukanezari wɪla pan ma Yehoyakimu pinambyɔ Yekoniya ɲa wɪla pye Zhuda tara wunlunaɲa wi yigi wa Zheruzalɛmu ca, ma kari wi ni wa Babilɔni tara, naa Zhuda tara teele pe ni, naa kapyɔ jɛnfɛnnɛ konaa tugurɔn tunɲgo pyefɛnnɛ pe ni†.

² Kanja pige nunɲba figiye pire la pye ma yɔn fɔ jɛnɲɛ, paa figiye pire konɲbannda nda pe ma cɔ ti yɛn. Kanja pige sannɲa ki figiye pire to la pye ma tisaw, tɪla tisaw fɔ lere saa ya mberi ka.

³ A Yawe Yennɛɛ lɛ silan yewe ma yo fɔ: «Zheremi, yɲngi maa yaan?»

A mɪ sili yɔn sogo ma yo fɔ: «Mi yɛn na figiye pire yaan. Ti tiyɔnrɔ tɪ yɔn fɔ jɛnɲɛ, ɛɛn fɔ ti tisawira tɪ tisaw fɔ jɛnɲɛ, pe se ya mberi ka ti tisawima pi kala na.»

⁴ Kona, a Yawe Yennɛɛ lɛ sigi sɛnrɛ nda ti yo na kan ma yo fɔ:

⁵ «Mi ɲa Yawe Yennɛɛ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa mɪ yo yɛɛn fɔ: <Yɛgɛ ɲga na ki ma tanla ma ni mbaa figiye pire tiyɔnrɔ ti wele, ki pyelɔmɔ nunɲba pi na fun, mi yɛn na Zhuda tara woolo pe wele kajɛnɲɛ ni, poro mbele paa pe koli ma kari pe ni, poro mbele mila pe purɔ ma pe wɔ laga ki laga ɲga ki ni, ma kari pe ni wa Kalide tara we.

† 24:1 24.1: 2 Wunlu 24.12-16

⁶ Mi yaa kaa pe wele kajenḡe ni, mbe ti pe songoro laga ki tara nda ti ni naa. Mi yaa ka pe kan pe yeresaga ta, mi se ka pe tongo naa; mi yaa ka pe yerege mbe pe sanri, mi se ka pe kologi naa.

⁷ Mi yaa ka ti pege jen wa pe kotogo na fo muwi mi yen Yawe Yenḡele le. Pe yaa ka pye na woolo, mi yaa ka pye pe Yenḡele, katugu pe yaa ka songoro mbe pan na korogo pe kotogo ki ni fuun ki ni.>

⁸ «En fo figiye pire nda ti tisaw fo jenḡe, to nda pe se ya mberi pire ti ka ti tisawima pi kala na, pa Yawe Yenḡele li yo yen ti wogo na fo: <Pa mi yaa Zhuda tara wunlunaḡa Sedesiyasi wi pye ma, wo naa wi legboolo pe ni, naa Zheruzalemu ca woolo sanmbala mbele pe yaa ka koro go na pe ni, poro mbele pe yaa ka pye laga ki tara nda ti ni konaa mbele pe yaa ka pye mbe cen wa Ezhipiti tara ti ni.

⁹ Mi yaa ka ti pe pye sunndo kongo yaraga dunruya wunluwo pyew pi yeri, mbe jologo wa pe na. Mi yaa ka pe puro mbe kari pe ni tara nda fuun ni, ki lara woolo pe yaa kaa pe tifaga, mbaa pe mere ti nii wa pe yomiyegele ke ni, mbaa ki lakoo pe na konaa mbaa pe danḡi.

¹⁰ Mi yaa ka malaga, naa funḡo konaa yambewe wa pe na, fo pe sa tongo pe ko pe wo wa tara nda mila kan poro naa pe teleye pe yeri ti ni.> »

25

*Zheremi wila Yenḡele
li yon senre yo*

*leele pe kan ma saa gbɔn
yele nafa ma yiri taanri*

¹ Senre nda to Yawe Yenɲele làa kan Zheremi wi yeri Zhuda tara woolo pe ni fuun pe wogo na, Zhoziyasi pinambyɔ Yehoyakimu ɲa wila pye Zhuda tara wunlunaɲa wi wunluwɔ pi yele tijere wolo li ni; ko la yala Babiloni tara wunlunaɲa Nebukanezari wi wunluwɔ pi yele konɓbanna li ni.

² Yenɲele yɔn senre yofɔ Zheremi wila ki senre ti yo Zhuda tara woolo naa Zheruzalemu ca woolo pe ni fuun pe yege na, ma yo fo:

³ «Maga le wa Amɔ pinambyɔ Zhoziyasi ɲa wila pye Zhuda tara ti wunlunaɲa wi wunluwɔ pi yele ke ma yiri taanri wolo li ni fo ma pan ma gbɔn nala, ki yele nafa ma yiri taanri wolo loli na, Yawe Yenɲele li li senre ti kan na yeri. A mi koro nari yuun ye kan pilige pyew, ɛɛn fo yee logo na yeri.

⁴ Yawe Yenɲele lili tunmbyeele pe ni fuun pe torogo ye yeri, li yɔn senre yofenne wele. Làa pye na pe tunnu ye yeri suyi, ɛɛn fo ye sila logo pe yeri, ye sila nunɓbolo jan mbe logo pe yeri.

⁵ Pàa pye naga yuun ye kan fo: <Ye ni fuun nunɓba nunɓba ye wɔ wa ye kombegele ke ni, ye ye kapyere tijangara ti yaga, pa kona tara nda Yawe Yenɲele làa kan yoro naa ye telɛye pe yeri, ye yaa koro mbe cɛn wa ti ni sanga pyew fo tetete.

⁶ Yaga ka taga yarisunndo ta yege na mbaa tunɲgo piin ti kan, mbaa foli ti yege soɓɔwɔ mbaa ti gbogo. Yaga kanla nawa pi ɲɓban ye yarisunndo nda ye gbegele ye yeera keyen yi ni

ti ni, pa kona mi se kapege kpe pye ye na.»

⁷ Έεν ƒo yee yenle mbe logo na yeri; Yawe Yenηele lo li yo ma. Yaa na nawa pi ηgban ye yarisunndo nda ye gbegele ye yeera keyen yi ni ti ni, ma joloo wa ye ye na.

⁸ Ki kala na, Yawe Yenηele na yawa pi ni fuun ƒo, pa li yo yen ƒo: «Ki kaa pye yee na senre ti logo,

⁹ ye wele, mi yaa ka tun pe sa yonloparawa kameηge kee tara woolo pe yeri, Yawe Yenηele lo li yo ma, mbe pinle Babiloni tara wunlunaηa Nebukanezari ηa wi yen na tunmbyee wi ni. Mi yaa ti pe pan ki tara nda to naa tara woolo pe koroo, konaa cengele ηgele fuun ke yen ma pe maga ke koroo, jango mbe pe tongo pew, mbe pe kala li pye sunndo kongo kala konaa paa ki lakoo pe na, mbe ti pe tara ti koro kataga ƒo sanga pyew.

¹⁰ Mi yaa ti pe yogorimo yuuro, naa pe nayinme yuuro, naa japene yuuro, naa pijaala yuuro konaa muwe tire tinme pi ko wa pe sogowo, mbe pe fitanlaye yanwa pi figi†.

¹¹ Ki tara nda ti ni fuun ti yaa ka pye kataga mbe koro waga. Ki cengele ηgele ke ni fuun ke yaa ka go sogo Babiloni tara wunlunaηa wi kan ƒo sa gbɔn yele nafa taanri ma yiri ke.»

¹² «Έεν ƒo na ki yele nafa taanri ma yiri ke liga kali ye yon fili, mi yaa yiri Babiloni tara wunlunaηa wo naa wi tara woolo pe koroo pe kambasinnde ti kala na. Yawe Yenηele lo li yo ma; mi yaa joloo wa poro Kalide tara fenne pe

† 25:10 25:10: Zhere 7.34; 16.9; Naga 18.22-23

na, mbe pe tara ti pye kataga fɔ sanga pyew.

¹³ Jɔlɔgɔ kagala ngele fuun mɪla ke sɛnrɛ yo ki tara nda ti wogo na, mi yaa ti ke to ti na; ki sɛnrɛ nda ti yɛn ma yɔnlɔgɔ laga ki sɛwɛ n̄a wi ni we, to nda Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Zheremi wɪla yo cɛngɛlɛ ke ni fuun ke na we.

¹⁴ Katugu cɛngɛlɛ ngele ke yɛn fanɲga ni, koro naa wunlumbolo tugbɔmbɔlɔ pele yaa ka yiri mbe Babilɔni tara fɛnnɛ poro fun pe go sogo pe yɛɛ kan. Mi yaa ka pe sara mbe yala pe kapyere to naa tipege n̄ga fuun pɛ pye ki ni.»

*Yɛnɲɛlɛ li yaa ka jɔlɔgɔ wa
cɛngɛlɛ ke na*

¹⁵ Yawe Yɛnɲɛlɛ, Izirayɛli woolo Yɛnɲɛlɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: «Ki wɔjɛnnɛ na li shɔ na kɛɛ, li yɛn ma yin duvɛn n̄a ni, na nanɲbanwa pow. Mi yɛn nɔɔ tunnu cɛngɛlɛ ngele fuun yeri, maa kan ki woolo pe yeri pe pa wɔ.

¹⁶ Pe yaa kaa wɔ mbe tin, mbaa gbali, mbe pye ndɛɛ yarafɛnnɛ wɛlɛ, tokobi n̄a mi yaa torogo wa pe sɔgɔwɔ wi yanga ki kala na.»

¹⁷ Kona, a mɪ si wɔjɛnnɛ li shɔ Yawe Yɛnɲɛlɛ li yeri; l̄aa na tun cɛngɛlɛ ngele fuun yeri, a mɪ saa li kan ke yeri koo wɔ.

¹⁸ Mɪla ki lɛ Zheruzalɛmu ca ki na, naa Zhuda tara cara ti ni, naa wunlumbolo poro naa legbɔlɔ pe ni, ma pe kan pɛ wɔ, janɲgo mbe pe tongɔ mbe pe tara ti pye katara, mberi yaga waga, mberi pye titɛgɛrɛ yaraga, konaa mbe pe danɲa paa yɛgɛ n̄ga na ki yɛn nala we.

¹⁹ Mɪla Ezhipiti tara wunlunaɲa Farawɔn wi kan, a wɪ wɔ, wo naa wi tunmbyeele pe ni, naa

wi legboolo konaa wi tara woolo pe ni fuun pe ni;

²⁰ naa cengele ngele fuun ke yen ma cen wa pe ni ke ni, naa Uzi tara wunlumbolo pe ni fuun pe ni, naa Filisiti tara fenne pe wunlumbolo pe ni fuun pe ni, poro mbele pe yen wa Asikalon ca, naa wa Gaza ca, naa Ekiron ca, naa Asidodi ca woolo sanmbala mbele pe koro pe ni;

²¹ naa Edomu cenle woolo pe ni, naa Mowabu tara woolo pe ni, naa Amo cenle woolo pe ni;

²² naa Tiri ca wunlumbolo pe ni fuun pe ni, naa Sidon ca wunlumbolo pe ni fuun pe ni, naa wunlumbolo mbele fuun pe yen ma cen wa logo furo ti ni wa kogoje wi punjo na pe ni;

²³ naa Dedan ca woolo pe ni, naa Tema ca woolo pe ni, naa Buzi ca woolo pe ni, naa mbele fuun pe maa pe siyo wi kanngara na lara ti kunlu pe ni[†];

²⁴ naa Larabu tara wunlumbolo pe ni fuun pe ni, naa cengele ngele ke yen ma cen wa gbinri wi ni ke wunlumbolo pe ni;

²⁵ naa Zimiri tara wunlumbolo pe ni fuun pe ni, naa Elamu tara wunlumbolo pe ni fuun pe ni, naa Medi tara wunlumbolo pe ni fuun pe ni;

²⁶ naa yonloparawa kamenge kee tara wunlumbolo pe ni fuun pe ni, mbele pe yen ma yongo pe yee ni konaa mbele pe yen ma lali pe yee ni konaa wunluwo mba fuun pi yen laga dunruya wi ni pi ni. Sheshaki[†] tara wunlunaja wo wi yaa

[†] **25:23 25:23:** Mbele pe maa pe siyo wi kanngara na lara ti kunlu, ki senre ti wele wa Zhere 9.25laga ki ni. [†] **25:26 25:26:** Sheshaki, ko koro wo yen Babiloni tara re.

ka wɔ pe ni fuun pe punɔgo na.

²⁷ Maga yo pe kan fɔ: «Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Yege duvɛn wi wɔ, ye tin, yaa tunguru, ye to tara yaga ka ya mbe yiri naa, tokobi ŋa mi yaa torogo wa ye sɔgɔwɔ wi yanga ki kala na.>

²⁸ «Na paga je mbe yo pe se wɔjennɛ li sho ma kɛɛ mbe pa wɔ, pa kona maga yo pe kan fɔ: <Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo yɛɛn fɔ: Ye yaa pi wɔ kpa!

²⁹ Ye wele, na mɛgɛ ki yɛn na yinri laga ki ca ŋga ni, pa mi yaa ki lɛ le ki na mbaa jɔgɔwɔ pi piin. Naga yɛn ma, yoro wo na, yaa ki jate mi yaa ye yaga mbajɔlowɔ wi le? Mi se ye yaga mbajɔlowɔ de! Katugu mi yaa malaga yirige mbe wa dunruya woolo pe ni fuun pe na. Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ lo li yo ma.> »

³⁰ Mboro wo na Zheremi, Yennɛɛ li yɔn sɛnrɛ ti yo ki kagala ke ni fuun ke wogo na, ma pe pye fɔ:

«Ma Yawe Yennɛɛ li ta wa naayeri, li yɛn na gbanla paa cɛngɛ yɛn,

mali ta wa li cɛnsaga kpoyi ki ni, lili magala li yirige;

li yɛn na gbanla li cɛnsaga woolo pe na paa cɛngɛ yɛn;

li yɛn na jɔrɔgi paa mbele pe ma pye wa ɛrɛzɛn pire tɔnmɔ wɔsaga pe yɛn,

li yɛn na jɔrɔgi dunruya woolo pe ni fuun pe na.

³¹ Ki tinmɛ pi yɛn na gbɔɔn fɔ wa tara ti kɔsaga ki na,

katugu Yawe Yennɛɛ li yɛn kiti na cɛngɛɛ ke ni, li yɛn na kiti kɔɔn sɛnweele pe ni fuun pe na.

Li yaa lepeepe pe ni fuun pe gbo tokobi ni.
Yawe Yenḡeḡe lo li yo ma.»

³² Yawe Yenḡeḡe na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo
yeen fɔ:

«Ye wele, jɔlogɔ ka yen na paan,
ki yaa to cenḡe la na, mbe yiri le ma mbe to cenḡe
la yege na.

Tifeliḡbɔgɔ kà yiri fɔ wa dunruya wi kɔsaga na
paan.»

³³ Yawe Yenḡeḡe li yaa ka mbele gbo ki pilige
ki ni, pe gboolo pe yaa ka jaraga mbege ḡ tara ti
go ka na mbe saga wa tara ti go ka na. Lere se
ka ta mbe pe kunwɔ pi gbele; lere se ka ta mbe
pe gboolo pe ḡ, pe se ka pe le. Pe yaa ka tɔngɔ
mbe pye paa fyɔngɔ yen wa tara ti na.

³⁴ Yaa gbele, yoro simbaala kɔnrifenne† wele, yaa
jɔrɔgi!

Ye to yaa kɔngi tara ti na, yoro simbaḡbeleye
teele wele;

katugu pe yaa ye kɔnlogi pilige ḡga ni kɔ gbɔn.

Ye yaa ka toori mbe yaari paa yege ḡga na
yaapige sɔnḡbanga wogo ma to ma yaari
we.

³⁵ Larasaga se ka ta simbaala kɔnrifenne pe na
naa,

shɔsaga se ka pye simbaḡbeleye teele pe na.

³⁶ Yaa simbaala kɔnrifenne pe gbelege ki nuru!

Yaa simbaḡbeleye teele pe jɔrɔgimɔ pi nuru,

† 25:34 25:34: Simbaala kɔnrifenne poro pe yen janwa wi yege
sinvenne wele.

katugu Yawe Yenḡele li yen na pe yaayoro
kōnrisara ti tōnri!

³⁷ Pe yaayoro kōnrisara nda tìla pye yeyinḡe na,
tì jōḡo ma koro waga,

Yawe Yenḡele li nanḡbanwa ndorogo ki fanḡga
na.

³⁸ Lì yiri wa li cēnsaga ki ni paa yeḡe ḡga na jara
yirifōnḡo ma kaa yiri wi larasaga we;

katugu pe tara tì jōḡo ma koro waga,

jōḡowō pyefō wi nanḡbanwa gbōo pi kala na,

konaa we Fō wi nanḡbanwa ndorogo ki kala na.

26

Zheremi wi juguye pàa pye na jaa mboo gbo

¹ Zhoziyasi pinambyō Yehoyakimu ḡa wìla pye
Zhuda tara wunlunana wi wunluwō pi lesanga
wi ni, a Yawe Yenḡele lì sigi senre nda ti yo
Zheremi wi kan ma yo fō:

² «Yawe Yenḡele pa lì yo yeēn fō: <Yiri ma sa
yere wa Yawe Yenḡele li sherigo gbōḡo lonḡo
nawa pi ni; leele mbele pe yen na yinrigi wa
Zhuda tara cara ti ni fuun ti ni, na paan nali
gbogo laga li go ki ni, ma senre nda fuun m̀ le
ma yōn ti yo pe kan, maga ka senpyō nunḡba wō
wa ti ni.

³ Kana pe yaa ma senre ti logo, pe ni fuun
nunḡba nunḡba pe yaa sōngōwō mbe wō wa pe
kombele li ni; pa kona kapege ḡga mila kōn ma
tēḡe mbe pye pe na pe kapyere tijangara ti kala
na, pa mi yaa ki yaga.>

⁴ Maga yo pe kan fɔ pa Yawe Yennɛle li yo yɛn fɔ: «Na ye woro na nuru na yeri, mbaa tanri mbaa yala na lasiri ŋa m̀ kan ye yeri wi ni,

⁵ na yee na tunmbyeele mbele Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe sɛnrɛ ti logo, poro mbele mila pye na tunnu ye yeri pilige pyew, a yè je mbe logo pe yeri,

⁶ pa kona mi yaa ki go ŋga ki pye paa yɛgɛ ŋga na mila Silo ca ki pye we†, mbege Zheruzalɛmu ca ŋga ki pye ca ŋga pe yaa laga mɛgɛ yinri mbaa leele dangi dunruya cɛngɛle ke ni fuun ke yɛgɛ na.> »

⁷ Kì pye ma, saraga wɔfɛnnɛ, naa Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ konaa tara woolo pe ni fuun pe ni, pàa ki sɛnrɛ ti logo Zheremi wi yeri wila ti yuun wa Yawe Yennɛle li sherigo gbɔgɔ ki ni.

⁸ Sɛnrɛ nda fuun Yawe Yennɛle làa le Zheremi wi yɔn ma yo wiri yo leele pe kan, naa wila kaa ti yo ma kɔ ti na, a saraga wɔfɛnnɛ, naa Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ konaa leele pe ni fuun pe ni, pè suu yigi ma yo fɔ: «Ki daga pɔɔn gbo.

⁹ Yɛŋgi na ma nɛɛ Yennɛle li yɔn sɛnrɛ yuun Yawe Yennɛle li mɛgɛ ni, ma yo fɔ ki sherigo gbɔgɔ ŋga ki yaa ka pye paa yɛgɛ ŋga na Silo ca kila pye, fɔ ki ca ŋga ki yaa ka tongɔ mbe koro waga, leele se ka pye mbe cɛn laga ki ni?» Kona, a leele pe ni fuun pè si gbogolo ma Zheremi wi maga wa Yawe Yennɛle li sherigo gbɔgɔ ki ni.

¹⁰ Naa Zhuda tara teelee pàa kaa ki kagala ke logo, a pè si yiri wa wunlunana wi go ki ni ma kari wa Yawe Yennɛle li sherigo gbɔgɔ ki ni, ma

† 26:6 26:6: Zhozu 18.1; Yuuro 78.60; Zhere 7.12-14

saa cɛn wa Yawe Yɛnɲɛlɛ li sherigo gbogɔ ki yeyɔngɔ ki na.

¹¹ Kona, a saraga wɔfɛnnɛ poro naa Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe ni, pɛ sigi yo tara teele poro naa leele pe ni fuun pe kan fɔ: «Ki nanɲa ɲa ki daga poo gbo, katugu wì Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yo ma wa ki ca ɲga ki na. Yoro jate yègɛ sɛnrɛ ti logo wa ye nunɲgbogolo ke ni.»

¹² Kona, a Zheremi wì sigi yo tara teele pe ni fuun poro naa leele pe ni fuun pe kan fɔ: «Sɛnrɛ nda fuun yè logo, Yawe Yɛnɲɛlɛ lo lilan tun ma yo mbe pan mbege Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ ti yo mbe wa ki go ɲga konaa ki ca ɲga ki na.

¹³ Koni ye ye tangalɔmɔ po naa ye kapyere ti kanɲga, yaa nuru Yawe Yɛnɲɛlɛ, ye Yɛnɲɛlɛ li yeri; pa kona kapege ɲga Yawe Yɛnɲɛlɛ làa kon ma tɛgɛ mbe pye ye na, li yaa li jatere wi kanɲga mbege wogo ki yaga.

¹⁴ Mi wo na, mi yɛn ye kɛɛ, ɲga ka ye ndanla, mbe pye sinɲge ye yɛgɛ na, ye ko pye na na.

¹⁵ Ɛɛn fɔ yege jɛn ye yo fɔ na yaga na gbo, kona yè lere ɲa wi yɛn jɛrɛgisaga fu wa gbo ma ki kapege ki go kala li lɛ, yoro naa ki ca ɲga konaa ca woolo pe ni; katugu kaselege ko na, Yawe Yɛnɲɛlɛ lo lilan tun ye yeri mbe pan mbege sɛnrɛ nda ti ni fuun ti yo ye kan.»

¹⁶ Kona tara teele poro naa leele pe ni fuun pe ni, pɛ si saraga wɔfɛnnɛ poro naa Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe pye fɔ: «Ki nanɲa ɲa kii daga poo gbo, katugu wì para we ni Yawe Yɛnɲɛlɛ, we Yɛnɲɛlɛ lo mɛgɛ ni.»

17 A tara ti leleεε pèle si yiri maga yo janwa wi ni fuun wi kan fɔ:

18 «Mishe ɲa wila yiri wa Moresheti ca, wila pye na Yenɲele li yon senre yuun Zhuda tara wunlunana Ezekiyasi wi wagati wi na. Wila pye naga yuun Zhuda tara woolo pe ni fuun pe kan fɔ:

«Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo yeen fɔ:

Pe yaa ka Siyon ca ki wari paa kere yen,
Zheruzalemu ca ki yaa ka pye kataga.
Sherigo gbogo ki yen yanwiga nga na,
tire yaa ka fi wa mbe pye kologo†.»

19 «Naga yen ma, Zhuda tara wunlunana Ezekiyasi wo naa Zhuda tara woolo pe ni fuun pe ni, paa Mishe wi gbo wi le? Naga yen ma, Ezekiyasi wi sila pye na fye Yawe Yenɲele li yege, mbeli yenri wi le? Ki kala na, Yawe Yenɲele laa ki kon maga tege mbe jologo nga wa pe na, a li sili jatere wi kannga maga yaga. Na waga ki nana na wi gbo, we yaa kapegbogo pye we yee na.»

*Wunlunana Yehoyakimu
wila Yenɲele yon senre yofɔ Uriya
wi gbo*

20 Nana wa yege la pye wa, wo fun wila pye na Yenɲele li yon senre yuun Yawe Yenɲele li mege ni. Paa pye naa yinri Uriya, Shemaya pinambyo lawi, ma yiri wa Kiriyati Yeyarimu ca. Wila pye na Yenɲele li yon senre yuun na waa

† 26:18 26:18: Ki senre nda ti yo wa Mishe sewe wi ni; Mishe 3.12.

Zheruzalemu ca ki na konaa Zhuda tara ti na, paa yege nga na Zheremi wila ki pye we.

²¹ Wunlunaṅa Yehoyakimu, wo naa wi malingboonlo kotogofenne pe ni fuun pe ni konaa wi tara teele pe ni paa ki senre ti logo. A wunlunaṅa wi nɛɛ ki lagajaa mboo gbo. Naa Uriya wila kaa ki senre ti logo, a wì si fyɛ, mɛɛ fe ma kari wa Ezhipiti tara.

²² Kona, a wunlunaṅa Yehoyakimu wì si nambala pele pinle Akibori pinambyo Elinatan wi ni, ma pe tun wa Ezhipiti tara.

²³ A pè saa Uriya wi yigi wa Ezhipiti tara ma yiri wi ni, ma pan maa kan wunlunaṅa Yehoyakimu wi yeri. A wunlunaṅa wì si ti, a pe Uriya wi gbo tokobi ni, ma saa wi gboo wi wa wa lere pyew gboolo lesaga ki ni.

²⁴ Eɛn fɔ Shafan pinambyo Ahikamu wila Zheremi wi go sige, jango paga kaa le leele pe keɛ poo gbo.

**ZHEREMI WILA YIRI YENNELE
YON SENRE YOFENNE
YAGBOOULO
PE KOROGO**

27

27-29

*Cengele sanngala
ke yaa ka go sogo
mbe Babiloni tara wunlunaṅa
wi kan*

¹ Zhuda tara wunlunaṅa Zhoziyasi wi pinambyo Yehoyakimu wi wunluwo pi lesanga

wi ni, a Yawe Yenɲele li sigi senre nda ti yo Zheremi wi kan;

² pa Yawe Yenɲele laa para na ni yeɛn, ma yo fo: «Mangala pili konaa ma nere tunngo pyetire gbegele ma yeɛ kan, mari po wa ma yoloɔ ki na†.

³ Ko punngo na, ma tunngo torogo wa Edomu cenle wunlunaɲa wi yeri, naa Mowabu tara wunlunaɲa wi yeri, naa Amo cenle wunlunaɲa wi yeri, naa Tiri ca wunlunaɲa wi yeri konaa Sidon ca wunlunaɲa wi yeri. Ki wunlumbolo pe pitunmbolo gbɔɔlo mbele pe pan wa Zheruzalemu ca, wa Zhuda tara wunlunaɲa Sedesiyasi wi yeri, maga tunngo ki le poro keɛ†.

⁴ Maga yo pe kan fo tunngo nga mi yen na kaan, pe saga yo pe tafenne pe kan ce, fo Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenɲele le, li yo pe saga yo pe tafenne pe kan pe yo fo:

⁵ «Muwi mi tara ti da, ma senwee piile poro naa yaayoro nda ti yen laga tara ti ni ti da. Mìri da na yawa gbɔɔ po naa na fannga gbɔɔ ki ni.

† **27:2 27.2:** Nere tunngo pyetige, ki yen kanngaga ka nga pe ma te ki ma pye ma nugu, pe maga po nere shyen yooɔ na, ma cafalaga nakoma wotoro po ti na ma ta nari konri. Lagame tunngo pyetire ti yen paa kacɛn yen na para Babiloni tara fannga ko senre na. † **27:3 27.3:** Mbe yala Eburuye senre ti ni, pele yen naga jate ma yo tunngo pyetire to Zheremi wila torogo wa ki wunlumbolo pe yeri, eɛn fo pele yen naga jate ma yo senre nda Yenɲele laa yo, to Zheremi wila yo pitunmbolo gbɔɔlo pe kan ma yo pe sari yo wunlumbolo pe kan. Ki yaa pye ndeɛ ki pitunmbolo gbɔɔlo pa pan ma yeɛ yan mbe yon le Babiloni tara wunlunaɲa wo na; eɛn fo, a Yenɲele li si li yon senre yofɔ wi torogo wa pe yeri ma yo paga kaga pye.

Lere ɲa kala kanla ndanla, mi ma tara ti kan wo yeri.

⁶ Koni mi yen naga tara nda ti ni fuun ti nii na tunmbyee Nebukanezari ɲa wi yen Babiloni tara wunlunaɲa wi keɛ. Mi yan wonɲaala pe le wi keɛ fun, janɲo pe go sogo wi kan.

⁷ Cɛngɛɛ ke ni fuun ke yaa ka go sogo mboo kan, mbe ka go sogo wi pinambyɔ wi kan, mbe ka go sogo wi pishyenwoo wi kan, fo wo jate wi tara ti wagati wi ka sa gbɔn fun, wagati ɲa ni cɛngɛɛ lɛgɛɛ konaa wunlumbolo fannɲa fenne yaa ka yiri mboo go sogo fun.>

⁸ «Cɛnɛ o cɛnɛ, nakoma wunluwɔ tara o wunluwɔ tara ti woolo pee yenɛ mbe go sogo Babiloni tara wunlunaɲa Nebukanezari wi kan, na pee yenɛ wuu tunɲo pyetige ki taga pe na, mi yaa yiri ko cɛnɛ lo kɔrɔɲo mbeli gbo tokobi ni, naa funɲo ni konaa yambewe ni, fo mbe ti Nebukanezari wigi cɛnɛ li tɔngɔ wili ko pew. Yawe Yenɲɛɛ lo li yo ma.

⁹ Yoro wo na, yaga kaa nuru ye Yenɲɛɛ yɔn sɛnrɛ yofenne pe yeri, naa ye jɛɛfenne pe yeri, naa ye wɔɔnrɔ kɔrɔ yofenne pe yeri, naa ye kuulo yewe fenne konaa taluguya pyefenne pe yeri, poro mbele pe yen naga yuun ye kan ma yo fo ye se ka go sogo Babiloni tara wunlunaɲa wi kan we.

¹⁰ Katugu pe Yenɲɛɛ yɔn sɛnyoro ti yen yagbogo wɔ sɛnrɛ, ti yaa ye kan pe ye purɔ mbe ye lali ye tara ti ni, mbe kari ye ni lege mbe ye tɔngɔ pew.

¹¹ Ɛɛn fo na cɛnɛ na ka yenɛ Babiloni tara wunlunaɲa wuu tunɲo pyetige ki taga li na,

mbe go sogo mboo kan, pa mi yaa yeyinŋge kan ki cenle woolo pe yeri wa pe tara ti ni, mbe ti pe cen wa ti ni paa ti fali. Yawe Yenŋele lo li yo ma.»

¹² Ki pye ma, ko senre nunŋba to mila yo Zhuda tara wunlunaŋa Sedesiyasi wi kan, ma yo fo: «Ye yenle ki na Babiloni tara wunlunaŋa wuu tunŋgo pyetige ki taga ye na, ye go sogo wo naa wi tara woolo pe kan, pa kona ye yaa koro yinwege na.

¹³ Yinŋi na mboro naa ma woolo pe ni ye yaa si ti tokobi, naa funŋgo konaa yambewe pi ni, ti ye gbo, paa yege ŋga na Yawe Yenŋele ligi yo cenle o cenle na li se yenle mbe go sogo Babiloni tara wunlunaŋa wi kan li wogo na we?

¹⁴ Yenŋele yon senre yofenne mbele pe yen naga yuun ye kan ma yo fo: «Ye se ka go sogo mbe Babiloni tara wunlunaŋa wi kan,» yaga kaa poro senre to nuru. Katugu pe Yenŋele yon senre ti yen yagbogowo.»

¹⁵ Yawe Yenŋele lo li yo ma fo: «Mi ma mi pe tun. Yenŋele yon senre nda pe yen na yuun na mege ni, ti yen yagbogowo. Na ye kaa nuru pe yeri, mi yaa ye puro laga, ye yaa tongo mbe ko pew, yoro naa ki Yenŋele yon senre yofenne mbele pe yen naga Yenŋele yon senre ti yuun ye kan pe ni.»

¹⁶ Ko punŋo na, mi Zheremi, a mi sigi senre nda ti yo saraga wofenne poro naa ki leele mbele pe ni fuun pe kan fun ma yo fo, pa Yawe Yenŋele li yo yeŋ fo: «Ye Yenŋele yon senre yofenne pe yen na senre nda yuun ye kan, ma yo fo: «Ye wele, sanni jenri pe yaa yiri Yawe Yenŋele li sherigo gbogo yaapire ti ni wa Babiloni tara mbe songoro mbe pan ti ni!» Yaga kaa ki senre ti nuru, katugu

pe Yenɲele yon senre nda pe yen na yuun ti yen yagbogowo.

¹⁷ Yaga kaa nuru pe yeri, ɛɛn ƒo ye go sogo ye Babiloni tara wunlunana wi kan, pa kona ye yaa koro yinwege na. Yinɲi na, ye yaa si ti ki ca nga ki pye kataga?»

¹⁸ «Na kaa pye pe yen kaselege Yenɲele yon senre yofenne, na kaa pye Yawe Yenɲele lo jate li yen na para pe ni, pa kona pe Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun ƒo li yenri, jango yaapire sannda nda ti koro wa Yawe Yenɲele li sherigo gbogo ki ni, naa nda ti koro wa Zhuda tara wunlunana wi go ki ni, konaa wa Zheruzalemu ca ki ni, Babiloni tara fenne paga ka pan mberi koli mbe kari ti ni wa Babiloni tara.

¹⁹ Katugu pa Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun ƒo li yo yeen ki sherigo gbogo nga ki tiyagala ke wogo na, naa jogoyaraga gbebenge, naa nɔgona cɛnyaara to naa yaapire sannda nda fuun ti koro laga ki ca nga ki ni ti wogo na;

²⁰ ko yaara nda to Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wi sila ta mbe koli mbe kari ti ni, sanga na ni wila Yehoyakimu pinambyo Yekoniya na wila pye Zhuda tara wunlunana wi yigi wa Zheruzalemu ca, ma kari wi ni wa Babiloni tara, wo naa Zhuda tara naa Zheruzalemu ca legboolo pe ni fuun pe ni.

²¹ Yaapire nda ti koro wa sherigo gbogo ki ni, naa wa Zhuda tara wunlunana wi go ki ni konaa wa Zheruzalemu ca ki ni, Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun ƒo, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yeen ti wogo na ƒo:

²² <Pe yaa ka ki yaara nda ti koli mbe kari ti

ni wa Babiloni tara; ti yaa sa koro wa fɔ sa gbon pilige nga ni mi yaa ka yiri ti lemɛ pi mɛgɛ ni. Yawe Yɛnɛɛ lo li yo ma. Ko pilige ko ni, mi yaa ti lɛ mbe songɔɔ mbe pan ti ni laga ki laga nga ki ni.> »

28

*Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Hananiya
wila yiri Zheremi wi kɔɔgɔ*

¹ Ki yɛɛ nungba li ni, ko yɛɛ lo làa pye Zhuda tara wunlunaɲa Sedesiyasi wi wunluwɔ pi yɛɛ tijɛɛ wolo le, wi wunluwɔ pi lesanga wi ni, ki yɛɛ li yɛngɛ kanɲurugo wogo ki ni, pilige ka, a Azuri pinambyɔ Hananiya ɲa wila pye Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ, ma yiri wa Gabawɔn ca, wì sigi yo na kan wa Yawe Yɛnɛɛ li sherigo gbɔgɔ ki ni, saraga wɔfɛnnɛ poro naa leele pe ni fuun pe yɛgɛ na ma yo fɔ:

² «Yawe Yɛnɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yɛnɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Babiloni tara wunlunaɲa wì nɛrɛ tunɲgo pyetige nga taga ye na, mi yaa ki kaari mbege laga wa ye yɔlogɔ ki na!

³ Sanni yɛɛ shyɛn ni, Babiloni tara wunlunaɲa Nebukanezari wila Yawe Yɛnɛɛ li sherigo gbɔgɔ yaapire nda lɛ laga ki laga nga ki ni ma kari ti ni wa Babiloni tara, mi yaa songɔɔ mbe pan ti ni laga ki laga nga ki ni naa.

⁴ Mi yaa songɔɔ mbe pan Yehoyakimu pinambyɔ Yekoniya ɲa wi yɛn Zhuda tara wunlunaɲa wi ni laga ki laga nga ki ni, konaa Zhuda tara woolo mbele fuun pàa yigi ma kari pe ni kasopiile wa Babiloni tara pe ni, katugu Babiloni

tara wunlunaṅa wì nɛrɛ tunṅo pyetige ṅa taga ye na, mi yaa ki kaari mbege laga wa ye yòlògò ki na.» » Yawe Yennɛle lo li yo ma.

⁵ Kona, a Yennɛle yòn sɛnrɛ yofò Zheremi wì si Yennɛle yòn sɛnrɛ yofò Hananiya wi yòn sogo saraga wofenne pe yegɛ na konaa leele mbele fuun pàa pye ma yere wa Yawe Yennɛle li sherigo gbògò ki ni pe yegɛ na.

⁶ Yennɛle yòn sɛnrɛ yofò Zheremi wìla wi yòn sogo ma yo fò: «Anmiina! Yawe Yennɛle li ti ki pye ma! Yennɛle yòn sɛnrɛ nda mà yo, Yawe Yennɛle li ti tiri yɛɛ yòn fili, li ti li sherigo gbògò yaapire konaa leele mbele fuun pàa yigi ma kari pe ni kasopiile, pe yiri wa Babiloni tara pe songòrò pe pan laga ki laga ṅa ki ni!

⁷ Ɛɛn fò konaa ki ni fuun, sɛnrɛ nda mi yaa le wa ma nunṅbolo konaa leele pe ni fuun pe nunṅbolo, ki sɛnrɛ ti logo.

⁸ Yennɛle yòn sɛnrɛ yofenne mbele pè keli ma toro wa fafafa mi naa mboro we yegɛ, pàa Yennɛle yòn sɛnrɛ yo ma wa tara legɛrɛ na konaa wunluwò tara tugbòrò na ma yo malaga, naa jòlògò konaa yambewe yaa ka to pe na.

⁹ Ɛɛn fò na Yennɛle yòn sɛnrɛ yofò wa ka para yeyinṅge wogo na, sɛnrɛ nda wì yo, na tiga ka ti yɛɛ yòn fili, ko leele pe maga jɛn mbe yo kaselege wi yɛn Yawe Yennɛle li pitunṅo.»

¹⁰ Kona, nɛrɛ tunṅo pyetige ṅa kila pye wa Yennɛle yòn sɛnrɛ yofò Zheremi wi yòlògò ki na, a Yennɛle yòn sɛnrɛ yofò Hananiya wì sigi laga wa maga kaari.

¹¹ Kona, a Hananiya wì sigi yo leele pe ni fuun

pe yege na ma yo fo, pa Yawe Yenhele li yo yeen fo: «Sanni yele shyen nere tunngo pyetige nga Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wi taga wa cengele ke ni fuun ke yologo ki na, pa mi yaa ki kaari yeen mbege laga wa ki na.»

Kona, a Yenhele yon senre yofa Zheremi wi si toro maa konɔ le ma kari.

¹² Naa Yenhele yon senre yofa Hananiya wila kaa nere tunngo pyetige ki laga wa Yenhele yon senre yofa Zheremi wi yologo ki na, maga kaari sanga na ni, a Yawe Yenhele li si para Zheremi wi ni ma yo fo:

¹³ «Kari ma saga yo Hananiya wi kan fo, pa Yawe Yenhele li yo yeen fo: «Mà ya ma nere tunngo pyetige ko kaari, een fo nere tunngo pyetige tuguron wogo ma yaa tege wa ki yonlo.»

¹⁴ Katugu Yawe Yenhele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenhele le, pa li yo yeen fo: Mi nere tunngo pyetige tuguron wogo taga wa ki cengele ke ni fuun ke yologo ki na, janngo ke go sogo Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wi kan. Ke yaa si go sogo mbaa tunngo piin wi kan. Mi yen na yan wongaala pe nii wi kee fun.» »

¹⁵ Kona, a Yenhele yon senre yofa Zheremi wi si Yenhele yon senre yofa Hananiya wi pye ma yo fo: «Hananiya, logo na yeri! Yawe Yenhele li soon tun. Kona ki ni fuun, ma ti a ki leele mbele pe pe jigi wi taga yagbogowo senre na.»

¹⁶ Ki kala na, pa Yawe Yenhele li yo yeen fo: «Wele, mi yaa ma yirige mboon wo laga tara ti ni, ma yaa ku yele na li ni; katugu mà yiri ma je Yenhele li na wa ma senyoro ti ni.» »

17 A Yenñele yon senre yofɔ Hananiya wì si ku ki yele nunɓa li yenje kolɔshyen wogo ki ni.

29

*Zheremi wila sɛwɛ wa yɔnlɔɔ
ma torogo Zhufuye mbele
pàa pye wa Babilɔni tara pe yeri*

1 Nebukanezari wila leele mbele fuun yigi kasopiile wa Zheruzalemu ca ma kari pe ni wa Babilɔni tara, lelele mbele pàa koro yinwege na pe ni, poro naa saraga wɔfenne pe ni, naa Yenñele yon senre yofenne konaa leele pe ni fuun pe ni, Yenñele yon senre yofɔ Zheremi wila koro wa Zheruzalemu ma sɛwɛ wa yɔnlɔɔ maa torogo pe kan. Ki sɛwɛ wi senre tori nda yɛen.

2 Wila ki sɛwɛ wi torogo maga ta wunlunaɗa Yekoniya wo naa wi nɔ, naa wunluwɔ go legɔɔlo pe ni, naa Zhuda tara konaa Zheruzalemu ca teele pe ni, naa kapyɔ jɛnfenne konaa tuguron tunɗo pyefenne pe ni pàa pe yigi kasopiile makɔ ma yiri pe ni wa Zheruzalemu ca.

3 Zheremi wila ki sɛwɛ wi kan Shafan pinambyɔ Eleyasa wo naa Hilikiya pinambyɔ Gemariya poro yeri, katugu Zhuda tara wunlunaɗa Sedesiyasi wila pe tun wa Babilɔni tara, wa Babilɔni tara wunlunaɗa Nebukanezari wi yeri. Kila yo wa sɛwɛ wi ni ma yo fɔ:

4 «Yawe Yenñele na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yenñele le, pa li yo yɛen fɔ: <Yoro mbele fuun m̀ ti pè ye yigi kasopiile ma kari ye ni, yoro mbele fuun m̀ yirige laga Zheruzalemu ca ma kari wa Babilɔni tara,

⁵ ye yinre kan ye cen wa ti ni, ye nanɔ kere kɔn yaa ki nanɔ kere yaara ti kaa.

⁶ Yaa jeele pori yaa pinambiile naa sumborombiile siin. Yaa jeele kaan ye pinambiile pe yeri, yaa ye sumborombiile pe kaan nambala yeri, janɔ pe pinambiile naa sumborombiile se. Ye ta yaa lege yaa kee yegɛ wa ki laga ki ni, yaga kaa kologi.

⁷ Mi ti pe ye yigi kasopiile ma kari ca nga ni, yaa yeyinɔge jaa ki ca ki kan. Yaa mi na Yawe Yenɔele na yenri ki kan, katugu ki ka yeyinɔge ta, yoro fun ye yaa yeyinɔge ta.»

⁸ «Katugu Yawe Yenɔele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenɔele le, pa li yo yen fo: «Yaga ka ti ye Yenɔele yon senre yofenne poro naa ye jefenne mbele pe yen wa ye sogowo pe ye fanla pe ye punɔ. Yaga kaa wonro nda ye maa wonlo ti jate.

⁹ Yenɔele yon senre nda pe maa yuun ye kan na mege ni, ti ni fuun ti yen yagbogowo. Mi ma mi pe tun.» » Yawe Yenɔele lo li yo ma.

¹⁰ «En fo pa Yawe Yenɔele li yo yen fo: «Na Babiloni tara wunluwo piga ka ta yele nafa taanri ma yiri ke sanga na ni, pa kona mi yaa ye saga, senjende nda mila yo ye wogo na, mi yaa ki kala li pye mbeli yon fili, mbe songoro mbe pan ye ni naa laga ki tara nda ti ni.

¹¹ Katugu kagala ngele mi kɔn ma tege mbe pye ye kan, mi jate miɔi jen. Yawe Yenɔele lo li yo ma. Yeyinɔge mi yaa kan ye yeri, jolɔgo kala ma, janɔ mbe ye goto kala li yon, mbe jigi jenne kan ye yeri.

¹² Pa kona, yaga na mege ki yeri, mbanla yenri, pa mi yaa logo ye yeri.

¹³ Ye yaa kaa na lagajaa, pa ye yaa na yan, katugu ye yaa kaa na lagajaa ye kotogo ki ni fuun ni.

¹⁴ Mi yaa ka ti yanla yan. Yawe Yenɲele lo li yo ma. Ye woolo mbele pāa yigi kasopiile ma kari pe ni, mi yaa songoro mbe pan pe ni. Mila ye puro ma kari ye ni cengele ngele fuun sogowo konaa laga nga fuun ni, mi yaa ka ye yirige wa ki lara ti ni, mbe pan mbe ye gbogolo laga naa; Yawe Yenɲele lo li yo ma. Mila ye puro ma ye yirige tara nda ni, mi yaa ka songoro mbe pan ye ni wa ti ni naa.> »

¹⁵ «Ma si yala, ye yen na yuun fo: <Yawe Yenɲele li Yenɲele yon senre yofenne pele yirige we kan wa Babiloni tara.>

¹⁶ «Koni, wunlunana na wi yen ma cen wa wunlunana Davidi wi wunluwo jongo ki na wa wi yonlo, naa leele mbele fuun pe yen ma cen laga ki ca nga ki ni, konaa ye sefenne mbele pe sila pe yigi kasopiile mbe kari pe ni wa Babiloni tara, pa Yawe Yenɲele li yo yeen pe wogo na;

¹⁷ Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fo, pa li yo yeen fo: <Ye wele, mi yaa pe gbo tokobi ni, mbe fungo konaa yambewe wa pe na, mbe pe pye paa figiye tige pire fonro yen, nda ti se ya ka, naa ti jogo ki kala na.

¹⁸ Mi yaa taga pe pungo na tokobi, naa fungo konaa yambewe ni. Mi yaa ti pe pye fyere yaraga tara na wunluwo pyew pi yeri. Mi yaa ka pe puro mbe pe jaraga cengele ngele fuun sogowo, mi yaa ka pe pye danɲa yaraga, naa

sunndo kongo yaraga, naa langogo yaraga konaa tifagawa yaraga wa ke yege na,

¹⁹ katugu pee na senre ti logo; Yawe Yenjele lo li yo ma. Ma si yala, mila na tunmbyeele mbele Yenjele yon senre yofenne pe tun wa pe yeri. Mila pye na pe tunnu wa pe yeri pilige pyew, eεn fo pee yenle mbe logo na yeri.> Yawe Yenjele lo li yo ma.

²⁰ «Koni, ye Yawe Yenjele li senre ti logo, yoro mbele fuun pe ye yigi kasopiile ma kari ye ni, yoro mbele mila ye yirige laga Zheruzalemu ca ma kari ye ni wa Babiloni tara we.

²¹ «Kolaya pinambyo Ashabu wo naa Maaseya pinambyo Sedesiyasi wi ni, poro mbele pe yen na yagbogowo Yenjele yon senre yuun Yawe Yenjele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenjele li mege ni, pa li yo yeen pe wogo na fo: <Ye wele, mi yaa pe le Babiloni tara wunlunaja Nebukanezari wi keε, wi yaa pe gbo ye yege na.>

²² Zhuda tara woolo mbele fuun paa yigi kasopiile ma kari wa Babiloni tara, pe yaa ki nambala shyen pe kala li le, na pe kaa jaa mbe lere wa danga, mbaa pe mege yinri mbaa yuun fo: <Yawe Yenjele loon pye paa yege nga na Babiloni tara wunlunaja wila Sedesiyasi naa Ashabu pe sogo weele we.>

²³ Katugu pe kapege tijaanga pye laga Izirayeli tara, ma jatara pye na sinlele pe senwee yeenle pe jelele pe ni, na yagbogowo senre yuun na mege ni, ma si yala mi sigi kono kan pe yeri. Mi jate mi pe kapyege ki jen, ma pye ki serεfo. Yawe Yenjele lo li yo ma.»

*Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ Shemaya
wila sɛwɛ ɲa torogo Sofoni
wi kan*

²⁴ Maga yo Shemaya ɲa wì yiri wa Nehelamu ca wì kan fɔ:

²⁵ «Yawe Yennɛle na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛle le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Mà sɛwɛɛle pele torogo ma yɛɛ mɛgɛ ki na wa Zheruzalɛmu ca woolo pe ni fuun pe yeri, naa saraga wɔfɔ Maaseya wi pinambyɔ Sofoni wi yeri konaa wa saraga wɔfɛnnɛ sanmbala pe ni fuun pe yeri, ma yo fɔ:

²⁶ Mboro Sofoni, mboro Yawe Yennɛle li tɛgɛ saraga wɔfɔ wa saraga wɔfɔ Yehoyada wi yɔnlɔ, janɔ maa Yawe Yennɛle li sherigo ki kɔrɔsi; janɔ lere o lere ka yara lenɔgɛ wi yɛɛ ni mboo yɛɛ pye Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ, maa le ɲgbɛɛɛ na, maa le kaso.

²⁷ Koni yinɔi na mɛɛ si yaraga ka pye Anatoti ca fɛnnɛ naɲa Zheremi wo na, wo ɲa wùu yɛɛ pye Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ wa ye sɔgɔwɔ we?

²⁸ Wì yɛɛ sɛwɛ torogo we yeri laga Babilɔni tara ma yo fɔ: Ye yaa cɛn mbe mɔ wa Babilɔni tara ti ni, ki kala na, ye yinɛ kan ye cɛn wa ti ni, ye naɲɔ kɛɛɛ kɔn yaa ki naɲɔ kɛɛɛ yaara ti kaa.> »

²⁹ Kona, a saraga wɔfɔ Sofoni wì sigi sɛwɛ wi kara Yennɛle yɔn sɛnrɛ yofɔ Zheremi wi yɛgɛ na.

³⁰ A Yawe Yennɛle li si para Zheremi wi ni ma yo fɔ:

³¹ «Tunɲo torogo wa leele mbele pè yigi kasopiile ma kari pe ni pe yeri, fɔ pa Yawe Yennɛle li yo yɛɛn Nehelamu ca fɛnnɛ naɲa

Shemaya wi wogo na fɔ: <Kì kaa pye Shemaya wi yɛn na Yɛnnɛlɛ yɔn sɛnrɛ yuun wa ye sɔgɔwɔ, ma si yala, mi ma muu tun, ma ti a yè ye jigi wi taga yagbogowo sɛnrɛ na,

³² ki kala na, pa Yawe Yɛnnɛlɛ lì yo yɛɛn fɔ: Mi yaa yiri Nehelamu ca fɛnnɛ nana Shemaya wo naa wi setirige piile pe kɔrɔgɔ. Wi lere wa kpɛ se ka koro go na wa ki leele mbele pe sɔgɔwɔ. Kajɛngɛ nga mi yaa ka pye na woolo pe kan, wi lere wa kpɛ se kaga yan yɛnlɛ ni; Katugu wi sɛnrɛ tì ti, a leele pè yiri ma je na na. Yawe Yɛnnɛlɛ lo lì yo ma.> »

YENNÈLÈ LI YAA KA SONGORÒ IZIRAYELI WOULO PE NI WA PE TARA

30

30-33

*Yɛnnɛlɛ li yaa kali woolo pe shɔ
li juguye pe kɛɛ*

¹ Sɛnrɛ nda to Yawe Yɛnnɛlɛ làa yo Zheremi wi kan; làa yo fɔ:

² «Yawe Yɛnnɛlɛ, Izirayeli woolo Yɛnnɛlɛ, pa lì yo yɛɛn fɔ: <Sɛnrɛ nda fuun m̀ yo ma kan, ti yɔnlɔgɔ sewe wa na.

³ Yawe Yɛnnɛlɛ lo lì yo ma fɔ: Piliye ya yɛn wa na paan, na woolo, Izirayeli woolo naa Zhuda tara woolo wele, mi yaa ka songorò pe ni mbe yiri wa kulowo pi ni. Yawe Yɛnnɛlɛ lo lì yo ma fɔ: Mi yaa songorò pe ni wa tara nda m̀la kan pe tɛlɛye pe yeri ti ni, peri lɛ ti pye pe woro.> »

⁴ Senre nda Yawe Yennele laa yo Izirayeli tara naa Zhuda tara ti wogo na tori nda.

⁵ Pa Yawe Yennele li yo yeen fo:
«We yen na sunndo kongɔ magala nuru; fyere kala li, yeyinɛge kala ma.

⁶ Ye yewe jenge yege jen,
na kaa pye nana ma kugbo le ma pyo se!
Yingi na mi nee nambala pe ni fuun pe yaan pe
pe senngɛle ke togotogo
paa yege nga na jɛle selara ma kaa yiri wi ni we?
Yingi na pe ni fuun pe si yege san?

⁷ Jɔlogɔ ko kala li! Katugu ki pilige ki yen pilipege!

Ki pilige ki yongo woro wa.
Ki yen jɔlogɔ wagati Zhakɔbu setirige piile pe yeri.

Een fo pe yaa ka sho mbe wo wa ki ni.»

⁸ Yawe Yennele na yawa pi ni fuun fo lo li yo ma fo: «Ko pilige ko ni, mi yaa nere tunngo pyetige nga ki yen wa pe yɔlogɔ ki na ki kaari mbege wo wa, mbe pe pomanda ti koonlo; nambanmbala se ka pe pye kulolo naa.

⁹ Pe yaa kaa tunngo piin mi Yawe Yennele, pe Yennele na kan konaa pe wunlunana Davidi wi setirige pyo na mi yaa ka tege pe go na wi kan.»

¹⁰ «Yoro Zhakɔbu setirige piile, yoro mbele na tunmbyeele, yaga ka fyɛ!

Yawe Yennele lo li yo ma.

Yoro Izirayeli woolo, ye sunndo wiga ka kon ye na;

katugu mi yaa ka ye sho mbe ye wo wa taleere ti ni,

mbe ye setirige piile pe sho, mbe pe wo wa tara
nda paa pe yigi kasopiile ma kari wa pe ni
ti ni.

Zhakobu setirige piile ye yaa ka songoro mbe
pan,

ye yaa kaa yogori wogosaga naa yeyinnye nga
ye yaa ta ki kala na,

lere kpe se ka pan mbaa ye jolo naa.

¹¹ Katugu mi yen ye ni, mbe ye sho.

Yawe Yennye lo li yo ma.

Mila ye jaraga ma kari ye ni cengele ngele fuun
sogwo,

mi yaa ka ke ni fuun ke tongo pew;

een fo yoro wo na, mi se ka ye tongo pew.

Mi yaa ka ye jolo mbe yala kaselege ki ni,

mi se ka ye yaga jeregisaga fu.»

Yenne li yaa kali woolo

pe sagala

¹² Pa Yawe Yennye li yo yeen fo: «Ye yama pi yen
ma tijanga,

ye jologo ki kayanga ki gbogo.

¹³ Lere kpe se ta mbe yere ye kala li ni, mbe ye
sagbanra ti fo;

were tanra woro wa mbe ye yama pi ko.

¹⁴ Yaa pye ma mbele fuun ndanla, pe fegye ye na.

Pe woro na sonri ye wogo na naa;

katugu mi ye gbɔn paa yeye nga na lere ma kaa
wi jugu gbɔn we;

mi ye jolo ngbanga ye kajogoro nda ti se jen mbe
ko ti kala na,

ye kapere legere ti kala na.

¹⁵ Yingi na ye nee gbele ye yama pi kala na?

Ye kayanga ki woro kowogo.

Ye kajogoro nda ti se jen mbe ko to naa ye kapere
 legere to kala na,
 migi jologo nga ki wa ye na.

16 Εν φο konaa ki ni fuun, mbele fuun pe yen na
 ye tonri, mi yaa ka pe tongo;
 mbele fuun pe yen na ye jolo, pe yaa ka pe yigi
 kasopiile mbe kari pe ni.

Mbele pe yen na ye kee yaara ti shoo ye yeri, pe
 yaa ka poro fun pe kee yaara ti sho pe yeri;
 mbele fuun pe yen na ye kee yaara ti koli, mi yaa
 ka ti pe pe kee yaara ti koli fun.

17 Katugu mi yaa ka ye sagala,
 mbe ye yama pi ko.
 Yawe Yenhele lo li yo ma;
 katugu leele pe yen na ye yinri na yuun fo: <Leele
 mbele pe puro,
 Siyon ca woolo, poro mbele lere kpe woro na pe
 lagajaa.> »

18 Yawe Yenhele pa li yo yeen fo:
 «Ye wele, Zhakobu setirige piile mbele pa yigi
 kasopiile ma kari pe ni, mi yaa ka songoro
 mbe pan pe ni,
 mi yaa ka pe yinre ti yinriwe ta naa.
 Cara ti yaa ka songoro mbe kan naa wa ti katara
 ti ni.
 Wunluwo go ki yaa songoro mbe kan naa wa ki
 yonlo lele li ni.

19 Yenhele li sonmo yuuro naa yogorimo tinme
 yaa kaa yinrigi wa pe sogowo.
 Mi yaa ka ti pe lege, ka se ka kon pe legewe pi
 na;
 mi yaa ka gbogowo kan pe yeri,

mi se ka pe tifaga.

²⁰ Pe piile pe yaa ka songoro mbe pye paa yege
nga na paa pye faa we,
pe gbogolomo woolo pe yaa ka yeresaga ta na
yege sogo.

Mi yaa ka yiri mbele fuun pe yen na pe jolo pe
korogo.

²¹ Pe yekewe wi yaa ka yiri wa poro yere jate
pe ni,
pe kundigi wi yaa ka yiri wa poro yere jate pe
sogo.

Mi yaa kaa fulo na yee tanla,
wo fun wi yaa pan na korogo.

Nakoma ambo wi yaa soro mbe yo wi yaa fulo
na tanla wi yee fanga?

Yawe Yenyele lo li yo ma.

²² Ye yaa ka pye na woolo,
mi fun mi yaa ka pye ye Yenyele.»

Yawe Yenyele li tifelingbogo ye

²³ Ye wele, Yawe Yenyele li tifelingbogo kila paan,
li nanbanwa po pi yiri;
pi yen paa tisaga tifelingbogo yen na gboon na
sunrugu,

ki yen na funlu wa lepee pe go na.

²⁴ Yawe Yenyele li nanbanwa gboo pi se sogo li
na,
fo li ka sa nga li kon ma tege wa li nawa ki pye
mbege yon fili.

Wagati na wila paan wa pungo na wi ni, ye yaa
ka ki kagala ke korogon.

31

*Izirayeli woolo pe yaa ka songoro
wa pe tara ti ni*

¹ Yawe Yenḡele li yo fɔ: «Ko sanga wo ni, mi yaa ka pye Izirayeli seye woolo pe ni fuun pe Yenḡele, poro fun pe yaa ka pye na woolo.»

² Pa Yawe Yenḡele li yo yeen fɔ:
«Leele mbele pè sho tokobi wi kee,
poro wele pe kala li yen ma mi ḡa Yenḡele na
ndanla wa gbinri wi ni.
Izirayeli woolo pe yen na kee wa pe wogosaga
kee ki yeri.»

³ Yawe Yenḡele lili yee naga we na maga le wa
faa, ma yo fɔ:
«Ye yen mala ndanla ndanlawa mbakoo ni,
ko kala ki ti mi koro ma mara ye na wa na
kagbaraga pyege ki ni.

⁴ Mi yaa ye tege naa fonḡo wa ye censaga lege
ki ni, ye yaa si koro mbe yeresaga ta,
yoro Izirayeli woolo mbele na lendanlambala!
Ye yaa ka ye pimbigile ke le naa paa ye yee
fereyaara yen,
ye yaa ka yiri mbe pinle mbaa yoo yofenne mbele
paa yogori pe ni.

⁵ Ye yaa ka ezezen tiire sanri naa wa Samari
yanwira ti na,
mbele pe yaa ti sanri pe yaa kaa ki pire ti kaa.

⁶ Pilige ka yen wa na paan,
ca ki korosifenne pe yaa kaa kongolo waa wa
Efrayimu yanwira ti na, mbe yo fɔ:
<Ye yiri we kari wa Siyon ca,
wa Yawe Yenḡele, we Yenḡele li yeri!> »

7 Katugu pa Yawe Yennɛɛ li yo yɛn fɔ:
 «Yaa jɔrɔgi nayinmɛ ni Zhakɔbu setirige piile pe
 kala na;

yaa yɔgɔri nayinmɛ gbɔɔ ni pe cɛnɛ li kan,
 lo na li yɛn cɛngɛɛ ke ni fuun ke yɛgɛ we.
 Ye ye maganɔala ke yirige yaa Yennɛɛ li sɔnni
 yaa yuun fɔ:

⟨Yawe Yennɛɛ, ma woolo pe shɔ, Izirayeli woolo
 sanmbala mbele pɛ koro go na we.⟩

8 Ye wele, mi yaa ka pe yirige wa yɔnlɔparawa
 kamɛngɛ kɛɛ tara ti ni mbe sɔngɔrɔ pe ni;
 mi yaa ka pe gbogolo mbe yiri fɔ wa tara ti
 kɔsaga ki na.

Fyɔɔnlɔ na jeɔgɔlɔ fɛnnɛ yaa ka pye pe ni,
 naa kugbɔrɔ fɛnnɛ konaa jɛɛɛ mbele pe selara
 yiri pe ni;

janwa gbɔlɔ li yaa ka sɔngɔrɔ mbe pan laga ki
 laga nɔga ki ni.

9 Pe yaa kaa paan mbaa gbele.

Mi yaa ka keli pe yɛgɛ mbe sɔngɔrɔ pe ni, mbe
 pe ta pe yɛn nala yɛnrɛngbanga yɛnri we.

Mi yaa ka kari pe ni laforo yɔn na,
 mi yaa ka toro pe ni konɔ na li yɛn ma yala la ni,
 na pe se kurugo wa li ni;

katugu muwi mi yɛn Izirayeli woolo pe to we,
 Efrayimu wo wi yɛn na pinambyɔ konɔngbanɔa
 we.»

10 Yoro cɛngɛɛ woolo wele, ye Yawe Yennɛɛ li
 sɛnrɛ ti logo,
 ye kari ye saga sɛnrɛ ti yari wa lege, wa lɔgɔ furo
 tara ti ni.

Yege yo fɔ: «Ŋa wila Izirayeli woolo pe gbɔn ma pe jaraga, wo wi yaa ka pe gbogolo naa; wi yaa kaa pe kɔrɔsi paa yege ŋga na simbaala kɔnrifo ma kaa naa simbaŋgbelege kɔrɔsi we.

11 Katugu Yawe Yenŋele lo li yen na Zhakɔbu setirige piile pe go shoo; ŋa wi yen fanŋa ni ma we pe na, li yen na pe shoo wi kee.

12 Pe yaa ka pan mbaa yɔgɔrimɔ kɔŋgɔlo waa wa Siyɔn yanwira ti na; pe yaa kaa gbinri mbaa paan Yawe Yenŋele li yarijende ti kɔrɔgɔ:

Bile, naa ezezen tɔnmɔ, naa sinme liwoo, naa simbaala, naa sikaala konaa nɛɛ ni. Pe yaa ka pye paa nanɔ kere yen, nda pe yen na suguru tɔnmɔ ni jɛŋge, pe jatere wi se ka piri pe na naa.

13 Ko sanga wo ni, sumboro nana mbajeen wi yaa kaa yoo yɔgɔrimɔ ni, lefɔnmbɔlo naa leleŋgbaara ti ni, pe yaa kaa yɔgɔri ja.

Mi yaa ka pe kunwɔ gbelege ki kanŋga mbege pye yɔgɔrimɔ kala, mbe pe kotogo ki sogo pe na; mi yaa pe nandangawa pi kɔ mbe yɔgɔrimɔ kan pe yeri.

14 Mi yaa saraga wɔfenne pe kan saraga kara yanlaga woro ni pe tin; mi yaa na woolo pe kan pe tin na yarijende ti ni. Yawe Yenŋele lo li yo ma.»

*Yenŋele li yaa Izirayeli woolo
pe yinriwe ta*

15 Pa Yawe Yenḡeḡe li yo yeen fo:

«Paa gbeere nuru wa Arama ca,
nandangawa gbeere ri.

Arasheli† wo wila wi piile pe kunwo pi gbele,
wi woro na jaa poo kotogo ki sogo wi na,
katugu pe ku.»

16 Pa Yawe Yenḡeḡe li yo yeen fo:

«Ye ye gbelege ki yaga, ye ye yentunwo pi tulu;
katugu ye yaa ye tunḡo ki sara wi ta.

Yawe Yenḡeḡe lo li yo ma.

Ye piile pe yaa ka songoro mbe yiri wa pe juguye
pe tara.

17 Ye setirige piile pe yaa ka jigi tagasaga ta.

Yawe Yenḡeḡe lo li yo ma.

Ye piile pe yaa ka songoro mbe pan laga pe yeera
tara ti ni.

18 «Mi Efirayimu† cenle woolo pe yunḡbogo
senre ti logo, pe yen na yuun fo:

«Ma we koro, a we koro
paa napige yen, nga ki fa koro ghen.

Songoro ma pan we ni ma ye koroḡo, pa we yaa
songoro mbe pan ma koroḡo,

katugu mboro ma yen Yawe Yenḡeḡe, we Yenḡeḡe
le.

19 Waa laga ma na, een fo koni we we kapere ti
jen mari yaga;

naa we kaa ki wogo ki jen sanga na ni,
ndajen we yigi, fo a waa we kotogo ki gboon.

† 31:15 31:15: Lagame Arasheli wi yen ma taanla Izirayeli tara ti ni fuun ti ni. Ki senre nda ti yo fun wa Matiye sewe wi ni, wa go 2.18 laga ki ni. † 31:18 31:18: Laga ki laga nga ki ni, Efirayimu meḡe nga ki yeri ko koro wo yen Izirayeli tara woolo wele.

Fere ti we yigi, a we go sogo;
katugu kapyere nda we pye we punwe sanga wi
ni, ki fere ti yen we na.»

²⁰ Efirayimu wi yen na pinambyo na wi kala li
yen ma gbogo na yeri,
pyo na wi kala li yen mala ndanla fo jenge.
Sanga o sanga mi kaa para wi senre na,
mi maa jatere piin wi wogo na naa.
Ki kala na, wi wogo ki yen ma gbogo wa na
kotogo ki na.
Mi yaa ka pe yinriwe ta naa fo jenge.
Yawe Yennele lo li yo ma.»

Izirayeli woolo ye songoro ye pan

²¹ «Ye tegerere yaara tere ye torokono li yon na,
ye tire kankan tila konon li nari;
konon na ye le yaa li korosi jenge.
Ye songoro ye pan, Izirayeli woolo, yoro mbele
ye yen na lendanlambala,
ye songoro ye pan wa ye ca ki ni.
²² Ye yaa koro mbaa mari la toro fo sa gbon
wagati wiwiin,
yoro mbele ye yen paa sumboro na wi yiri ma je
we?
Yawe Yennele li yaa kala fonnon pye laga tara ti
ni.
Jele wo wi yaa kaa nana wi lagajaa†.»

*Zhuda tara woolo
pe yaa ka songoro
mbe cen wa pe yonlo li ni*

† 31:22 31.22: Ki senre nda ti koro wi mbe ya pye fun fo: Jele wo wi yaa kaa nana wi go singi.

²³ Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa li yo yɛn fɔ: «Zhuda tara woolo mbele pàa yigi kasopiile, na mi ka ka songɔɔ mbe pan pe ni sanga ŋa ni, kona wa Zhuda tara konaa ti cara ti ni, leele pe yaa kaa ki yuun fɔ:

‹Yawe Yennɛɛ li duwaw ma na, mboro Siyɔn yanwiga kpoyi ye, mboro ŋa kasinŋge ki censaga ye.›

²⁴ «Kona Zhuda tara woolo poro naa Zhuda cara woolo pe ni fuun pe yaa ka cɛn wa ki laga ki ni, naa kɛɛ kɔnfɛnnɛ poro naa mbele pe maa yanri na toro pe yaayoro ŋgbeleye yi ni.

²⁵ Katugu mi yaa ka fannŋa kan mbele pè te pe yeri, mbe fannŋa gbɔɔ le mbele fuun pe fannŋa ki kɔ pe ni.

²⁶ Ko sanga wo ni, a m̀ si yɛn ma yiri wa na wɔnlwɔ pi na, a m̀ sigi yan fɔ na wɔnlwɔ p̀ tanla.»

²⁷ Yawe Yennɛɛ lo li yo ma fɔ: «Piliye ya yɛn wa na paan, mi yaa ka Izirayeli tara naa Zhuda tara ti yin sɛnwee piile naa yaayoro ti ni, paa yɛɛ ŋa na pe ma kaa yariluguro yanragi kɛɛ we.

²⁸ M̀la yɛɛ kan pe na ma pe kɔlogi, ma pe jan, ma pe jɔɔ, ma pe tɔngɔ ma pe kɔ konaa ma kapege pye pe na yɛɛ ŋa na, ki pyelɔmɔ nunɔba pi na fun, mi yaa yɛɛ kan pe na mbe pe gbegɛle mbe pe tɛɛ konaa mbe yeresaga kan pe yeri. Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.

²⁹ Ko piliye yo ni, pe se kaa ki yuun fɔ: ‹Teele pè ɛɛɛɛn pire tugbɔɔnrɔ ti ka, a piile pe ŋgangala kè tanga pe na.›

³⁰ «Ɛɛn fɔ lere nunɔba nunɔba pyew wi yaa ka ku wi yɛera kajɔɔrɔ to kala na. Lere o lere ka ɛɛzen pire tugbɔɔnrɔ ka, ko fɔ wo nɔngala koro ke yaa tanga wi na.»

³¹ Yawe Yɛnɔɛle lo li yo ma fɔ: «Wele, piliye ya yɛn wa na paan, mi yaa ka yɔn finliwɛ fɔnmbo le Izirayeli woolo poro naa Zhuda tara woolo pe ni.

³² Ki yɔn finliwɛ pi se ka pye paa yɔn finliwɛ mba mila le pe tɛɛye pe ni pi yɛn, pilige nɔa ni mila pe yigi kɛɛ na ma yiri pe ni wa Ezhipiti tara ti ni we; ki yɔn finliwɛ mba paa jɔɔ we, ma sigi ta muwi mila pye pe Fɔ we. Yawe Yɛnɔɛle lo li yo ma.

³³ Ɛɛn fɔ ko piliye yan yo punɔgo na, yɔn finliwɛ mba mi yaa ka le Izirayeli woolo pe ni pow mba yɛɛn. Yawe Yɛnɔɛle lo li yo ma fɔ: Mi yaa kanla lasiri sɛnrɛ ti le wa pe nawa, mberi yɔnlɔgo wa pe kotoro ti na. Mi yaa ka pye pe Yɛnɔɛle, pe yaa ka pye na woolo.

³⁴ Lere se kaa wi lewee yɛnlɛ wi kara naa, nakoma mbaa wi sefɔ wi kara naa, mbaa yuun fɔ: «Ki daga ma Yawe Yɛnɔɛle li jɛn.» Katugu leele pe ni fuun pe yaa kanla jɛn, mbege le lepigile ke na mbe sa gbɔn legbɔɔlo pe na. Yawe Yɛnɔɛle lo li yo ma. Mi yaa ka pe kajɔɔrɔ ti kala yaga pe na, mi se kanla jatere wi tɛɛ pe kapere ti na naa.»

³⁵ Yawe Yɛnɔɛle na li yɔnlɔ ki tɛɛ, janɔgo kila yanwa yinrigi yɔnlɔ na,

lo na ligi kɔn maga tɛɛ yɛnɔge konaa wɔnɔngɔlo ke kan, janɔgo kaa yanwa yinrigi yɛmbine,

lo na li ma kɔgoje wi yirige mbe ti wi tɔnmɔ mba
 pi maa yinrigi na tuun pila tinme yinrigi,
 lo na pe maa li yinri Yawe Yennɛle na yawa pi ni
 fuun fɔ, pa li yo yɛɛn fɔ:

³⁶ «Ki kagala nɛgele kɛ kɔn ma tɛge, na koro ka
 ya kɔ mbe wɔ wa na yɛge sɔgɔwɔ,
 pa kona Izirayeli setirige piile pe mbe ya kɔ mbe
 wɔ wa na yɛge sɔgɔwɔ, pa pe se pye naa
 cɛnle na yɛge sɔgɔwɔ. Yawe Yennɛle lo li
 yo ma.»

³⁷ Pa Yawe Yennɛle li yo yɛɛn fɔ:

«Ndɛɛ ki pye lere mbe ya mbe naayeri wi yagawa
 pi taanla,
 ndɛɛ ki pye lere mbe ya mbe tara ti tijuguwo pi
 taanla mbe gbɔn fɔ wa ti nɔgɔna cɛnyaara
 ti na,
 pa kona mi jɛn na je Izirayeli setirige piile pe ni
 fuun pe na,
 kapyere nda fuun pɛ pye ti kala na.
 Yawe Yennɛle lo li yo ma.»

³⁸ Yawe Yennɛle lo li yo ma fɔ: «Ye wele, piliye
 ya yɛn wa na paan, pe yaa ka Zheruzalɛmu ca ki
 kan naa fɔnɔgɔ Yawe Yennɛle li kan, mbege le le
 Hananeyeli sanɔgazo wi na fɔ sa gbɔn wa ca ki
 mbogo ki yɛnle yeyɔngɔ ki na.

³⁹ Pe yaa ka taanlamana li wa mbeli sin naa
 perew, mbe ca ki kongɔɔ ke gbɔn mbe kari sa
 gbɔn fɔ wa Garebu tinndi wi na, kona mbe sili
 kɛ mbe taanla mbe kari wa Gowati laga kɛɛ ki
 yeri.

⁴⁰ Pe maa gboolo pe nii konaa na cɔnrɔ ti waa
 gbunlundɛge nɔga ni ki ni fuun, naa kɛɛɛ lara ti
 ni fuun fɔ mbe sa gbɔn Sedirɔn lafogo ki na, mbe

sa gbon fɔ wa Shɔnye yeyongo ki yenle li na, wa yonlo yirisaga kee yeri, ko lara to ti ni fuun to yaa tege ti ye mbe kan Yawe Yenjele li yeri. Ki lara ta kpe se ka jaanri naa, nakoma mbe tongo naa†.»

32

Zheremi wila kere ta lo

¹ Yawe Yenjele laa para Zheremi wi ni Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi wi wunluwo pi yele ke wolo li ni. Kila pye Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wi wunluwo pi yele ke ma yiri kolotaanri wolo li ni.

² Ki wagati wi ni, Babiloni tara wunlunana wi malingbɔɔnlɔ paa malingbɔɔnlɔ censaga kan ma Zheruzalemu ca ki yon ton. Yenjele yon senre yofɔ Zheremi paa wi yigi maa le kaso wa Zhuda tara wunlunana wi go welefenne pe laga nawa.

³ Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi wo wila wi le kaso, ma yo yingi na Zheremi wi yen na Yenjele li yon senre yuun, ma yo fɔ Yawe Yenjele li yo fɔ: «Ye wele, mi yaa ki ca nga ki le Babiloni tara wunlunana wi kee, wi yaa sigi sho.

⁴ Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi wi se sho mbe to Kalide† tara fenne pe kee, een fɔ mi yaa kaa le Babiloni tara wunlunana wi kee. Wi yaa kaa yan gbogoyi mbe para wi ni yon naa yon.

† 31:40 31.40: Ko senre nda to yen naga nari ma yo fɔ ka yaa ka taga ca ki gbeme pi na, konaa ki yaa ka pye kpoyi Yenjele kan.

† 32:4 32.4: Kalide tara to pe maa yinri fun Babiloni tara.

⁵ Pe yaa ka Sedesiyasi wi yigi mbe kari wi ni wa Babiloni tara. Wi yaa ka sa koro wa fɔ sa gbɔn pilige nga ni mi yaa yere wi kala li ni. Mi ɲa Yawe Yennɛɛ, muwi m̀i yo ma. Na ye kaa malaga gbɔn Kalide tara fɛnnɛ pe ni, ye se ya pe ni.»

⁶ Zheremi wila yo fɔ: «Yawe Yennɛɛ làa para na ni ma yo fɔ:

⁷ <Wele, ma tojɛ Shalumu wi pinambyɔ Hanameyeli wi yaa pan laga ma kɔrɔgɔ, mbe pan mbɔn pye mbe yo fɔ wi kɛɛ nda wa Anatɔti ca, mari lɔ; katugu ti go shɔgɔ kologo ki yen ma yeri mberi lɔ, mberi pye ma woro†.> »

⁸ Kona, a na tojɛ wi pinambyɔ Hanameyeli ẁi si pan na kɔrɔgɔ wa wunlunaɲa wi go welefennɛ pe laga nawa pi ni, ma yala Yawe Yennɛɛ li senre ti ni. A ẁi silan pye fɔ: «Na kɛɛ nda wa Anatɔti ca, wa Benzhamɛ tara, mi yen nɔɔ yenri mari lɔ, katugu ti go shɔgɔ kologo ki yen ma yeri mberi lɔ, mberi pye ma woro.»

Kona, a m̀i sigi jen ma filige ki na ma yo Yawe Yennɛɛ lo jate senre t̀i yo na kan.

⁹ K̀i pye ma, a m̀i sigi kɛɛ nda wa Anatɔti ca ti lɔ na tojɛ wi pinambyɔ Hanameyeli wi yeri. A m̀i si warifuwe pyɔ kɛ ma yiri kolɔshyen jiri ma kan wi yeri kɛɛ ti sɔnɲgɔ.

¹⁰ A m̀i si kɛɛ ti lɔsɛwɛ wi gbegɛle ma pe pye shyen, mɛɛ nunɲba tɔn mala tɛgɛɛ ti tɛgɛ wi na.

† **32:7 32.7:** Kila pye, na naɲa wa ka ku, na wi go lere ka pye wa lenaɲa, a ki yala kufɔ wila wi yaraga ka kan fɔgɔ yon paa laga yen, ko naɲa wo ma ya maga lɔ naa mbege go shɔ, mbege yaga sege woolo pe kan; Levi 25.25-28.

Mila serɛfenne yeri, a kɪ pye pe yege na, a mɪ si warifuwe wi taanla culo na maa nuguwo pi jen.

¹¹ Ko punɔgo na, kere ti lɔsewe ɲa wɪla pye ma tɔn, tegeɛ ti yen wi na, wo ɲa kere ti lɔkala naa ti lɔ magala na ni, tɪla pye ma yɔnlɔgo wa wi ni, a mɪ suu le, konaa sewe sanɲa ɲa wɪla pye ma yenge wi ni.

¹² A mɪ sigi kere lɔsewe wi kan Neriya pinambyɔ Baruki wi yeri; Neriya to wo lawi ɲa Maseya. Mila wi kan wi yeri na tojeɛ wi pinambyɔ Hanameyeli wi yege na, naa serɛfenne mbele paa pe keɛ yɔnlɔ li taga kere lɔsewe wi na pe yege na, konaa Zhuda tara woolo mbele fuun paa pye wa wunlunana wi go welefenne pe laga nawa pi ni pe yege na.

¹³ A mɪ sigi konɔ na li kan Baruki wi yeri pe yege na, ma yo fo:

¹⁴ «Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yeen fo: <Kere ti lɔseweɛle mbele pe le, ɲa tegeɛ ti yen ma tege wi na kona ɲa wi yen ma yenge wi ni, ma sa pe le cɔgo ɲa pɛ fanri ka ni, janɔgo pe koro wa tegeɛsaga mbe mo wa.>

¹⁵ Katugu Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yeen fo: <Pe yaa ka yinɛ, naa keere konaa eɛzen keere lɔ laga ki tara nda ti ni naa.> »

Zheremi wi Yenɲele yenɛwe

¹⁶ Naa mila kaa keere ti lɔsewe wi kan Neriya pinambyɔ Baruki wi yeri sanga ɲa ni, a mɪ sigi yenɛge ɲga ki yenri Yawe Yenɲele li yeri ma yo fo:

17 «E, na Fɔ, Yawe Yenɲele, wele, mboro mà naayeri wo naa tara ti da ma yawa gbɔɔ po naa ma fanɲga gbɔɔ ki ni. Yaraga ko ka woro wa ma ɲɔban ma yeɣe na.

18 Ma mɔɔ kagbaraga ki pye senwee wi kan fɔ mbe sa gbɔn wi setirige piile pe yirisaga waga lɛɣere na. Eɛn fɔ ma ma teele pe kajɔɔɔ ti fɔɔ tɔn pe piile pe na, poro puɲɔ na. Ma yen Yenɲele ɲgbɔɔ konaa fanɲga fɔ, ma mɛɣe koyi ɲga Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ.

19 Ma kakɔndɛɣɛɲɣele ke yen ma tugbɔɔ, ma maa ma kapyegele ke piin yawa ni. Ma yeɣe yen senwee piile pe tangalɔmɔ pi ni fuun pi na. Ma ma lere nuɲɲba nuɲɲba pyew wi sara mbe yala wi tangalɔmɔ pi ni konaa mbe yala wi kapyegele ke ni.

20 «Màa kacɛn kagala naa kafɔnɲɔɔɔ pye wa Ezhipiti tara; ali ma pan ma gbɔn nala, ma yen na ke piin Izirayeli woolo poro naa senwee piile pe kan. Mɔɔ yeɣe mɛɣe ki gbɔɔ fɔ ma pan ma gbɔn nala.

21 Ma woolo, Izirayeli woolo wele, màa pe yirige wa Ezhipiti tara kacɛn kagala ni, naa kafɔnɲɔɔɔ, naa fanɲga gbɔɔ, naa yawa gbɔɔ ni, konaa ma fyere gbɔɔ wa leele pe na.

22 Maa wugu pe tɛɛye pe kan mbege tara nda ti kan pe yeri, a mà pan mari kan pe yeri; to nda nɔnɔ wo naa senreɣe ki ni, ti yen na fuun wa ti ni we.

23 A pè si pan maga tara nda ti shɔ mari ta. Eɛn fɔ pe sila logo ma yeri, pe sila tanga ma lasiri wi na, ɲga fuun màa yo pe kan ma yo pe pye, pe sila ka kpe pye. Ko kala kɔ ti mà ki jɔɔɔ ɲga ki

ni fuun ki wa pe na.

²⁴ «Wele, Kalide tara fenne pe yen na lugusara kanni na ca ki mbogo ki mari, mbe ca ki sho. Pè yiri ca ki korogo, ki yaa ye pe keε tokobi naa fungo konaa yambewe pi fannga na. Nga màa yo, koyi nga kì gbòn yeen, ma yen naga yaan.

²⁵ Konaa ki ni fuun, we Fɔ, Yawe Yenɲele, màa ki yo na kan ma yo fɔ mbe sa keε ta lɔ penjara na, mberi sara serɛfenne yege na, ma si yala, ca kì ye Kalide tara fenne pe keε.»

Yenɲele làa Zheremi wi yon sogo

²⁶ Yawe Yenɲele làa li senre ti kan Zheremi wi yeri ma yo fɔ:

²⁷ «Muwi mi yen Yawe Yenɲele, senwee piile pe ni fuun pe Yenɲele le. Naga yen ma, yaraga ka yen wa mala pari le?»

²⁸ Ki kala na, pa Yawe Yenɲele lè yo yeen fɔ: «Wele, mi yen naga ca nga ki nii Kalide tara fenne pe keε, naga nii Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wi keε. Wi yaa ki sho.

²⁹ Kalide tara fenne mbele pè pan ma to ki ca nga ki na, pe yaa ye wa ki ni, mbe kasɔn le ki ni, mbege sogo. Biriynre nda pàa pye na wusuna nuwɔ taan wi sori yarisunngo Baali ki kan wa ti go na, na duven saara ti woo yarisunndo ta yege yeri wa ti go na, jaŋgo mbanla nawa pi ngban, pe yaa ka ki yinre ti sogo.»

³⁰ Yawe Yenɲele lo lè yo ma fɔ: «Katugu maga le wa pe punwe pi ni, Izirayeli woolo naa Zhuda tara woolo, na kambenge ko ce pè koro na piin na yege sɔgowɔ. Izirayeli woolo pè koro nala nawa pi ngbanni pe kapyere ti ni.

³¹ Katugu maga le wa ki ca nga ki kanpilige ki na fo ma pan ma gbɔn nala, ki yen na nangbanwa po naa na konro tendorogo ki go. Ki kala na, mi yaa ki jɔgo mbege wo wa na yege sɔgɔwo.

³² Izirayeli woolo naa Zhuda tara woolo pè kapere pye na na mala nawa pi ngban, poro naa pe wunlumbolo pe ni, naa pe yekeele pe ni, naa pe saraga wɔfenne pe ni, naa pe Yenɲele yɔn senre yofenne pe ni, naa Zhuda tara woolo konaa Zheruzalemu ca woolo pe ni.

³³ Pe pungo wa na yeri, pee yege wa na yeri; ma si yala mi yen na pe nari pilige pyew, en fo pee yenle mbe logo na yeri, pee silan yerewe senre ti le.

³⁴ Go nga na mege ki yen na yinri ki na, paa pe yarisunndo tijangara ti tege wa ki ni maga tege fyongo ni.

³⁵ Paa sunzara kan yarisunngo Baali ki kan wa Beni Hinomu gbunlundɛge ki ni, jango mbaa pe pinambiile naa pe sumborombiile pe woo saraga, mbaa pe sori kason ni yarisunngo Moleki ki kan. Ma si yala, mi sila ki wogo nga ki konɔ kan pe yeri, mi sila si sonri ki na yere, mbe yo fo pege katijangara cenle li pye, mbe ti Zhuda tara fenne pe pye kapere pyefenne.»

³⁶ «En fo konaa ki ni fuun, ye yen naga yuun ki ca nga ki wogo na ma yo fo ki yaa ka le Babiloni tara wunlunana wi kee tokobi, naa fungo konaa yambewe po fannga na. En fo koni Yawe Yenɲele, Izirayeli woolo Yenɲele li yen naga senre nda ti yuun ki ca nga ki wogo na, ma yo fo:

³⁷ <Wele, mîla na woolo pe purɔ ma kari pe ni tara nda fuun ni na nanɔbanwa, naa na kayanɔa konaa na kɔnrɔ tanderogo ki kala na, mi yaa ka pe gbogolo mbe yiri wa pe ni, mbe pan pe ni laga ki laga ŋga ki ni, mbe ti pe cɛn laga yeyinŋe na pɔw.

³⁸ Pe yaa ka pye na woolo, mi yaa ka pye pe Yenŋele.

³⁹ Mi yaa ka pe jatere wi pye nunɔba, mbe pe tangalomɔ pi pye nunɔba, mbe ti paa fyɛ na yɛɛ sanga pyew, janɔ pe wogo ki yɔn, poro naa pe piile mbele pe yaa ka yiri punɔ na pe ni.

⁴⁰ Mi yaa ka yɔn finliwɛ mbakɔɔ le pe ni. Mi se ka punɔ wa pe yeri naa, mi yaa la kajɛŋɛ piin pe kan. Mi yaa kanla yɛɛ fyɛɛ ti le wa pe kotogo na, janɔ paga ka pe yɛɛ laga na na.

⁴¹ Mi yaa kaa kajɛŋɛ piin pe kan nayinmɛ ni; mi yaa yeresaga kan pe yeri jɛŋɛ laga ki tara nda ti ni, na kotogo ki ni fuun ni konaa na nawa pi ni fuun ni.> »

⁴² «Katugu pa Yawe Yenŋele li yo yɛɛn fɔ: <Yɛɛ ŋga na mîla ti, a ki jɔlɔɔ gbɔɔ ŋga ki gbɔn ki leele mbele pe na, ki pyelomɔ nunɔba pi na fun, kajɛŋɛ ŋga fuun miigi senre yo, mi yaa ki ni fuun ki pye pe kan.

⁴³ Ye yɛn naga yuun ki tara nda ti wogo na ma yo fɔ ti jɔɔ ma koro waga, senwee pyɔ woro wa ti ni, yaayoro woro wa ti ni, fɔ ti ye Kalide tara fenne pe kɛɛ. Pe yaa ka kɛɛɛ ta lɔ laga tara nda ti ni naa.

⁴⁴ Pe yaa ka kɛɛɛ lɔ penjara na, mbe kɛɛ lɔsɛwɛɛɛ pye, mbe tɛɛɛ tɛɛ pe na, mbe sɛɛfenne le ki pye pe yɛɛ na. Ki yaa ka pye

wa Benzhamε tara ti ni, naa wa Zheruzalemu kanngara na lara ti ni, naa wa Zhuda tara cara ti ni, naa cara nda wa yanwira ti na ti ni, naa cara nda wa yanwira tigiwen tara ti ni konaa cara nda wa Negεvu tara ti ni; katugu leele mbele paa yigi kasopiile ma kari pe ni, mi yaa ka songoro mbe pan pe ni. Yawe Yεnnele lo li yo ma.> »

33

*Izirayeli tara cara ti yaa ka kan
naa fɔnngɔ*

¹ Yawe Yεnnele lāa li sεnre ti kan Zheremi wi yeri naa ki shyen wogo na, maa ta wi yen ma tɔn bere wa kaso wi ni, wa wunlunanga wi go welefenne pe laga nawa, ma yo fɔ:

² «Yawe Yεnnele na li tara ti da, Yawe Yεnnele na liri gbegele mari yerege, lo na pe maa yinri Yawe Yεnnele, pa li yo yεen fɔ:

³ <Na yenri, mi yaa ma yɔn sogo. Mi yaa kagbɔgolo sεnre yo ma kan, kagala ngele ke yen ma lara, ngele mεε ke jen.>

⁴ Katugu Yawe Yεnnele, Izirayeli woolo Yεnnele le, pa li yo yεen ki ca nga ki yinre ti wogo na konaa Zhuda tara wunlumbolo pe yinre ti wogo na. To nda pe yaa ka jaanri mbege sinndεere ti tεge mbe ca ki mbogo ki gbegele ti ni, jango pe juguye mbele pε pan ma ca ki maga, paga ka lugusara ta mbe ye wa ca ki ni, mbe pe gbo tokobi ni.

⁵ Ki yaa pye mbege ta wagati na ni poro naa Kalide tara fenne pe ni, pe yen malaga na. Ki yinre ti yaa ka yin gboolo pe ni, poro mbele

mi yaa ka gbo na nanɗbanwa naa na konro tendorogo ki kala we. Mi yaa na yege ki lara ki ca nga ki na pe tipere nda pe pye ti kala na.

⁶ «Ɛen fo konaa ki ni fuun, mi yaa ka pe were pye, mbe pe sagala; mi yaa yeyinɗge gbogo kan pe yeri, pe koro pe yee kan kanɗbanga fu.

⁷ Zhuda tara woolo mbele paa yigi kasopiile konaa Izirayeli tara woolo mbele paa yigi kasopiile, mi yaa ka songoro mbe pan pe ni naa, mbe ti pe pan pe cen laga pe tara ti ni, paa yege nga na paa pye faa we.

⁸ Kajogoro nda fuun pe pye ma kapege pye na na, mi yaa pe pye kpoyi mberi laga pe na. Kajogoro nda fuun pe pye ma yiri ma je na na, mi yaa ti ni fuun ti kala yaga pe na.

⁹ Ki Zheruzalemu ca nga ki yaa kanla mege ki yirige, mbe pye na nayinme pi go, naa na sonmo pi go konaa na gbogowo pi go tara na cengele sanngala ke sogowo; katugu mi yaa kajenɗge nga fuun pye pe kan, tara na cengele ke ni fuun ke yaa kaga logo; kajenɗge naa yeyinɗge nga fuun mi yaa ka kan pe yeri, cengele sanngala ke yaa kaga yan, mbaa fye fo mbaa seri.»

¹⁰ Pa Yawe Yenɗele li yo yeen fo: «Ye yen naga yuun ki laga nga ki wogo na ma yo ki pye kataga, fo leele woro wa ki ni, fo yaayoro woro wa ki ni, fo Zhuda tara cara naa Zheruzalemu ca nawa konɗolo ke koro waga, fo lere woro wa ti ni, yaayoro si woro wa ti ni.

¹¹ Ɛen fo pe yaa kaa yogorimo tinme taa, mbaa nayinme yuuro nuru wa naa, naa japene yuuro, naa pijaala yuuro ni, konaa mbele pe yaa kaa

nayinme saara woo wa Yawe Yenjele li sherigo gbogo ki ni, mbaa yuuro koo mbaa yuun fo:

«Yaa Yawe Yenjele na yawa pi ni fuun fo li shari yaa li sonni,

katugu Yawe Yenjele li yen ma yon,

katugu li kagbaraga ki yen kosaga fu.»

Katugu tara ti woolo mbele paa yigi kasopiile, mi yaa songoro mbe pan pe ni, mbe pan mbe pe tēge wa, paa yēge nga na paa pye faa we. Yawe Yenjele lo li yo ma.»

¹² Yawe Yenjele na yawa pi ni fuun fo, pa li yo yeen fo: «Ki laga nga ki koro waga yeen, senwee pyo woro wa ki ni, yaayogo woro wa ki ni, yaayoro konrisara yaa ka pye wa naa fonngo yaayoro konrifenne pe kan, wa ki cara ti ni fuun ti ni; pe yaa kaa pe simbaala naa sikaala pe konri wa naa yembinε.

¹³ Cara nda ti yen wa yanwira ti na, naa cara nda ti yen wa yanwira tigiwen tara ti ni, naa cara nda ti yen wa Negevu tara ti ni, naa nda ti yen wa Benzhamε tara ti ni, naa nda ti yen wa Zheruzalemu kanngara na lara ti ni konaa Zhuda tara cara sannda ti ni, leele pe yaa kaa pe simbaala naa pe sikaala pe jinri naa fonngo wa ti ni. Yawe Yenjele lo li yo ma.»

*Yenjele li ka yon folo na kon,
li ma li yon fili*

¹⁴ Yawe Yenjele lo li yo ma fo: «Wele, piliye ya yen wa na paan, kajenge senre nda mila yo Izirayeli tara woolo naa Zhuda tara woolo pe wogo na, mi yaa ki pye mbege yon fili.

¹⁵ Ko piliye yo ni, naa ki wagati wi ni, mi yaa lesinḡe wa yirige wa Davidi setirige ki ni, ḡa wi yaa ka ti paa tanri kaselege konaa kasingḡe na wa tara ti ni.

¹⁶ Ko piliye yo ni, Zhuda tara woolo pe yaa ka shɔ, Zheruzalemu ca woolo pe yaa ka pye yeyinḡe na pɔw. Pe yaa kaa Zheruzalemu ca ki yinri yeḡe ḡga na ki ḡga fɔ: «Yawe Yennḡe lo li yen we kasingḡe fɔ.» »

¹⁷ Katugu pa Yawe Yennḡe li yo yeen fɔ: «Wa Davidi setirige ki ni, lere yaa la taa mbaa cɛen wunluwɔ pi na Izirayeli woolo pe go na.

¹⁸ Saraga wɔfenne, Levi setirige piile wele, pele yaa la taa sanga pyew mbaa yeregi na yeḡe sɔḡwɔ, mbaa saara sogoworo woo, mbaa muwe saara woo mbaa ti sori, konaa mbaa saara woo na yeri pilige pyew.»

¹⁹ Yawe Yennḡe lɔa li senre ti kan Zheremi wi yeri naa ma yo fɔ:

²⁰ «Pa Yawe Yennḡe li yo yeen fɔ: «Na kaa pye ye mbe ya mbe yɔn finliwe mba pi yen mi naa yɔnlo ki ni pi jɔḡɔ, mbe yɔn finliwe mba pi yen mi naa yembinɛ li ni pi jɔḡɔ, mbe ti yɔnlo ki ka ka yiri ki yirisanga wi ni, mbe ti yembinɛ li ka ka wɔ li wɔsanga wi ni,

²¹ pa kona yɔn finliwe mba mɔ le na tunmbyee Davidi wi ni, po fun pi mbe ya jɔḡɔ; pinambyɔ se ta wa wi setirige ki ni mbe cɛn wunluwɔ pi na wa wi yɔnlo. Kona yɔn finliwe mba mɔ le saraga wɔfenne pe ni, poro Levi setirige piile mbele pe yen na tunḡo piin na kan, pa pi yaa jɔḡɔ fun.

²² Yeḡe ḡga na lere se ya mbe wɔnḡɔlo ke jiri mbe ke yɔn jɛn, yeḡe ḡga na lere se ya mbe

kogɔje yɔn taambugɔ ki jiri, ki pyelomɔ nunɔgba pi na fun, mi yaa na tunmbyee Davidi wi setirige piile pe leɛɛ konaa Levi setirige piile mbele pe yen na tunɔgo piin na kan pe ni.» »

²³ Yawe Yennɛɛ lɔa li senre ti kan Zheremi wi yeri naa ma yo fɔ:

²⁴ «Ki leele mbele pe yen na senre nda yuun, ma woro nari nuru wi le? Pe yen na yuun fɔ: <Yawe Yennɛɛ lɔa seye shyen yan wɔ, li je yi na.> Pe yen naga piin ma, nala woolo pe tifaga. Pe woro nala woolo pe jate naa paa cenle yen naa.»

²⁵ Pa Yawe Yennɛɛ li yo yeen fɔ: «Ndeɛ mi sila na yɔn finliwe pi le yɔnlɔ ki ni, mboo le yembinɛ li ni, ndeɛ mi sila ngasegele teɛɛ naayeri wo naa tara ti na,

²⁶ kona mi jen na je Zhakɔbu setirige piile pe na konaa na tunmbyee Davidi wi setirige piile pe na; mi se jen na wi setirige pyɔ wa wɔ wa pe ni, mboo teɛɛ tegere ti na Abirahamu, naa Izaki konaa Zhakɔbu setirige piile pe go na. Ki kala na, pe woolo mbele paa yigi kasopiile ma kari pe ni, mi yaa ka songɔrɔ mbe pan pe ni, mbe pe yinriwe ta.»

SENRE NDA ZHEREMI WILA YO SEDESIYASI WO NAA EREKABU SETIRIGE PIILE PE KAN

34

34-35

*Senre nda Zheremi wila yo
Sedesiyasi wi wogo na*

¹ Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wo naa wi malingboonlo pe ni fuun pe ni, naa wunluwo tara nda fuun tila pye wa wi fannga ki nogo, naa cengele ngele fuun kaa pye wa wi fannga ki nogo, paa pye na malaga gboon Zheruzalemu ca konaa ki kanngara na cara ti ni sanga na ni, a Yawe Yenjele li sili senre ti kan Zheremi wi yeri ma yo fo:

² «Yawe Yenjele, Izirayeli woolo Yenjele pa li yo yeen fo: <Kari ma saga yo Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi wi kan, maa pye fo Yawe Yenjele pa li yo yeen fo: Wele, mi yen naga ca nga ki nii Babiloni tara wunlunana wi kee, wi yaa ka kason le ki ni mbege sogo.

³ Mboro jate ma se ka sho wi yeri; pe yaa koon yigi fannga mboon le wi kee. Mboro naa Babiloni tara wunlunana wi ni, ye yaa ka ye yee yan gbogoyi, mbe para ye yee ni yon naa yon. Pe yaa ka kari ma ni wa Babiloni.>

⁴ «Een fo mboro wo na, Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi, Yawe Yenjele li senre ti logo. Yawe Yenjele pa li yo yeen ma wogo na fo: <Pe se koon gbo tokobi ni>

⁵ Ma yaa ka ku yeyingge na. Wunlumbolo leele mbele pe keli ma toro ma na, poro mbele ma teleye wele, paa wusuna nuwo taan sogo pe gboolo pe kan yege nga na, ki pyelomo nungba pi na, mboro fun pe yaa ka wusuna nuwo taan wa sogo ma kan. Pe yaa koon kunwo pi pye mbaa yuun fo: <E, we tafu wi ku.> Muwi migi senre nda ti yo. Yawe Yenjele lo li yo ma.»

⁶ Yenjele yon senre yofu Zheremi wila saa ki

senre nda ti ni fuun ti yo Zhuda tara wunlunaŋa Sedesiyasi wi kan wa Zheruzalemu ca.

⁷ Ki wagati wi ni, Babiloni tara wunlunaŋa wi malingboonlo paa pye na malaga gboon Zheruzalemu ca ki ni, naa Zhuda tara cara sannda ti ni, Lakishi ca naa Azeka ca ye; katugu ko cara shyen to tila koro malaga sigecara wa Zhuda tara cara ti ni.

*Kulolo pe tafenne paa pe kulolo
pe wo wa kulowo pi ni, ma songoro
ma pe le naa wa pi ni*

⁸ Yawe Yenjele laa li senre ti kan Zheremi wi yeri naa; ki wagati wi ni, wunlunaŋa Sedesiyasi wila yon finliwe le Zheruzalemu ca woolo pe ni, ma yo ki daga pege yari lagapyew fo pe kulolo pe wo wa kulowo pi ni.

⁹ Leele pe ni fuun nunŋba nunŋba paa daga mbe pe kulonambala nakoma kulojaala mbele Eburuye woolo pe wo wa kulowo pi ni. Lere kpe sila daga mboo sefo Eburuye woo wa yaga wa wi yee yeri wa kulowo pi ni naa.

¹⁰ Tara ti teele poro naa leele sanmbala pe ni fuun mbele paa ki yon finliwe pi le, pe ni fuun nunŋba nunŋba paa yere ki na mbe pe kulonambala naa kulojaala pe wo wa kulowo pi ni, jango paga ka koro wa kulowo pi ni wa pe yee yeri. Paa tanga ki senre ti na ma pe kulolo pe wo wa kulowo pi ni.

¹¹ Een fo punŋo na, a pe si kaa pe jatere wi kanŋa, paa pe kulonambala naa kulojaala mbele wo wa kulowo pi ni, a pe si saa pe yigi naa, ma pan ma pe le naa wa kulowo pi ni.

12 Kì kaa pye ma, a Yawe Yennɛle li sili senre ti kan naa Zheremi wi yeri, ma yo fɔ:

13 «Yawe Yennɛle, Izirayeli woolo Yennɛle le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Pilige nga ni mila ye tɛɛye pe yirige wa Ezhipiti tara, wa kulowo tara ti ni, mila yɔn finliwe le pe ni ma pe pye fɔ:

14 Ye sefenne Eburuye mbele ka pe yɛɛ pere ye yeri, mbe pye ye kulolo, pe kulowo pi yeɛ koloshyen wolo li ni, ye daga mbe pe wɔ wa kulowo pi ni. Pe daga mbe tunngo pye ye kan sa gbɔn yeɛ kɔgɔlɔni, ko pungo na, pe pe wɔ wa kulowo pi ni paa kee pe yinre.> Eɛn fɔ ye tɛɛye pe sila logo na yeri, pe sila nungbolo jan na senre ti yeri.

15 Yoro wo na, nala na wi na, yaa ye tangalɔmɔ pi kannga, ma nga ki yen ma sin na yege na ki pye. Ye cɛnyɛɛnɛ mbele pe yen kulolo wa ye yeri, ye ni fuun nungba nungba yaa ki yari ma yo ye yaa pe wɔ wa kulowo pi ni. Yoro jate yaa yɔn finliwe le na yege sɔgɔwɔ, wa go nga na mege ki yen na yinri ki na ki ni.

16 Eɛn fɔ ye sɔngɔrɔ ma ye jatere wi kannga, mala mege ki jɔgɔ. Ye kulonambala naa ye kulojaala mbele yaa wɔ wa kulowo pi ni ma yo pɛ koro pe yɛɛ kan, ye sɔngɔrɔ ma saa pe yigi ma pe ngbanga pe pye naa ye kulonambala naa ye kulojaala.»

17 Ki kala na, Yawe Yennɛle pa li yo yɛɛn fɔ: «Kì kaa pye yee yenɛ mbe logo na yeri, ye sefenne naa ye cɛnyɛɛnɛ mbele pe yen kulolo, yee yenɛ mbe pe wɔ wa kulowo pi ni, mi fun mi yaa ye le tokobi, naa yambewe konaa fungo ki kee. Mi yaa

ti ye kala laa fyere gboro waa dunruya wunluwo pi ni fuun pi na. Yawe Yenhele lo li yo ma.

¹⁸ Ki leele mbele paa yon folo na kon na yeri ma songoro mali joro, poro mbele paa yon folo li kon na yere soro, ma napige wo saraga maga kon shyen, ma toro wa ki konro shyen ti soro pi ni[†], en fo pee si ka ki yon finliwe pi kala li pye mbeli yon fili, mi yaa ki leele pe le pe juguye pe kee.

¹⁹ Zhuda tara teele, naa Zheruzalemu ca teele, naa wunluwo go tunmbyeele teele pe ni, naa saraga wofenne konaa tara woolo mbele fuun pe toro wa napige ki konrokoro shyen ti soro pi ni,

²⁰ mi yaa pe le pe juguye pe kee, poro mbele pe yen na pe gbosaga jaa pe kee. Pe gboolo pe yaa ka pye sannjere to naa cenre ti yaakara.

²¹ Mi yaa Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi naa wi tara teele pe le pe juguye pe kee, mi yaa pe le mbele pe yen na pe gbosaga jaa pe kee. Mi yaa pe le Babiloni tara wunlunana wi malingborno pe kee, poro mbele pe kari ma laga ye na we.»

²² Yawe Yenhele lo li yo ma fo: «Wele, mi yaa konon kan pe yeri pe songoro pe pan ki ca nga ki mege ni naa. Pe yaa ka malaga gbom ca ki ni mbege sho, mbe kason le ki ni mbege sogo. Mi yaa ka Zhuda tara cara ti pye katara, lere se ka

[†] **34:18 34:18:** Kila pye faa, na leele pe ka yon finliwe le pe yere soro, pe ma ki saraga cenle nga ki wo mbege naga fo pe yon finliwe le pe yere ni, ma yere kagala kele na mbaa ke piin. Ko koro wo yen fo na lere na si yon folo na wi le li yon fili, pe mbaa ya mbe ki fo wi gbo mboo pye yere nga paa yaayogo ki gbo maga kon shyen we (Zhen 15.10).

pye wa ti ni.»

35

Zheremi naa Erekabu setirige piile pe kala

¹ Yawe Yennεε làa li senre ti kan Zheremi wi yeri, Zhoziyasi pinambyo Yehoyakimu na wila pye Zhuda tara wunlunaᅇa wi wagati wi ni, ma yo fo:

² «Kari wa Erekabu setirige piile pe yeri ma sa para pe ni, ma pan pe ni wa Yawe Yennεε li sherigo gbogo ki ni, ma duven kan pe yeri poo wo.»

³ Kona, Zheremi† pinambyo Yaazaniya na wila pye Habaziniya pishyenwoo, a wi si saa wi le wo naa wi sefenne nambala, naa wi pinambiile pe ni fuun pe ni, konaa Erekabu setirige piile sanmbala pe ni fuun pe ni.

⁴ A mi si kari pe ni wa Yawe Yennεε li sherigo gbogo ki ni, wa Igidali pinambyo Hana wi forogofenne pe go ki ni, Hana wila pye Yennεε yon senre yofa. Ki go kila pye wa sherigo gbogo teele pe go ki tanla; kila pye wa Shalumu pinambyo Maaseya wi yumbyo wi go na. Shalumu wila pye sherigo gbogo yeyongo ki korosifo.

⁵ A mi si pan cogolo kele ni, ngele ke yin duven ni konaa wojengele ni, ma ke tεge le Erekabu setirige piile pe yεge sogowa, mee pe pye fo: «Ye duven wa wo!»

† 35:3 35.3: Zheremi na senre ti yo, Zheremi wa yεge lawi wo.

⁶ Eɛn fɔ, a pè silan yɔn sogo ma yo fɔ: «We se duven wɔ, katugu we tele Yonadabu ɲa wila pye Erekabu wi pinambyɔ wila ki yo we kan ma yo fɔ: <Yoro naa ye piile pe ni, yaga ka duven wɔ fyew.

⁷ Yaga ka yinre kan, yaga ka kere kon mbe yariluguro lugu, yaga ka eɛzen tiire sanri, ki yaara ta si daga mbe pye ye yeri yere. Eɛn fɔ ye yinwege piliye yi ni fuun yi ni, ye yaa la cɛen paara yinre ni; pa kona ki tara nda ye yen ma cɛn wa ti ni paa nambanmbala yen, ye yaa yinwetɔnlogɔ ta wa ti ni.>

⁸ «We tele Yonadabu ɲa wila pye Erekabu wi pinambyɔ wila senre nda fuun yo we kan, to we yen na tanri ti na. We yinwege piliye yi ni fuun yi ni, we woro na duven woo, woro naa we jɛɛɛ, naa we pinambiile konaa we sumborombiile pe ni.

⁹ We se yinre kan mbe cɛn wa ti ni, eɛzen keere woro we yeri, kere woro we yeri, tara woro we yeri we yariluguro lugu wa.

¹⁰ We maa cɛen paara yinre nɔgɔ; senre nda fuun we tele Yonadabu wila yo we kan, to we yen na tanri ti na ti yege ki na.

¹¹ Wagati ɲa ni Babiloni tara wunlunaɲa Nebukanezari wila pan ma to ki tara nda ti na malaga ni, a wè sho fɔ: <Ye pan we kari wa Zheruzalemu ca, we fe Kalide tara fenne naa Siri tara fenne pe malingbɔɔnlɔ ɲgbele ye yi yege.> Ko ki ti we yen ma cɛn laga Zheruzalemu ca.»

¹² Kona, a Yawe Yenɲele li sili senre ti kan Zheremi wi yeri ma yo fɔ:

13 «Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Kari ma saga yo Zhuda tara woolo konaa Zheruzalemu ca woolo pe kan fɔ: Naga yɛn ma, ye sanla sɛnrɛ ti logo mbaa tanri ti na wi le? Yawe Yennɛɛ lo li yo ma.

14 Erekabu pinambyɔ Yonadabu wila ki yo wi piile pe kan ma yo paga ka duvɛn wɔ, a pɛgɛ sɛnrɛ ti lɛ na tanri ti na fɔ ma pan ma gbɔn nala, paa duvɛn wɔ, katugu pe yɛn na tanri na yala pe tɛɛ wi sɛnrɛ to ni. Ɛɛn fɔ mi wo na, mi yɛn na para ye ni maga lɛ wa, mi yɛn na para ye ni pilige pyew, ɛɛn fɔ yee yɛnlɛ mbe logo na yeri.

15 Mila na tunmbyeele Yennɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ pe ni fuun pe tun wa ye yeri. Mila pye na pe tunnu wa ye yeri sanga pyew, a pe saa naga yuun ye kan fɔ: Ye ni fuun nunɔba nunɔba, ye songɔɔ ye yiri wa ye kombegele ke ni, ye ye tangalomɔ pi kanɔga, yaga ka taga yarisunndo ta yɛgɛ na mbaa ti gbogo. Pa kona tara nda mi kan ye yeri, yoro naa ye tɛɛye ye yeri, ye yaa koro wa ti ni. Ɛɛn fɔ ye sila nunɔbolo jan na yeri, ye sila yɛnlɛ mbe logo na yeri.

16 Erekabu pinambyɔ Yonadabu wi setirige piile pe yɛn na tanri na yala pe tɛɛ wi sɛnrɛ ti ni, ɛɛn fɔ ki cɛnlɛ woolo mbele poro woro na nuru na yeri.> »

17 Kona, a Zheremi wì sho naa fɔ: «Ki kala na, Yawe Yennɛɛ, Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Wele, jɔlogɔ nɔga fuun miɔgi sɛnrɛ yo ma yo mi yaa wa Zhuda tara woolo naa Zheruzalemu ca woolo pe ni fuun pe na, mi yaa ki ni fuun ki wa pe na,

katugu m̀ para pe ni, pee logo na yeri; m̀ pe yeri, pee shɔ na yeri.> »

¹⁸ Kona, a Zheremi ẁ sigi yo Erekabu setirige piile pe kan fɔ: «Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Ki kaa pye yè ye tɛɛ Yonadabu wi sɛnrɛ ti lɛ, ma tanga ma yala wi senyoro ti ni fuun ti ni, ma nɔa fuun ẁ yo ye kan ki pye,

¹⁹ ki kala na, Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: Lere yaa la taa wa Erekabu pinambyɔ Yonadabu wi setirige piile pe ni sanga pyew, mbaa tunɔgo piin na yɛɛ sɔɔwɔ.> »

ZHEREMI WILA JOLɔ MAGA TA WI YEN YENNɛɛ YɔN SɛNRɛ YOFɔ

36

36-45

*Wunlunana Yehoyakimu
wila Zheremi wi Yennɛɛ yɔn sɛnrɛ
sɛwɛ wi sogo*

¹ Zhuda tara wunlunana Yehoyakimu na wila pye Zhoziyasi pinambyɔ wi wunluwɔ pi yeɛ tijɛɛ wolo li ni, a Yawe Yennɛɛ li siri sɛnrɛ ti kan Zheremi wi yeri, ma yo fɔ:

² «Sɛɛɛ sɛwɛ na pe ma migi wa le, sɛnrɛ nda fuun m̀ yo ma kan Izirayeli tara, naa Zhuda tara, konaa cɛngɛɛ sanɔgala ke ni fuun ke wogo na, maga le wa wunlunana Zhoziyasi wi wagati wi

na fo ma pan ma gbɔn nala, ma ki sɛnrɛ ti ni fuun ti yɔnlɔgɔ wa ki sɛwɛ wi ni[†].

³ Kana kapege n̄ga fuun mila sɔnrɪ mbe pye Zhuda tara woolo pe na, na pe kaga sɛnrɛ ti logo, pe ni fuun nungba nungba pe yaa sɔngɔɔ mbe yiri wa pe kombegele ke ni; pa kona mi yaa pe kajɔgɔɔ to naa pe kapere ti kala yaga pe na.»

⁴ Ki pye ma, a Zheremi wì si Neriya pinambyɔ Baruki wi yeri. Sɛnrɛ nda fuun Yawe Yɛn̄ɛlɛ làa yo Zheremi wi kan, a wì si ti ni fuun ti yo Baruki wi kan, a Baruki wì siri yɔnlɔgɔ wa ki sɛlɛgɛ sɛwɛ n̄a pe ma migi wi ni.

⁵ Ko puɔgo na, a Zheremi wì sigi konɔ na li kan Baruki wi yeri ma yo fo: «Pànl̄a yigi mala jori lagamɛ, mi se ya kari wa Yawe Yɛn̄ɛlɛ li sh̄erigo gbɔgɔ ki ni.

⁶ Ki kala na, mboro jate ma kari wa Yawe Yɛn̄ɛlɛ li sh̄erigo gbɔgɔ ki ni, Yawe Yɛn̄ɛlɛ li sɛnrɛ nda m̄i yo ma kan, a m̄ari yɔnlɔgɔ wa sɛlɛgɛ sɛwɛ n̄a pe ma migi wi ni, ma sari kara leele pe yɛgɛ na yɛngɛ lege pilige ka ni. Mari kara fun Zhuda tara woolo mbele fuun pe yaa ka yiri wa pe cara ti ni mbe pan wa pe yɛgɛ na.

⁷ Kana ko yaa ki kan pe Yawe Yɛn̄ɛlɛ li yɛnr̄ingbanga yɛnrɪ, pe ni fuun nungba nungba pe sɔngɔɔ pe yiri wa pe kombegele ke ni; katugu Yawe Yɛn̄ɛlɛ li nangbanwa naa li konrɔ tadorogo n̄ga ki sɛnrɛ t̄i yo ki leele mbele pe mɛgɛ ni, k̄i gbɔgɔ fo jɛngɛ.»

[†] **36:2 36:2:** Ki wagati wi ni, p̄aa pye na yɔnlɔgi sɛlɛgɛ na, n̄ga pe ma migi maga pɔ. Ko p̄aa pye na yinri sɛlɛgɛ sɛwɛ n̄a pe ma migi.

⁸ Kala na fuun Yenḡeḡe yon senre yofɔ Zheremi wila yo Neriya pinambyɔ Baruki wi kan, wila li pye. Yawe Yenḡeḡe li senre nda tila pye ma yonlogɔ wa sewe ḡa pe ma migi wi ni, wila ti kara wa Yawe Yenḡeḡe li sherigo gbɔgɔ ki ni.

⁹ Zhuda tara wunlunaḡa Yehoyakimu ḡa wila pye Zhoziyasi pinambyɔ wi wunluwɔ pi yeḡe kanḡurugo wolo li yenḡe kolɔjere wogo ki na, a pɛ si yenḡe lege pilige ka yari Zheruzalemu ca woolo pe ni fuun pe kan, konaa Zhuda tara cara woolo mbele fuun paa pan wa Zheruzalemu ca pe kan, wa Yawe Yenḡeḡe li yeḡe sɔgowɔ.

¹⁰ Ki sanga wi ni, a Baruki wì si Zheremi wi senre ti kara ma yiri wa sewe wi ni, wa Yawe Yenḡeḡe li sherigo gbɔgɔ ki ni leele pe ni fuun pe yeḡe na. Pa wila pye wa Shafan pinambyɔ Gemariya wi go ki ni, Gemariya wila pye sewe yonlogɔfɔ; ki go kila pye wa sherigo gbɔgɔ lonḡo ki naayeri, wa sherigo gbɔgɔ Yeyongɔ fonḡo ki tanla.

¹¹ Yawe Yenḡeḡe li senre nda fuun tila kara wa sewe wi ni, Gemariya pinambyɔ Mishe ḡa wila pye Shafan pishyenwoo wila ki senre ti ni fuun ti logo.

¹² A wì si tigi ma kari wa wunluwɔ go ki ni, ma saa ye wa sewe yonlogɔfɔ wi go ki ni. Tara ti teeḡe pe ni fuun paa pye wa na finliwe piin. Elishama ḡa wila pye sewe yonlogɔfɔ wila pye wa, naa Shemaya pinambyɔ Delaya, naa Akibɔri pinambyɔ Elinatan, naa Shafan pinambyɔ Gemariya, naa Hananiya pinambyɔ Sedesiyasi konaa tara teeḡe sanmbala pe ni fuun pe ni.

¹³ Sanga ña ni Baruki wila pye na sɛwɛ wi kara leele pe yɛɛ na, sɛnrɛ nda fuun Mishe wila logo, a wì si ti ni fuun ti yɛɛ yo pe kan.

¹⁴ Kona, a tara teelee pe ni fuun pè si Yehudi wi tun wa Baruki wi yeri, Yehudi to wo lawi ña Netaniya, Netaniya to wo lawi ña Shelemiya, Shelemiya to wo lawi ña Kushi; pàa wi pye ma yo wi saga yo Baruki wi kan fɔ sɛlɛɛ sɛwɛ ña pe ma migi, wo ña wì kara leele pe kan, wi pan wi ni. A Neriya pinambyɔ Baruki wì si saa sɛlɛɛ sɛwɛ ña pe ma migi wi shɔ ma kari wi ni pe kɔrɔɔ.

¹⁵ A pè suu pye fɔ: «Cɛn ma sɛwɛ wi kara we kan.» A Baruki wì si cɛn maa kara pe kan.

¹⁶ Naa pàa kaa ki sɛnrɛ ti ni fuun ti logo sanga ña ni, a pè si fyɛ fɔ jɛŋɛ, mɛɛ pe yɛɛ welewele, ma si Baruki wi pye fɔ: «We yaa ki sɛnrɛ nda ti ni fuun ti yɛɛ yo wunlunaña wi kan.»

¹⁷ Kona, a pè si Baruki wi yewe naa ma yo fɔ: «Maga sɛnrɛ nda ti ni fuun ti yɔnlɔɔ yɛɛ ña na, ki yo we kan. Zheremi wo wiri yo ma kan wi le?»

¹⁸ A Baruki wì si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Wila pye naga sɛnrɛ ti ni fuun ti yuun yɔn ni na kan, a mi nɛɛ ti yɔnlɔɔ laga ki sɛwɛ ña wi ni lankiri tonmɔ ni.»

¹⁹ A tara teelee pè si Baruki wi pye fɔ: «Mboro naa Zheremi wi ni ye kari ye sa lara. Yaga ka ti lere mbe ye saga jɛn.»

²⁰ Ko pɔŋɔ na, a tara teelee pè si kari wa wunlunaña wi laga. Pàa sɛwɛ wi yaga wa sɛwɛ yɔnlɔɔfɔ Elishama wi go, mɛɛ saa wi sɛnrɛ ti ni fuun ti yɛɛ yo wunlunaña wi kan.

²¹ Kona, a wunlunaṅa wì si Yehudi wi tun ma yo wi sa selegɛ sɛwɛ ɲa pe ma migi wi lɛ. A Yehudi wì si kari ma saa wi lɛ wa sɛwɛ yɔnlɔgɔfɔ Elishama wi go, ma pan maa kara wunlunaṅa wi yɛgɛ na konaa tara teelee mbele fuun pàa pye wa wunlunaṅa wi tanla pe yɛgɛ na.

²² Ki wagati wi ni, kila yala wunlunaṅa wila pye ma cɛn wa wi were sanga go ki ni; yɛlɛ li yɛngɛ kɔlɔjɛrɛ wogo ko layi. Kasɔn la pye furunɛ wa ni le wunlunaṅa wi tanla.

²³ Kila pye, na Yehudi wi ka selegɛ sɛwɛ ɲa pe ma migi wi go taanri nakoma go tijɛrɛ kara, wunlunaṅa wi ma ki kɛɛ ɲga ki sanga ma tigi ki kɔɔnlɔ sɛwɛ yɔnlɔgɔfɔ wi yunɲguluwo wi ni, maga wa wa furunɛ kasɔn ki ni. Wila ki pye ma fɔ ma saa selegɛ sɛwɛ ɲa pe ma migi wi ni fuun wi sogo maa kɔ pew.

²⁴ Ki pye ma, wunlunaṅa wo naa wi tara teelee mbele fuun pàa ki sɛnrɛ ti ni fuun ti logo pe sila fyɛ, pe sila si pe yaripɔrɔ ti walagi mbege naga fɔ yɛsanga pe ta†.

²⁵ Konaa ki ni fuun, Elinatan, naa Delaya konaa Gemariya poro la wunlunaṅa wi yɛnrɛ ɲgbanga ma yo paga ka sɛwɛ wi sogo; ɛɛn fɔ wi sila logo pe yeri.

²⁶ Ko punɲo na, a wunlunaṅa wì si konɔ kan wi pinambyɔ Yerameyeli, naa Aziriyeli pinambyɔ Seraya konaa Abideyeli pinambyɔ Shelemiya pe yeri ma yo pe sa sɛwɛ yɔnlɔgɔfɔ Baruki wo naa Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Zheremi pe yigi pe pan pe ni. ɛɛn fɔ Yawe Yɛnɲɛlɛ làa pe lara.

† 36:24 36:24: 1 Wunlu 22.11

*Jɔlɔgɔ sɛnrɛ nda tɪla yo
wunlunaŋa wi kanŋɔlɔ*

27 Sɛnrɛ nda fuun Zheremi wɪla yo Baruki wi kan, a wɪri yɔnlɔgɔ, naa wunlunaŋa wɪla kaa ki selegɛ sɛwɛ sɛnrɛ ti sogo sanga ŋa ni, a Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ sili sɛnrɛ ti kan Zheremi wi yeri ma yo fɔ:

28 «Selegɛ sɛwɛ ŋa pe ma migi wa yɛgɛ lɛ naa; sɛnrɛ nda fuun tɪla pye wa selegɛ sɛwɛ koŋgbanna wi ni, mari yɔnlɔgɔ wa wi ni, wo ŋa Zhuda tara wunlunaŋa Yehoyakimu wɪla sogo we.»

29 Ki yo Zhuda tara wunlunaŋa Yehoyakimu wi kan fɔ, pa Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ yo yɛɛn fɔ: «Mboro m̀a ki selegɛ sɛwɛ ŋa wi sogo, ma yo fɔ: <Yiŋgi na, a m̀a sigi sɛnrɛ nda ti yɔnlɔgɔ? Ma nuru ma yo fɔ Babiloni tara wunlunaŋa wi yaa pan kaselege, mbe pan mbege tara nda ti tɔngɔ, mbe sɛnwee piile poro naa yaayoro ti tɔngɔ mberi wɔ wa!»

30 «Ki kala na, ŋga ko Yawe Yɛnɲɛlɛ lɪ yo Zhuda tara wunlunaŋa Yehoyakimu wi mege ni, fɔ wi setirige piile wa kpɛ se ka cɛn wa Davidi wunluwɔ jɔngɔ ki na fyew; yɔnlɔ na, wi gboo wi yaa ka pye mbe wa wa yɔnlɔ ki na; yembinɛ wi yaa pye wa were ti ni.

31 Mi yaa ka yiri wo naa wi setirige piile pe kɔrɔgɔ konaa wi tara teele pe kɔrɔgɔ, mbe pe sara pe kajɔgɔrɔ ti kala na. Mɪla para pe ni, ma jɔlɔgɔ ŋga fuun sɛnrɛ yo pe kan, a pɛ je mbe logo na yeri, mi yaa ka ki jɔlɔgɔ ki ni fuun ki wa poro naa Zheruzalɛmu ca woolo konaa Zhuda tara woolo pe na.»

³² Kona, a Zheremi wì si selɛge sɛwɛ ɲa pe ma migi wa yege ɛ maa kan Neriya pinambyɔ Baruki wi yeri; wo ɲa wila pye sɛwɛ yɔnlɔgɔfɔ we. Zhuda tara wunlunaɲa Yehoyakimu wila selɛge sɛwɛ ɲa sogo, a Zheremi wì sigi selɛge sɛwɛ wi nawa sɛnrɛ ti ni fuun ti yo yɔn ni Baruki wi kan, a wiri yɔnlɔgɔ. Wila sɛnrɛ ta yege yo naa ɛgere ma taga wa, paa ki woro cɛnlɛ nda ti yen.

37

*Wunlunaɲa Sedesiyasi
wila leele tun
pe sa Zheremi wi yewe*

¹ Kona, wunlunaɲa Sedesiyasi ɲa wila pye Zhoziyasi pinambyɔ wì si cɛn wunluwɔ pi na wa Yehoyakimu pinambyɔ Koniya[†] wi yɔnlɔ. Babilɔni tara wunlunaɲa Nebukanezari wo wila wi tɛge wunluwɔ pi na Zhuda tara ti go na.

² Yawe Yɛnɲɛlɛ làa sɛnrɛ nda le Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Zheremi wi yɔn, a wì yo, Sedesiyasi wo naa wi tunmbyeele pe ni, konaa wi tara woolo pe ni pe sila yenlɛ mbege sɛnrɛ ti logo.

³ Konaa ki ni fuun, wunlunaɲa Sedesiyasi wila Shelemiya pinambyɔ Yehukali naa saraga wɔfɔ Maaseya wi pinambyɔ Sofoni pe tun wa Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Zheremi wi yeri ma yo pe saga yo wi kan fɔ: «Ki yaga ma Yawe Yɛnɲɛlɛ, we Yɛnɲɛlɛ li yenri we kan.»

⁴ Kila yala pe fa Zheremi wi le wa kaso wi ni gbɛn. Wila pye na yanri na kee na paan tara woolo pe sɔgɔwɔ.

[†] **37:1 37.1:** Koniya wo nunɲba wo wi yen Yehoyakini we.

⁵ Ki wagati wi ni, Ezhipiti tara wunlunaŋa Farawɔn wi malingboɔnlo paa yiri wa Ezhipiti tara na paan. Kalide tara fenne mbele paa pan ma malingboɔnlo censaga kan le Zheruzalemu ca ki tanla maga yɔn tɔn, naa paa kaa ki finlewe kɔn, a pè si laga le Zheruzalemu ca ki tanla.

⁶ Kona, a Yawe Yenŋele li sili senre ti kan Yenŋele yɔn senre yofɔ Zheremi wi yeri ma yo fɔ:

⁷ «Yawe Yenŋele, Izirayeli woolo Yenŋele, pa li yo yeɛn fɔ: <Ye saga yo Zhuda tara wunlunaŋa wi kan, wo ŋa wì ye tun ma yo ye pan yanla yewe wi kan fɔ: Ye wele, Farawɔn wi malingboɔnlo ŋbelege ŋga kila yiri mbe pan mbe ye saga, ko ki yen na songori wa ki tara, wa Ezhipiti.

⁸ Kalide tara fenne pe yaa songoro mbe pan naa, pe yaa pan mbe to ki ca ŋga ki na, mbe kason le ki ni mbege sogo.>

⁹ Yawe Yenŋele li yo fɔ: <Yaga kaa ye yeɛ fanla mbaa yuun fɔ Kalide tara fenne pe yaa kari lege mbe laga we na; katugu pe se kari mbe laga ye na.

¹⁰ Kalide tara fenne mbele pe yen na malaga ki gboɔn ye ni, ali na ye ka ya pe malingboɔnlo ŋbelege ki ni, ali na paga sa koro mbele pè welege poro ce, pe ni fuun nunŋba nunŋba pe yaa ka yiri wa pe paara yinre ti ni mbe pan mbe kason le ki ca ŋga ki ni mbege sogo.> »

Paa Zheremi wi le kaso

¹¹ Sanga ŋa ni Kalide tara malingboɔnlo ŋbelege kila kari ma laga Zheruzalemu ca ki na Farawɔn wi malingboɔnlo ŋbelege ki kala na,

¹² a Zheremi wi nɛɛ ki jaa mbe yiri wa Zheruzalɛmu ca mbe kari wa Benzhamɛ tara, mbe sa tara wi tasaga ta wa wi woolo pe sɔgɔwɔ.

¹³ Naa wila ka saa gbɔn wa Benzhamɛ yeyɔngɔ ki na, kila yala yeyɔngɔ kɔrɔsifennɛ to ɲa pàa pye na yinri Yiriya wi yen le. Hananiya pinambyɔ Shelemiya wo pinambyɔ lawi. A wì si Yɛnɲɛlɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ Zheremi wi yigi ma suu pye fɔ: «Ma yen na kee sa taga Kalide tara fennɛ pe na win!»

¹⁴ A Zheremi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Kaselege ma! Mi woro na kee sa taga Kalide tara fennɛ pe na.» Ɛɛn fɔ Yiriya wi sila yenlɛ mbe logo Zheremi wi yeri. A wì suu yigi ma saa wi kan tara teele pe yeri.

¹⁵ A tara teele pè si nawa ɲgban Zheremi wi ni, mɛɛ wi yigi maa gbɔn, ma saa wi le kaso, wa sɛwɛ yɔnlɔgɔfɔ Zhonatan wi go, katugu pàa ki go ki kannga maga pye kaso go.

¹⁶ Ki pye ma, pàa saa Zheremi wi le kaso, wa yumbyɔ ɲa wi yen wa tara ti nɔgɔ wa ni. Wila koro wa ma mɔ.

Wunlunaɲa wila saa Zheremi wi yewe sɛnrɛ ta ni larawa

¹⁷ Ko punɲo na, a wunlunaɲa Sedesiyasi wì si lere tun ma yo pe sa Zheremi wi yirige pe pan wi ni, wa wi wunluwɔ go ki ni. A wunlunaɲa wì suu yewe larawa ma yo fɔ: «Naga yen ma, Yawe Yɛnɲɛlɛ lì sɛnrɛ ta yo ma kan we wogo na le?» A Zheremi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Ee.» Kona, a wì sigi yo maga taga wa ma yo fɔ: «Pe yaa kɔɔn le Babilɔni tara wunlunaɲa wi kɛɛ.»

18 A Zheremi wì si wunlunaṅa Sedesiyasi wi pye naa fɔ: «Yingi kapege m̀ pye ma na, naa tara teele konaa tara woolo pe na, fɔ a yànlà yigi ma pan mala le kaso?

19 Ye Yenn̄eɛ yɔn sɛnr̄e yofenne mbele p̀aa pye na Yenn̄eɛ li yɔn sɛnr̄e ti yuun ye kan ma yo fɔ Babiloni tara wunlunaṅa wi se ka pan mbe to ye na, konaa mbe to ki tara nda ti na, pe yen se yeri?

20 Koni, wunlunaṅa, na tafɔ, mi yen nɔɔ yenri, ma logo na yeri. Mi yen nɔɔ yenn̄ingbanga nga yenri, ki yaga maga logo! Maga ka ti mbe songɔɔ naa wa sewe yonlogofɔ Zhonatan wi go ki ni, jango mi ka ka ku wa!»

21 Kì pye ma, a wunlunaṅa Sedesiyasi wì si kono kan ma yo pe Zheremi wi tɛgɛ wa wunluwo go kɔrosifenne pe laga nawa pi ni, paa buru nunḡba nunḡba kaan wi yeri pilige nunḡba nunḡba pyew, mbaa yinrigi wa buru fɔfenne pe yeri, fɔ yaakara ti sa kɔ wa ca ki ni. Kì pye ma, a Zheremi wì si koro wa wunluwo go kɔrosifenne pe laga nawa pi ni.

38

*P̀aa Zheremi wi wa tɔnmɔ wege
ka ni na jaa mboo gbo*

1 Matan pinambyɔ Shefatiya, naa Pashuri pinambyɔ Gedaliya, naa Shelemiya pinambyɔ Yukali konaa Malikiya pinambyɔ Pashuri wi ni, p̀aa sɛnr̄e nda Zheremi wila yo tara woolo pe ni fuun pe kan ti logo; wila pye na yuun fɔ:

2 «Yawe Yenn̄eɛ pa l̀i yo yɛɛn fɔ: ‹Lere o lere ka koro laga ki ca nga ki ni, tokobi, nakoma

funḡo, nakoma yambewe pi yaa wo gbo. Ɛen fɔ lere o lere ka yiri mbe saa yεε le Kalide tara fenne pe keε, wo yaa shɔ; wi yinwege ko ki yaa pye wi yaritaga ye. Wi yaa koro yinwege na.» »

³ Yawe Yennεε pa li yo yεen fɔ: «Kaselege ko na, ki ca nḡa ki yaa le Babilɔni tara wunlunaḡa wi malingbɔɔnlɔ nḡbelege ki keε; ki yaa ka ca ki shɔ.»

⁴ Kona, a tara teele pè si wunlunaḡa wi pye fɔ: «Ki nḡa nḡa ki daga poo gbo! Katugu malingbɔɔnlɔ mbele pè koro laga ki ca nḡa ki ni konaa leele pe ni fuun pe ni, wo wi yen na pe wire ti fanla pe na ki senre nda wila yuun ti ni. Ki nḡa nḡa wi woro na tara woolo pe yɔnwɔ po jaa, Ɛen fɔ pe jɔlɔḡɔ ko wi yen na jaa.»

⁵ Kona, a wunlunaḡa Sedesiyasi wì si pe yɔn sogo ma yo fɔ: «Wi nḡa, wi yen ye keε, mi yen wunluwɔ konaa ki ni fuun, mi se ya yaraga ka pye ye na.»

⁶ Kì pye ma, a pè si Zheremi wi yigi ma saa wi wa wa wunlunaḡa wi pinambyɔ Malikiya wi tɔnmɔ wege ki ni; ki tɔnmɔ wege kila pye wa wunluwɔ go korɔsifenne pe laga nawa pi ni. Pàa Zheremi wi tirige wa tɔnmɔ wege ki ni mangala ni. Tɔnmɔ sila pye wa ki ni, Ɛen fɔ fenreḡε la pye wa ki ni. Zheremi wila tigi wa fenreḡε ki ni.

⁷ Ma si yala, Etiyopi tara fenne nḡa wà la pye wa, nḡa pàa pye na yinri Ebedi Meleki. Wila pye wunluwɔ go ki yekelewe wa; a wì sigi logo ma yo pàa Zheremi wi yigi maa tirige wa tɔnmɔ wege ki ni. Wunlunaḡa wila pye ma cen wa Benzhamε yeyɔngɔ ki na.

⁸ A Ebedi Meleki wì si yiri wa wunluwo go ki ni, mee saa para wunlunana wi ni ma yo fo:

⁹ «E, wunlunana, na tafo, kagala ngele fuun ki leele mbele pe pye Yenjele yon senre yofa Zheremi wi na, ki yen kapege. Pe saa wi wa wa tonmo wege ki ni. Fungo ko ki yaa wi gbo wa, katugu yaakara ti ko laga ca ki ni.»

¹⁰ A wunlunana wì sigi konu na li kan Etiyopi tara fenne nana Ebedi Meleki wi yeri, ma yo fo: «Nambala nafa ma yiri ke le laga, ma kari pe ni ye sa Yenjele yon senre yofa Zheremi wi wo wa tonmo wege ki ni, sanni wi sa ku.»

¹¹ A Ebedi Meleki wì sigi nambala pe le ma kari pe ni wa wunluwo go ki ni, ma ye yumbyo wa ni wa yarijende tegesaga go ki nagona. A pe si parisankonro naa yariporo lerelere ta le, mari tirige wa Zheremi wi korogo wa tonmo wege ki ni mangala ni.

¹² A Etiyopi tara fenne nana Ebedi Meleki wì si Zheremi wi pye fo: «Ki parisankonro naa yariporo lerelere nda ti le wa ma yanfoforo ti ni mangala ke na.» A Zheremi wì sigi pye ma.

¹³ A pe si Zheremi wi tile mangala ke ni, maa wo wa tonmo wege ki ni. A Zheremi wì si koro wa wunluwo go korosifenne pe laga nawa pi ni.

*Wunlunana Sedesiyasi
wila saa Zheremi wi yewe
ki punjo wogo na*

¹⁴ Kona, a wunlunana Sedesiyasi wì si tun, a pe saa Yenjele yon senre yofa Zheremi wi yeri wi kan. A wì si kari wi ni kanngaga na wa Yawe Yenjele li sherigo gbogo ki yeyongo taanri wogo

ki yɔn na. A wunlunaŋa wì suu yewe ma yo fɔ: «Mila jaa mbɔɔn yewe kala la ni, ɛɛn fɔ maga ka yaraga ka lara na na.»

¹⁵ A Zheremi wì si Sedesiyasi wi yɔn sogo ma yo fɔ: «Na mi ka kaselege ki yo ma kan, ma se na gbo wi le? Ali na mi ka yɛrɛwɛ kan ma yeri, ma se yenlɛ mbe logo na yeri.»

¹⁶ A wunlunaŋa Sedesiyasi wì si wugu larawa Zheremi wi kan ma yo fɔ: «Yawe Yɛnɲɛlɛ na yinwege wolo, lo na lɪ maa yinwege ki kaan we yeri li mɛgɛ ki na, mi sɔɔn gbo, mi se sɔɔn le mbele paa jaa mbɔɔn gbo pe kɛɛ.»

¹⁷ Kona, a Zheremi wì si Sedesiyasi wi pye fɔ: «Yawe Yɛnɲɛlɛ, Yɛnɲɛlɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yɛnɲɛlɛ le, pa lɪ yo yɛɛn fɔ: «Na maga yiri mbe sɔɔn yɛɛ kan Babilɔni tara wunlunaŋa wi tara teele pe yeri, pa ma yaa shɔ, ki ca ŋga fun pe sege sogo kasɔn ni, mboro naa ma go woolo pe ni ye yaa koro yinwege na.

¹⁸ ɛɛn fɔ na mɛɛ yiri mbe sɔɔn yɛɛ kan Babilɔni tara wunlunaŋa wi tara teele pe yeri, pa kona ki ca ŋga ki yaa le Kalide tara fɛnnɛ pe kɛɛ, pe yaa ki sogo kasɔn ni, mboro fun ma se shɔ pe kɛɛ.» »

¹⁹ A wunlunaŋa Sedesiyasi wì si Zheremi wi pye fɔ: «Na jatere wì piri na na Zhuda tara fɛnnɛ mbele pè saa pe yɛɛ kan Kalide tara fɛnnɛ pe yeri pe wogo na. Mi yen na fyɛ paga kanla le pe kɛɛ panla jɔɔ.»

²⁰ A Zheremi wì suu yɔn sogo ma yo fɔ: «Babilɔni tara fɛnnɛ pe sɔɔn le pe kɛɛ, ɛɛn fɔ Yawe Yɛnɲɛlɛ li sɛnrɛ ti logo, to nda mila yuun

ma kan we. Pa ma wogo ki yaa yɔn, ma yinwege ki yaa sho fun.

²¹ Eɛn fɔ, na ma ka je, mɛɛ yiri mbe soɔn yɛɛ kan pe yeri, ki sɛnrɛ nda to Yawe Yɛnɲɛle li yo ma naga na na fɔ:

²² <Jɛɛle mbele fuun pe yaa ka koro wa Zhuda tara wunlunaɲa wi go ki ni, pe yaa ka pe ni fuun pe yirige mbe kari pe ni wa Babilɔni tara wunlunaɲa wi tara teele pe yeri. Ki jɛɛle pe yaa kaa yuun fɔ:

Ma wennɛ mbele pàa pye na yeyinɲge sɛnrɛ yuun ma ni,

pòɔn fanla ma ya ma ni!

Naa ma tɔɔrɔ tì kaa yanra wa fɛnrɛge ki ni, a pè si puɲgo le ma ni ma kari mɔɔ toro le!>

²³ «Pe yaa kɔɔn jɛɛle pe ni fuun konaa ma piile pe le mbe kari pe ni wa Kalide tara fɛnrɛ pe yeri; mboro fun ma se ka sho pe kɛɛ, katugu Babilɔni tara wunlunaɲa wi yaa kɔɔn yigi, pe yaa ka kason le ca ki ni mbege sogo.»

²⁴ Kona, a Sedesiyasi wì si Zheremi wi pye fɔ: «Maga ka ti lere mbege sɛnrɛ nda ti logo, pa kona ma se ku.

²⁵ Na tara teele paga ki logo mbe yo fɔ mì para ma ni, na paga pan mbɔɔn yewe mbe yo fɔ: <Sɛnrɛ nda mà yo wunlunaɲa wi kan konaa wunlunaɲa wì nda yo ma kan, ti yo we kan, maga ka yaraga ka kpɛ lara we na, pa kona we soɔn gbo.>

²⁶ Kona, ma pe yeri fɔ: <Mì pye na wunlunaɲa wi yɛnrɲgbanga yɛnri, jaɲgo wiga ka ti mbe songɔrɔ naa wa Zhonatan wi go ki ni, nakoma mi yaa ku wa.> »

²⁷ Kì pye ma, a tara teele pe ni fuun pè si pan wa Zheremi wi yeri, ma pan maa yewe. A wì si pe yon sogo ma yala wunlunaṅa wila ki yo wi kan yege nga na ki ni. Kona, a pè si kari maa yaga yew, katugu senre nda wunlunaṅa wo naa Zheremi paa yo pe yeε kan, lere kpe sila ka jen wa ti ni.

²⁸ Kì pye ma, Zheremi wila koro wa wunluwo go korosifenne pe laga nawa pi ni, fo ma saa gbɔn pilige nga ni paa kaa Zheruzalemu ca ki sho ki na.

39

*Babiloni tara fenne paa pan
ma Zheruzalemu ca ki sho
(2 Wunlu 25.1-12; 2 Kuro 36.15-19; Zhere 52.4-16)*

¹ Zhuda tara wunlunaṅa Sedesiyasi wi wunluwo pi yeε kolɔjere wolo li yenje ke wogo ki na, a Babiloni tara wunlunaṅa Nebukanezari wì si pan wi malingbɔɔnlɔ ngbelege ki ni fuun ki ni, ma pan ma malingbɔɔnlɔ censaga kan Zheruzalemu ca ki tanla maga yon ton.

² Sedesiyasi wi wunluwo pi yeε ke ma yiri nungba wolo li yenje tijere wogo ki pilige kolɔjere wogo ki na, a Babiloni tara fenne pe si ca ki malaga sigembogo ki furu ma torosaga wo wa ki ni.

³ Kona, Babiloni tara wunlunaṅa wi tara teele pe ni fuun pè si ye wa ca ki ni, ma saa cen wa ca ki mbogo Nandogomo yeyongo ki na. Poro la weε Nerigali Sarezeri, naa Samugari Nebu, naa Sarisekimu ṅa wila pye wunlunaṅa wi laga

kɔrɔsifenne to, naa Nerigali Sarezeri ŋa wila pye malingboonlo togboɔ, konaa Babiloni tara wunlunaŋa wi tara teele sanmbala pe ni fuun pe ni.

⁴ Naa Zhuda tara wunlunaŋa Sedesiyasi wo naa malingboonlo pe ni fuun paa kaa pe yan sanga ni, a pè si fe ma yiri wa ca ki ni yembinε li ni. Wunlunaŋa wi nanɔɔ kɔlɔɔ konɔ lo paa lε; yeyɔngɔ ŋga ki yen wa mboro shyen ti sɔɔwɔ pi ni, a pè si saa toro ma yiri wa ki ni, mεε konɔ na li maa kee wa Zhuriden gbaan funwa laga falafala ki ni li lε na kee.

⁵ Eεn fɔ, a Kalide tara malingboonlo pè si taga pe na, na pe puro, mεε saa Sedesiyasi wi yigi wa Zheriko funwa laga falafala ki ni. A pè suu lε ma kari wi ni wa Babiloni tara wunlunaŋa Nebukanezari wi yeri, wa Iribila ca, wa Hamati tara. A Nebukanezari wì si kiti kɔn wi na wa.

⁶ Babiloni tara wunlunaŋa wì si ti, a pè Sedesiyasi wi pinambiile pe kɔnlɔgi le wi yεεε sɔɔwɔ, wa Iribila ca. Wila ti, a pè Zhuda tara teele pe ni fuun pe kɔnlɔgi fun.

⁷ A wì si ti, a pè Sedesiyasi wi yεngelε ke yaari wi na, maa le tuguyenre ŋgbεere na, mεε kari wi ni wa Babiloni tara.

⁸ Kalide tara fenne paa wunlunaŋa wi go ki sogo konaa ma leele pe yinre ti sogo, mεε Zheruzalemu ca mbogo ki jaanri.

⁹ Ko puŋgo na, leele sanmbala mbele paa koro wa ca ki ni, naa leele mbele paa yiri ma saa pe yεε kan Nebukanezari wi yeri, konaa tara woolo sanmbala mbele paa koro, wunlunaŋa laga ki

kòròsifenne to Nebuzaradan wila ki woolo pe yigi kasopiile ma kari pe ni wa Babiloni tara.

¹⁰ Een fò mbele pàa pye fanngogò fenne wa leele pe sògòwò, mbele yaraga sila pye pe yeri, wunlunaṅa laga kòròsifenne to Nebuzaradan wila poro yaga wa Zhuda tara. A wì si erezèn kèere naa kèere kankan pe yeri ki wagati nunḡba wi ni.

Pàa Zheremi wi wò wa kaso

¹¹ Babiloni tara wunlunaṅa Nebukanezari wila konò kan wunlunaṅa laga kòròsifenne to Nebuzaradan wi yeri Zheremi wi wogo na ma yo fò:

¹² «Kari ma saa le maa wele wi na, maga ka kapege kpè pye wi na. Wi ka yaraga ṅga fuun yenri ma yeri, maga pye wi kan.»

¹³ Kona, wunlunaṅa laga kòròsifenne to Nebuzaradan, naa go nawa tunmbyeele to Nebushaziban, naa Nerigali Sarezeri ṅa wila pye malingbòonlò togbòò konaa Babiloni tara wunlunaṅa wi tara teelee pe ni fuun,

¹⁴ pè si pitunmbolo torogo, a pè saa Zheremi wi le ma yiri wi ni wa wunlunaṅa laga kòròsifenne pe laga nawa pi ni, ma saa wi karafa Shafan pinambyò Ahikamu wi pinambyò Gedaliya wi na, ma yo wi kari wi ni wa wi go. Kì pye ma, a Zheremi wì si koro wa leele pe ni.

*Yenḡele làa ki yon fòlò le
mbaa Ebedi Mèlèki wi go singi*

¹⁵ Sanga ṅa ni Zheremi wila pye wa kaso wi ni, wa wunlunaṅa laga kòròsifenne pe laga nawa pi ni, Yawe Yenḡele làa li senre ti kan wi yeri ma yo fò:

¹⁶ «Kari ma saga yo Etiyopi tara fenne nanja Ebedi Meleki wi kan fɔ: <Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yeen fɔ: Wele, senre nda mila yo ki ca nga ki wogo na, mi yaa ti ki kala li pye ca ki na; ki yaa pye jɔlogɔ kala, ki se pye kajenge. Ki kala li yaa pye ki wagati wi ni ma yegɛ na.

¹⁷ En fɔ ki pilige ki ni, mi yaa ma sho; Yawe Yenɲele lo li yo ma. Ma yen na fyɛ leele mbele yegɛ, ma se ka ye pe keɛ.

¹⁸ Mi yaa ti ma sho pe yeri, pe soon gbo tokobi ni. Ma yinwege ko ki yaa pye ma tasaga ye, katugu mà taga na na. Yawe Yenɲele lo li yo ma.>
»

40

Zheremi wila saa koro wa Gedaliya wi ni

¹ Wunlunana laga korosifenne to Nebuzaradan wila Zheremi wi wo wa kaso maa yirige wa Arama ca sanga na ni, a Yawe Yenɲele li sili senre ti kan Zheremi wi yeri. Pilige nga ni wila kari ma saa wi wo wa kaso wi ni, wila saa Zheremi wi ta pòo pò yongowo ni wa Zheruzalemu woolo naa Zhuda tara woolo mbele paa yigi kasopiile mbe kari pe ni wa Babiloni tara pe sogowo.

² A wunlunana wi laga korosifenne to wi si ti, a pè Zheremi wi le ma yiri wi ni wa leele pe sogowo, ma suu pye fɔ: «Yawe Yenɲele, ma Yenɲele le, làa ki jɔlogɔ nga ki wogo ki yari ki laga nga ki wogo na.

³ Yawe Yenɲele làa nga yo, koyi nga kì gbɔn, a ligi kala li pye mali yon fili; katugu yè kapege

pye Yawe Yenɲele li na. Ye sila logo li yeri. Ki kala na, ɲga làa yo, kɪ ye ta.

⁴ Koni, wele, yongowɔ mba wa ma keɛ ki na, mi yaa pi sangala ma na nala, mboɔn yaga. Na kaa pye ma yen na jaa mbe pinle na ni mbe kari wa Babiloni tara, ma pan we kari, mi yaa saa ma korosi. Een fo na ma si woro na jaa mbe pinle na ni mbe kari wa Babiloni tara, ma koro laga. Tara ti ni fuun ti nda ma yege sɔgowɔ, laga ɲga koon ndanla, mbe pye mbe yala ma yege na, ma kari wa ma.»

⁵ Naa Zheremi wila kaa na moni mboo yon sogo, a Nebuzaradan wì suu pye fo: «Songoro ma kari wa Gedaliya wi yeri, Shafan pinambyo Ahikamu wi pinambyo we; wo ɲa Babiloni tara wunlunaɲa wì tege Zhuda tara cara ti go na we. Kari ma sa koro wa wi ni, wa leele sanmbala pe sɔgowɔ; nakosima laga ɲga fuun koon ndanla, maa kee wa ma.» A wunlunaɲa wi laga korosifenne to wì si yarilire naa yarikanra kan Zheremi wi yeri, mee wi yaga wila kee.

⁶ A Zheremi wì si kari wa Ahikamu pinambyo Gedaliya wi yeri wa Mizipa ca, ma saa koro wa wi ni wa leele sanmbala mbele paa koro wa tara ti ni pe sɔgowɔ.

*Zhuda tara woolo paa saa gbogolo
wa Gedaliya wi tanla
(2 Wunlu 25.22-26)*

⁷ Zhuda tara malingboonlo teele mbele fuun paa pye wa wasege ki ni, poro naa nambala pe ni, a pe sigi logo ma yo fo Babiloni tara wunlunaɲa wila Ahikamu pinambyo Gedaliya wi tege tara ti

go na, ma tara ti fyɔnwɔ fenne pe le wi keɛ wila pe kɔɔsi, ki nambala naa ki jeele konaa piile pe ni, poro mbele pe sila yigi kasopiile mbe kari pe ni wa Babilɔni tara we.

⁸ Kì pye ma, a pè si kari Gedaliya wi kɔɔgo wa Mizipa ca. Poro la wele Netaniya pinambyɔ Ishimayeli, naa Kareya pinambiile Yohana naa Zhonatan, naa Tanihumeti pinambyɔ Seraya, naa Efayi pinambiile pe ni ma yiri wa Netofa ca, naa Maaka setirige pyɔ Yezaniya konaa poro naa pe lenambala pe ni.

⁹ Gedaliya ɲa wila pye Shafan pinambyɔ Ahikamu wi pinambyɔ, a wì si wugu ma poro naa pe lenambala pe kan ma yo fɔ: «Yaga kaa fyɛ mbe ye yeɛ go sogo Kalide tara fenne pe kan; ye cɛn laga tara ti ni, ye go sogo Babilɔni tara wunlunaɲa wi kan, pa kona ye yaa ferewe ta.

¹⁰ Mi wo na, mi yaa koro laga Mizipa ca, Kalide tara fenne mbele ka pan laga we yeri, mi yaa yere ye yɔnlɔ pe yege na. Eɛn fɔ yoro wo na, yaa ye ɛɛɛɛn pire tɔnmɔ pi woo, yaa ye tige pire ti coo, yaa ye sinme liwoo pi woo, yaa ti nii leyaara ni yaa ti teri. Ye Yen ma cɛn cara nda ni, ye koro wa ki cara ti ni.»

¹¹ Kì pyelɔmɔ nunɲba pi na fun, Zhuda tara fenne mbele fuun pàa pye wa Mowabu tara, naa wa Amɔ cɛnle woolo pe tara, naa wa Edomu tara konaa wa tara sannda pyew ti ni, a pè sigi logo ma yo fɔ Babilɔni tara wunlunaɲa wila leele pele yaga wa Zhuda tara, ma Shafan pinambyɔ Ahikamu wi pinambyɔ Gedaliya wi tege pe go na.

¹² Kì Zhuda tara fenne pàa jaraga ma kari lara nda fuun ni, a pe ni fuun pè si yiri wa ki lara

ti ni ma songoro wa Zhuda tara, wa Gedaliya wi tanla, wa Mizipa ca. Pàa keere kon ma ezezen pire tonmo legere ta konaa tige pire legere ni.

Pàa Gedaliya wi gbo kala li yo

¹³ Pilige ka, a Kareya pinambyo Yohana wo naa malingboonlo teele mbele fuun pàa pye wa wasege ki ni, pè si yiri wa ma pan wa Gedaliya wi yeri wa Mizipa ca.

¹⁴ A pè suu yewe ma yo fo: «Naga yen ma, ma sigi jen mbe yo fo Amo cenle woolo pe wunlunana Baalisi wi Netaniya pinambyo Ishimayeli wi torogo wi pan woon gbo wi le?» Een fo Ahikamu pinambyo Gedaliya wi sila taga pe senre ti na.

¹⁵ Ko pungo na, a Kareya pinambyo Yohana wi sigi yo Gedaliya wi kan larawa, ma pe ta wa Mizipa ca ma yo fo: «Ki yaga ma konon kan na yeri mbe sa Netaniya pinambyo Ishimayeli wi gbo, lere kpe sege jen. Yingi na ma yaa si ti poon gbo? Yingi na ma yaa si ti Zhuda tara woolo mbele pè pan ma gbogolo laga ma tanla pe jaraga naa, konaa leele sanmbala mbele pè koro laga Zhuda tara pe tongo pe wo wa?»

¹⁶ Een fo, a Ahikamu pinambyo Gedaliya wi si Kareya pinambyo Yohana wi yon sogo ma yo fo: «Maga kaga pye, katugu senre nda ma yen na yuun Ishimayeli wi kanngolo, ti yen yagbolo.»

41

Ishimayeli wila Gedaliya wi gbo

¹ Yele li yenje koloshyen wogo ki na, Elishama pinambyo Netaniya wi pinambyo Ishimayeli na

wila pye wunluwo go setirige woo wa, wì si pan wunlunaṅa wi legboolo pele ni konaa nambala ke ni wa Ahikamu pinambyo Gedaliya wi yeri, wa Mizipa ca. A pè si pinle ma li ja wa Mizipa ca.

² Kona, a Netaniya pinambyo Ishimayeli wì si yiri wo naa nambala ke mbele pàa pye wi ni pe ni, ma to Shafan pinambyo Ahikamu wi pinambyo Gedaliya wi na, maa gbɔn maa gbo tokobi ni. Naṅa ṅa Babiloni tara wunlunaṅa wila tege Zhuda tara ti go na, pa Ishimayeli wila wi gbo yeen.

³ Ko punḡo na, Zhufuye mbele fuun pàa pye wa Gedaliya wi ni wa Mizipa ca, a Ishimayeli wì si pe gbo fun konaa Kalide tara malingboonlo mbele pàa pye wa pe ni.

*Ishimayeli wila Yenḡele gbogofenne
nafa tijere gbo*

⁴ Gedaliya wi gbongolo, ki pilige shyen wogo ki na, maga ta lere kpe fa ki kala li jen gben,

⁵ a nambala nafa tijere si yiri wa Sishemu ca, naa Silo ca konaa wa Samari tara ma pan. Pàa pe siyoolo pe kulu kulu, ma pe yariporo ti walagi pe ye na, ma pe ye wire ti koonlo koonlo jatere piriwen pi na; pàa pan muwe saara, naa wusuna nuwo taan ni mbe pan mberi wo saraga wa Yawe Yenḡele li sherigo gbogo ki ni.

⁶ A Netaniya pinambyo Ishimayeli wì si yiri wa Mizipa ca mbe sa pe fili. Wila pye na tanri na gbele na kee pe korogo. Naa wila ka saa gbɔn wa pe na, a wì si pe pye fo: «Ye pan we kari wa Ahikamu pinambyo Gedaliya wi yeri.»

⁷ Ɛɛn fɔ naa pàa ka saa gbɔn wa ca nawa sanga ŋa ni, a Netaniya pinambyɔ Ishimayeli wo naa nambala mbele pàa pye wi ni, pè si pe kɔnlogi, mɛɛ pe gboolo pe wa tɔnmɔ wege ka ni.

⁸ Ɛɛn fɔ, wa ki leele pe ni, nambala kɛ la pye wa, a poro si Ishimayeli wi pye fɔ: «Maga ka we gbo, katugu we yɛn ma yarilire lara wa kɛɛɛ ti ni: Bile, naa ɔrizhi, naa sinmɛ liwoo, konaa sɛnrɛɛ ni.» Kì pye ma, a wì si poro yaga, wii poro pinlɛ mbe pe gbo pe sɛfɛnnɛ sanmbala pe ni.

⁹ Ishimayeli wìla leele mbele gbo ma pinlɛ Gedaliya wi ni, wìla pe gboolo pe ni fuun pe wa tɔnmɔ wege ŋga ni, wunlunaŋa Asa wìla ki tɔnmɔ wege gbɔɔ ki wɔ maga pye wi larasaga, sanga ŋa ni wìla pye na malaga gbɔɔn Izirayeli tara wunlunaŋa Bayesha wi ni. Kì tɔnmɔ wege ko Netaniya pinambyɔ Ishimayeli wìla yin gboolo pe ni.

¹⁰ Ko punɔgo na, leele sanmbala mbele pàa koro wa Mizipa ca, Ishimayeli wìla pe yigi kasopiile ma kari pe ni. Poro la wele wunlunaŋa wi sumborombiile wele, konaa leele sanmbala mbele pàa koro wa Mizipa ca pe ni, poro mbele wunlunaŋa wi laga kɔɔsifennɛ to Nebuzaradan wìla le Ahikamu pinambyɔ Gedaliya wi kɛɛ we. Netaniya pinambyɔ Ishimayeli wìla kari pe ni kasopiile wa Amɔ cɛnlɛ woolo pe tara.

*Yohana wìla leele mbele
Ishimayeli wìla yigi kasopiile
pe shɔ*

¹¹ Netaniya pinambyɔ Ishimayeli wìla kapege ŋga fuun pye, Kareya pinambyɔ Yohana wo naa

maliᅅgbɔɔnɔ teelee mbele fuun pàa pye wi ni, pàa ki senre ti logo.

¹² A pè si pe maliᅅgbɔɔnɔ pe ni fuun pe le mbe kari sa to Netaniya pinambyɔ Ishimayeli wi na. Pàa saa wi yigi wa Gabawɔn ca tɔnmɔ were tugbɔɔrɔ ti tanla.

¹³ Leele mbele fuun Ishimayeli wila yigi kasopiile ma pinle wi yeɛ ni, naa pàa kaa Kareya pinambyɔ Yohana wo naa maliᅅgbɔɔnɔ ᅅgbelege teelee pe ni fuun pe yan sanga ᅅa ni, a pe nawa pì si yinᅅgi pe na.

¹⁴ Kì pye ma, leelee mbele fuun Ishimayeli wila yigi kasopiile wa Mizipa, pè si wa ma kanᅅga, mee songɔrɔ ma saa taga Kareya pinambyɔ Yohana wi na.

¹⁵ Eɛn fɔ Netaniya pinambyɔ Ishimayeli wo naa wi lenambala kɔlɔtaanri pe ni, pè si fe ma sho Yohana wi yeri, mee kari wa Amɔ cenle woolo pe yeri.

¹⁶ Ko punᅅo na, Netaniya pinambyɔ Ishimayeli wila leelee mbele yigi kasopiile ma yiri wa Mizipa ca, Ahikamu pinambyɔ Gedaliya wi gbɔᅅgɔlɔ, Kareya pinambyɔ Yohana wo naa maliᅅgbɔɔnɔ teelee mbele fuun pàa pye wi ni, pè si ki leelee pe le ma pe taga pe yeɛ na; wa pe ni, maliᅅgbɔɔnɔ la pye wa, naa jɛle, naa piile konaa wunluwo go legbɔɔlɔ pe ni. Yohana wila yiri pe ni wa Gabawɔn ca ma songɔrɔ pe ni.

¹⁷ A pè si konɔ li le na kee, mee saa yere wa Kimihamu nambanmbala tugugo laga ki ni, wa Betileɛmu ca ki tanla. Pàa pye naga sonri mbe kari wa Ezhipiti tara,

¹⁸ janᅅo pàa pye na fyɛ Kalide tara fenne mbele

yegε, mbe ta mbe lali pe ni, katugu Netaniya pinambyo Ishimayeli wila Ahikamu pinambyo Gedaliya wi gbo, wo ηa Babiloni tara wunlunaηa wila tεge Zhuda tara ti go na we.

42

*Zheremi wila yo leele paga ka kari
wa Ezhipiti tara*

¹ Kona, malingboonlo teele pe ni fuun, naa Kareya pinambyo Yohana, naa Hoshaya pinambyo Yezaniya konaa leele sanmbala pe ni fuun, maga le lepigile ke na ma saa ki wa legboolo pe na, pe si kari

² wa Yenηele yon senre yofa Zheremi wi yeri, ma saa wi pye fa: «Yenringbanga ηga we yen noo yenri, ki yaga maga logo. Ma Yawe Yenηele, ma Yenηele li yenri woro sanmbala mbele we koro we kan; katugu waa pye ma legε, koni we koro jegεle, paa yegε ηga na ma yen naga yaan we.»

³ Kono na we daga mbe le konaa ηga we daga mbe pye, ma Yawe Yenηele, ma Yenηele li yewe ligi naga we na.»

⁴ A Yenηele yon senre yofa Zheremi wi si pe yon sogo ma yo fa: «Migi logo, mi yaa Yawe Yenηele, ye Yenηele li yenri ye kan, mbe yala yegε ηga na yege yo ki ni. Yawe Yenηele liga ka senre nda fuun yo, mi yaa ti yo ye kan, mi se ta kpe lara ye na.»

⁵ A pe si Zheremi wi pye fa: «Yawe Yenηele, ma Yenηele li ka koon tun we yeri, mbe senre nda fuun yo ma kan, na wee tanga mbe yala ti ni ki yegε ki na, pa kona Yawe Yenηele li yiri

we koroŋo, mbe pye serefo jenne konaa kaselege yofo.

⁶ Ki tanla o, ki pen o, Yawe Yenŋele, we Yenŋele na we yen noo tunnu li yeri, li ka senre nda fuun yo, we yaa tanga ti na; katugu we yaa pye yeyinŋe na, na we kaa nuru Yawe Yenŋele, we Yenŋele li yeri we.»

⁷ Ki pye ma, piliye ke toroŋolo, a Yawe Yenŋele li sili senre ti kan Zheremi wi yeri.

⁸ A Zheremi wi si Kareya pinambyo Yohana wi yeri, naa malingboonlo teele mbele pa pye wi ni pe ni, konaa leele sanmbala pe ni fuun pe ni, maga le lepigile ke na ma saa ki wa legboolo pe na.

⁹ A wi si pe pye fo: «Yawe Yenŋele, Izirayeli woolo Yenŋele le, lo na ya na tun li yeri ma yo mbe ti ye yenrege ki gbɔn wa li na, pa li yo yen fo:

¹⁰ <Na yaga koro mbe cen laga ki tara nda ti ni, mi yaa yeresaga kan ye yeri, mi se ye tongo; mi yaa ye yerege mbe ye sanri, mi se ka ye kologi; katugu jologo nga mi wa ye na, mi yaa na jatere wi kanŋa mbege wogo ki yaga.

¹¹ Babiloni tara wunlunana na yaa fye wi yegɛ, yaga kaa fye wi yegɛ. Yawe Yenŋele lo li yo ma, katugu mi yen ye ni, mi yaa ye sho, mbe ye sho wi keɛ.

¹² Mi yaa ye yinriwe ta, mbe ti wi ye yinriwe ta, mbe ye yaga ye songoro, ye pan ye cen wa ye tara ti ni.> »

¹³ «Een fo na yaga yo fo: <We se cen laga ki tara nda ti ni,> na yee yenle mbe logo Yawe Yenŋele, ye Yenŋele li yeri,

¹⁴ na yaga yo fɔ: <We se yenɛ ki na, we yaa kari wa Ezhipiti tara, wa laga nga we se malaga yan, we se malingboonlo mbanlaga tinme logo wa, we se yaakara la wa, pa we yaa sa cen wa ki laga ki ni.>

¹⁵ Ko ka pye ma, yoro Zhuda tara woolo sanmbala mbele ye koro, ye Yawe Yenɛɛ li senre ti logo. Yawe Yenɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yenɛɛ le, pa li yo yen fɔ: <Na yaga yere ki yerewe mbe kari wa Ezhipiti tara, na yaga kari mbe sa cen wa,

¹⁶ pa kona tokobi na ye yen na fyɛ wi yeɛ, wi yaa ye ton wa Ezhipiti tara; ye jatere wi leɛ ye na funɔ nga wogo na, ki yaa to ye na wa Ezhipiti tara. Pa ye yaa ku wa ki tara ti ni.

¹⁷ Leele mbele fuun pe yaa ki kon mbege teɛ, mbe kari wa Ezhipiti tara, mbe sa cen wa, tokobi, naa funɔ konaa yambewe pi yaa poro pe ni fuun poro gbo. Pe ni, wa kpe se ka koro go na, jologo nga mi yaa wa pe na, wa kpe se ka sho ki keɛ.> »

¹⁸ «Katugu Yawe Yenɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yenɛɛ le, pa li yo yen fɔ: <Yeɛ nga na milan nanɔbanwa naa na konro tandorogo kala li wa Zheruzalemu ca woolo pe na, ki pyelomo nunɔba pi na fun, na yaga kari wa Ezhipiti tara, na nanɔbanwa kala li yaa to ye na. Ye yaa ka pye mejoɔɔɔ yaraga, naa sunndo kongo yaraga, naa danɔa yaraga konaa tifagawa yaraga leele pe yeɛ na. Kona ye se ka ki tara nda ti yan yenɛ ni naa.> »

¹⁹ «Yoro Zhuda tara woolo sanmbala mbele ye koro, Yawe Yenɛɛ li yo fɔ: <Yaga ka kari wa

Ezhipiti tara. Yege jɛn ye wali ki na fɔ mi yɛn na ye yɛrɛgi nala.»

²⁰ Yoro jate yè wa ma la, katugu yàa na tun Yawe Yɛnɛɛ, ye Yɛnɛɛ li yeri, ma yo fɔ: «Yawe Yɛnɛɛ, we Yɛnɛɛ li yɛnri we kan; na Yawe Yɛnɛɛ, we Yɛnɛɛ li ka sɛnrɛ nda fuun yo, mari yo we kan, we yaa ki kala li pye.»

²¹ Koni, migi yo ye kan nala, ɛɛn fɔ yee yɛnlɛ mbe logo Yawe Yɛnɛɛ, ye Yɛnɛɛ li yeri, sɛnrɛ nda fuun li yo na kan mbe yo ye kan, yee yɛnlɛ mberi logo.

²² Yege jɛn ye filige ki na koni, fɔ yaa jaa mbe kari sa cɛn laga nɔa na, tokobi naa funɔo konaa yambewe pi yaa ye gbo wa ki laga ki ni.»

43

*Pàa Zheremi wi yigi ma kari wi ni
wa Ezhipiti tara*

¹ Yawe Yɛnɛɛ, pe Yɛnɛɛ làa sɛnrɛ nda fuun yo Zheremi wi kan ma yo wiri yo leele pe kan, naa wila kaa Yawe Yɛnɛɛ, pe Yɛnɛɛ li sɛnrɛ ti ni fuun ti yo pe kan makɔ sanga nɔa ni,

² kona, a Hoshaya pinambyɔ Azariya, naa Kareya pinambyɔ Yohana konaa ki leele mbele fuun pàa pye yɛɛ gbɔgɔwɔ ni, pè si Zheremi wi pye fɔ: «Sɛnrɛ nda mà yo, mà finlɛ; Yawe Yɛnɛɛ, we Yɛnɛɛ lo ma loon tun ma pan maga yo we kan, fɔ waga ka kari sa cɛn wa Ezhipiti tara.

³ Neriya pinambyɔ Baruki wo wi yɛn nɔɔ sunnu nɔɔ waa we na, janɔo mbe we le Kalide

tara fenne pe kee, pe ta pe we gbo nakoma pe we yigi kasopiile mbe kari we ni wa Babiloni tara.»

⁴ Kona, Kareya pinambyo Yohana wo naa malingbɔɔnlɔ teele pe ni fuun pe ni, konaa leele mbele fuun pàa pye pe ni, pee yenle mbe Yawe Yenɲele làa senre nda yo ti logo, mbe koro mbe cen wa Zhuda tara ti ni.

⁵ Kona, a Kareya pinambyo Yohana wo naa malingbɔɔnlɔ teele pe ni fuun pè si Zhuda tara woolo sanmbala pe ni fuun pe le, poro mbele fuun pàa pe gbɔn ma pe jaraga wa cengele sanɲgala ke sɔgɔwɔ, a pè sɔngɔrɔ ma pan ma cen wa Zhuda tara ti ni naa we.

⁶ Pàa pye nambala, naa jɛele, naa piile, naa wunlunaɲa wi sumborombiile, konaa leele mbele fuun wunlunaɲa wi laga kɔrosifenne to Nebuzaradan wila le Shafan pinambyo Ahikamu wi pinambyo Gedaliya wi kee pe ni, naa Yenɲele yɔn senre yofɔ Zheremi wi ni konaa Neriya pinambyo Baruki wi ni.

⁷ A pè si kari wa Ezhipiti tara, katugu pe sila logo Yawe Yenɲele li yeri. A pè si saa gbɔn wa Tapanesi ca.

*Zheremi wì yo Babiloni tara fenne
pe yaa pan mbe to
Ezhipiti tara ti na*

⁸ Yawe Yenɲele làa li senre ti kan Zheremi wi yeri wa Tapanesi ca, ma yo fɔ:

⁹ «Kari ma sa sinndɛere tugbɔɔrɔ ta le ma sari lara wa joro ti ni, wa tofa gbɔnsaga ki ni, wa wunlunaɲa Farawɔn wi go yɔn ki na, wa Tapanesi ca, Zhuda tara fenne pe yege na.

¹⁰ Maga yo pe kan fɔ Yawe Yennɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yennɛɛ le, pa li yo yɛn fɔ: <Ye wele, mi yaa sa na tunmbyee Babilɔni tara wunlunaŋa Nebukanezari wi yeri wi pan. Mi yaa ka wi wunluwɔ jɔngɔ ki tɛge ki sinndɛɛɛ nda ti na, to nda m̀ lara wa joro ti ni we. Pa wi yaa ka wi wunluwɔ paraga go ki kan wa ti go na.

¹¹ Wi yaa ka pan mbe malaga gbɔn Ezhipiti tara ti ni. Mbele pe yaa ku, poro yaa ku; pe yaa mbele yigi kasopiile, pe yaa poro yigi kasopiile; pe yaa mbele gbo tokobi ni, pe yaa poro gbo tokobi ni.

¹² Mi yaa ti wi kason le Ezhipiti tara yarisunndo gbɔgɔyinɛ ti ni. Wi yaa ka yarisunndo ta sogo konaa mbe ta koli mbe kari ti ni wa Babilɔni tara. Yaayoro kɔnrifɔ wi maa derigbɔgɔ ki migi wi yɛɛ na yɛge ŋga na, pa wi yaa ka Ezhipiti tara yarijendɛ ti koli mboo yɛɛ migi ti ni ma. Wi yaa ka yiri wa tara ti ni mbe kari yeyinŋge na.

¹³ Yarisunŋgo ŋga ki yen yɔnlɔ ki kacɛn, ki sinndɛɛɛ titɔɔnrɔ nda pɛ yerege yerege wa ki gbɔgɔgo ki ni wa Ezhipiti tara, wi yaa kari gbɔn mberi yaari, mbe kason le Ezhipiti tara yarisunndo gbɔgɔyinɛ ti ni, mberi sogo.> »

44

*Zhuda tara fenne mbele paa kari
wa Ezhipiti tara,
Yennɛɛ l̀aa sɛnrɛ nda yo
pe wogo na*

¹ Zhuda tara fenne mbele fuun paa pye wa Ezhipiti tara ma cɛn wa Migidɔli ca, naa wa

Tapanesi ca, naa wa Mefisi ca konaa wa Patiroſi tara, ki senre nda to we Fɔ wila kan Zheremi wi yeri pe wogo na, ma yo fɔ:

² «Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Jɔlogɔ nga fuun mi wa Zheruzalemu ca konaa Zhuda tara cara sannda ti ni fuun ti na, yɛge yan. Ye wele, ti ni fuun ti pye katara nala wo ni, lere woro ma cɛn wa ti ni.

³ Ko pye ma, kapege nga ki leele pɛ pye ko kala na, katugu pɔnla nawa pi nɣban na na, naa paa saa na wusuna nuwɔ taansaara woo yarisunndo ta yɛge yeri nari gbogo, to nda poro jate pe sila ti jɛn, yoro naa ye teleye pe ni, ye sila ti jɛn.

⁴ Ma si yala, mila na tunmbyeele, Yenɲele yɔn senre yofenne pe ni fuun pe torogo wa ye yeri; mila koro na pe tunnu wa ye yeri suyi, ma yo pe saga yo ye kan fɔ yaga kaa ki katijangara nda ti piin, to nda ti yɛn mala mben we.

⁵ Ɛɛn fɔ yee logo na yeri, yee nuɲɓolo jan mbanla senre ti logo; yee yenle mbe ye tipere pyege ki yaga, yee yenle mbe wusuna nuwɔ taansaara wɔgɔ ki yaga yarisunndo ta yɛge yeri.

⁶ Kì pye ma, na kɔnrɔ tandorogo naa na nanɣbanwa pì si yiri na ni paa kasɔn yɛn, ma Zhuda tara cara to naa Zheruzalemu ca nawa kɔngolo ke ni ti sogo mari tɛge katara, a ti koro waga.> »

⁷ Kona, a Zheremi wì sho naa fɔ: «Koni Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Yiɲgi na, a yè sigi kapege gbɔgɔ cɛnle nga ki pye ye yɛɛ na, mbe ti Zhuda tara woolo, nambala naa jɛɛle, piile konaa

piyengɛɛ ke tɔngɔ ke wɔ wa, ali lere kpɛ ka ka koro go na ye ni?

⁸ Ye yɛn nala nawa pi nɔgbanni ye kapyere nda yaa piin ti ni, na wusuna nuwɔ taan saara woo yarisunndo ta yɛgɛ yeri wa Ezhipiti tara, to nda ye yɛn ma cɛn wa ti ni we. Ye yaa ki kan pe ye tɔngɔ, mbe pye cɛnlɛ na li danɔga konaa mbe pye tifagawa yaraga cɛngɛɛ sanɔgala ke ni fuun ke sɔgɔwɔ.

⁹ Naga yɛn ma, kapere nda ye tɛɛye pɛ pye, naa nda Zhuda tara wunlumbolo pɛ pye, naa nda pe jɛɛɛ pɛ pye, naa nda yoro jate yɛ pye konaa nda ye jɛɛɛ pɛ pye wa Zhuda tara konaa wa Zheruzalɛmu ca nawa konɔgolo ke ni, ye fɛgɛ ti na wi le?

¹⁰ Ali ma pan ma gbɔn nala, ki kala li fa ye lere kpɛ go na, lere kpɛ woro na fyɛ na yɛgɛ; na lasiri wo naa na kondɛgɛngɛɛ ngele mɪla kan yoro naa ye tɛɛye pe yeri, yee yɛnlɛ mbe tanga ki konɔ li na.> »

¹¹ Kona, Zheremi wì sho naa fɔ: «Ki kala na, Yawe Yɛnɔɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli woolo Yɛnɔɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Ye wele, mi yaa yiri ye kɔrɔgɔ, mbe jɔɔgɔ wa ye na, mbe Zhuda tara woolo pe ni fuun pe tɔngɔ.

¹² Zhuda tara woolo sanmbala mbele pɛ yere ki yerewe mbe kari sa cɛn wa Ezhipiti tara, mi yaa yiri pe kɔrɔgɔ; pe ni fuun pe yaa tɔngɔ mbe toori wa Ezhipiti tara ti ni. Tokobi naa funɔgo ki yaa pe gbo, mbege lɛ piile pe na fɔ mbe saga wa leɛɛɛ pe na. Pe yaa ka pye mɛjɔɔgɔ yaraga, naa sunndo kɔngɔ yaraga, naa danɔga yaraga konaa tifagawa yaraga.

¹³ Mbele pè saa cɛn wa Ezhipiti tara, mi yaa ka yiri pe kɔrɔgɔ paa yege nga na mɪla yiri Zheruzalemu ca woolo pe kɔrɔgɔ, ma pe gbo tokobi, naa funɔgo konaa yambewe ni.

¹⁴ Zhuda tara woolo sanmbala mbele pè pan ma cɛn laga Ezhipiti tara ti ni, wa kpɛ se ka shɔ, wa kpɛ se ka koro go na. Poro mbele ki la yɛn pe na mbe sɔngɔrɔ mbe sa cɛn naa wa Zhuda tara ti ni, wo wa kpɛ se ka sɔngɔrɔ wa ti ni naa; kaawɔ leele jɛnri pe yaa ka shɔ mbe sɔngɔrɔ ko cɛ.> »

Yarisunndo ta yege sɛnrɛ

¹⁵ Kona, nambala mbele fuun pàa ki jɛn ma yo pe jɛɛɛ pàa pye na wusuna nuwɔ taan sori yarisunndo ta yege kan, naa jɛɛɛ mbele fuun pàa pye wa na gbogolo ma pye janwa gbolo konaa leele mbele fuun pàa pye ma cɛn wa Ezhipiti tara, wa Patirɔsi ca, a pè si Zheremi wi yɔn sogo ma yo fɔ:

¹⁶ «Sɛnrɛ nda mà yo we kan Yawe Yɛnɲɛɛ li mɛge ni, we se yɛnlɛ mberi logo, mbe tanga ti na.

¹⁷ Ɛɛn fɔ sɛnrɛ nda wè yo wa we yɔn, to we yaa la tanri ti na, to yɛn fɔ we yaa la wusuna nuwɔ taan sori yarisunngo naayeri wunlunjo ki kan, mbaa duven saraga nga pe ma wo ki woo ki yeri, paa yege nga na woro naa we teleye, naa we wunlumbolo konaa we tara teele pe ni, wàa pye naga piin wa Zhuda tara cara ti ni konaa wa Zheruzalemu ca nawa kongolo ke ni. Ki wagati wi ni, wàa pye na yaakara taa na kaa na tinni, ma pye ferɛwe na, jɔlɔgɔ kpɛ sila pye we na.

¹⁸ Ɛɛn fɔ maga lɛ wè wusuna nuwɔ taan saraga womɔ naa duven saraga nga pe ma wo ki womɔ

pi yaga yarisunngo naayeri wunlunjo ki yeri, a wè si yaraga pyew ki la, a tokobi naa fungo ki ni ti nɛɛ we kuun»

¹⁹ Kona, a jɛɛɛ pè sho fɔ: «Na we kaa wusuna nuwɔ taan wi sori yarisunngo naayeri wunlunjo ki kan, mbaa duven saraga nga pe ma wo ki woo ki yeri, naga yen ma, we maa ki piin we penɛ pe fu na wi le? Poro jate pège jɛn ma yo we ma won wa, maa pye paa ki yanlɛɛ yen, mbe duven saraga nga pe ma wo ka wɔ ki yeri.»

²⁰ Kona, leele mbele fuun paa ki senre ti yo ma Zheremi wi yɔn sogo, nambala naa ki jɛɛɛ, a Zheremi wì si pe pye fɔ:

²¹ «Wusuna nuwɔ taan na yaa pye na sori wa Zhuda tara cara ti ni konaa wa Zheruzalemu ca nawa kongolo ke ni, yoro naa ye teleye pe ni, naa ye wunlumbolo pe ni, naa ye tara teele pe ni konaa leele pe ni fuun pe ni, naga yen ma Yawe Yenɲɛɛ li jatere wi woro ti na nari jate wi le?

²² Yawe Yenɲɛɛ li sila ka ya mbege wogo ki kun li yɛɛ ni mbe kari yɛɛ, ye kapyere tipere ti kala na konaa katijangara nda yè pye ti kala na. Ki kala na, ye tara tì pye kataga, ma pye laga nga lere woro ma cɛn wa ki ni; ma pye danɲa yaraga paa yɛɛɛ nga na pe yen naga yaan nala we.

²³ Ki jɔlɔɔ nga kì to ye na, katugu yè wusuna nuwɔ taan sogo yarisunndo ta yɛɛ kan, ma kapege pye Yawe Yenɲɛɛ li na. Ye sila logo Yawe Yenɲɛɛ li yeri, ye sila tanga li lasiri, naa li kondɛɛɲɛɛ, konaa li serɛya senre ti na. Ko kala kì ti ki jɔlɔɔ nga kì gbɔn ye na, paa yɛɛɛ nga na ki yen nala we.»

²⁴ Kona, a Zheremi wì sigi yo naa leele pe ni

fuun pe kan konaa jæɛɛ pe ni fuun pe kan fɔ:
 «Yoro Zhuda tara woolo mbele fuun ye yɛn laga
 Ezhipiti tara, ye Yawe Yɛnɲɛɛ li sɛnrɛ ti logo.

²⁵ Yawe Yɛnɲɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli
 woolo Yɛnɲɛɛ le, pa li yo yɛɛn fɔ: <Yoro naa ye
 jæɛɛ pe ni, yàa sɛnrɛ nda yo wa ye yɔn ki ni, yè
 ki kala li pye mali yɔn fili ye keyɛn yi ni. Yàa
 ki yo ma yo fɔ: Wàa yɔn fɔɔ ɛ ma yo fɔ we
 yaa wusuna nuwɔ taan sogo konaa mbe duven
 saraga ŋga pe ma wo ka wɔ yarisunŋgo naayeri
 wunlunɔ ki yeri, kaselege ko na, we yaa ki yɔn
 fɔɔ li yɔn fili.> Koni yɔn fɔɔ na yàa ɛ ye sali
 yɔn fili fasi, sɛnrɛ nda yàa yo wa ye yɔn, ye saga
 kala li pye fasi!

²⁶ Yoro Zhuda tara woolo mbele fuun ye yɛn
 ma cɛn laga Ezhipiti tara, ye Yawe Yɛnɲɛɛ li
 sɛnrɛ ti logo! Yawe Yɛnɲɛɛ li yo fɔ: Mì wugu
 na yɛɛra mɛgɛ ŋga kì gbɔgɔ ki na, fɔ Zhuda tara
 woolo wa kpɛ se kanla mɛgɛ ki yeri naa mbe yɔn
 fɔɔ ɛ. Wa Ezhipiti tara ti ni fuun ti ni, lere kpɛ
 se kaga yo naa mbe yo fɔ: <Mì wugu we Fɔ, Yawe
 Yɛnɲɛɛ na yinwege wolo li mɛgɛ ki na.>

²⁷ Wele, mi yaa la wele pe na mbe kapege pye
 pe na, mi se ka kajɛŋgɛ pye pe kan. Zhuda tara
 woolo mbele fuun pe yɛn ma cɛn laga Ezhipiti
 tara, tokobi naa fungo ki ni, to ti yaa ka pe tɔngɔ
 mbe pe kɔ pew.

²⁸ Leele jɛnri pe yaa ka shɔ tokobi wi kɛɛ mbe
 yiri wa Ezhipiti tara, mbe sɔngɔɔ wa Zhuda tara.
 Pa kona, leele jɛnri mbele pe yaa ka koro go
 na Zhuda tara woolo mbele pè pan ma cɛn laga
 Ezhipiti tara ti ni, pe yaa kaga jɛn, fɔ mi na sɛnrɛ

to naa pe senre ti ni, titiin ti yaa ti yee yon fili.»

²⁹ Yawe Yenñele lo li yo ma fo: «Ye wele, kacen ña wo wi yaa ki naga ye na fo mi yaa yiri ye korogo laga ki laga ñga ki ni, jango yege jen fo jologo ñga mila ki senre yo ye kan, ki kala li yaa pye ye na.

³⁰ Mi Yawe Yenñele, pa mi yo yeen fo: <Ye wele, mi yaa Ezhipiti tara wunlunana Farawon Hofira wi le wi juguye pe kee, poro mbele pe yen naga jaa mboo gbo we, paa yege ñga na mila Zhuda tara wunlunana Sedesiyasi wi le Babiloni tara wunlunana Nebukanezari ña wila pye wi jugu wi kee, wo ña wila pye naga jaa mboo gbo we.> »

45

Zheremi wila Baruki wi kotogo ki sogo wi na

¹ Zhoziyasi pinambyo Yehoyakimu ña wila pye Zhuda tara wunlunana wi wunluwo pi yele tijere wolo li ni, senre nda Yenñele yon senre yofa Zheremi wila yo Neriya pinambyo Baruki wi kan, a wiri yonlogo sewe wa ni tori nda. Wila yo fo:

² Yawe Yenñele, Izirayeli woolo Yenñele le, pa li yo yeen mboro Baruki ma wogo na fo:

³ «Ma yen naga yuun ma yo fo: <Jologo yen na wogo, katugu Yawe Yenñele li jatere piriwen taga wa na jologo ki na. Mi yen na jeen, fo a na fannga kila koo na ni. Mi woro na wogosaga taa.>

⁴ Een fo senre nda to ma yaa yo wi kan mbe yo fo Yawe Yenñele pa li yo yeen fo: <Yaraga ñga mila kan, mi yaa ki jan; yaraga ñga mila sanri,

mi yaa ki kɔlogi; mi yaa ko pye ma tara ti ni fuun ti na.

⁵ Naga yen ma, mboro bere yen na kagbogo ka lagajaa ma yee kan wi le? Maga kaa ko ka lagajaa, katugu mi yaa jɔlogɔ wa senwee piile pe ni fuun pe na. Eɛn fɔ mboro wo na, maga kari laga o laga, mi yaa ma yinwege ki kan ma yeri ki pye ma yaritaga. Yawe Yennɛle lo li yo ma.» »

YENNɛLE LI YAA KA JɔLOGɔ WA CENGɛLE SANŋGALA KE NA

46

46-51

*Babilɔni tara fenne paa ya
Ezhipiti tara fenne pe ni
wa Karikemishi ca*

¹ Yawe Yennɛle lãa senre nda kan Yennɛle yon senre yofɔ Zheremi wi yeri cengɛle sanŋgala ke wogo na, tori nda yeen:

² Senre nda to tì yo Ezhipiti tara ti wogo na konaa Ezhipiti tara wunlunaŋa Farawɔn Neko wi malingboonlo ŋgebelege ki wogo na. Ma pe ta wa Efirati gbaan wi tanla, wa Karikemishi ca, Babilɔni tara wunlunaŋa Nebukanezari wila malaga gbɔn ma ya Farawɔn wi ni; kila pye Yehoyakimu pinambyɔ Zhoziyasi ŋa wila pye Zhuda tara wunlunaŋa wi wunluwo pi yeɛle tijere wolo lo ni. Tì yo fɔ:

³ «Ye tugurɔn sigeyaara jɛgɛle jɛgɛle naa tugurɔn sigeyaara tugbooro gbɛgɛle,
ye yiri ye kari malaga na!

⁴ Ye malaga gbɔnwotoroye pe pɔpɔ shɔnye pe na!
 Yoro shɔn lugufenne, ye ye wa ye wotoroye pe
 ni!

Ye ye tuguron njagala ke kan ye yere!
 Ye ye njaanra ti yɔnrɔ ti wɔwɔ!
 Ye ye malaga gbɔndeere ti lele!

⁵ «Yingi mi yen na yaan yeen?
 Pe sunndo wì kɔn pe na, pe yen na songoro
 puŋgo na.
 Pe malingbɔɔnlɔ kotogofenne, juguye pè ya pe
 ni.
 Pe yen na fee, na fee pe yere woro na wele wa
 pe puŋgo na.

Fyere gbɔrɔ yen kee ki ni fuun ki na!
 Yawe Yenŋele lo li yo ma.

⁶ Na wì fenje ya ma we, wi se ya fe mboo yee
 shɔ!
 Malingbɔɔn kotogofɔ wi se ya fe mboo yee shɔ!
 Pe yen na kunrugu na tuun,
 wa Efirati gbaan wi yɔn na, wa yɔnlɔparawa
 kameŋge kee yeri.

⁷ «Ambo fɔ wi yen na yinrigi yeen paa Nili gbaan
 tɔnmɔ pi yen,
 paa yege ŋga na gbaan ma kaa yin ma jaraga we.

⁸ Ezhipiti tara to ti yen na yinrigi paa Nili gbaan
 wi yen,
 paa gbaan ŋa wì yin wi tɔnmɔ pì jaraga na fuun.
 Tì yo fɔ: <Mi yaa yiri mbe fɔ mbe tara ti tɔn
 munga;
 mi yaa cara to naa cara woolo pe tɔngɔ.>

⁹ «Shɔnye, yaa gbinri yaa kee,

malaga gbɔnwotoroye, yaa fee yaa kee!
 Yoro malingbɔɔnɔ ye yiri:
 Etiyopi tara malingbɔɔnɔ naa Puti tara
 malingbɔɔnɔ,
 yoro mbele ye maa tugurɔn sigeyaara lee;
 naa Ludi tara malingbɔɔnɔ ye ni,
 yoro mbele yè sandiga wɔnmɔ pi jɛn!

10 «Ɛɛn fɔ ko pilige ko yɛn we Fɔ, Yawe Yɛnɛɛɛ
 na yawa pi ni fuun fɔ lo wogo,
 li kayanga wɔpilige koyi,
 pilige ŋga ni li yaa kali kayanga ki wɔ li juguye
 pe ni we.
 Tokobi wi yaa ka jɔgɔwɔ pye fɔ mbe tin,
 wi yaa ka kasanwa pi wɔ mbe tin.
 Katugu ki yɛn saraga we Fɔ, Yawe Yɛnɛɛɛ na
 yawa pi ni fuun fɔ li kan,
 wa yɔnɔparawa kameŋge keɛ tara ti ni, wa
 Efirati gbaan yɔn ki na.

11 «Yoro Ezhipiti tara fɛnnɛ wele,
 ye yiri ye kari wa Galaadi tara, ye sa wɛrɛ faworo
 lagaja!
 Ye yɛn na wɛrɛ lɛgɛrɛ piin wagafe,
 ti se ya mbe ye sagala.

12 Cɛngɛɛ sanŋgala kè ye fɛrɛ kala li sɛnrɛ logo,
 Ye gbeere tì gbɔn tara ti lagapyew ki ni;
 katugu malingbɔɔn wà kurugo malingbɔɔn wa
 na,
 a pe ni fuun shyɛn pè pinɛ ma toori.»

*Babiloni tara fɛnnɛ
 pe yaa ka Ezhipiti tara ti sho*

13 Senre nda Yawe Yenhele laa yo Yenhele yon senre yofɔ Zheremi wi kan Babiloni tara wunlunaŋa Nebukanezari wi panga ki wogo na, wo ŋa wila pye na paan mbe malaga gbɔn Ezhipiti tara ti ni, ki senre ti nda:

14 «Ye saga senre nda ti yari wa Ezhipiti tara, yeri yo wa Migidoli ca, yeri yo fun wa Mefisi naa Tapanesi cara ti ni! Yege yo fɔ: <Ye yiri, ye ye yee gbegede, katugu tokobi wi yen na jɔgɔwɔ piin na ye mari.

15 Yinŋi na, a ye yarisunŋgo Apisi† kɪ se fe? Ye napolɔ wii ya koro yeresaga, katugu Yawe Yenhele lɔu jan tara.>

16 Li yaa ti lelegere mbe kurugo, pe yaa la tuunri pe yee na. Pe yen naga yuun pe yee kan fɔ: <Ye ti we yiri we songoro we kari we woolo pe korogo, wa tara nda pe we se ti ni, mbe wɔ laga ki tokobiye legbogo ki sɔgɔwɔ.>

17 Na paga sa gbɔn wa, pe yaa la Farawon wi yinri mbaa yuun fɔ: <Ezhipiti tara wunlunaŋa wi woro yaraga ka, kaawɔ tinme wagafe yirigefo; wi wagati wi toro wi na mako.>

† 46:15 46.15: Apisi wila pye Ezhipiti tara fenne pe yarisunŋgo ka. Pa kila pye wa Mefisi ca. Ki kacɛn ŋa paa gbegede wo la pye napolɔ. Paa pye naga jate ma yo ko kila pye na pe go singi tipege ki na. Yenhele senre seweele pele ni, ŋga ki yo fɔ Apisi, pege yonlogo ma yo fɔ malingbɔonlo pe toori.

18 «Wunlunana na wi mege koyi nga Yawe
Yennele na yawa pi ni fuun fo, lo li yo ma
fo:

«Mi na Yennele na yinwege wolo na mege ki na,
yeye nga na Tabori yanwiga ki yen ma yagara
wa yanwira sannda ti sogowa,
yeye nga na Karimeli yanwiga ki yen ma yaraga
kogoje wi go na,
pa jugu wi yaa pan ma fun.»

19 Ezhipiti tara fenne, ye ye tuguro ti gbegele,
pe yaa ye yigi kasopiile mbe kari ye ni.
Katugu Mefisi ca ki yaa ka jogo mbe koro waga,
pe yaa kaga sogo, lere se ka pye mbe cen wa ki
ni naa.

20 «Ezhipiti tara ti yen paa nasumboro tiyon
yen,
Een fo nakono la yiri wa yonloparawa kamenge
kee ki yeri na paan wi kogo.

21 Malingbounlo mbele pe le sara na,
pe yen ma toro toro wa tara ti ni paa napire
yirifonndo yen wa nangbonjo.
Een fo poro fun pe yaa ka punjo le mbe fe,
pe ni fuun pe yaa ka fe, pe se ka ya mbe yere naa
mbe sige;
katugu pe tongopilige kila paan mbe gbun pe na,
pe jologo sanga wi gbun.

22 Ezhipiti tara fenne pe yen na fee, ki tinme pi
yere si wogo tinme bo,
katugu pe juguye pe yen na paan malingbounlo
ngbelege ni pe kogo,
pe yen na paan pe kogo gbounro ni
paa tire janfenne yen.

23 Pe yɛn na paan mbe pe kɔwɔɔ ki jan,
 ali mbege ta ki yɛn kɔwɔɔ.
 Yawe Yɛnɲɛɛ lo li yo ma;
 katugu pe juguye pɛ lɛgɛ ma wɛ gbato wi na,
 lere se ya mbe pe jiri.

24 Ezhipiti tara woolo pɛ fɛrɛ sho,
 Yɛnɲɛɛ li pe le yɔnlɔparawa kamɛnɲɛ kɛɛ tara
 woolo pe kɛɛ!»

25 Yawe Yɛnɲɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli
 woolo Yɛnɲɛɛ li yo fɔ: «Wele, mi yaa ka yiri
 pe yarisunɲɔ Amɔ ɲga wa Tɛbu ca ki kɔwɔɔ,
 mbe yiri Farawɔn wi kɔwɔɔ, naa Ezhipiti tara
 ti kɔwɔɔ, naa ti yarisunndo ti kɔwɔɔ konaa ti
 wunlumbolo pe kɔwɔɔ; mi yaa yiri Farawɔn wi
 kɔwɔɔ konaa mbele pɛ pe jigi wi taga wi na pe
 kɔwɔɔ.

26 Mi yaa pe le mbele pe yɛn na pe gbosaga jaa
 pe kɛɛ, Babilɔni tara wunlunaɲa Nebukanezari
 wi kɛɛ konaa wi malingbɔɔnlɔ pe kɛɛ. Ko punɲo
 na leele yaa ka sɔngɔrɔ mbe sa cɛn wa Ezhipiti
 tara naa, paa yɛgɛ ɲga na kila pye faa wɛ. Yawe
 Yɛnɲɛɛ lo li yo ma.»

Izirayeli woolo pe showɔ kala

27 «Yoro Zhakɔbu setirige piile, na tunmbyeele
 wele, yaga ka fyɛ,
 yoro mbele na tunmbyeele wele!
 Yoro Izirayeli woolo, ye sunndo wiga ka kɔn ye
 na!
 Katugu mi yaa ka ye sho mbe ye yirige wa taleere
 ti ni,
 mbe ye setirige piile pe sho mbe pe yirige wa ki
 tara ti ni,

pàa pe yigi kasopiile ma kari pe ni tara nda ni
we.

Zhakòbu setirige piile pe yaa ka songoro mbe
pan,

pe yaa ka cen pow mbe pye yeyinnye na;
lere kpe se kaa pe jolo naa.

²⁸ Yoro Zhakòbu setirige piile, na tunmbyeele
wele, yaga ka fyε,

katugu mi yen ye ni;

Yawe Yennye lo li yo ma.

Mila ye puro ma ye jaraga cengεε ngele fuun
sogowo,

mi yaa ka ke ni fuun ke tongo mbe ke ko.

En fo yoro wo na, mi se ka ye tongo mbe ye ko.

Mi yaa ka ye koro mbe yala kasinye ki ni;

katugu mi se ka ye yaga jeregisaga fu.»

47

*Yennye yon senre nda tila yo
Filisiti tara ti wogo na*

¹ Senre nda Yawe Yennye làa yo Yennye yon
senre yofò Zheremi wi kan Filisiti tara fenne pe
wogo na, sanni Farawon wi sa pan wi to Gaza ca
ki na ti nda.

² Yawe Yennye pa li yo yen fo:

«Wele, tonngboo pa yen na yinrigi wa
yonloparawa kamεnye keε ki yeri na
paan,

pi kannga ma pye paa lafogo yen, nga ki yin ma
jaraga na fuun.

Pi pan na tara ti nii konaa ti nawa yaara ti ni,
na cara to naa ti woolo pe ni fuun pe nii.

Leele pe yen na jorogi,

tara woolo pe ni fuun pe yen na yunḡbɔḡɔ
gbeere gbele.

³ Shɔnye fannḡa fenne, naa paa gbinri, pe
yenjoro tinme pi kala na,
naa malaga gbɔnwotoroye tinme pi kala na,
naa malaga gbɔnwotoroye nḡeere tinme pi kala
na,
teele pe yeɛ woro na kanḡi na pe piile pe wele
naa,
katugu pe wire ti fannḡa ki kɔ pe ni.

⁴ Filisiti tara ti tɔngɔpilige ki gbɔn,
mbele fuun paa koro go na mbe ya mbaa Tiri naa
Sidɔn cara ti sari,
pe yaa ka pe ni fuun pe gbo;
katugu Yawe Yenḡeɛ li yaa ka Filisiti tara ti jɔḡ,
poro mbele pe yen Kafitɔri lɔḡo fugo tara fenne
sanmbala wele.

⁵ Gaza ca woolo pɛ pye yumberɛ fenne jatere
piriwen pi na,
Asikalɔn ca fenne pɛ pyeri dinw.
Yoro sanmbala mbele yɛ koro wa funwa laga
falafala ki ni,
ye yaa koro mbaa njelewe gbɔn ye yeɛ na[†] sa
gbɔn fɔ wagati wiwiin?

⁶ «Ye yen na yuun fɔ: <E, Yawe Yenḡeɛ tokobi,
ma yaa ma legbogo ki yerege mbe cɛn mbe wogo
sanga wiwiin ni san?
Ye wa ma wofogo ki ni ma,
yere yew ma koro yeyinḡe na!»

[†] 47:5 47.5: Ki laga nḡa ki kɔḡo wowi nḡa fɔ leele paa pe yinre ti
kulu, ma njelewe gbɔn pe yeɛ na ma yala pe kalɛḡe ko ni, mbege
naga fɔ kapege gbɔḡo pe ta.

⁷ «ƐƐn fɔ tokobi wi yaa wogo mɛɛ san?
Yawe Yɛnɛɛ lo li konɔ kan wi yeri,
ma yo wi kari Asikalɔn ca naa kɔgɔje yɔn tara ti
mɛɛ ni.
Pa lùu tun wa ki lara ti ni.»

48

*Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ nda tɪla yo
Mowabu tara ti wogo na*

¹ Sɛnrɛ nda tì yo Mowabu tara ti wogo na.
Yawe Yɛnɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, Izirayeli
woolo Yɛnɛɛ le, pa lì yo yɛɛn fɔ:
«Jɔlɔgɔ yɛn Nebo ca woolo pe wogo, katugu pègɛ
tɔngɔ!
Kiryatayimu ca kì fɛrɛ shɔ, katugu juguye pègɛ
shɔ!
Malaga sigɛgo gbɔgɔ woolo pè fɛrɛ shɔ, a pe
sunndo wì kon pe na!
² Gbɔgɔwɔ mba pìla pye Mowabu tara ti na pì
kɔ!
Pe yɛn na kapege gbɛgɛɛ ki mɛɛ ni wa Ɛshibɔn
ca.
Pè yo fɔ: <Ye pan we saga tɔngɔ wege mɛɛ ki kɔ
wege wɔ wa cɛngɛɛ ke sɔgɔwɔ!>
Yoro Madimɛni ca fɛnnɛ, ye tinmɛ pi se ka logo
naa;
katugu tokobi wi yɛn ye pɔngɔ na.
³ Jɔrɔgɔmɔ pa yɛn na yinrigi wa Horonayimu ca,
jɔgɔwɔ naa jɔgɔwɔ, pe yɛn naga tɔnrɪ!
⁴ Pè Mowabu tara ti tɔngɔ,
tara piile pe yɛn na gbele.
⁵ Pe yɛn na gbele suyɪ na nuru na kee wa Luhiti
laga tinndi wi yeri;

jɔlɔgɔ gbeere yen na yinrigi wa Horonayimu ca
kono tigiwen pi ni,
jɔgɔwɔ pi kala na.

⁶ Yaa fee ye ye yɛɛ go sho,

ye sa koro wa gbinri wi ni paa yan sofile yen.

⁷ Ki kaa pye Mowabu tara fenne yè ye jigi wi taga
ye kɛɛ tunndo to naa ye yarijende to na,

ki kala na, pe yaa ka ye yigi fun.

Pe yaa ka ye yarisunngo Kemoshi ki yigi kasopyo
mbe kari ki ni, naa ki saraga wofenne poro
naa ki yekeele pe ni.

⁸ Jɔgɔwɔ pyefo wi yaa ka ye ca nungba nungba
pyew ki ni,

ca ko ka kpɛ se ka sho mbe to.

Gbunlundɛɛ laga ki yaa ka jɔgɔ,

funwa laga falafala ki yaa ka tongo.

Ko senre to Yawe Yenɲele li yo.

⁹ Ye kanwira kan Mowabu tara fenne pe yeri,

janngo pe yiri sire na pe kari lege†!

Katugu pe cara ti yaa tongo mbe koro waga.

Lere se ka pye mbe cen wa ti ni.

¹⁰ Lere ɲa wi maa Yawe Yenɲele li tunngo ki piin
sambalawa ni, danɲa yen ki fo wi wogo!

Lere ɲa wi woro na jaa mbe legbogo pye wi
tokobi wi ni, danɲa yen ki fo wi wogo!

† **48:9 48:9:** Nga ki yo: *Ye kanwira kan Mowabu tara fenne pe yeri, janngo pe yiri sire na pe kari lege*, ki senre ti woro ma filige Eburuye senre ti ni. Yenɲele senre seweele pele ni, ki yen ma yonlogo ma yo fo: *Ye ko wo Mowabu tara ti na, katugu ti yaa tongo mbe wo wa. Nakoma: Ye fanga gbegɛle Mowabu tara ti kan.*

11 «Mowabu tara fenne pàa pye ma cen pow
 maga le wa pe puwen sanga wi ni,
 pe fa pe yigi kasopiile mbe kari pe ni.
 Pe yen paa duwen yen, na wi yege ki sulu; wi
 sindere ti yen ma sinle wa nɔgona;
 na pe faa wo leyaraga ka ni mboo kannga ka
 yege ni.
 Ki kala na, wi tanwa pi koro wi ni,
 wi nuwo taan pii kannga.»

12 Ki kala na, Yawe Yenɲele li yo fo: «Piliye ya
 yen wa na paan, mi yaa ka leele pele torogo pe
 saa kannga poo wo leyaara ta ni mboo le ta yege
 ni. Pe yaa kaa kannga mboo wo wa leyaara ti ni,
 mbe cɔɔ ti yaari.

13 Kona Mowabu cenle woolo pe yaa fere sho
 pe yarisunngo Kemoshi ki wogo na, paa yege
 nga na Izirayeli woolo paa fere sho Beteli ca
 yarisunngo ki wogo na, ko nga paa pe jigi wi
 taga ki na we.

14 «Mowabu cenle woolo, naga yen ma, ye mbe
 ya mbege yo mele mbe yo fo:
 <We yen lenambala
 ma pye malingbɔɔnlɔ kotogofenne?>

15 Mowabu tara ti jɔgɔ pew,
 pe cara ti sogowo wirige ki yen na yinrigi wa
 naayeri.
 Pe lefɔnmbɔɔ mbele pe yen fannga ni ma we,
 pe pe yigi na kee pe ni wa pe gbosaga.»
 Wunlunana na wi mege ki yen Yawe Yenɲele na
 yawa pi ni fuun fo,
 wo wi yo ma.

16 Mowabu tara jɔgɔsanga wì gberɛ gbɔn,
 ti jɔlɔgɔ ki yɛn na fyɛɛɛ mbe pan mbe to ti na.
 17 Yoro mbele fuun ye yɛn ma cɛn mari maga,
 yaa gbele ti wogo na,
 Yoro mbele fuun yàa ti megbɔgɔ ki jɛn, yaa ki
 yuun fɔ:
 «Ki wunluwɔ kannɔgala fannɔga wolo na lɔ pye
 meɛ mɛɛ kaari?
 Lo na làa pye gbɔgɔwɔ ni we!»

18 Yoro Dibɔn ca fɛnnɛ, ye tigi ye yiri wa ye
 cɛnsaga gbɔgɔwɔ wogo ki na,
 ye pan ye cɛn wa tawara ti na†.
 Katugu Mowabu tara tɔngɔfɔ wi yɛn na paan
 mbe to ye na,
 wi yaa ye malaga sigɛcara ti tɔngɔ.

19 Yoro Aroyeri ca woolo, ye sa yere wa konɔ li
 yɔn na yaa kɔrɔsiri piin;
 nanɔ na wila fee konaa jɛɛ na wila fee mboo yɛɛ
 shɔ, ye pe yewe fɔ: «Yingi ki pye?»

20 Mowabu cɛnɛ woolo pè fɛrɛ shɔ, katugu pè
 sunndo wì kɔn pe na.
 Yaa gbele nɔgbanga yaa jɔrɔgi!
 Ye saga yari wa Arinɔ lafogo ki yɔn na, fɔ
 Mowabu tara tì tɔngɔ.

21 Yɛnnɛɛ li kiti kɔngɔ ki to funwa laga falafala
 tara woolo pe na, naa Holɔn ca, naa Yaza ca
 konaa Mefaati ca ki na,

22 naa Dibɔn ca, naa Nebo ca konaa Bɛti
 Dibilatayimu ca ki na,

† 48:18 48:18: Nga kì yo fɔ: *Ye pan ye cɛn wa tawara ti na, wa Yɛnnɛɛ senrɛ sɛwɛ na wi yɛn gireki senrɛ ni, ki yɛn ma yɔnlɔgɔ ma yo fɔ: Ye pan ye cɛn wa kayangara ti ni.*

²³ naa Kiriyatayimu ca, naa Beti Gamuli ca
konaa Beti Mewɔn ca ki na,

²⁴ naa Keriyɔti ca, naa Bozira ca konaa
Mowabu tara cara ti ni fuun ti na, nda ti yen wa
lege konaa nda ti yen na tɔɔn.

²⁵ «Mowabu tara ti fanŋga kɪ to,
ti fanŋga kɛɛ kɪ kaw.
Yawe Yenŋɛɛ lo li yo ma.»

²⁶ We Fɔ wi yo fɔ: «Ye Mowabu cɛnɛ woolo pe
kan pe wɔ pe tin pe yɛɛ kila kanŋgi; katugu pɛ
pe yɛɛ gbɔgɔ Yawe Yenŋɛɛ li na. Ki yen ma yala
pe tuguru paa koŋgi wa pe tuguro ti ni. Pe pye
titegere yaraga leele pe yeri.

²⁷ Naga yen ma, ye sila Izirayɛli woolo pe pye
ye titegere yaraga wi le? Naga yen ma, paa pe
yigi yuro go na wi le, fɔ na ye kaa para pe senre
na sanga o sanga, ye maa go yangara na tɛɛ pe
na?

²⁸ Yoro Mowabu cɛnɛ woolo, ye yiri wa ye cara
ti ni,
ye sa cɛn wa waara ti sɔgɔwɔ;
ye pye paa ketenɛ yen,
na li ma saa li sere ti pɔ wa waliwege ki yɔn na.

²⁹ Wɛ Mowabu cɛnɛ woolo pe yɛɛ gbɔgɔwɔ pi
senre logo,
pe yɛɛ gbɔgɔwɔ pɪ kɛɛ toro,
naa pe yɛɛ nagawa pi ni, naa pe yɛɛ gbɔgɔwɔ pi
ni,
naa pɛ pe yɛɛ bɔ yɛɛ ŋga na ki ni, konaa pe yɛɛ
mbɔnrɔwɔ leele na pi ni.»

³⁰ Yawe Yenŋɛɛ lo li yo ma fɔ: «Mɪ pe yɛɛ
tuguwo kala li jɛn, ɛɛn fɔ ko yen wagafe; pe

yεε nagawa senyoro to naa pe kapyere ti yen wagafe.»

³¹ Ki kala na, na mi kaa jatere piin Mowabu tara ti wogo na, mi maa gbele, mi yen na gbele ηgbanga Mowabu tara ti ni fuun ti wogo na, mi yen na jεεn Kiri Hareseti ca woolo pe kala na.

³² E, Sibima ca ερεzen kεε†, mi yen na gbele ma wogo na ma wε mi yen na gbele Yayereri ca woolo pe wogo na yεγε ηga na ki na.

Ma njere tila tɔnlɔndɔnlɔ fɔ ma kari wa kɔgɔje wi pungo na,

ma saa gbɔn fɔ wa Yayereri ca ki na.

εεn fɔ jɔgɔwɔ pyefɔ wɔ pan ma to ye tige pire to naa ye ερεzen pire ti na mberi jɔgɔ.

³³ Nayinme naa yɔgɔrimɔ pɔ kɔ wa Mowabu tara tige pire kεεre ti ni,

konaa wa tara ti lara sannda ti ni.

Mi ti, a duven wɔ waga wa wi leyaara ti ni.

Lere woro wa mbaa ερεzen pire tɔnmɔ pi woo wa ti wɔsaga, mbaa jɔrɔgi nayinme ni;

gbeere ta na yinrigi, εεn fɔ to woro nayinme gbeere.

³⁴ Pe yen na εshibɔn ca fenne pe gbeere ti nuru wa Eleyale ca, ti yen na gbɔɔn wa Yahazi ca. Pe yen nari nuru wa Sowari ca, fɔ ma saa gbɔn wa Horonayimu ca, fɔ ma saa gbɔn wa Egilati Shelishiya laga ki na; katugu ali yere Nimirimu laga tɔnmɔ pi waga fun.

† 48:32 48:32: Sibina ca ερεzen kεε, ko kɔrɔ wo yen Sibina ca fenne.

³⁵ Yawe Yenḡeḡe lo li yo ma fɔ: «Mbele pe maa saara sogoworo woo wa sunzara nda wa tinndiye pe na ti na, konaa mbele pe maa wusuna nuwɔ taan sori pe yarisunndo ti kan, mi yaa ka pe tongɔ pew wa Mowabu tara ti ni.»

³⁶ Ki kala na, na nawa pì tanga na na Mowabu cenḡe woolo naa Kiri Hareseti ca fenne pe wogo na, paa yeḡe ḡga na lere ma kaa wele win kunwɔ na, katugu yarijende nda fuun paa gbogolo pe yeḡe kan, ti wɔ pe keḡ.

³⁷ Pe ni fuun pe yinḡe ti kulu, pe siyɔɔlo pe ni fuun pè kulu, pè njelewe gbɔn pe keyen yi ni fuun yi na, ma jatere piriwen yaripɔɔ le pe yeḡe na.

³⁸ Kunwɔ gbeere ti yen na yinrigi wa biriyinḡe ti ni fuun ti go na, wa Mowabu tara konaa wa katoro ti ni; katugu m̀ Mowabu tara ti ya paa yeḡe ḡga na pe ma cɔḡo yaari, ḡga lere woro na jaa ki na. Yawe Yenḡeḡe lo li yo ma.

³⁹ E, Mowabu tara ti to! Yaa gbele! Mowabu cenḡe woolo pè punḡo le, fere nda ti pe yigi ti kala na. Mowabu cenḡe woolo pe kala li pye titeḡere kala konaa sunndo kɔḡo gbɔḡo tara woolo mbele fuun pe yen ma pe maga pe yeri.

⁴⁰ Pa Yawe Yenḡeḡe li yo yeḡen fɔ: «Wele, ki yaa ka pye paa yɔn yen, ḡa wì yiri maa kanwira ti jaraga Mowabu tara ti go na.

⁴¹ Keriyɔti ca pèḡe shɔ, ma malaga sigeyinḡe ti shɔ;
ko pilige ko ni, Mowabu tara malingbɔɔnlo kotogofenne pe nawa pi yaa ka tanga pe na,

paa jɛlɛ ɲa wila jaa mbe se wi yɛn.

⁴² Mowabu cɛnlɛ woolo pe yaa tɔngɔ pew, pe se
pye naa cɛnlɛ lo la,
katugu pɛ pe yɛɛ yirige ma wɛ Yawe Yɛnɲɛlɛ li
yɛgɛ sɔgɔwɔ.

⁴³ Sunndo kɔngɔ, naa wegbɔgɔ tijugo konaa mɛrɛ
to ti yɛn wa ye yɛgɛ, yoro Mowabu cɛnlɛ woolo
wele. Yawe Yɛnɲɛlɛ lo li yo ma.

⁴⁴ ɲa kaa fee sunndo kɔngɔ kagala ke yɛgɛ,
wo yaa sa to wegbɔgɔ tijugo ni,
ɲa ka yiri wa wegbɔgɔ tijugo ki ni,
mɛrɛ yaa wo yigi;
katugu yɛlɛ na ni mi yaa Mowabu cɛnlɛ woolo
pe kapere ti fɔgɔ tɔn pe na,
mi yaa yiri pe kɔrɔgɔ.

Yawe Yɛnɲɛlɛ lo li yo ma.

⁴⁵ Mbele paa fee, a pe fanɲga kɪ saa kɔ,
pɛ saa yere wa ɛshibɔn ca yinmɛ pi ni.
ɛɛn fɔ kason janri ma yiri wa Heshibɔn ca ki ni,
kason yinne yiri wa wunlunaɲa Sihɔn wi wun-
luwɔ go ki ni,
ki yɛn na Mowabu tara kanɲgara na lara ti sori,
na tinmɛ yirigefenne pe yunɲɔrɔgɔ ki sori†.

⁴⁶ Jɔlɔgɔ yɛn ye wogo, yoro Mowabu cɛnlɛ woolo
wele!
yoro mbele cɛnlɛ na li yɛn yarisunɲgo Kemɔshi
ki woolo, pɛ ye tɔngɔ;
katugu pɛ ye pinambiile naa ye sumborombiile
pe yigi kasopiile,

† **48:45 48:45:** ɲga kɪ yo fɔ: *Na tinmɛ yirigefenne pe yunɲɔrɔgɔ
ki sori*, ko kɔrɔ wo yɛn mbe lɛ wa Mowabu tara ti kɔngɔlɔ ke na
fɔ sa gbɔn wa ti nandogomɔ, wa yanwira lara ti na.

ma kari pe ni tara ta yege ni.

⁴⁷ Εεν fɔ wa wagati ɲa wila paan wa wi ni,
mi yaa ka songoro mbe Mowabu cenle woolo pe
tege wa pe censaga kongbannga ki ni.

Yawe Yenɲele lo li yo ma.»

Kiti kongo senre nda tila yo ma wa Mowabu
tara ti na, pa ti ko na ki laga ɲga ki ni.

49

Yenɲele yon senre nda tila yo

Amo cenle woolo pe wogo na

¹ Senre nda tila yo Amo cenle woolo pe wogo na.
Pa Yawe Yenɲele li yo yeen fɔ:

«Naga yen ma, pinambyo woro Izirayeli wi yeri
wi le?

Naga yen ma, korogo lifo woro wi yeri wi le?

Yingyi na, a yarisunngo Milikomu ki gbogofenne
pe si pan ma Gadi tara ti sho?

Yingyi na, a Amo cenle woolo pe si pan ma cen
wa Gadi tara cara ti ni?»

² Yawe Yenɲele lo li yo ma fɔ: «Ki kala na, ye
wele, piliye ya yen wa na paan,
mi yaa ka ti paa malaga kongolo nuru Amo cenle
woolo pe cagbogo Araba ki mege ni.

Ki yaa ka pye kataga mbe koro waga,

ki kanngaga na kapire ti yaa ka sogo kason ni.

Pa kona mbele pa Izirayeli woolo pe tara ti sho
pe yeri,

Izirayeli woolo pe yaa sari sho pe yeri fun.»

Yawe Yenɲele lo li yo ma.

³ «Eshibon ca woolo yaa gbele, katugu pe Ayi ca
ki jogo!

Araba ca woolo, yaa jɔrɔgi,
 ye jatere piriwen yaripɔrɔ le;
 yaa fee yaa tooro tooro yaa ca ki mbogo ki mari.
 Katugu pe yaa ka yarisunŋo Milikomu ki yigi
 mbe kari ki ni kulowo ni,
 naa ki saraga wɔfenne konaa ki tara teele pe ni.
 4 Yoro mbele yè yiri ma je, yingɔ na ye nɛɛ ye yɛɛ
 gbogo ye gbunlundeɛ ti kala na,
 ye gbunlundeɛ tara tanra ti kala na?
 Yè ye jigi wi taga ye yarijende ti na ma yo fɔ:
 <Ambɔ wi mbe ya pan mbe to we na?>
 5 Ye wele, mi yaa sunndo kɔngɔ wa ye na;
 we Fɔ, Yawe Yɛnɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, lo li
 yo ma.
 Ki sunndo kɔngɔ ki yaa pan mbe yiri ye kɛɛ ki ni
 fuun ki na;
 pe yaa ka ye ni fuun nunɔba nunɔba ye purɔ, ye
 yaa ka kari ye yɛ ye yɛ ye karisara.
 Lere kpɛ se ka ta mbe mbele paa fee pe gbogolo.
 6 Ɛɛn fɔ ko punɔgo na, mi yaa ka sɔngɔrɔ mbe
 Amɔ cɛnlɛ woolo pe teɛ wa pe cɛnsaga
 kɔnɔbanɔga ki ni.» Yawe Yɛnɛɛ lo li yo
 ma.

Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ nda tila yo

Edomu cɛnlɛ woolo pe wogo na

7 Sɛnrɛ nda tila yo Edomu tara ti wogo na.
 Yawe Yɛnɛɛ na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo yɛɛn
 fɔ:
 «Naga yɛn ma, kajɛnɛ woro wa Tema tara ti ni
 naa wi le?
 Naga yɛn ma, yerifenne pe yerɛwe jɛmbe pi kɔ
 wi le?
 Tijnliwɛ fenne pe tijnliwɛ pi kɔ wi le?

⁸ Yoro Dedan ca fenne, ye pungo le yaa fee,
ye kari ye sa lara fo wa yanwira were ti nawa!
Katugu mi yaa Ezawu setirige piile pe tongo,
ko wagati wo mi yaa pe kapere ti fongo ton pe na.

⁹ Na erenzen pire cofenne pele ka pan wa ye yeri,
ali erenzen pile nungba pe se ka lo toro pe yee
pungo na.

Na yoolo paga pan wa ye yeri yembinε,
yaraga nga fuun ka pe ndanla, ko pe yaa le.

¹⁰ En fo mi wo na, mi yaa Ezawu setirige piile
pe gbori mbe pe keε ki yaga waga;
mi yaa pe larasara ti yirige funwa na,
pe se ka ya lara naa.

Pe setirige piile, naa pe sefenne konaa pe
cenyεenle pe ni, pe yaa ka tongo,
wa kpe se ka koro pe ni, na wi yaa yo fo:

¹¹ <Yaga kaa ye pijiriwele poro wogo ko gbele,
muwi mi yaa la pe baro;
ye nangunjaala pe pe jigi wi taga na na!> »

¹² Pa Yawe Yenjele li yo yee fo: «Ye wele,
mbele kiti wi sila to pe na mbe pe kan pe wo
wa na nangbanwa wojenne li ni, poro yaa wo
wa li ni. En fo yoro wo na Edomu cenle woolo,
ye yen naga sonri ye yaa koro mbajolowo wi le?
Ayoo, ye se koro mbajolowo. Yoro fun ye yaa wo
wa ki wojenne li ni.

¹³ Katugu mi wugu na yera mege ki na, Yawe
Yenjele lo li yo ma, fo Bozira ca ki yaa pye sun-
ndo kongo laga, mbe pye tifagawa yaraga, naa
kataga konaa laga nga ki dangga. Ki kangara
na cara ti ni fuun ti yaa ka pye katara fo sanga
pyew.»

14 Mì senre ta logo ma yiri wa Yawe Yenñele li yeri,
li pitunḡo wa torogo wa cengele ke yeri wi saga yo ke kan fo:

«Ye ye yee gbogolo ye yiri Edomu tara ti korogo, ye yiri ye sa to ti na malaga ni!»

15 «Edomu cenle woolo, mi yaa ti ye kologo cengele ke ni fuun ke sogowo,
mi yaa ti senwee piile paa ye tifaga.

16 Fyere nda leele paa fyere ye yegere konaa ye yee gbogowo pi ni ti ye punḡo,
yoro mbele ye yen ma cen wa waliwere ti ni,
yoro mbele ye yen ma cen wa tinndiye pe go na. E'en fo ali na yaga sa ye sere ti po fo wa lege, wa naayeri mbe we yon wi na,
mi yaa ye tirige mbe yiri wa.»

Yawe Yenñele lo li yo ma.

17 «Edomu tara ti yaa ka tongo mbe koro waga. Mbele fuun pe yaa kaa tooro wa ti tanla, pe yaa kaa kawa mbaa wofegele wiin ti jologo kagala ke ni fuun ke kala na.

18 Sodomu ca naa Gomori ca konaa ti kanngara na cara ti ni tila tongo yegere nga na, pa Edomu tara ti yaa ka pye ma. Yawe Yenñele lo li yo ma. Lere kpe se ka cen wa ti ni naa, senwee pyo kpe se ka tugu wa ti ni.»

19 Yawe Yenñele li yo fo:

«Wele, yegere nga na jara wi ma yiri wa Zhuriden gbaan yon kologo ki ni,
mbe sa to yaayoro ti na wa nanḡbonḡo tiyongḡo ka ni,
pa mi yaa ka Edomu cenle woolo pe puro ma fun,

mbe pe yirige wa pe tara ti ni le ki yongolo
nungba ke ni.

Mi jate mi yaa ka lere wa wo mboo tɛgɛ pe go
na;

naga yen ma, ambo wi mbe ya mboo yɛɛ taanla
na ni?

Ambo wi mbe ya mbanla yewe na yon sɛnrɛ ti
ni?

Yɛkelewe wiwiin wi mbe ya yere mbanla sige?»

²⁰ Ki kala na, Yawe Yɛnɛlɛ li kagala ngele kon
ma tɛgɛ Edomu cɛnlɛ woolo pe wogo na,
koonaa kagala ngele li gbɛgɛlɛ mbe pye Tema ca
fɛnnɛ pe na, ye ke logo!

Ki woro na lere koon shyɛn, pe yaa ka pe yigi
mbe pe tilele mbe kari pe ni paa simbapiile
yɛn, mbele fannga woro pe ni.

Ki woro na lere koon shyɛn, pe yaa ka pe tara ti
tongo mberi yaga waga.

²¹ Pe tolo li tinmɛ pi yaa ka ti tara ti yɛgɛyɛgɛ;
pe yaa kaa pe gbelege ki nuru fo wa Kogɔje yɛɛn
wi na.

²² Ye wele, ki yɛn paa yon yɛn, ɲa wi yiri na toro
wa naayeri,

wuu kanwira ti sanga mari jaraga wa Bozira ca
ki go na.

Ko pilige ko ni, Edomu tara malingboonlo koto-
gofɛnnɛ pe nawa pi yaa ka tanga pe na,
paa jɛlɛ ɲa wila jaa mbe se wi yɛn.

Yɛnɛlɛ yon sɛnrɛ nda ti yo

Damasi ca ki wogo na

²³ Sɛnrɛ nda tila yo Damasi ca ki wogo na.

«Hamati ca naa Aripadi ca fɛnnɛ pɛ fɛrɛ sho,
katugu pɛ sɛnpere ta logo.

Pe sunndo wila koon pe na,
 pe jatere wì piri pe na,
 paa kògoje tònmo mba pi maa yinrigi na tuun
 pila ya sinle pi yen.

²⁴ Damasi ca fenne pe fannga kì kò,
 pè pungo le na fee.

Pe yen na seri fyere ti na,
 jatere piriwen naa jòlogò yen pe na,
 paa jele na wila jaa mbe se wi yen.

²⁵ Ki panwa pan mele, a pè sigi ca nga ki yaga,
 ki ca nga ki mege kì gbogò we,
 ko nga mila pye na yògòri ki kala na we?

²⁶ Ki kala na, pe lefònbòlò pe yaa ka toori mbe
 ku wa pe katoro ti ni,
 ko pilige ko ni, pe malingbòonlò pe ni fuun pe
 yaa ka ku.

Yawe Yennèle na yawa pi ni fuun fò lo lè yo ma.

²⁷ Mi yaa kason le Damasi ca mbogo ki ni mbege
 sogo;
 ki kason ki yaa Beni Hadadi wunluwo yinre ti
 sogo.»

*Yennèle yon senre nda tila yo
 Kedari cenle woolo naa Hazòri ca
 tara woolo pe wogo na*

²⁸ Senre nda to tila yo Kedari cenle woolo pe
 wogo na konaa Hazòri ca tara woolo pe wogo na,
 to nda Babilòni tara wunlunaja Nebukanezari
 wila malaga gbòn ma ya ti ni we.

Pa Yawe Yennèle lè yo yeen fò:

«Ye yiri ye sa to Kedari cenle woolo pe na,
 ye sa tara ti yonlò yirisaga kee woolo pe tongò.

²⁹ Ki daga juguye pe pe paara yinre naa pe
 yaayoro ngbeleye yi koli,

pe pe paara yinre ti tonpaara naa pe tuguro
konaa pe yongomeye pe koli.

Leele paa gbele pe na fo: <Fyere kagala ke yen ye
kee ki ni fuun ki na!>

³⁰ Yaa fee, yoro Hazori ca fenne wele!

Yaa kee fyeloge na!

Ye sa lara fo wa waliwera ti nogo!

Yawe Yenhele lo li yo ma.

Katugu Babiloni tara wunlunana Nebukanezari

wi ka kon ma tere ye mere ni,

wi kala la gbegele ye mere ni.

³¹ «Ye yiri ye sa to cenle la woolo na, mbele pe
yen yeyinge na,

cenle na li woolo pe yen ma cen pow kangbanga
fu pe na,

Yawe Yenhele lo li yo ma.

Koro woro pe ca mbogo yeyongo ki na,
sogoyaraga woro ki na;

pe yen ma cen wa pe ye.

³² Pe juguye pe yaa ka pe yongomeye pe koli

mbe pe yaayoro ngbeleye legerere yi koli mbe kari
ti ni.

Mi yaa ka pe fe mbe pe jaraga kee ki ni fuun ki
na,

ki leele mbele pe ma pe siyo wi kanggara ti kulu
we.

Mi yaa jogo wa pe na mbe yiri kee ki ni fuun
ki na.

Yawe Yenhele lo li yo ma.

³³ Hazori ca tara ti yaa ka pye dabaala larasaga,

mbe jogo mbe koro waga fo sanga pyew.

Lere kpe se ka cen wa ti ni naa,

senwee pyo kpe se ka tugu wa ti ni naa.»

*Yenḡe yon senre nda tila yo
Elamu tara ti wogo na*

³⁴ Zhuda tara wunlunaḡa Sedesiyasi wi wunluwo pi lesanga wi ni, senre nda to Yawe Yenḡe laa kan Yenḡe yon senre yofɔ Zheremi wi yeri Elamu tara ti wogo na, ma yo fo:

³⁵ Yawe Yenḡe na yawa pi ni fuun fo, pa li yo yen fo:

«Wele, mi yaa Elamu tara woolo pe sandiga ki kaari,
ko ḡa ki yen pe fanḡa ye.

³⁶ Mi yaa tifeleye tijere yirige mbe wa Elamu tara ti na,
mbe yiri wa naayeri wi go tijere ki ni fuun ki na.
Mi yaa Elamu tara woolo pe fe mbe pe jaraga kee ki ni fuun ki na,
tara to ta se ka koro, na pee Elamu tara woolo pe gbɔn mbe pe jaraga mbe kari wa pe ni.

³⁷ Mi yaa ka sunndo kongɔ wa Elamu tara woolo pe na mbe ti paa seri pe juguye pe yegɛ sɔgɔwo,

poro mbele pe yen na pe gbosaga jaa we.

Mi yaa ka jɔlɔgɔ wa pe na, na nanḡbanwa gbɔɔ pi kala na.

Yawe Yenḡe lo li yo ma.

Mi yaa ka pe puro tokobi ni,
mbe sa pe tɔngɔ mbe pe ko pew.

³⁸ Mi yaa ka Elamu tara wunlunaḡa wo naa wi legboolo pe tɔngɔ mbe pe wo wa,
mbe silan wunluwo jɔngɔ ki tegɛ wa Elamu tara.
Yawe Yenḡe lo li yo ma.

³⁹ Eɛn fo wa wagati ḡa wila paan wi ni,

mi yaa ka sɔngɔɔ mbe Elamu tara woolo pe tɛgɛ
wa pe cɛnsaga kɔngbanɔga ki ni;
Yawe Yɛnɔɔlɛ lo li yo ma.»

50

*Babiloni tara ti tɔngɔkala
kɔnaa Izirayeli woolo pe shɔkala*

¹ Sɛnrɛ nda Yawe Yɛnɔɔlɛ lɔa kan Yɛnɔɔlɛ yɔn
sɛnrɛ yofɔ Zheremi wi yeri Babiloni ca kɔnaa
Babiloni tara ti wogo na tori nda.

² «Ye saga sɛnrɛ nda ti yari wa cɛngɛlɛ sanɔgala
ke sɔgɔwɔ,

ye ti keri logo!

Ye kacɛn wa yirige wa naayeri mbege yari!

Yaga kari lara, yeri yo fɔ:

«Babiloni ca pɛgɛ shɔ,

ki yarisunɔgo Beli ki fɛrɛ shɔ,

ki yarisunɔgo Merodaki† ki sunndo wì kɔn ki na.

Pe yarisunndo tì fɛrɛ shɔ,

yaara yanlɛrɛ nda pe maa gbogo, ti sunndo wì
kɔn ti na.

³ Katugu cɛnlɛ la woolo yɛn na yinrigi wa
yɔnlɔparawa kamɛɔgɛ kɛɛ yeri na paan
mbe to pe na,

mbe tara ti jɔgɔ mberi yaga waga.

Lere kpɛ se ka pye wa ti ni naa,

sɛnwee piile poro poro naa yaayoro ti ni, pe yaa ka fe
mbe kari.> »

⁴ Yawe Yɛnɔɔlɛ lo li yo ma fɔ:

† **50:2 50.2:** Babiloni tara fenne pe yarisunndo mɛrɛ to ta lari
nda Beli kɔnaa Merodaki; Eza 46.1.

«Ko piliye yo ni, konaa ki wagati wi ni,
 Izirayeli woolo naa Zhuda tara woolo pe yaa ka
 pinle mbe songoro mbe pan;
 pe yaa kaa gbele mbaa tanri mbaa paan,
 mbe pan mbe Yawe Yenhele, pe Yenhele li lagaja.

⁵ Pe yaa ka yewe Siyon ca konɔ li wogo na,
 pe yaa ka kannga mbe yege wa wa ki yeri.
 Pe yaa ka yo fo ye pan we mara Yawe Yenhele li
 na,
 mbe yon finliwe mbakoo le li ni, mba lere se ka
 fege pi na fyew.

⁶ Na woolo paa pye paa simbangebelege yen, nga
 ki pungo,
 pe konrifenne paa pe pungo,
 ma ti a paa yanri na toro wa yanwira ti na.
 Pe ma yiri yanwira ta go na mbe kari tinndi wa
 go na,
 ma fege pe simbangebongo ki na.

⁷ Mbele fuun ka sa fili pe ni, pe ma to pe na na
 pe kaa;
 pe juguye paa pye na yuun fo:
 <We woro jogofenne,
 katugu poro pe kapege pye Yawe Yenhele li yege
 na,
 lo na li yen pe censaga mbe yala kasinge ki ni,
 konaa ma pye Yawe Yenhele na pe teleye pe jigi
 wila pye li na we.>

⁸ «Ye fe ye yiri wa Babiloni ca ki ni,
 ye yiri wa poro Kalide tara fenne pe tara ti ni,
 ye fyeele ye keli yege, paa yege nga na sikapene
 ma kaa fyeele ma keli simbangebelege yege
 we.

9 Katugu mi jate mi yaa ka cengele tugboṅṅolo
 kele woolo sun mbe pe yirige mbe pe
 gbogolo ke yee na,
 mbe yiri wa yonloparawa kameṅge kee tara ti ni
 mbe pe wa Babiloni tara ti na.

Pe yaa ka yere malinje wi na mbe to Babiloni tara
 ti na mberi sho.

Pe wangala ke yen paa malingboon welewe kee
 sinje fo wangala yen,
 wila kari malaga na mbe songoro waga.

10 Pe yaa ka Babiloni tara yaara ti ni fuun ti koli
 mbe kari ti ni,
 ti kolifenne pe yaa ti koli mbe sa tin ti na. Yawe
 Yenjele lo li yo ma.

11 Ee, yaa yogori, yaa nayinme nii,
 yoro mbele yanla woolo pe san ma pe yaara ti
 koli we.

Ee, yaa yeni yaa kanni paa no yirifonho yen, na
 wi yen naniwe pa ni,
 yaa gbele paa sofile yen, na wi yen fannga ni.

12 Ki kala na, fere gboro ye no ca ki ta,
 ye se tara nda ni, fere ti yigi.
 Ye wele, to ti yen cengele ke ni fuun pungofa we,
 ma pye gbinri, naa lawaga tara konaa tara nda
 ti yen waga.»

13 Yawe Yenjele li nanjbanwa gboo pi kala na,
 lere se ka sa cen wa ti ni naa,
 tara ti ni fuun ti yaa ka jogo mbe koro waga.
 Lere na fuun wi yaa ka toro le Babiloni ca ki
 tanla, ki yaa to ki fo wi yon na,
 fo wila wofegele wiin ki jologo kagala ke kala na.

14 Yoro sandira wɔnfenne ye ni fuun,
 ye yere malinje wi na ye Babiloni ca ki maga.
 Yaa ki wɔnni ye wangala ke ni,
 yaga ka la kpe yaga;
 katugu pè kapege pye Yawe Yenɲele li na.

15 Yaa malaga kɔŋgolo waa ca ki na kee ki ni fuun
 ki na!

Koni ca woolo pè pe ye le pe juguye pe kee.
 Pe sanɲgazoye pè toori,
 pe ca ki malaga sigembogo kɔ toori,
 katugu Yawe Yenɲele lo li yen na kayanɲa woo
 pe ni.

Ye ye kayanɲa ki wɔ pe ni!

Ŋga paa pye sanmbala pe na, yege yɔngɔ pye pe
 na!

16 Ye yariluguro lugufenne pe wɔ wa Babiloni ca
 ki ni,

yarilire kɔnfenne mbele pe maa kɔɔn mali
 kɔngbene li ni yarilire kɔnsanga ni, ye pe
 wɔ wa ki ni.

Jɔgɔwɔ pyefɔ wi tokobi legbogo ki kala na, pe ni
 fuun nunɲba nunɲba paa kee pe woolo pe
 kɔrɔgɔ,

pe ni fuun nunɲba nunɲba paa fee paa kee wa
 pe tara.

17 Izirayeli woolo paa pye paa sumbyɔ yen, ɲa wi
 puɲgo.

Jaraye paa pye naa puro.

Ŋa wila keli maa yigi maa ka, wo wi yen Asiri
 tara wunlunɲa we. Ŋa wila kaa wi kajeere
 ti yaari puɲgo na, wo wi yen Babiloni tara
 wunlunɲa Nebukanezari we.

18 Ki kala na, Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fo, Izirayeli woolo Yenɲele le, pa li yo yeen fo: «Wele, mi yaa ka yiri Babiloni tara wunlunana wo naa wi tara ti korogo, paa yege nga na mila yiri Asiri tara wunlunana wi korogo we.

19 Mi yaa ka songoro mbe kari Izirayeli woolo pe ni wa pe tara ti ni; pe lisara ti yaa ka pye wa Karimeli yanwiga ki na konaa wa Bazan tara ti ni. Pe yaa ka li mbe tin wa Efirayimu tara yanwira to naa Galaadi tara yanwira ti na.

20 Yawe Yenɲele lo li yo ma fo: «Ko piliye yo ni, ko wagati wo ni, pe yaa ka Izirayeli woolo pe kajogo ki lagaja, een fo pe se kaga yan naa; pe yaa ka Zhuda tara woolo pe kapere ti lagaja, een fo pe se kari yan naa; katugu mbele pe yaa ka koro go na, mi yaa ka pe kapere ti kala yaga pe na.» »

21 Yawe Yenɲele lo li yo ma fo: «Ye yiri ye sa to Meratayimu tara ti na! Ye sa to Pekodi ca woolo pe na! Ye taga pe pungo na ye pe gbo, ye pe tongo pew. Nga fuun mi yo ye kan, ye ki ni fuun ki pye.

22 Malaga tinme yen na yinrigi wa tara ti ni, jogowo gbow wi.

23 E, dunruya wi ni fuun marito gbogo ko ki kaari ma jogo yeen; koni Babiloni tara ti jogo ma koro waga wa cengele sanngala ke sogowo.

24 Babiloni tara, mi penle le ma na,

a lòn yigi, ma sigi kala jen.
 Ma juguye pòn yan mɔɔ yigi,
 katugu mà yiri na wiin mi ña Yawe Yennɛle na
 ni.»

²⁵ Yawe Yennɛle lili malingbonyaara ti tɛgesaga
 ki yon yenge,
 li malingbonyaara nda ti yaa li nanɗbanwa kala
 li pye, liri yirige funwa na;
 katugu we Fɔ, Yawe Yennɛle na yawa pi ni fuun
 fɔ lo tunɗgo yi,
 ñga li yaa pye Kalide tara ti na.

²⁶ Ye yiri tara ti kɛɛ ki ni fuun ki na, ye pan ye to
 ti na,
 ye pe bondoolo pe yonro ti yengɛle,
 ye pe yarijende ti koli yeri gbogolo ti yɛɛ na,
 paa pe ma kaa yarilire pɔgolo gbogolo we.
 Yeri tongo pew, yaraga kpe ka ka koro wa.

²⁷ Ye pe malingbɔɔnlo jɛmbele pe ni fuun pe gbo,
 ki yen ma yala pe tigi wa yaayoro gbosaga, ye pe
 kɔnlogi.

Jɔlogɔ yen pe wogo, katugu pe pilige kɔ gbɔn,
 pe kapere ti fɔgɔ tɔnsanga wɔ gbɔn pe na.

²⁸ Mbele pè fe ma sho ma yiri wa Babiloni tara ti
 ni,
 yaa pe magala li nuru.

Pè pan naga senre nda ti yuun wa Siyon ca
 ma yo fɔ: «Yawe Yennɛle, we Yennɛle lili
 kayanga ki wɔ Babiloni tara woolo pe ni,
 lili sherigo gbɔgɔ ñga pè jɔgɔ ki kayanga ki wɔ
 pe ni.»

²⁹ Ye sandiga wɔnfenne pe yeri pe pan pe to
 Babiloni ca ki na,

mbele fuun pe sandiga wɔnmɔ pi yege jɛn we!
 Ye malingbɔɔnlɔ cɛnsaga kan yege yɔn tɔn;
 lere kpe ka ka fe mbe shɔ!
 Ye pe sara mbe yala pe kapyegele ke ni;
 nga pɛ pye, yege yɔngɔ pye pe na ma cɛ!
 Katugu pɛ yiri yeɛ gbɔgɔwɔ ni Yawe Yɛnɛle li
 kɔrɔgɔ,
 ma yiri yeɛ gbɔgɔwɔ ni lo na li yɛn Izirayeli
 woolo Yɛnɛle kpoyi li kɔrɔgɔ.

³⁰ Ki kala na, pe lefɔnmɔlɔ pe yaa ka toori
 mbe kuku wa pe katoro ti ni, pe yaa ka pe
 malingbɔɔnlɔ pe ni fuun pe gbo ki pilige ki ni.
 Yawe Yɛnɛle lo li yo ma.

³¹ «We Fɔ, Yawe Yɛnɛle na yawa pi ni fuun fɔ
 lo li yo ma fɔ:

Ye wele, mi yaa yiri ye kɔrɔgɔ, yoro Babiloni ca
 fenne wele, yoro mbele ye yɛn yeɛ nagawa
 ni we!

Katugu ye pilige kɔ gɔn, ye kapere ti fɔgɔ
 tonsanga wɔ gɔn.

³² Mboro tara nda ma yɛn yeɛ nagawa ni, ma yaa
 kurugo mbe to,

lere se ta mbɔɔn yirige.

Mi yaa kason le ma cara ti ni,

kason ki yaa ki kanɔgara na lara ti ni fuun ti
 sogo.»

*Yɛnɛle lo li yɛn Izirayeli woolo
 pe shɔfɔ we*

³³ Yawe Yɛnɛle na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo
 yeɛn fɔ:

«Pe yɛn na Izirayeli woolo naa Zhuda tara woolo
 pe jɔlɔ.

Mbele fuun pàa pe yigi kasopiile ma kari pe ni,
 pè pe yigi ma pe yaga wa,
 pè je mbe pe yaga paa kee.

³⁴ Ἐὐν ἴσθι πε γὸ ἰσθίωι ἔνι φανήγα νι,
 ὡ ἡα πε ἑνίρι Ἰαυε Ἰενήελε να ἑαυα πι νι fuun
 ἴσθι.

Li yaa ka yere pe kala li ni,
 jaŋgo mbe yeyinŋge le wa tara ti ni,
 konaa mbe yewerege wa Babiloni tara woolo pe
 na.»

*Nga Yenhele làa kòn mbe pye
 Babiloni tara woolo pe wogo na*

³⁵ Ἰαυε Ἰενήελε λο ἑ ἑο μα ἴσθι:

«Tokobi wi yiri Babiloni tara woolo pe kòrògò!
 Tokobi wi yiri Babiloni ca fenne pe kòrògò,
 naa pe fanŋga fenne konaa pe kajenmbele pe
 kòrògò!

³⁶ Tokobi wi yiri Ἰενήελε ἑὸν ḡenre ἑofenne
 ἑagbogolo ἑofenne,
 pe pye paa tijinliwe fu fenne ἑen!
 Tokobi wi yiri malinŋbòonlo kotogofenne pe
 kòrògò,
 pe sunndo wi kòn pe na.

³⁷ Tokobi wi yiri pe shonye naa pe malaga
 gbònwotoroye pe kòrògò!
 Tokobi wi yiri cengele sanŋgala ngele fuun ke
 ἑen wa pe sògòwò ke kòrògò,
 pe pye paa jeele ἑen!

Tokobi wi yiri pe yarijende tagesara ti kòrògò,
 pe pe yarijende ti koli pe kari ti ni!

³⁸ Ἠαυα mbe yere pe lòrò ti na,
 jaŋgo ti ta ti waga!
 Katugu yarisunndo tara ri,

pe yaara yanlere tijangara nda ti yen fyere ni, ti
pe go ki jogo pe na.

39 Ki kala na, dabaala pe yaa ka pe tara ti pye pe
censaga, konna komboolo pe ni;

konrosogoloye pe yaa kari pye pe censaga.

Lere se ka cen wa Babiloni ca ki ni naa,
ki yaa ka koro waga sanga pyew fo tetete.

40 Ki yaa ka pye paa yege nga na Yenhele
laa Sodomu ca, naa Gomori ca konna ki
kangara na cara ti tongo we;

Yawe Yenhele lo li yo ma.

Lere kpe se ka cen wa ki ni naa,
senwee pyo kpe se katugu wa ki ni.

41 Ye wele, cenle la yiri wa yonloparawa kamenge
kee tara ti yeri na paan,

cenle gbene lali,

wunlumbolo fanga fenne yiri fo wa tara ti
kosaga ki na na paan.

42 Sandira naa njaanra yen pe kee peri yirige;

pe pe fo jenge, paa lere yinriwe ta;

pe tinme pi yen paa kogje tinme pi yen;

pe yen ma lugu shonye na,

pe gbegele malaga ki na paa lere nungba yen,

mbe pan mbe malaga gbon mboro Babiloni ca
ma ni.

43 Babiloni tara wunlunana wigi senre ti logo,

a wi wire ti si fanla wi na,

wi sunndo wi kon wi na,

wila jolo paa yege nga na jele selara ma kaa yiri
wi ni we

44 Ye wele, yege nga na jara wi ma yiri wa
Zhuriden gbaan yon kologo ki ni,

mbe sa to yaayoro ti na wa nanḡbonḡo tiyongɔ
ka ni,
pa mi yaa ka Babilɔni tara woolo pe puro ma fun,
mbe pe yirige wa pe tara ti ni ki yongɔɔ nunḡba
ke ni.
Mi jate mi yaa ka lere wa wɔ mboo tɛɛ pe go
na;
naga yɛn ma, ambɔ wi mbe ya mbanla yewe na
yɔn sɛnrɛ ni?
Yekelewe wiwiin wi mbe ya yere mbanla sige.»

⁴⁵ Ki kala na, Yawe Yɛnɲɛɛ li kagala ngele kɔn
ma tɛɛ Babilɔni tara woolo pe wogo na,
konna kagala ngele li gbɛɛɛ mbe pye poro
Kalide tara woolo pe na, yɛ ke logo!
Ki woro na lere kɔn shyɛn, pe yaa ka pe yigi
mbe pe tilele mbe kari pe ni paa simbapiile
yɛn, mbele fanḡga woro pe ni.
Ki woro na lere kɔn shyɛn, pe yaa ka pe tara ti
tongɔ mberi yaga waga.
⁴⁶ Babilɔni tara nda pɛ shɔ, ki tinmɛ pi yaa ka ti
tara ti yɛɛyɛɛ;
pe yaa kaa pe gbelege ki nuru wa cɛngɛɛ
sanḡala ke sɔḡwɔ.

51

*Babilɔni tara
ti yaa jɔɔḡɔ gbɔḡ ta*

¹ Pa Yawe Yɛnɲɛɛ li yo yɛn fo:

«Ye wele, mi yaa tifɛlɛnḡbɔḡɔ nḡa ki maa jɔḡwɔ
piin ka yirige mbe wa Babilɔni tara ti na,

mbege wa Levu Kamayi† ca woolo pe na.

² Mi yaa yarilire fefenne pele torogo wa Babiloni
tara ti ni,
pe sa pe fe paa yarilire yen,
mbe yaara ti koli mbe tara ti yaga waga.
Na jologo pilige ki ka ka gbon,
pe yaa ka yiri kee ki ni fuun ki na mbe pan mbe
to ti na.»

³ Yaga ka ti sandira wonfenne peri taga peri tile,
yaga ka ti pe pe malaga gbondeere ti lesaga ta!
Yaga ka pe lefonmbolo wa kpe yaga,
ye pe malingbounlo ngbelege ki tongo pew!

⁴ Pe yaa ka welege mbe toori, mbe kuku wa
Babiloni tara ti ni,
pe yaa ka pe sugulo, pe gboolo pe toori wa
Babiloni ca nawa kongolo ke ni.

⁵ Katugu Izirayeli tara woolo naa Zhuda tara
woolo pe Yenjele le,
Yawe Yenjele na yawa pi ni fuun fo, lii kari mbe
pe yaga paa nanngunjaala yen;
ali mbege ta pe kapere pye tara ti lagapyew ki ni
Izirayeli woolo Yenjele kpoi li na o.

⁶ «Ye fe ye yiri wa Babiloni ca,
ye ni fuun nungba nungba ye fe ye ta ye sho,
jango yaga ka pinle mbe tongo ki ni ki kapege ki
kala na,
katugu ko ki yen Yawe Yenjele li kayanga
wosanga we.
Li yaa pe sara mbe yala nga ki daga pe ni ki ni.

† 51:1 51.1: Levu Kamayi koroo wo yen mbele pe yiri na korogo
pe kotogo ki ni, ko leele poro pe yen Babiloni tara woolo wele.

7 Babiloni tara tìla pye Yawe Yennɛle li kɛɛ paa
te wɔjɛnne yen;
tara lombondo woolo pe ni fuun pè wɔ wa li ni,
a pe yɛɛ kila kanɲi,
cɛngɛle kè li duven wi wɔ, ki kala na, yara ye ke
ni.

8 Ɛɛn fɔ Babiloni tara tì to le yɔngɔɔ nuɲɲa ke
ni fɔ ma jɔɔ.

Yaa yuɲɲɔɔ sɛnɛ yuun ki na,
ye wɛɛ faworo lagaja pe sagbanra ti na,
kana ko yaa pe sagala.

9 Wàa ki ɲɲɲa ma Babiloni tara ti wɛɛ pye,
ɛɛn fɔ tii ya mbe sagala.

Ye pan weri yaga wa,
we ni fuun nuɲɲa nuɲɲa we kari we tara;
katugu ti kiti kɔnkala lè yiri ma gbɔn fɔ wa
yennɛle na,
ma gbɔn fɔ wa kambaara ti na.

10 We yen ma sin yɛɛ ɲa na, Yawe Yennɛle ligi
yirige funwa na;
ye pan waa Yawe Yennɛle, we Yennɛle li
kapyegele ke yari wa Siyon ca.»

11 «Ye ye sandira wangala ke yɔnrɔ ti wɔwɔ,
ye ye sanɲɲɔ wi yin ke ni!
Yawe Yennɛle lè Medi tara wunlumbolo pe sun
ma pe yirige,
katugu ligi kɔn maga tɛɛ mbe Babiloni tara ti
tɔngɔ.

Yawe Yennɛle li yen na jaa mbeli kayanɲa ki wɔ,
mbeli kayanɲa ki wɔ li shɛrigo gbɔɔ ki wogo na.

12 Ye kacɛn yaraga ka yirige wa naayeri Babiloni
ca mboro ti jaanrikala li mɛɛ ni!

Ye leele pele taga ca ki welefenne pe na,
 ye korosi pyefenne yerege yerege ca ki na,
 ye malingboonlo pele lara paa juguye pe singi,
 katugu nga Yawe Yenhele li kon ma tege,
 nga li yo Babiloni ca woolo pe wogo na, li yaa ki
 pye.

13 Mboro Babiloni ca ye, mboro na ma yen ma
 cen wa gbaan gbenet† wi yon na,
 mboro na yarijende legere yen ma yeri,
 ma kosanga wi gbɔn
 ma java wi kee toro.

14 Yawe Yenhele na yawa pi ni fuun fo li wugu li
 yeera mege ki na, ma yo fo:
 «Kaselege ko na, mi yaa ti lelegere mbe pan poon
 yin paa gbato yen,
 pe yaa kaa cew tawa kongolo waa ma mege ni.»
 »

15 «Yawe Yenhele li tara ti da li yawa pi fannga
 na,
 ma dunruya wi da li kajenne pi fannga na,
 ma naayeri wi gbegele maa jaraga li tijinliwe pi
 fannga na.

16 Na li ka gbanla, tonngboɔ pi ma gbogolo pi yee
 na wa yenhele na;
 li ma ti kambaara ti ma yiri fo wa tara ti kosaga
 ma pan.

Li ma yenhele yengeleme pye mbe ti tisaga ki ma
 pan,
 li ma ti tifelege ki ma yiri wa ki censaga na gbɔn.

17 Ki pye ma, senwee piile pe ni fuun pe yen
 tijinliwe fu fenne, wa kpe si kala jen;

† 51:13 51.13: Gbaan gbenet na wi senre ti yo wo wi yen Efirati
 gbaan we.

te gbɔnfenne pe ma yarisunndo nda gbegele, fere
 ma kaa pe yigi ti kala na;
 katugu ki yaara yanlere nda pe ma gbegele, ti
 maa leele fanla,
 yinwege wɔnwɔn kpe woro ti ni.

¹⁸ Ki yaara ti yen wagafe, ma pye titegere yaara;
 na pe kiti kɔnwagati wiga ka gbɔn, pe yaa ka kɔ
 mbe wɔ wa.

¹⁹ Εν fɔ Zhakɔbu setirige piile pe Yenηele li woro
 paa ki yarisunndo ti yen;
 katugu lo li yaara ti ni fuun ti da.
 Izirayeli woolo poro pe yen cenle na li yen li
 kɔrɔgo ye.
 Li mege koyi ηga Yawe Yenηele na yawa pi ni
 fuun fɔ.»

*Babiloni tara wunluwo
 pi yaa ka kɔ yegɛ ηga na*

²⁰ We Fɔ wi yo fɔ:

«Babiloni tara, maa pye na yeri paa tugumbolo
 yen, paa malaga gbɔnyaraga yen;
 mɔɔ tɛge ma cengele ke gbɔn ma ke tɔngɔɔ,
 mɔɔ tɛge ma wunluwo tara legere tɔngɔ.

²¹ Mɔɔ tɛge ma shɔn wo naa shɔn lugufɔ wi ni
 pe tɔngɔ,
 mɔɔ tɛge ma malaga gbɔnwotoro wo naa wi fevɔ
 wi ni pe tɔngɔ.

²² Mɔɔ tɛge ma nambala naa jeele pe tɔngɔ,
 mɔɔ tɛge ma leleηgbaara naa piile pe tɔngɔ,
 mɔɔ tɛge ma pinambiile naa sumborombiile pe
 tɔngɔ.

²³ Mɔɔ tɛge ma yaayoro kɔnrifenne naa yaayoro
 ηgbeleye yi tɔngɔ,

mòò tɛgɛ ma falifenne naa pe nɛrɛ nda ti maa
 fali ti tɔngɔ,
 mòò tɛgɛ ma tara teele naa fanɲga fenne pe
 tɔngɔ.»

24 Yawe Yennɛle lo li yo ma fɔ:
 «Babilɔni ca woolo naa Babilɔni tara fenne pe ni
 fuun pè kapege ɲga pye Siyɔn ca ki na,
 mi yaa ki fɔgɔ ki tɔn pe na ye yɛgɛ sɔgɔwɔ.

25 Wele, mboro Babilɔni tara, mi naa mboro we
 yen we yɛɛ na,
 mboro ɲa ma yen paa yanwiga ɲga ki maa
 jɔgɔwɔ piin we!

Yawe Yennɛle lo li yo ma.
 Mboro ɲa màa pye na tara ti ni fuun ti tɔnri,
 mi yaa na kɛɛ ki yirige ma na,
 mbɔɔn kɔɲgɔ mbe yiri wa walaga ki go na
 mbɔɔn jan,
 mbɔɔn pye yanwiga ɲga ki yen na sori.

26 Pe se ka sinndɛlɛgɛ ta wa ma ni naa, mbe pye
 go yenle sinndɛlɛgɛ,
 nakoma mbe pye go nɔgɔ lesinndɛlɛgɛ;
 katugu ma yaa jɔgɔ mbe pye kataga fɔ sanga
 pyew.»

Yawe Yennɛle lo li yo ma.

27 «Ye kacɛn yaraga ka yirige wa naayeri laga
 tara ti ni malaga gbɔngɔ ki mɛgɛ ni,
 ye mbanlaga ki win wa cɛngɛle ke sɔgɔwɔ
 malaga gbɔngɔ ki mɛgɛ ni;
 ye cɛngɛle ke gbɛgɛle ye ke wa Babilɔni tara ti
 na.

Ye ki wunluwɔ tara nda ti yeri ti mɛgɛ ni:

Ararati, naa Mini, konaa Ashikenazi.
Ye malingboonlo teelee yeri ye wa ti na,
ye yiri ti korogo shonye legere ni paa gbato yen.

²⁸ Ye cengele ke gbegele ye ke wa ti na,
naa Medi tara wunlumbolo pe ni,
naa pe tara teelee naa pe fannga fenne pe ni,
konaa pe yen ma cen tara nda fuun go na ti ni.

²⁹ Tara ti yegyegε, ma tigile,
katugu nga Yawe Yenjele laa kon ma tεge
Babiloni tara ti wogo na, ko li yen na piin.
Li yaa Babiloni tara ti jogo mberi yaga waga,
lere se ka pye mbe cen wa ti ni naa.

³⁰ Babiloni tara malingboonlo pe malaga gbongo
ki yaga;
pe koro wa malaga sigeyinre ti ni.
Pe fannga ki ko;
pe kannga ma pye paa jele yen.
Pe juguye pe kason le wa pe censara ti ni,
ma pe ca mboro yeyonro ti sogoyaara ti kaari
kaari.

³¹ Mbele paa fee, paa fee na finli pe yee ni,
Pitunmbolo paa fee na finli pe yee ni,
janngo mbe saga yo Babiloni tara wunlunana wi
kan,
fo po ca ki sho kee ki ni fuun ki na.

³² Pe torosara ti sho,
ma kason le loro yon yan ki ni,
malingboonlo pe sunndo wi kon pe na.

³³ Katugu Yawe Yenjele na yawa pi ni fuun fo,
Izirayeli woolo Yenjele, pa li yo yeen fo:
<Babiloni ca ki pye paa yarilire sunsaga yen,
wagati na ni pe maa ki tangala we.

Sanni jenri, yarilire sunsanga wi yaa gbon ki na,
pe yaa ki tongo.> »

*Yenɲele li yaa li woolo
pe kayanɲa ki wo*

³⁴ «Babiloni tara wunlunana Nebukanezari wi
we ka ma we ko pew;
wi we pye paa leyaraga yen, nga ki koro waga.
Wi we yoli paa yarifelege ma kaa lere yoli we,
wu fungbolo li yin we yarijende tiyoro ti ni,
kona me we wa fo lege.

³⁵ Tege naa jologo nga Babiloni tara woolo pe
taga we na,

Yenɲele sa ti ki fogo mbe ton pe na!

Siyon ca woolo poro pe yo ma.

Babiloni tara fenne pe we gbo ma we kasanwa
mba wo,

Yenɲele sa ti ki fogo mbe ton pe na!

Zheruzalemu ca woolo poro pe yo ma.»

³⁶ Ki kala na, pa Yawe Yenɲele li yo yen fo:

«Ye wele, mi yaa yere ye kala li ni,

mi yaa ye kayanɲa ki wo ye kan;

mi yaa Babiloni tara logbogo tonmo pi waga,

mbe pulugo ki waga.

³⁷ Babiloni ca ki yaa tongo mbe pye sindeere
gbogolosaga,

mbe pye kombokara ti censaga.

Pe yaa kaa kawa ki na konaa mbaa tɛge ki na,

lere kpe se ka cen wa ki ni naa.

³⁸ Ca woolo pe yen na kuunru ja paa jara
yirifonmbolo yen,

pe yen na gbele ja paa jara piile yen.

39 Na pe jogo wiga ka yiri pe ni jenge sanga na ni,

pa kona mi yaa sɔgɔɔ gbɔɔ gbegɛɛ pe kan;
mi yaa pe kan pe wɔ pe tin fɔ pe yegɛ kila kanngi,
mbe ti paa yɔgɔri.

Ko pungo na, pe yaa wɔnɔwɔ pa wɔnɔ mba pe
se yiri pi na naa fyew;

Yawe Yenɛɛ lo li ma.

40 Mi yaa pe yigi mbe tigi pe ni wa pe gbosaga,
paa yegɛ nga na pe ma kari simbapyɔ ni wa wi
gbosaga we,

paa yegɛ nga na pe ma kari simbapɛɛ naa
sikapɛɛ ni pe gbosaga we.»

*Babiloni tara woolo
pe yungbɔgɔɔ sɛnrɛ*

41 E, Sheshaki† ca ko pɛ shɔ ma!

Ko nga dunruya lombonɔ woolo pàa pye naga
sonni, ko kɪ kari yɛɛn gbari!

Kɪ pye mɛɛ, a Babiloni ca kɪ si pye laga nga pɛ
tongɔ cɛngɛɛ ke sɔgɔwɔ?

42 Kɔgɔje wɪ yiri ma Babiloni ca ki li,

wi tɔnmɔ mba pi maa yinrigi na tuun, pi ca ki
tɔn pew.

43 Babiloni tara cara tɪ jɔgɔ ma koro waga,

tara tɪ pye lawaga, naa laga nga tɔnmɔ woro wa;
ti yɛn tara nda lere se cɛn wa ti ni naa,

sɛnwɛɛ pyɔ kpɛ se ka toro wa ti ni naa.

44 We Fɔ wɪ yo fɔ:

† 51:41 51.41: Sheshaki ca ko nunɔba ko pe yinri Babiloni ca ye.

«Mi yaa ka yiri Babiloni tara yarisunngo Beli† ki
kɔrɔɔ;

yaara nda ki yoli, mi ya kari tile mberi wɔ wa ki
yɔn.

Cɛngɛɛ sanngala ke se kaa kee ki kɔrɔɔ mbaa
ki gbogo naa;

Babiloni ca malaga sigembogo ki yaa ka toori.

⁴⁵ Na woolo, ye fe ye yiri wa Babiloni ca ki ni,
ye ni fuun nungba nungba ye ye yɛɛ go shɔ,
ye lali Yawe Yɛnɛɛ li nanɔbanwa kala li ni.

⁴⁶ «Sɛnrɛ nda ye yaa logo laga tara ti ni, yaga
ka ti ti ye wire ti fanla ye na, nakoma mbe ye
sunndo wi kɔn ye na; katugu yeɛ la ni, tinmɛ pa
ma yiri, yeɛ la yeɛ ni, tinmɛ pa yeɛ ma yiri.
Lewɛlewɛ kapyere ti yaa ka lɛɛ laga tara ti ni,
to wa yaa ka yiri to wa yeɛ kɔrɔɔ.

⁴⁷ Ki kala na, piliye ya yen wa na paan,
mi yaa ka yiri Babiloni tara yarisunndo ti kɔrɔɔ;
tara woolo pe ni fuun pe yaa ka fɛrɛ shɔ,
pe gboolo pe ni fuun pe yaa ka toori tara ti na
wa ca ki ni.

⁴⁸ Naayeri wo naa tara ti ni konaa ti nawa yaara
ti ni fuun ti ni,
ti yaa kaa yɔgɔrimɔ kɔngɔɔ waa Babiloni ca ki
wogo na;

katugu jɔgɔwɔ pyefenne pe yaa ka yiri wa
yɔnlɔparawa kamɛngɛ kee ki yeri mbe
pan mbe to ki na.»

Yawe Yɛnɛɛ lo li yo ma.

Yɛnɛɛ yɔn sɛnrɛ yofɔ wi sɛnyoro

† **51:44 51.44:** Beli wila pye Babiloni tara fenne poro yarisunngo;
Eza 46.1; Zhere 50.2.

49 Babiloni tara woolo pe daga mbe toori fun
 Izirayeli tara woolo mbele pè gbo ma
 jaanri pe kala na,
 paa yege nga na Babiloni tara woolo pè leele pe
 gbo ma pe jaanri tara lombondo ti ni we.

50 Yoro mbele yè sho tokobi wi κεε,
 yaa kee yaga ka yere!
 Mbe ye ta taleere wa lege, yaa sonri Yawe
 Yenηele li na,
 Zheruzalemu ca wogo ki pye wa ye kotogo na.

Yenηele woolo pe senyoro

51 Fere la we yigi, naa waa pye na we tegele senre
 ti nuru we,
 fere tila we go ki sogo we na,
 katugu tara ta yege woolo pan ma ye wa Yawe
 Yenηele li go ki lajende kpoyi ti ni.

Yenηele li senyoro

52 «Ki kala na, piliye ya yen wa na paan,
 mi yaa ka yiri pe yarisunndo ti korogo,
 leele mbele pè gbon ma welege,
 pe yaa kaa jeen wa tara ti ni lagapyew.
 Yawe Yenηele lo li yo ma.

53 Ali na Babiloni ca ki ka lugu mbe kari fo wa
 yenηele na,
 ali na ki ka sa malaga sigeyinre kan wa, nda lere
 se ya gbon ti na,
 konaa ki ni fuun, mi yaa jogowo pyefenne pele
 yirige mbe wa ki na»;
 Yawe Yenηele lo li yo ma.

54 Jorogomo pa yen na yinrigi wa Babiloni tara ti
 ni na sagawa jaa,

jɔgɔwɔ pyege tinme gbɔɔ yen na yinrigi wa ki
Kalide tara fenne pe tara ti ni.

⁵⁵ Katugu Yawe Yenɲele li yen na Babiloni tara ti
tonri,

li yaa ti pe tinme gbɔɔ pi ko.

Pe juguye pe yen na tinme gbɔɔ yinrigi paa
kɔgɔje tonmo mba pi maa yinrigi na tuun
pi yen,

pe tinme pi yen paa tonɲgbɔɔ mba pi yen na
tinni nɲbanga pi yen.

⁵⁶ Ee, jɔgɔwɔ pyefɔ wa yen na paan ca ki kɔrɔgɔ,
wi yen na paan Babiloni ca ki kɔrɔgɔ.

Wì ki malingbɔɔnlo kotogofenne pe yigi,
pe sandira tì kaari,

katugu Yawe Yenɲele lo li yen Yenɲele na li maa
leele pe sara,

li yaa ka lere nunɲba nunɲba pyew wi sara mbe
yala nɲa ki daga wi ni ki ni.

⁵⁷ «Mi yaa ka ca ki fanɲga fenne, naa
kajenmbele, naa janmaratigiye, naa kiti
konfenne konaa malingbɔɔnlo kotogofenne
pe kan pe wɔ pe tin, pe yege kila kanɲgi. Pe yaa
kaa wonlowɔ pa wonlo suyi, mba pe se ka yiri pi
na naa. Wunlunana nɲa pe yinri Yawe Yenɲele
na yawa pi ni fuun fɔ lo li yo ma.»

⁵⁸ Yawe Yenɲele na yawa pi ni fuun fɔ, pa li yo
yeen fɔ:

«Babiloni ca mboro tugbɔɔro liire ti yaa ka tongo
mbe wɔ wa pew,

ki yeyongo kɔro nda tì yagara yagara ti yaa ka
sogo.

Pe yen na tunɲgo piin jaga,

cengɛle ke yen na ke yeɛ tege na ke tunɲo ki piin kason ko kan.»

*Zheremi wila wi senre ti yonlogɔ
mari torogo wa Babiloni tara*

⁵⁹ Kona, a Yenɲele yon senre yofɔ Zheremi wi si tunɲo kan Neriya pinambyɔ Seraya ɲa wila pye Maseya pishyenwoo wi yeri; ki wagati wi ni, Seraya wila pinle Zhuda tara wunlunaɲa Sedesiyasi wi ni na kee wa Babiloni tara. Kila pye Sedesiyasi wi wunluwɔ pi yeɛ tijere wolo lo ni. Kila yala Seraya wi yen Zhuda tara wunlunaɲa wi tunmbyeele pe to.

⁶⁰ Jɔlogɔ kagala ɲele fuun ke mbaa to Babiloni tara ti na, konaa kagala ɲele fuun kaa pye ma yonlogɔ Babiloni tara ti wogo na, Zheremi wila ti yonlogɔ seɛge sewe wa na.

⁶¹ A Zheremi wi sigi yo Seraya wi kan fɔ: «Na maga ka sa gbɔn wa Babiloni ca, ma bala maga senre nda ti ni fuun ti kara ɲgbanga.

⁶² Kona, ma sigi yo ma yo fɔ: «Yawe Yenɲele, mboro jate mboro maà ki yo ki ca ɲga ki wogo na ma yo ma yaa ki tongɔ, jaɲgo lere ka ka cen wa ki ni nakoma yaayogo; ɛen fɔ kɔ koro waga fɔ sanga pyew.»

⁶³ Na maga ka ki sewe ɲa wi kara mbe kɔ sanga ɲa ni, maa pɔ sinndeɛge na, maa wa wa Efirati gbaan wi nandogomɔ.

⁶⁴ Kona, ma sho fɔ: «Pa Babiloni ca ki yaa ka kɔ mbe wɔ wa yeɛn. Jɔlogɔ ɲga mi yen na waa ki na, ki se ka ya yiri mbe wɔ wa ki ni fyew. Ca woolo pe yen na tege.» »

Pa Zheremi wi senre ti kɔ namena.

ZHERUZALEMU CA KI TOLO LE

52

52.1-34

Juguye pàa Zheruzalemu ca ki shɔ

(2 Wunlu 24.18-25.1-7; 2 Kuro 36.11-13; Zhere 39.1-7)

¹ Sedesiyasi wila ta yeɛ nafa ma yiri nunɗba mee cen wunluwo pi na. Yeɛ ke ma yiri nunɗba wila pye wunluwo pi na wa Zheruzalemu ca. Pàa pye naa no wi yinri Hamutali, Libina ca fenne naɗa ɗa pàa pye na yinri Zheremi† wo sumboromboɗ lawi.

² Ɗga ki yen kapege Yawe Yenɗele li yege na, ko Sedesiyasi wila pye paa yege ɗga na Yehoyakimu wila ki pye we.

³ Ki kagala ke ni fuun kàa pye, katugu Yawe Yenɗele làa nawa ɗgban Zheruzalemu ca woolo konaa Zhuda tara woolo pe ni, fo a li saa pe purɔ ma pe lali li yeɛ ni.

Ko punɗo na, a Sedesiyasi wi si kaa yiri ma je Babiloni tara wunlunaɗa wi na.

⁴ Sedesiyasi wi wunluwo pi yeɛ koɗjere wolo li ni, yenɗe ke wogo ki pilige ke wogo ki na, a Babiloni tara wunlunaɗa Nebukanezari wi si pan wi malingboonlo pe ni fuun pe ni, mbe pan mbe to Zheruzalemu ca ki na. A wi si malingboonlo censaga kan wa ca ki tanla, ma mboro ta wa lugusara ma ca ki maga.

† 52:1 52.1: Zheremi ɗa wi senre ti yo na ki laga ɗga ki ni, wi yen wi ye Yenɗele yon senre yofɔ Zheremi wi ni.

⁵ Malingboonlo censaga kila koro wa Zheruzalemu ca ki tanla fo ma saa gbon Sedesiyasi wi wunluwo pi yele ke ma yiri nungba wolo li na.

⁶ Ki yele li yenje tijere wogo ki pilige kolojere wogo ki na, ma yala fungo ki ngban wa ca ki ni, yaakara woro leele pe yeri wa tara ti ni,

⁷ a pe si ca ki mbogo ki furu ma torosaga wo wa ki ni. Kona, a Zhuda tara malingboonlo pe ni fuun pe si yiri wa ki ni ki yembinε li ni, ma toro wa yeyongo nga ki ma toro wa mboro shyen ti sogowo pi ni ki ni, wa wunlunana wi nanjo kologo ki tanla, mee Zhuriden gbaan funwa laga falafala konjo li le ma kari. Ma si yala, Kalide tara fenne poro la pye ma ca ki maga.

⁸ Eεn fo, a Kalide tara malingboonlo pe si taga wunlunana Sedesiyasi wi na maa puro ma saa wi yigi wa Zheriko funwa laga falafala ki ni. A wi malingboonlo pi ni fuun pe si fe ma jaraga ma kari lege maa yaga.

⁹ A pe si wunlunana wi yigi ma kari wi ni, ma saa wi kan Babiloni tara wunlunana wi yeri wa Iribila ca, wa Hamati tara. A pe si kiti kon wi na.

¹⁰ A Babiloni tara wunlunana wi si Sedesiyasi wi pinambiile pe konlogi wa wi yege na. A wi si ti, a pe Zhuda tara teelee pe ni fuun pe konlogi fun wa Iribila ca.

¹¹ Ko punjo, a Babiloni tara wunlunana wi si Sedesiyasi wo jate wi yengele ke yaari wi na, mee wi po tuguyenre yongowo ni; a wi suu le ma kari wi ni wa Babiloni tara, ma saa wi le kaso fo ma saa gbon wi kupilige ki na.

*Nebuzaradan wila Zheruzalemu
ca sanɲa ki tɔngɔ maga wɔ wa
(2 Wunlu 25.8-21; Zhere 39.8-10)*

¹² Babilɔni tara wunlunaɲa Nebukanezari wi wunluwɔ pi yeɛ ke ma yiri kɔlɔjere wolo, li yenɲe kanɲurugo wogo ki pilige ke wogo ki na, Nebuzaradan ɲa wila pye wunlunaɲa wi laga kɔɔsifenne to, ma pye wi tara ti legbɔɔ wa, wɔ si pan wa Zheruzalemu ca.

¹³ A wɔ si Yawe Yenɲele li sherigo gbɔɔ ki sogo, naa wunluwɔ go ki ni, naa Zheruzalemu ca yinre ti ni fuun ti ni. Go ɲga fuun kila pye go jenɲe wila ki sogo.

¹⁴ Kalide tara malingbɔɔnlɔ mbele fuun paa pye wi ni, a pɛ si Zheruzalemu ca mbogo ki ni fuun ki jaanri.

¹⁵ Nebuzaradan ɲa wila pye wunlunaɲa wi laga kɔɔsifenne to, wɔ si tara woolo mbele paa pye fyɔnwɔ fenne pele yigi ma kari pe ni, naa leele sanmbala mbele paa koro wa ca ki ni pe ni, naa mbele paa keli ma pe yeɛ kan Babilɔni tara wunlunaɲa wi yeri pe ni, konaa kapyɔ jenfenne sanmbala mbele paa koro pe ni.

¹⁶ Konaa ki ni fuun, Nebuzaradan ɲa wila pye wunlunaɲa wi laga kɔɔsifenne to, wila ti, a tara ti fyɔnwɔ fenne pɛle koro wa Zhuda tara ti ni, janɲo paa ɛzen keere ti fali paa keere kɔɔn.

¹⁷ Tuguyenre tiyagala ɲgele kaa pye wa Yawe Yenɲele li sherigo gbɔɔ ki ni, naa tuguyenre wotoroye pe ni konaa tuguyenre jogoyaraga gbeɲɲe ɲga kila pye wa Yawe Yenɲele li sherigo gbɔɔ ki ni, Kalide tara fenne paa ti gbɔn mari yaari, mɛɛ ki tuguyenre ti ni fuun ti le ma

kari ti ni wa Babiloni ca.

¹⁸ Tuguyenre negedagala, naa conro koliyaara, naa gbengele, naa tonmo mba pe maa yanragi yanragi pi leyaara ti ni, naa wojengele konaa tuguyenre yaara nda fuun paa pye na gbegele ti ni wa Yawe Yenjele li sherigo gbogo ki ni, paa ti le ma kari ti ni.

¹⁹ Tasaala, naa nanjanra woyaara, naa tonmo mba pe maa yanragi yanragi pi leyaara ti ni, naa negedagala, naa fitanladagaye, naa wojengele konaa pegere ke ni, wunlunana wi laga korosifenne to wila ti le fun ma kari ti ni; yaraga nga fuun kila pye te wogo konaa yaraga nga fuun kila pye warifuwe wogo wila ki le.

²⁰ Tuguyenre tiyagala shyen, naa jogoyaraga gbegele ke ni, naa tuguyenre napene ke ma yiri shyen mbele paa jogoyaraga gbegele ke taga pe na konaa wotoroye pe ni, to nda wunlunana Salomo wila gbegele ma tere wa Yawe Yenjele li sherigo gbogo ki ni, lere saa ya mbege tuguyenre ti nuguwo pi jen mboo ko.

²¹ Tiyagala koro na, ke ni fuun nungba nungba ke titonlowo pila pye metere koljere koljere. Mbe li nungba li maga mbeli fili, ki mana li titonlowo pila pye metere kogoloni. Wege la pye wa li nawa. Li tuguyenre liriwen pila pye paa yombegere tijere gbeme yen.

²² Paa gona tonyaara gbegele tuguyenre ni ke ni fuun nungba nungba ke na. Ti nungba nungba pyew ti yagawa pila pye metere shyenzhyen naa kongoo. Paa tuguyenre mere naa girenadi tige pire yanlere gbegele mari le gona tonyaara ti na, mari maga mari fere ti ni. Ti ni

fuun tila pye tuguyenre. Tiyaḡala ke shyen kàa pye cenlomo nunḡba naa ke girenadi tige pire yanlere ti ni.

²³ Girenadi tige pire yanlere nafa tijere ma yiri ke ma yiri kogoloni tila pye ke kanḡgara ti na; mbe mere ti maga mberi fili, girenadi tige pire yanlere tila pye cenme.

²⁴ Wunlunaḡa wi laga korosifenne to wila saraga wofenne to Seraya wi yigi, naa saraga wof Sofoni ḡa wila pye wi kee yigifo wi ni konaa saraga wofenne taanri mbele paa pye na Yawe Yenḡele li sherigo gbogo yeyongo ki korosi pe ni.

²⁵ Wila ca ki legboo wa yigi wa ca ki ni, wo la pye malingboonlo pe go na, naa Zhuda tara wunlunaḡa wi yerifenne koloshyen mbele paa koro wa ca ki ni pe ni, naa malingboonlo ḡbelege to wi sewe yonlogof ḡa wila pye na leele pe lee na pe nii malingboonlo pe ni wi ni, konaa Zhuda tara nambala nafa taanri mbele paa koro wa ca ki ni pe ni.

²⁶ Wunlunaḡa wi laga korosifenne to Nebuzaradan wila pe yigi ma kari pe ni, ma saa pe kan Babiloni tara wunlunaḡa wi yeri wa Iribila ca.

²⁷ A Babiloni tara wunlunaḡa wi si ti, a pe pe gbɔn ma pe gbo wa Iribila ca, wa Hamati tara. Pa Zhuda tara woolo paa pe koli ma yiri pe ni wa pe tara, ma kari pe ni wa kulowo pi ni yeen.

²⁸ Nebukanezari wila leele mbele koli ma kari pe ni, poro wele yeen: Wi wunluwo pi yele koloshyen wolo li na, wila Zhuda tara woolo lere waga taanri naa nafa ma yiri taanri (3 023) poro yigi ma kari pe ni.

29 Wi wunluwɔ pi yeɛ ke ma yiri kolotaanri wolo li ni, a wì si lere cɛnme kolotaanri naa nafa ma yiri ke ma yiri shyen (832) yigi wa Zheruzalemu ca ma kari pe ni.

30 Wi wunluwɔ pi yeɛ nafa ma yiri taanri wolo li ni, wunlunaɲa wi laga korosifenne to Nebuzaradan wì si pan ma Zhuda tara woolo lere cɛnme koloshyen naa nafa shyen ma yiri kaɲgurugo (745) yigi ma kari pe ni. Leele mbele fuun pàa yigi ma kari pe ni, pàa pye waga tijere naa cɛnme kogoloni (4 600).

*Babiloni tara wunlunaɲa
wila Yehoyakini wi wɔ wa kaso
(2 Wunlu 25.27-30)*

31 Zhuda tara wunlunaɲa Yehoyakini wi yigingolɔ ma kari wi ni wa kulowo pi ni, ki yeɛ nafa ma yiri ke ma yiri koloshyen wolo li yenje ke ma yiri shyen wogo, ki pilige nafa ma yiri kaɲgurugo wogo ki na, Babiloni tara wunlunaɲa Evili Merodaki wi wunluwɔ pi yeɛ kongbanna li ni, a wì si kagbaraga pye Zhuda tara wunlunaɲa wi kan, maa wɔ wa kaso wi ni.

32 A wì si sentanra yo wi ni. Wunlumbolo mbele fuun pàa yigi, a pè saa koro wa Babiloni tara wunlunaɲa wi ni wa Babiloni, wila Yehoyakini wi tege poro pe ni fuun go na.

33 Wila ti, a pè Yehoyakini wi kaso yaripɔɔ ti wɔ wi na. Yehoyakini wila pye na nii wi ni suyi wi yinwege piliye sannya yi ni fuun yi ni.

34 Babiloni tara wunlunaɲa wila pye na Yehoyakini wi kala li yongɔ wi kan pilige pyew, wi

yinwege piliye sannya yi ni fuun yi ni, fo a wi
saa ku.

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8